

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ**

Б И Л Т Е Н

**НА
УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ**

**Билтен број 1026
Скопје, 1 март 2012 година**

Издание на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

ПРВИОТ БРОЈ НА БИЛТЕНОТ Е ОБЈАВЕН ВО МАЈ 1957 ГОДИНА

**Главен и одговорен уредник: м-р Илија ПИПЕРКОСКИ,
генерален секретар**

Уредник: Томислав БАШЕВСКИ

Лектор: Весна Илиевска-Цветановска

**Умножено на Универзитетот во Скопје
Тираж: 70 примероци**

Содржина на Билтен број 1026 од 1 март 2012 год

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на учебното помагало **Практикум по хистологија и ембриологија - 1**, од авторот доц. д-р Елида Митевска, пријавено на Медицинскиот факултет во Скопје.....1-3

СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за подобност на темата за изработка на докторска дисертација **Прогностичка сигнификантност на DNK-метилицаја и нивото на тумор-супресивни miRNA кај оралниот карцином** и оспособеност на кандидатот м-р Сузана Двојакоска за научна работа, пријавена на Стоматолошкиот факултет во Скопје.....4-13

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. **Приговор** на Рефератот за избор на еден соработник-помлад асистент во научната област што ја покрива Институтот за хидраулично инженерство и автоматика на Машинскиот факултет во Скопје поднесен од м-р Дамјан Мирчевски, објавен во Билтен бр. 1023 од 16.1.2012 година.....14-17
2. **Одговор** на Рецензентската комисија на приговорот за избор на еден соработник-помлад асистент во научната област што ја покрива Институтот за хидраулично инженерство и автоматика на Машинскиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 1023 од 16.1.2012 година.....18-19

ИНСТИТУТ ЗА МАКЕДОНСКА ЛИТЕРАТУРА

1. Реферат за избор на истражувач во сите научни звања во Одделението за македонска литература во XIX век на Институтот за македонска литература во Скопје (д-р **Валептина Миронска-Христовска**).....20-38
2. Реферат за подобност на темата за изработка на докторска дисертација под наслов **Менаџментот на знаење во институциите од областа на културата** и оспособеност на кандидатката м-р Сарита Трајанова за научна работа на Институтот за македонска литература во Скопје.....39-43

ИНСТИТУТ ЗА НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА

1. Реферат за избор во звањето научен советник во Институтот за национална историја во Скопје (д-р **Музафер Бислими**).....44-49
2. Рецензија на докторската дисертација **Формирање на османлиската феудална класа на Балканскиот Полуостров: Иса-Бег од Скопје и неговото семејство** изработена од м-р Сулејман Баки, пријавена на Институтот за национална историја во Скопје.....50-55

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ "ЈУСТИНИЈАН ПРВИ"

1. Рецензија на учебникот **Вовед во правото на Европската унија-втор дел**, од авторот Татјана Петрушевска, пријавен на Правниот факултет "Јустинијан Први" во Скопје.56-59

ИНСТИТУТ ЗА НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА

1. Реферат за избор во звањето научен соработник-доцент во Институтот за национална историја во Скопје (д-р **Драган Зајкоски**).....60-65

ИНСТИТУТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА

1. Преглед на одобрени теми за изработка на докторска дисертација на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања во Скопје (**м-р Марија Димитроска, м-р Митко Гаѓовски, м-р Емрла Укшини, м-р Агим Салмани, м-р Татјана Гогоска, м-р Лиман Авдиу, м-р Лилјана Алчева, м-р Шкендије Јетеша, м-р Христо Стојаноски, м-р Иван Каровски, м-р Сеад Џигал**).....66-67
2. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски труд на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања во Скопје (**Тања Кимова, Марија Арсовска, Елена Огненовска, Слободанка Темова, Ивана Георгиевска, Милица Николовски Шошолчевска, Петар Трајков, Дона Димов-Марковска, Димитар Стојановски**).....68-69

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ

1. **Исправка** на Прегледот на одобрени теми за изработка на докторска дисертација на Економскиот институт во Скопје (**м-р Катерина Мијалова**).....70

ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

1. Преглед на прифатени наслови за изработка на магистерски труд на Педагошкиот факултет "Св. Климент Охридски" во Скопје (**Селма Каришиќ, Надица Георгиева, Ирена Трајановска, Марина Манојлова Маленко, Кристина Јаневска, Ивана Анастасов, Анита Василевска, Татјана Нечевска, Блертон Несими, Буњамин Емини, Бедија Несими**)...71-72

ТЕХНОЛОШКО-МЕТАЛУРШКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник по предметите леење на металите 1, леење на металите 2, топлотна техника, легури на обоени метали и леење под притисок на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје (**д-р Благој Ризов**).....73-80

ИНСТИТУТ ЗА ЗЕМЈОТРЕСНО ИНЖЕНЕРСТВО И ИНЖЕНЕРСКА СЕИЗМОЛОГИЈА

1. Реферат за оцена на подобноста на темата за изработка на докторска дисертација со наслов **Имплементирање на интеракција лачна брана-карпест фундамент во софтверот АДАД-ИЗИИС** и подобност на кандидатката **м-р Ивана Булајиќ**, за научна работа, пријавена на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија во Скопје.....81-85

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за подобност на темата за изработка на докторска дисертација **Развој на методологија за оптимален избор на вертикален транспорт** и оспособеноста на кандидатот **м-р Магдалена Крстаноски** за научна работа, пријавена на Машинскиот факултет во Скопје.....86-93

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Суицидност и шизофренија: идентификација на ризик-факторите и превентивна стратегија** од **д-р Виктор Исјановски**, пријавена на Медицинскиот факултет во Скопје.....94-102

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на еден асистент од областа на систематика и филогенија на нижи животни и органска еволуција, на Институтот за биологија при Природно-математичкиот факултет во Скопје (**м-р Валентина Славевска-Стаменковиќ**).....103-109

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски труд на Машинскиот факултет во Скопје (**Гоце Зајкоски**).....110

ШУМАРСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на докторска дисертација пријавени на Шумарскиот факултет во Скопје (**м-р Иван Минчев, м-р Бојан Симовски, м-р Михајло Ристески, м-р Киро Делов**).....111
2. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд пријавени на Шумарскиот факултет во Скопје (**Јовче Цветковски**).....111

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ

1. **Исправка** на Прегледот на одобрени теми за изработка на докторска дисертација на Економскиот институт во Скопје (**м-р Богдан Ѓурчевски, м-р Александар Николовски, м-р Неџип Шехоли**).....112
2. Преглед на одобрени теми за изработка на докторска дисертација на Економскиот институт во Скопје (**м-р Татјана Варнер, м-р Петар Клетникоски, м-р Милена Бошковска, м-р Горан Михајловски, м-р Христина Серафимовски, м-р Ѓорѓи Палевски, м-р Сања Павлеска**).....113
3. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски труд на Економскиот институт во Скопје (**Далибор Митевски, Владо Камењарски, Марија Ефремова, Весна Волпаровска, Елена Давидова, Александар Стоименовски, Невена Крстевска, Маја Јовановска**).....114

ФАКУЛТЕТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ

1. Рецензија на докторската дисертација **Методи за подобрување на безбедноста кај безжичните комуникациски мрежи**, изработена од **м-р Митко Богданоски**, пријавена на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје.....115-123

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ "ЈУСТИНИЈАН ПРВИ"

1. Преглед на одобрени теми за изработка на докторска дисертација на Правниот факултет "Јустинијан Први" во Скопје (**м-р Елена Петреска, м-р Адријада Исени, м-р Гордан Георгиев, м-р Ванѓа Стевковска, м-р Маријана Опашинова Шундовска, м-р Фатон Бејта, м-р Бојан Василески, м-р Тони Ѓоргиев, м-р Дамшир Идризи, м-р Елена Костовска-Василевска**).....124-126
2. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Правниот факултет "Јустинијан Први" во Скопје (**Елена Јанева, Македонка Спасовска, Ана Јаневска, Љупка Симовска, Репата Ристова, Ана Димкова, Александра Тасевска, Горан Мангароски, Елена Таковска, Гоце Илиески, Елена Костовска, Сања Панева, Силвана Андонова, Емилија Давитковска, Гордан Димовски, Владимир Стамепковски, Ирена Јосифова, Иван Стефановски, Николче Шарковски, Бошко Лепчески, Соња Спасова, Тања Левкова, Михаил Николов, Ирена Савовска, Ива Папиќ, Сашо Стојковски, Гоце Ситниковски, Вапгел Баракоски, Наташа Стојановска**).....127-130
3. Рецензија на докторската дисертација **Улогата на синдикатот (синдикалното водство) во процесот на преговарањето со работодавачите**, од **м-р Живко Митревски**, пријавена на Правниот факултет "Јустинијан Први" во Скопје.....131-141

СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на учебникот **Ортодонција I**, од авторот **Марија Зужелова**, (**Методи на дијагноза-V поглавје** од авторите **Марија Зужелова, Габриела Курчиева-Чучкова, Маја Попстефанова-Трповска**) пријавен на Стоматолошкиот факултет во Скопје.....142-154

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научните области производно инженерство, технологии и системи и организација на технолошки процеси на Машинскиот факултет во Скопје (д-р **Атанас Кочов**).....155-173
2. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научните области производно инженерство, технологии и системи и организација на технолошки процеси на Машинскиот факултет во Скопје (д-р **Валентина Гечевска**).....174-196
3. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научните области производно инженерство, технологии и системи и организација на технолошки процеси на Машинскиот факултет во Скопје (д-р **Јасмина Чалоска**).....197-212
4. Реферат за подобност на темата за изработка на докторска дисертација **Унапредување на оперативната функционалност на системите за мерење на учипокот со помош на симулација кај услужни претпријатија** и оспособеноста на кандидатот **м-р Катарина Николиќ Зенделов** за научна работа, пријавена на Машинскиот факултет во Скопје.....213-218
5. Реферат за подобност на темата за изработка на докторска дисертација **Придоес кон развој на матрица на индикатори за имплементација на концептот за почисто производство во насока на одржлив развој** и оспособеноста на кандидатот **м-р Наташа Бакреска Кормушоска** за научна работа, пријавена на Машинскиот факултет во Скопје.....219-222
6. Реферат за подобност на темата за изработка на докторска дисертација **Определување на индикатори за донесување одлуки и креирање политики во синцирите за снабдување во услови на пазарна економија во Република Македонија** и оспособеноста на кандидатот **м-р Даниела Младеновска** за научна работа, пријавена на Машинскиот факултет во Скопје.....223-227

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ “БЛАЖЕ КОНЕСКИ”

1. Рецензија на учебникот **Културните варијации во градењето на состојбите во модерна Полска**, приреден од проф. д-р **Милица Миркуловска**, пријавен на Филолошкиот факултет “Блаже Конески” во Скопје.....228-230
2. Рецензија на учебникот **Влијанието на повскевсковната комуникација врз дијалектната диференцијација на полскиот јазик** (учебник за студенти и дијалектни текстови за вежби со аудиозапис на ЦД), приреден од проф. д-р **Милица Миркуловска**, пријавен на Филолошкиот факултет “Блаже Конески” во Скопје.....231-235

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник (во сите наставно-научни звања) за научните области (дисциплини): национална историја XVI-XVIII век, национална историја на XIX век до 1918 и историја на Македонија на Филозофскиот факултет во Скопје, (д-р **Ванчо Ѓорѓисв**).....236-244

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ "ЈУСТИНИЈАН ПРВИ"

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања на научната област административно право и јавна администрација на Правниот факултет "Јустинијан Први" во Скопје (д-р **Ивана Шумановска-Спасовска**, д-р **Искра Аќимоска-Малетиќ**).....245-275

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во сите звања за научните области (дисциплини): педагогика, методика, методологија и статистика на Филозофскиот факултет во Скопје, (д-р **Елизабета Томевска-Илиевска**).....276-291
2. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Филозофскиот факултет во Скопје (**Христина Донева, Јонс Ивановски, Анета Филчева, Зоран Димовски, Ана Јанкулоска, Ивана Урдаревиќ, Јован Пачарски, Горан Талевски, Александар Каровски, Мишко Тутковски, Ивана Кујуницева, Катерина Спасовска Трпковска, Емилија Туцаровска Ѓорѓиевска, Лидија Крстевска Дојчиновска, Елена Ѓеорѓиевска, Аделина Хаскај, Душанка Крстевска, Афродита Давко, Сања Стојановска, Маја Филиповска, Дијана Лазароска, Гордана Трајкова Костовска, Билјана Поповска, Јулијана Наумовска**).....292-294

ГРАДЕЖЕН ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на докторска дисертација на Градежниот факултет во Скопје, (м-р **Елизабета Наунчевска**).....295
2. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Градежниот факултет во Скопје (**Зоран Сламков, Лилјана Зарковска**).....296

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на одобрени теми за изработка на докторска дисертација на Економскиот факултет во Скопје (м-р **Елена Гоцевска, м-р Билјана Степанулеска Почевска, м-р Роберт Алаѓозовски, м-р Бојан Милиновиќ, м-р Дејан Деспотовски, м-р Аделина Исенин, м-р Стефан Волкановски, м-р Жарко Атанасовски, м-р Лиза Поповска, м-р Ирена Корубин, м-р Емилија Велкова, м-р Елена Николова, м-р Аземна Машовиќ, м-р Седат Аручи, м-р Боркица Крстева, м-р Тони Мирчески, м-р Марија Башевска, м-р Горан Василев, м-р Весна Василева, м-р Ивана Стојановска, м-р Нефаил Елези, м-р Зана Велија, м-р Калина Сејфула, м-р Анита Скрческа, м-р Ирина Мирческа, м-р Борис Туцев, м-р Борко Ханџиски**).....297-299
2. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски труд на Економскиот факултет во Скопје (**Зоран Митев, Илинка Делипстрова, Искра Давитковска, Елена Лушкоска, Ана Стојановска, Анета Ристовска, Катерина Ристовска, Сања Проковиќ, Бела Бујамин, Виолета Рибарска, Милена Стојановска, Тања Јакимова, Марко Данилов, Анита Чекреќиева, Александар Николов, Ана Попова, Ивана Петрова, Бојана Крцковска, Елена Проковиќ, Елена Христов, Репата Милошеска, Галапче Митевска, Бојана Лазова, Катерина Чилимапова Јордановски, Бојан Крцковски**).....300-301

РЕЦЕНЗИЈА

НА УЧЕБНОТО ПОМАГАЛО
 „ПРАКТИКУМ ПО ХИСТОЛОГИЈА И ЕМБРИОЛОГИЈА – 1“
 ОД АВТОРОТ ДОЦ. Д-Р ЕЛИДА МИТЕВСКА

Врз основа на член 53 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Медицинскиот факултет во Скопје во состав на УКИМ во Скопје, а во врска со членовите од 15 до 19 од Правилникот за организирање на издавачката дејност на УКИМ во Скопје, Наставно – научниот совет постапувајќи по предлогот од Одборот за издавачка дејност на Факултетот, на својата XI редовна седница одржана на 22.12.2011 година, донесе Одлука за одредување на рецензенти за пишување на рецензија за печатење на учебното помагало **Практикум по хистологија и ембриологија – 1** изработено од авторот доц. д-р Елида Митевска. За рецензенти на доставениот ракопис беа избрани:

1. проф. д – р Лилјана Миленкова
2. проф. д – р Невена Костовска

Прегледувајќи го доставениот текст за учебното помагало, рецензентите го доставуваат следниов

ИЗВЕШТАЈ

Учебното помагало со наслов: „Практикум по хистологија и ембриологија -1“, од авторот доц. д-р Елида Митевска, претставува ново издание на прирачник за практична настава на студентите по медицина. Ракописот ја разработува содржината од областа *хистолошка градба на ткивата и некои органски системи*, од програмата за практичната настава по хистологија и ембриологија за студентите по медицина.

Наставната програма се изведува во вториот семестар со вкупен фонд од 60 часа. Содржината презентирана во Практикумот обработува теми кои се застапени со вкупно 30 часа на практичната настава.

Практичната настава се изведува во лабораторија со микроскопи, а ова учебно помагало треба да го олесни и поттикне изучувањето на содржините.

Поделбата на материјалот на тематски целини е извршена во согласност со наставната програма и е усогласена и со теоретската настава од предметот. Систематски и дидактички се разработени содржините за практичната настава, а текстот е напишан концизно и јасно. Текстот ги објаснува неопходните поими, а доминантен е бројот на микрофотографиите со кои одлично е илустриран материјалот. Во Практикумот се содржани и прашања со кои студентот ќе може да направи проверка на знаењето стекнато на вежбата. Со овие атрибути, приложениот Практикум претставува соодветен водич за микроскопирањето и проучувањето на хистолошките препарати.

Содржината на прирачникот е прегледно презентирана на 98 страници кои се илустрирани со 159 слики.

Прирачникот се состои од следниве тематски содржини:

- основни типови ткива (каде што е обработено епителното, потпорното, мускулното и нервното ткиво, нивните карактеристични компоненти и различните поттипови ткива);
- кардиоваскуларен систем и лимфни органи;
- градба на постелката и папочната врвка

На крајот од ракописот е наведена литературата која е ползувана при изработката на прирачникот.

Во првиот дел, со шематски прикази и микрофотографии, илустрирани се четирите основни типа ткива и нивните битни карактеристики. Кај епителите се обработени покривниот, жлездениот и специјализираните видови епители. Илустрирани се со вкупно 34 микрофотографии. Кај потпорните ткива се обработени сврзното, рскавичното и коскено ткиво и илустрирани со вкупно 30 микрофотографии. Особено внимание е посветено на сврзните ткива, каде што студентот се запознава и со различните поттипови на сврзно ткиво (22 микрофотографии). Во тематската содржина за мускулно ткиво обработени се напречно пругастото (скелетно и срцево) и мазното мускулно ткиво. Илустрирани се со 10 микрофотографии. Во делот за нервното ткиво опишани и илустрирани се (со 14 микрофотографии) основните структурни компоненти на невронот, видовите неврони, градбата на периферните нерви, ганглионите и невроглија клетките.

Делот за органските системи е работен по истиот принцип, и поткрепен со јасни микрофотографии и шематски прикази.

- Во него, за кардиоваскуларниот систем е објаснета градбата на сите типови крвни садови како и градбата на сидот на срцето. Овој дел е илустриран со 11 микрофотографии.
- Од органите на имунолошкиот систем презентирани е градбата на тимусот, лимфните јазли, слезенката и крајниците. Материјалот за имуниот систем е илустриран со вкупно 41 микрофотографија.

Во овој практикум е поместен и материјалот за практичната настава од областа на градбата на постелката и папочната врвка, кој се обработува исто така во првиот семестар. Објаснет е и илустриран со 13 микрофотографии.

Во секоја тематска содржина под насловот Препарати за микроскопирање, даден е кус опис на хистолошките препарати за подготовка на студентот и негово што посамостојно микроскопирање. Секоја тема содржи прашања кои му овозможуваат на студентот да го провери своето знаење и да учествува во дискусиите за соодветната тема. Шематските прикази и микрофотографиите се одлична помош во препознавањето на структурни елементи.

Во соодветен обем понудено е објаснување за практичната примена на она што се изучува - медицинското значење на познавањето на нормалната хистолошка градба која е предуслов за нормалното функционирање на органите.

Литературата која е ползувана при изработката на прирачникот се состои од 8 референтни учебни помагала и 5 страници на интернет.

ЗАКЛУЧОК

Учебното помагало „Практикум по хистологија и ембриологија“, од доц. д-р Елида Митевска, смета дека ќе овозможи разбирање и

осознавање на програмските содржини при изучувањето на хистолошката градба на ткивата и органските системи. По обемот и темите кои ги обработува, ова учебно помагало целосно одговара на делот од наставната програма по предметот хистологија и ембриологија - 1, кој ја разработува хистолошката градба на ткивата и дел од органските системи за студентите по општа медицина. Сметаме дека јазикот и презентацијата се разбирливи за студентите, текстот е одлично илустриран со шематски прикази и микрофотографии на кои се директно посочени или обележени структурните компоненти.

Затоа, со особено задоволство, на Наставно – научниот совет му предлагаме, учебното помагало **Практикум по хистологија и ембриологија -1** да го прифати за печатење и примена при изведувањето на практичната настава по предметот Хистологија и ембриологија -1. Се надеваме дека и студентите, како читатели на ова учебно помагало, ќе имаат позитивни искуства при совладувањето на тематските содржини предвидени со наставната програма.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д – р Лилјана Миленкова с.р.

9. 2. 2012 год.

Скопје

Проф. д – р Невена Костовска с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ПОДОБНОСТ НА ТЕМАТА ЗА ИЗРАБОТКА НА ДОКТОРСКА
ДИСЕРТАЦИЈА „ПРОГНОСТИЧКА СИГНИФИКАНТНОСТ НА *DNA* -
МЕТИЛАЦИЈА И НИВОТО НА ТУМОР- СУПРЕСИВНИ *miRNA* КАЈ
ОРАЛНИОТ КАРЦИНОМ” И НАУЧНА ОСПОСОБЕНОСТ НА
КАНДИДАТКАТА Д-Р СУЗАНА ДВОЈАКОВСКА

Наставно- научниот совет на Стоматолошкиот факултет во Скопје,
на својата 20. редовна седница одржана на 17.11.2011 година, на предлог
на Научниот одбор, донесе одлука за формирање на Рецензентска
комисија за оцена на подобност на темата за изработка на докторска
дисертација по претходно доставената пријава од д-р Двојаковска Сузана
, со наслов: „ Прогностичка сигнификантност на *DNA*- метилација и нивото
на тумор- супресивни *miRNA* кај оралниот карцином ”, во состав:

- проф. д-р Славе Наумовски
- проф. д-р Александар Димовски
- проф. д-р Владимир Поповски
- проф. д-р Александар Грчев
- проф. д-р Алберто Бенедети

Рецензентската комисија, по разгледувањето на доставениот материјал
во врска со подобноста на темата за изработка на докторска дисертација,
до Наставно- научниот совет на Стоматолошкиот факултет го поднесува
следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци за кандидатката

Д-р Божовиќ Сузана е родена во Скопје, Р.Македонија, на 27.6.1971 год. Основното и средното образование, (МУЦ „Д-р Панче Караџов“) го завршила во Скопје со континуирано одличен успех (5,00).

На Стоматолошкиот факултет во Скопје се запишала во учебната 1989 год. За време на студиите земала активно учество на Првиот стоматолошки конгрес одржан во Охрид 1994 год. како автор на студентска тема од областа на максилофацијалната хирургија со наслов: ”Промени на хоризонталниот кондиларен агол на темпоромандибуларниот зглоб, дијагностицирани на СТ во однос на класичната снимка “ . Студиите ги завршила во предвидениот рок во 1995 год. со просечен успех 8,53. Во 1996 год. го полагала стручниот испит со што се здобила со лиценца за работа. Во 1997 год. работела како волонтер во Воената болница во Скопје, на Одделот за орална и максилофацијална хирургија, а во 1998 год. го продолжила волонтерскиот стаж на Клиниката за максилофацијална хирургија - Скопје, од кога и активно учествува во целокупната работа и активностите на Клиниката . Специјализација по максилофацијална хирургија започнала во 1998 год. а специјалистичкиот испит го положила во 2002 год.

Од 2000 год. е вработена на Клиниката за максилофацијална хирургија во Скопје. Во учебната 2000/ 01 год. се запишала на постдипломски студии на Стоматолошкиот факултет во Скопје по предметот максилофацијална хирургија . Предвидените испити од наставниот план и програма ги положила со просечен успех 10,00, со што стекнала право да пристапи кон подготовка на магистерски труд.

Во 2004 год. е избрана во звањето помлад асистент по предметот максилофацијална хирургија, од кога активно и успешно е вклучена во изведување на практичната и научно- наставната дејност на Факултетот. Реизборот за помлад асистент е остварен во 2007 година, а во звањето асистент е избрана во 2010 година.

Готовиот магистерски труд со наслов „Дијагностичка и терапевска евалуација на опструктивниот сијалoadенит на субмандибуларната жлезда” го одбранила во 2009 година.

Активно учествувала на повеќе конгреси, симпозиуми, состаноци и семинари на домашно и на интернационално ниво. Била ментор на студентски теми во четири наврати. Автор и коавтор е на повеќе научни трудови, објавени во домашни и странски публикации од областа на максилофацијалната хирургија. Член е на Здружението на максилофацијални хирурзи на Република Македонија, како и на Балканската асоцијација за максилофацијална хирургија. Активно се служи со англискиот јазик и поседува добро познавање на работата со компјутери и информатичката технологија. До последниот избор за асистент, кандидатката е автор и коавтор на рецензирани 32 труда, од кои 17 се во меѓународни списанија.

2. Мислење за предложената тема за изработка на докторска дисертација

Пријавената тема за изработка под наслов: „Прогностичка сигнификантност на *DNA*- метилација и нивото на тумор- супресивни *miRNA* кај оралниот карцином”, ги содржи сите елементи за една научно истражувачка студија: вовед, литературен преглед, цели на студијата, материјал и методи на работа, очекувани резултати и литература.

Во **ВОВЕДНИОТ ДЕЛ**, кандидатката наведува дека оралниот карцином е сериозен проблем и шеста најчеста малигна неоплазма од која секоја година во Европа се афектирани 92,000 нови и 42,000 смртни случаи. OSCC и понатаму останува предизвик и покрај постојаните интензивни клинички истражувања и основните принципи на дијагностичките и терапевтските протоколи за OSCC, кои се темелат на системот ексцизија на „тумор-јазол- метастази”, дополнети со конвенционалните хистопатолошки проценки на туморот.

Во последната деценија, прогресот во генетиката нуди можности за подобро разбирање на молекуларната патогенеа на карциномите. Откривањето на нови прогностички биомаркери, би можело да понуди опција и можности за нивно рано дијагностицирање, како и карактеризација на специфичните молекуларни процеси кои се вклучени во развој, инвазија, и појавата на метастази, како подобар прогностички фактор кај оралниот карцином.

Карциногенезата е сложен мултикаузален процес во кој соматските клетки прогресивно се стекнуваат со генетски и епигенетските промени. Под епигенетските промени се подразбираат промени во генската

експресија кои не се кодирани во ДНК - нуклеотидните секвенци. За да се разјасни оваа дефиниција, важно е да се разбере дека хемиската модификација на ДНК и нејзините асоцирани протеини можат да ја алтерираат генската експресија.

Една од формите на епигенетски промени кои се случуваат во човечките клетки е позната како ДНК - метилација. ДНК - метилација е промена на самата ДНК - молекула, во која се додаваат метил групи на цитозин нуклеотиди во одредени области на генот од страна на ензимот ДНК - метилтрансфераза. Во текот на ембрионалниот развој, во физиологијата на нормалните клетки, хиперметилацијата замолкнува дел од гените кои го диктираат патот на диференцијација на клетките, кои можат да имаат огромен потенцијал за раст - една единствена клетка може да достигне маса од 1 кг во 40 дена со митотички делби. Епигенетските промени се серија на мобилните "проверки и баланси" ограничувајќи го овој раст, во што се вклучени тумор - супресорните гени кои се активни во нормални клетки, но се замолчени кај карциномите. Несоодветната ДНК - метилација на промотор - регионот на одредени гени се мисли дека е клучен механизам за карциногенезата кој се уште не е доволно разјаснет. Гени кои се најчесто се алтерирани од голем број на целуларни процеси и се избрани за анализа на метилација во оваа студија се: оние што го контролираат клеточниот циклус (p16), апоптоза(DAPK), сигнализација (APC,), клеточно/клеточна адхезија(E/cadherin), DNA репарација (hMLH1и MGMT), APD-киназа и RARβ2.

P16 е најчесто проучуван ген во овој контекст и е вклучен во контрола на клеточниот циклус кај оралниот карцином. Епигенетските аберации на p16 се идентификувани во преканцерозни диспластични орални лезии, и следствено на ова, се вклучени во раната фаза на карциногенезата.

hMLH1, и MGMT, се гени кои имаат функции во кодирањето на ДНК - репарацијата. Кога функцијата на овие гени се губи, клетките се подложни на мутации поради погрешни ДНК - репарации.

Промотор - хиперметилациона DAPK е најдена кај примарните OSCC и забележана е позитивна корелација помеѓу метилацијата на DAPK и присуството на метастази во лимфните јазли на пациенти со орален карцином.

E-cadherin е транс-мембранозен гликопротеин одговорен за мобилна- адхезија, кој ја одржува структурата на ткивото стабилна и губењето на експресијата на овој ген е во корелација со инвазивноста на туморот и метастазирањето во регионалните лимфогландули кај OSCC.

Покрај ДНА - метилацијата и MicroRNAs (miRNAs) започнале револуција во молекуларната биологија, и се појавиле како клучни играчи во карциногенезата. MicroRNAs (miRNAs) се група на ендогени, не кодирачки протеини на број 18-24 нуклеоти по должина на еден низ на RNAs, кои посредуваат во генската експресија на пост-транскрипционо ниво. Тие се вклучени во регулирањето на различни мобилните биолошки процеси како што се хомеостаза,

пролиферација, клеточен циклус, диференцијација и апоптоза и морфогенеза. Дерегулацијата на различни групи на miRNA miRNAsе идентификувани во различни видови на тумори, при што е афектирано нормалното одвивање на биолошките процеси, кое води до појава на малигноми, вклучувајќи го и оралниот сквамозен карцином (OSCC). По првите откриени основачки членови на microRNA - семејствата, *lin-4* и *let-7*, следела идентификација на неколку стотици microRNA во сите видови со комбинација на молекуларно клонирање и биоинформатика. Од откривањето на microRNA - генските фамилии, интересот постојано расте со откривање на нови членови и низа платформи во патогенезата на многу патолошки процеси. Така, на пример, ист тип на miRNAs поседува спротивни профили помеѓу оралниот сквамозен карцином, назофарингеалниот карцином и плеоморфниот аденом. Овие сознанија биле успешно применети во идентификација на microRNA - дерегулација на карциномите на главата и вратот, како и оралниот карцином.

Покрај тоа, мал број на дисрегулирани miRNAs се вмешани или како онкогени или тумор - супресори, кои влијаат на иницијацијата и прогресијата на OSCC преку регулирање на пролиферација, апоптоза, метастазирање и хеморезистенција.

Некои miRNAs се покажаа дека имаат потенцијал како нови дијагностички, прогностички и терапевтски средства, од кои се очекува да го унапредат клиничкото менаџирање на OSCC во блиска иднина.

Последните технолошки достигнувања во microRNA - профилирањето и нивните апликации во дефинирањето micro - RNA маркери имаат значајна улога во предвидувањето, дијагностиката, третманот и прогнозата на оралниот карцином и премалигните лезии.

Од сите *miRNA*, идентификувани кај оралниот карцином, зголемена експресија е застапена кај: miR-374, miR-340, miR-224, miR-10a, miR-140, miR-181a*, miR-146a, miR-126, miR-31, miR-9, miR-9, mir-21, let-7, mir-155, mir-31, mir-211

Намалена експресија е најдена во:

miR-27a, miR-34b, miR-34c, miR-203, miR-302c*, miR-23a, miR-27b, miR-34a, miR-215, miR-299, miR-330, miR-337, miR-107, miR-133b, miR-138, miR-139, miR-223, miR-204, miR-370, let-7d, miR-95, miR-302a, miR-367, let-7g, miR-23b, miR-128a, miR-148a, miR-155, miR-200c, miR-302b, miR-368, miR-122a, miR-371, let-7a, miR-26b, miR-30e-5p, miR-96, miR-125a, miR-132, miR-200b, miR-199b, miR-296, miR-373*, miR-137, miR-197, miR-193a, let-7e, miR-30d, miR-331, miR-342, miR-338, miR-199a, miR-372, miR-184, mir 125.

MicroRNA - промени кои постојано се идентификувани во OSCC и се најексплоатирани се:

- со зголемена експресија (upregulation), mir-21, let-7, mir-155, mir-31, mir-211 или
- со намалена експресија (downregulation), на, mir-137, mir-

133b, и mir-193a, mir 125 .

Направен е сеопфатен ПРЕГЛЕД на релевантната расположива ЛИТЕРАТУРА од 2002 до 2011 година, во кој се претставени резултатите и сознанијата за најновите молекуларни маркери - ДНК - метилацијата и miRNA дерегулацијата кај оралниот карцином. Во последните неколку децении вниманието е фокусирано на проучување на генетските аберации (идентификација на алтерирани гени) кои се користат како предиктивни биомаркери, во раната дијагноза, биолошкото однесување и прогностичкиот исход кај OSCC.

Респектирајќи ги бројните литературни, стручно- научни податоци изнесени во поглавјето ПРЕГЛЕД НА ЛИТЕРАТУРА, произлегла и основната хипотеза на кандидатката за поставување на следниве ЦЕЛИ НА ОВОЈ ТРУД:

Првата цел е да се утврдат промените на DNA- метилациониот статус кај примарниот орален карцином и да се корелираат со патохистолошките карактеристики: стадиум, големина на примарниот тумор, начин на инвазија, локализација и појава на локални и далечни метастази.

Втората цел е да се утврди нивото на експресија на тумор - супресивна miRNA, во однос на клинички непроменетата оралната мукоза и да се корелира со нивниот DNA - метилационен статус.

Следната цел е да се идентификуваат промените во DNA - метилацијата и тумор- супресивната miRNA кај преканцерозните лезии како прогностички фактор во појава на малигна трансформација на лезиите.

Потоа ќе се утврди сигнификантноста на промените во DNA - метилацијата и тумор- супресивната miRNA во корелација со повторна појава на болеста (recurrence rate) кај оралните карциноми.

Од посебен интерес за секојдневната практика е последната цел, а тоа е да се идентификува улогата на испитуваните тумор- супресивни miRNA - гени и метилацијата и нивната потенцијална примена како биомаркери во рано откривање, дијагностицирање и прогноза на оралниот карцином

Во поглавјето МАТЕРИЈАЛ И МЕТОДИ, за реализација на поставените цели во испитувањето ќе биде спроведена проспективно/ретроспективна студија на пациентите со орален карцином и премалигни лезии кои се со зголемен ризик на малигна трансформација.

Сите избрани пациенти ќе бидат проследени според дијагностички протокол на заболувањето и ќе бидат избрани со услов да не биле/ или не се подложени на зрачна радиотерапија или хемотерапија.

Испитувањето ќе се изведува во следниве четири институции:

JЗУ Клиника за максилофацијална хирургија- Скопје, Институт за патолошка анатомија, Истражувачки центар за генетско инженерство и биотехнологија при МАНУ и Фармацевтски факултет при УКИМ.

Пациентите ќе бидат третирани според American Joint Commission on Cancer со предоперативна подготовка, дијагностика, хируршка ексцизија и постоперативно клиничко следење. Следењето ќе се изведува најмалку 3 години по интервенцијата, со цел да се утврди потенцијалот за евентуална рекурентна евиденција (појава на рецидиви и метастазирање). Биоптичниот материјал (ткивните примероци), ќе се состојат од три дела: ткивен примерок од туморозното ткиво, ткиво од макроскопски хируршки негативни рабови и ткивни примероци од здрава слузница за компарација. По хируршката ексцизија, секој материјал ќе биде поделен во два бита. Едниот веднаш ќе биде замрзнат во течен азот кој се чува на -70° за молекуларно испитување, а другиот дел ќе се користи за хистопатолошка анализа според СЗО- критериумите.

Прво ќе бидат анализирани и докажани хистопатолошките параметри за премалигните лезии, а за пациентите со патохистолошки верифициран орален карцином ќе бидат применети TNM - детерминантите, со што ќе биде точно определен стадиумот на болеста.

I kl.stadium T1N0M0

IIkl.stadium T2N0M0

IIIkl.stadium T3N0M0, T1, T2 ili T3N1M0

IVkl.stadium T4N0M0, T4N1M0, секое TN2 ili N3M0, секое T, секое NM1.

Анамнестичките податоци и физикалните прегледи ќе бидат комплетирани со патохистолошкиот стадиум за секој пациент поодделно. За реализација на ретроспективните земени биоптични материјали, ДНК ќе се изолира од парафинските подготвени пресеци од нормалното и туморозното ткиво.

ДНА и РНА ќе бидат изолирани од сите ткивни примероци, користејќи комерцијални китови од QIAGEN, кои се базираат на лизирање на клетките со халотропен агенс и прочистување со афинитетна хроматографија.

Одредување на *нивото на mi RNA* во ткивото ќе се врши прво со изолација на вкупна РНК со TRI Reagent (Ambion, Austin, TX, USA), потоа ќе се одредува концентрација на добиената РНК- спектрофотометриски и реверзна транскрипција со употреба на TaqMan MicroRNA Reverse Transcription Kit и квантификација на миРНК со користење на TaqMan MicroRNA Assays. На крај ќе се изведува анализата на нивото на експресија на секоја миРНК посебно се врши со употреба на релативна квантификација која се базира на Ct методот (Livak and Schmittgen, 2001). Како калибратор ќе се користи нормално мукозно ткиво.

Од сите МиРНА ќе бидат идентификувани најексплоатираниите: со зголемена експресија (upregulation) mir-21, let-7, mir-155, mir-31, mir-211, miRNA -184 или со намалена експресија (downregulation) на , mir-137, mir-133b, и mir-193a, mir 125 .

Одредување на ниво на метилација во ткиво ќе се изведува со: изолација на ДНК со стандардна постапка на дигестија со протеиназа K и фенол/хлороформска екстракција; одредување на концентрација на добиената ДНК; метилација на контролна ДНК (позитивна контрола); бисулфитна модификација на ДНК и метилација специфична полимераза верижна реакција. За испитување на ДНК- метилираните гени ќе бидат земени најчесто инволвираните ген- промотори: CDKN2A (p16), претпоставениот метастази супресорски ген (DAP-K), на ДНК- репарација Об-methyguanine-ДНК-метилтрансфераза (MGMT), детоксикација ген glutation S-transferasa P1 (GSTP1), RAR β 2, E-cadherin и DAP-киназа.

По утврдување на вредностите на ДНА- метилациониот статус и нивото на тумор- супресивна miRNA ќе биде направена статистичка обработка на добиените податоци, со помош на дескриптивно-статистички обработка на статистички серии според дефинираните варијабли и инференцијално статистички анализи на структурата на нумеричките статистички серии. Анализа на односи помеѓу атрибутивните статистички серии ќе биде направена со помош на Pearson χ^2 -тест и Fisher- тест;

Нивото на секој од испитуваните транскрипти ќе се споредува помеѓу туморското ткиво, негативните хируршки рабови и здравата лигавица и ќе се компарира со стадиумот на болеста за да се утврди: нивната улога како прогностички фактор во појава на малигна трансформација на лезиите, повторна појава на болеста (recurrens rate), како и да се идентификува улогата на испитуваните тумор- супресивни miRNA гени и метилацијата како потенцијални биомаркери.

Според кандидатата РЕЗУЛТАТИТЕ од предложените истражувања ќе придонесат за подобро разбирање на епигенетските промени и патогенезата на карциномите. Со идентификацијата на DNA- метилациониот статус и профилирањето на тумор- супресорните miRNA гени (нивната зголемена или намалена експресија) кај примарниот орален карцином, во иднина ќе се отворат нови видувања во областа на генетиката и молекуларната биологија кои можеби ќе дадат нови насоки и потенцијални решенија со кои ќе се надмине предизвикот за рано откривање, дијагноза и третман на оралниот планоцелуларен карцином.

Наодот на DNA-метилацијата и специфични тумор- супресивни miRNA кај преканцерозните лезии, ќе служи како прогностички фактор во појава на малигната трансформација на лезиите. како и понатамошна карактеризација на специфичните молекуларни појави одговорни за развојот, инвазијата и метастазирањето. Достигнувањата во microRNA- профилирањето на туморските клетки се смета за главен предизвик кој останува во фаза на дефинирање на microRNA и ДНК- маркери. Нивната примена во иднина би ја подобрила дијагностиката, прогнозата и развојот на нови целна терапија на OSCC, кои би понудиле повисок терапевтски индекс без никаков цитотоксичен ефект. Откривањето на нови тумор-

релевантни биомаркери допрва треба да најдат клиничка примена кај оралниот карцином.

Наведените ставови во оваа пријава се поткрепени со приложени најнови светски литературни податоци.

ЗАКЛУЧОК

Од гореизнесеното, Рецензентската комисија врз основа на приложениот материјал оценува дека пријавата за изработка на докторска дисертација со наслов: “Прогностичка сигнификантност на *DNA* - метилација и нивото на тумор- супресивни *miRNA* кај оралниот карцином”, поднесена од д-р Сузана Двојаковска Божовиќ, ги содржи сите елементи за изведување на испитувања од ваков обем, притоа исполнувајќи ги потребните суштински и формални критериуми предвидени за научен труд од ваков вид. Рецензентската комисијата смета дека овој научноистражувачкиот труд е подобен бидејќи од студијата ќе произлезат релевантни научни и апликативни сознанија од оваа област.

Земајќи ја предвид подготвеноста на кандидатата за изработка на самостоен труд, како и горенаведените констатации за оваа предлог-тема, Рецензентската комисија му предлага на Наставно- научниот совет да ја прифати предложената тема за изработка на докторска дисертација и овозможи нејзина понатамошна реализација.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Славе Наумовски с.р

Проф. д-р Александар Димовски с.р

Проф. д-р Владимир Поповски с.р

Проф. д-р Александар Грчев с.р

Проф. д-р Алберто Бенедети с.р

До
Наставно-научниот совет на
Машинскиот факултет при
Универзитетот "Св.Кирил и Методиј" во Скопје

27.01.2012 год.

Почитувани,

Во врска со постапката за избор на еден соработник-помлад асистент во научната област што ја покрива Институтот за хидраулично инженерство и автоматика на Машинскиот факултет во Скопје, а согласно со чл.51 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот "Св.Кирил и Методиј" во Скопје, по објавениот Реферат за избор на еден соработник - помлад асистент во научна област што ја покрива Институтот за хидраулично инженерство и автоматика на Машинскиот факултет во Скопје, објавен на веб-страницата на Универзитетот "Св.Кирил и Методиј" во Скопје на ден 25.1.2012г., го поднесувам овој

П Р И Г О В О Р

на објавениот реферат за избор на еден соработник-помлад асистент во научната област што ја покрива Институтот за хидраулично инженерство и автоматика на Машинскиот факултет во Скопје

Во рефератот поднесен од Рецензентската комисија формирана со одлука на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје бр.02-2416/1 од 22.09.2011год, се наведени повеќе оценки, чие изнесување не е во согласност со одредбите од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот "Св.Кирил и Методиј" во Скопје.

Имено, и покрај тоа што Комисијата најпрво оценува дека кандидатот постигнал исклучителни и невообичаени достигнувања, кои не се забележани од страна на кој било студент на наставната програма автоматика и флуидно инженерство или сличните програми кои и претходеа, во продолжение изнесува неколку свои тенденциозни оценки, спротивно на одредбите од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот "Св.Кирил и Методиј" во Скопје.

Со оцената дека "во текот на студирањето, кандидатот не покажал интерес да биде избран за демонстратор на некој од предметите на Машинскиот факултет во Скопје, а земајќи го предвид неговото работно искуство во текот на студирањето може да се констатира дека кандидатот вршел работи кои не се сродни со областа за која се кандидира", Рецензентската комисија излегува надвор од своите ингеренции и се впушта во оценка на работните ангажмани на кандидатот во текот на неговото образование – студирање, што не е, не може и не смее да биде услов за понатамошен работен ангажман на кандидатот, вклучително и за изборот во соработничко звање.

Како дополнување на ова е и податокот дека ангажман од таков тип за време на студирањето би бил спротивен на законските, но пред се на етичките норми од причина што на истата високообразована институција и на истата катедра, во редовен работен однос бил и родителот на кандидатот, а тој податок и тоа како добро им е познат на членовите на Рецензентската комисија, но и покрај тоа, тие го злоупотребуваат тој факт и го насочуваат кон формирање на негативна оценка за кандидатот.

Со оцената дека “во периодот после неговото магистрирање кандидатот наведува бројни свои постигнувања, но не наведува ниту еден свој стручен или научен труд”, а особено со ставот дека “за очекување е кандидатот да има објавено барем еден стручен или научен труд”, Комисијата излегува надвор од своите ингеренции и наместо да констатира исполнетост на критериумите за избор, согласно со одредбите од Законот за високото образование, Статутот на Универзитетот и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” во Скопје, се впушта во коментирање и давање на лични оценки и очекувања, кои во овој случај единствено се наведени со цел да креираат негативно мислење за кандидатот.

Цитирајќи го член 19 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” во Скопје, “за помлад асистент може да биде избрано лице кое покажува способност за наставно-научна, наставно-стручна, односно наставно-уметничка работа и особен интерес кон областа”, Комисијата заклучува дека “со оглед на тоа дека кандидатот нема доставено ниту еден свој стручен или научен труд, неговата способност за наставно-научна, наставно-стручна работа и особен интерес кон областа, Комисијата ги оценува за негативни”.

Комисијата, изнесувајќи ја оваа оценка, постапува спротивно на Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” во Скопје, од причина што способноста за наставно-научна, наставно-стручна, односно наставно-уметничка работа не може да се оценува врз база на објавените стручни или научни трудови на кандидатот.

Пример за ова се одредбите за избор во наставно-научни звања, каде што во критериумите за избор е наведено дека кандидатите, покрај соодветното образование треба да имаат објавено научни и стручни трудови (чл.11), и самостојни научни и стручни трудови (чл. 12, 13). Истото важи и за избор во научни звања, согласно со одредбите од чл.27, 28, 29 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” во Скопје. Во одредбите од Законот за високото образование, Статутот на Универзитетот, како и во Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” во Скопје, не стои ваков критериум за избор во соработничко звање. Конечно, наметнувањето на таков критериум не е во согласност со цитираните одредби од чл.19 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” во Скопје.

Ова, дотолку повеќе што во чл.33 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” во Скопје каде што се третираат научните и стручни трудови, стои: “Како објавени научни и стручни трудови со кои се потврдува владеењето на проблематиката во областа во која се кандидира лицето во наставно-научно, т.е. научно звање...”, што недвосмислено укажува на фактот дека објавувањето на научни и стручни трудови единствено се валоризира заради потврдување на владеењето на проблематиката во која се кандидира лице во наставно-научно и научно звање, но не и во соработничко звање, како во случајов.

Сепак, кандидатот има изработено поголем број на проекти, стручни и научни трудови од областа за која конкурира, а за некои од нив е и наградуван (наведено во поднесената биографија), но сметајќи дека истите не претставуваат критериум за избор во соработничко звање – помлад асистент, не ги приложи во конкурсните материјали, оставајќи ги како валиден материјал за понатамошни избори во повисоки наставно-научни звања.

Покрај изработените проекти, стручни и научни трудови, кандидатот учествувал како соработник во изработката на поголем број судски вештачења од областа на машинството и сообраќајот, а од неодамна поседува и лиценца за судски вештачења од областа на машинството и сообраќајот. (Како напомена, согласно со законските одредби, со лиценца за судски вештачења може да се стекне лице кое има повеќегодишно искуство во која е поднесено барањето за стекнување на лиценца за вештачење.)

Во рефератот се наведува и дека кандидатот е избран за помлад асистент во областа на производното машинство, па Рецензентската комисија оценува дека „тоа покажува дека кандидатот искажал интерес (афинитет) за научна работа во област која не е сродна со областа за која сега конкурира.

Најпрво, Комисијата влегува во оцена на претходни работни ангажмани на кандидатот, кои не се, не треба или не смеат да бидат услов или пречка за други работни ангажмани на Кандидатот, или како во случајов, за изборот на Кандидатот во звањето за кое конкурирал.

Комисијата оваа оцена ја наведува во рефератот дури и без притоа подетално да ја анализира наставната програма на областа или пак ангажманот на кандидатот во таа област. Доколку Комисијата стоела на ставот дека треба да го оценува овој податок, најмалку што требало е да направи компаративна анализа на наставните програми на областа или на предметите за кој бил ангажиран Кандидатот на друга високообразована институција.

Сепак, ангажманот на кандидатот и во областа каде што бил претходно избран била по предмети кои се од областа која ја покрива областа на Институтот за хидраулично инженерство и автоматика, каде што и конкурира, од причина што на високообразованата институција каде што бил ангажиран, не постои Институт за хидраулично инженерство и автоматика, па наставната програма од таа област ја покрива друга катедра. Сето тоа е во согласност со Класификацијата за научни подрачја, полиња и области (дисциплини), што, пак, е дефинирано во чл.283 од Статутот на Универзитетот.

Во рефератот се наведува и дека „иако кандидатот има просечен успех од 9,61 во текот на додипломските студии и просечен успех од 10,00 на постдипломските студии, вработените при Институтот за хидраулично инженерство и автоматика при Машинскиот факултет во Скопје не искажаа поддршка и согласност за негов прием за член на Институтот. Во продолжение на рефератот се наведува дека „Иако во законските прописи никаде не е наведено дека за избор на кандидат во соработничко звање во област што ја покрива еден институт од една високообразовна институција не е нужно да постои поддршка и согласност од вработените во тој институт, сепак Комисијата смета дека овој услов е неопходен со цел да се овозможи иден правилен развој и на предложениот кандидат и на институтот во целост.

Со ваквата оцена, која е крајно дискриминирачка и е наведена со цел да се креира негативно мислење за кандидатот, Комисијата грубо ги прекршува одредбите од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот "Св.Кирил и Методиј" во Скопје, односно излегува надвор од своите ингеренции, со што рефератот го сочинува спротивно на одредбите од чл.48 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот "Св.Кирил и Методиј" во Скопје.

Комисијата, свесна дека законските прописи за избор во соработничко звање не предвидуваат такво нешто, сепак се впуштила во барање и пренесување на анонимни ставови за давање поддршка или, пак, давање на согласност од страна на некои вработени на Институтот околу изборот на кандидатот.

На крај, Комисијата заклучува дека “кандидатот би дал поголем придонес за личен развој и за развој на институцијата во која веќе е избран за помлад асистент”.

Со ова Комисијата излегла надвор од своите ингеренции и постапила спротивно на чл.45 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот "Св.Кирил и Методиј" во Скопје, давајќи заклучоци кои не се или не треба да бидат предмет на оцена – рецензија на оваа Комисија.

Комисијата требало да се води по одредбите од чл.45, ст.2 и да заклучи дали кандидатот ги исполнува или не ги исполнува условите за избор во звање и аналогно на тоа да предложи избор (согласно со чл.4, ст.2, т.1), или неизбор (согласно со чл.45 ст.2 т.2). Комисијата можела и да не излезе со предлог за избор (согласно чл.45 ст.3).

Од сето претходно наведено, евидентно е дека наводите изнесени во оцените од рефератот на Рецензентската комисија се неосновани и неаргументирани, па оттаму заклучокот е донесен врз база на неточно или нецелосно утврдена фактичка состојба.

Од приложеното досие на кандидатот, евидентно е дека тој ги исполнува условите за избор во соработничко звање – помлад асистент согласно со чл.129 од Законот за високо образование, односно чл.283 од Статутот на Универзитетот, како и чл.19 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот "Св.Кирил и Методиј" во Скопје, па постапувајќи согласно чл.45 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот "Св.Кирил и Методиј" во Скопје, Комисијата требала на Наставно-научниот совет да му предложи избор на кандидатот во звањето за кое конкурирал.

Сепак, Комисијата игнорирајќи го фактот дека кандидатот го има стекнато своето високо образование и ги има завршено постдипломските студии токму на Институтот каде што конкурира за избор во соработничко звање, а по завршувањето на неговото образование работи и во дејност од областа во која се образувал, давајќи повеќе крајно дискредитирачки оценки, наведувајќи извртени оценки, кои и не треба воопшто да бидат предмет на рефератот, се со цел да креира негативно мислење за кандидатот, од причини познати само за членовите на Комисијата, излегла со сосема поинаков заклучок, кој за кандидатот е потполно нејасен и неприфатлив.

Од сосема разбирливи причини, Комисијата не успеала едногласно да го донесе ваквиот заклучок, па првоименуваниот член на Рецензентската комисија не поддржувајќи го овој заклучок, излегол со сосема поинаков издвоен заклучок.

Поради сето претходно наведено, БАРАМ од Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет **да не го прифати рефератот** изработен од страна на Рецензентската комисија, односно **да го уважи овој приговор** и да формира рецензентска комисија со променет состав, согласно чл.52, ст.4 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот "Св.Кирил и Методиј" во Скопје.

Воедно, БАРАМ од Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет да ги опомене членовите на Рецензентската комисија, се со цел во иднина да се спречи прекршувањето на Законот за високо образование, Статутот на Универзитетот "Св.Кирил и Методиј", како и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот "Св.Кирил и Методиј" во Скопје, при спроведувањето на постапки за избор во наставно-научни или соработнички звања.

На крајот, изразувам длабоко жалење што членовите на Рецензентската комисија дозволија да бидат понесени од субјективни фактори, меѓу кои и различната партиска припадност на кандидатот од нивната партиска припадност, па злоупотребувајќи ја својата позиција и прекршувајќи ги одредбите од Законот за високото образование, Статутот на Универзитетот Св.Кирил и Методиј, како и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот "Св.Кирил и Методиј" во Скопје, и постапија крајно непрофесионално со изработката на ваков реферат, со што му нанесе огромна штета на, но и непроценлива штета на угледот на Машинскиот факултет и на Универзитетот "Св.Кирил и Методиј".

Со почит,

М-р Дамјан Мирчевски

ОДГОВОР НА ПРИГОВОРОТ

доставен од страна на кандидатот м-р Дамјан Методија Мирчевски

Од страна на кандидатот м-р Дамјан Методија Мирчевски, преку архивата на Машинскиот факулте во Скопје, бр.02-320/1 од 30.1.2012 година, доставен е приговор во однос на рефератот за избор на еден соработник-помлад асистент во научната област што ја покрива Институтот за хидраулично инженерство и автоматика при Машинскиот факултет во Скопје, бр.04-2188/2 од 21.12.2011 година.

Поаѓајќи од законските обврски на Рецензентската комисија, согласно со член 48 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања при Универзитето „Св. Кирил и Методија“ во Скопје, Комисијата достави реферат во кој е запазена потребната содржина: биографски податоци за кандидатот, оценка на научните, уметничките, стручните, педагошките и други остварувања на кандидатот кои се од важност за условите за утврдување на условите за избор во звање, податоци за објавените стручни и научни трудови, податок кога лицето последен пат било избрано и во кое звање, како и предлог согласно со член 45 од истиот Правилник.

Изнесените забелешки и коментари содржани во приговорот од кандидатот, само укажуваат на фактот дека кандидатот бара Комисијата да не ги следи законските прописи. Имено, изнесената забелешка дека не треба да се гледа професионалното досие на кандидатот во изминатиот период како иден стручен и научен кадар, е спротивно на сите законски одредби со кои е обврзана Комисијата.

Изнесувајќи го фактот и искажувајќи ја поддршката од страна на Комисијата, кандидатот и понатаму својот професионален развој да го остварува на високообразовната институција Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, покажува дека кандидатот ги исполнува сите потребни законски услови да биде пријавен на конкурсот. Меѓутоа, ако веќе една рецензентска комисија му искажува доверба за професионален развој и ангажман на кандидатот за областа производно машинство (на која е примен при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип), тогаш ова се коси со законскиот услов кандидатот да покажува **особен интерес** кон областа за која конкурира. Имајќи предвид дека областа за која е примен кандидатот при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип и областа за која конкурира кандидатот се различни, тогаш со право Комисијата ја изнесува својата негативна оценка во рефератот.

Барајќи други факти или содржини преку кои ќе се распознае интересот на кандидатот за областа за која се кандидира, Комисијата поаѓа од објавените стручни или научни трудови. И тука Комисијата повторно не наоѓа никаква подлога со која ќе се покаже интересот на кандидатот за покажување на особен интерес кон областа за која конкурира, па затоа и по тој можен критериум го оценува кандидатот со негативна оценка.

За изнесеното во приговорот дека кандидатот имал трудови меѓутоа не ги поднел во пријавата, Комисијата ниту може да знае ниту има обврска да истражува, бидејќи валидни се само оние документи со кои кандидатот официјално конкурирал и ги доставил со поднесувањето на пријавата, а врз основа на кои и на фактите кои се изнесени во нив, Комисијата ја разгледуваше и ја оценуваше пријавата на кандидатот.

Доколку кандидатот ја прочита правилно негативната оценка која Комисијата ја изнесува во однос на трудовите, ќе види дека таа се однесува само на делот за покажаниот интерес кон областа за која конкурира, а не, како што кандидатот наведува

во приговорот, дека се однесува за целокупноста која содржи и наставо-научна и наставо-стручна работа. Или кандидатот не го сфатил оценувањето или има намера да создаде забуна.

Разговорот со сите колеги кои се вработени при институтот за ХИА е направен во насока кандидатот преку “препораки” да добие поддршка за избор во звањето за кое конкурира, односно да се добие сознание за интересот на кандидатот во текот на студирањето и поминатиот период во текот на студиите, со цел да се добијат порелевантни сознанија за ангажираноста на кандидатот и неговиот интерес, бидејќи во периодот по дипломирањето неговата професионална дејнос се одвива во области кои не се сродни со областа за која кандидатот конкурира. Иако во приговорот кандидатот жестоко се осврнува на изнесената негативна оценка на Комисијата во однос на препораките на членовите на институтот ХИА, користејќи ја категоризацијата *дискриминирачка*, сепак Комисијата останува на видувањето дека добиените согледувања кои се од категорија на професорска (професионална) препорака (документ кој широко се користи кога кандидатот бара поддршка за професионален развој) не отстапуваат од вообичаените општо прифатени методи за оценување на кандидатот.

Поаѓајќи од премисата: целта ги оправдува средствата, кандидатот во последниот пасус од својот приговор кој треба да се однесува на рефератот доставен од Комисијата, се дрзнува и најнеколегијално и непрофесионално ѝ се обраќа на Комисијата наговарајќи ги и вмешувајќи ги во некакви партиски определби, интереси, омрази или закани, со што се покажува на уште една нецелисходна изнесена забелешка во приговорот од страна на кандидатот, каде што Комисијата во својот реферат воопшто не ја споменува оцената за партиската припадност на кандидатот, бидејќи станува збор за професионално ангажирање и избор во соработничко звање во високообразовна институција.

Комисијата и понатаму останува на изнесениот заклучок во Рефератот за избор на еден соработник-помлад асистент во научната област што ја покрива Институтот ХИА, бр.04-2188/2 од 21.12.2011 година, односно Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје да **не го избере** кандидатот м-р Дамјан Методија Мирчевски за соработник-помлад асистент во научната област што ја покрива Институтот за хидраулично инженерство и автоматика.

6.2.2012

Комисија

Проф.д-р Атанаско Тунески

Проф.д-р Валентино Стојковски

Сметам дека изнесеното во приговорот на кандидатот м-р Дамјан Мирчевски нема ниту еден елемент кој се однесува на мојот дел од рефератот, па во оваа смисла немам што да додадам, т.е. останувам на моето мислење дадено во рефератот.

Член на Комисијата

Проф.д-р Предраг Поповски

6.2.2012

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ИСТРАЖУВАЧ ВО СИТЕ НАУЧНИ ЗВАЊА
ВО ОДДЕЛЕНИЕТО ЗА МАКЕДОНСКА ЛИТЕРАТУРА ВО XIX
ВЕК НА ИНСТИТУТОТ ЗА МАКЕДОНСКА ЛИТЕРАТУРА ВО
СКОПЈЕ

Советот на Институтот за македонска литература во Скопје, на својата 78. редовна седница одржана на 23.12.2011 година донесе одлука за формирање Рецензентска комисија во состав: д-р Ленка Татаровска, научен советник, д-р Маја Јакимовска-Тошиќ, научен советник и д-р Наташа Аврамовска, научен советник, за избор на еден истражувач во сите звања во Одделението за македонска литература во XIX век при Институтот за македонска литература во Скопје.

Рецензентската комисија ги разгледа материјалите пристигнати на конкурсот за избор на еден научен соработник, во сите звања, при Институтот за македонска литература и го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На распишаниот конкурс, во дневните весници *Дневник* и *Коха* од 9.12. 2011 година, се има пријавено д-р Валентина Миронска-Христовска, виш научен соработник во Одделението за македонска литература во XIX век при Институтот за македонска литература, како единствен кандидат.

Д-р Валентина Миронска-Христовска кон својата пријава ги достави неопходните материјали; 1. биографија на кандидатот, 2. примероци од објавените книги, 3. копии на објавените научни трудови, 4. пополнет формулар за избор во научно звање. Врз основа на доставените материјали Рецензентската комисија дојде до следните сознанија за биографијата, научноистражувачката и наставната дејност на кандидатката.

Биографски податоци за д-р Валентина Миронска-Христовска

Валентина Миронска-Христовска е родена во Скопје, 1963 година. Дипломирала на Катедрата за општа и компаративна книжевност при Филолошкиот факултет *Блаже Конески* – Универзитет *Св. Кирил и Методиј* во Скопје, Република Македонија, во јуни 1986 година. На истиот Факултет се стекнала со научниот степен магистер на филолошки науки, 1.4.1993 година, бранејќи го трудот *Македонскиџе ѝреданија за месџа*, а на 25. 12. 2003 година докторирала на темата *Лиџераџурноџо дело на Евџим Сџросџранов*. Денес работи како виш научен соработник во Институтот за македонска литература при Одделението за македонска литература во XIX век, а од септември 2008 година и како вонреден професор на постдипломските културолошки студии од областа на литературата при истиот Институт. Валентина Миронска-Христовска, од

октомври 1990 до ноември 1998 година, работела и како професор по македонски јазик и литература во средното училиште *Димитар Влахов* во Скопје. Во Институтот за македонска литература е примена како асистент-истражувач во Одделението за македонска литература во XIX век, во ноември 1998 година. Во звањето научен соработник е избрана во јуни 2004 година, а во звањето виш научен соработник во април 2007 година.

Научноистражувачката дејност на д-р Валентина Миронска-Христовска

Имајќи го предвид периодот од последниот избор до сега, 2007-2011 година, д-р Валентина Миронска-Христовска учествувала во следниве проекти:

- *Филолошки сџудии* (Македонија-Русија-Словенија-Хрватска), учесник, 2006, 2008, 2010;
- *Традицијата и континуитетот во македонско-хрватски културни врски*, учесник, 2007/2009;
- *Светите Константин – Кирил и Методиј Солунски*, учесник, 2009/2011;
- *Аспекти на религиозно во македонскиот фолклор*, 2010;
- *Жанровските и естетските книжевни вредности на македонскиот 19 век*, раководител, 2010/2012.

За време на конкурсниот период (2007-2011 год.), д-р Валентина Миронска-Христовска зема учество во повеќе значајни научни собири во земјата и во странство. Овде ги посочуваме рефератите: „Афирмацијата на македонското прашање преку етнографските интереси на Петар Драганов“, меѓународен научен собир *Петар Драганов и Македонија*, по повод 150-годишнината од раѓањето на Петар Драганов, МАНУ, Скопје, 7 и 8 јуни 2007; „Интересот на Евтим Спространов за хрватската литература“, Втора меѓународна конференција *Македонско-хрватски книжевни и културни врски*, Охрид, 11-12 октомври 2007; „Дамаскинарските одгласи во XIX век“, Зборник од XXXIV научна конференција на XL меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Охрид, 2007; „Македонско-српските просветителски врски“, меѓународна научна конференција *Српско-македонско културни и книжевни врски*, Ниш, 15-17 ноември 2007; „Рефлексиите на историските настани од 19 век во творбите на македонските преродбеници“, меѓународна конференција *Историја, историографија и настава по историја*, 55 години од основањето на Сојузот на историчарите на Р. Македонија, Скопје, 21-23 ноември 2007; „Македонскиот литературен и културен идентитет во 19 век“, Зборник од XXXVI научна конференција, на XLII меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Охрид, 2008; „Евтим Спространов -

афирматор на македонскиот јазик“, *Меѓународен македонистички собир*, 29 август -1 септември, Охрид, 2008; „Литературните творби од 19 век - одраз на македонскиот идентитет“, меѓународен собир *Македонскиот идентитет низ историјата*, 60 години ИНИ, Скопје, Ректорат, 10-13 октомври 2008; „Ставовите на Кирил Николов за македонската нација“, меѓународен научен собир *Бујарија и македонската емиграција во Бујарија (1944-1948)*, МАНУ, 24-25 октомври 2008; „Илиризмот наспрема идејата за Балканска фередација (Хрватска – Македонија – Грција)“, *Меѓународен собир на слависти (научен собир за јазикот и книжевноста)*, во организација на Хрватското филолошко друштво од Ријека, 21-24 јуни 2009, Опатија; „Арсени Јовков“, свечен собир по повод *125 - годишнината од раѓањето на Арсениј Јовков*, Друштво на писатели, 23 декември 2009; „Идентитетот и јазикот“, научен собир *Македонскиот јазик во историски и во современ контекст* (Што направивме и што треба да направиме во македонската наука за јазикот), Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, 25 и 26 февруари 2010; „Релациите меѓу Високата порта и Охридската архиепископија во 18 век“, меѓународна конференција *Исламската цивилизација на Балканот*, IRCICA – MANU CONGRESS, 14-15 октомври 2010, Скопје; „Унијатското движење во Македонија во XIX век“, меѓународна конференција *Христијански Исток и Запад: форми на дијалог, културни примери, кодови на сеќавање*, Институт за словенска филологија при Универзитетот „Адам Мицкјевич“, 21-22 октомври 2010, Познан; „Словенофилството и македонските и украинските интелектуалци“, меѓународна конференција *Македонско-украинска конференција*, 1 октомври 2010, Штип; „Улогата на Јосиф Ковачев во македонската просветна традиција“, научен симпозиум *Јосиф Ковачев*, 29 октомври 2010, Штип; „Свети Наум Охридски во македонскиот преродбенски период“, меѓународен научен собир *Свети Наум Охридски и словенската духовна, културна и писмена традиција*, 4-7 ноември 2010, Охрид; „Прашањето на идентитетот во Македонија и Хрватска во 19 век“, Трет меѓународен собир *Хрватско-македонски културни врски*, Ријека, 22-24 март 2011; „National Cultural Icons from 19th Century in Contemporary Macedonian Literature“, Fourth International Congress of the Réseau Européen d'études littéraires comparées / European network for Comparative literary studies (Reelc/Encls) *Literary dislocations*, September 1-3, 2011, Skopje-Ohrid, Republic of Macedonia, 1-2 септември 2011; „Македонскиот мит во контекст на социјалната безбедност“, меѓународен македонистички собир *Македонскиот идентитет: литература, јазик, историја, традиција*, по повод 30 години од основањето на ИМЛ, 7-8 ноември 2011, Ректорат при УКИМ, Скопје.

Д-р Валентина Миронска-Христовска била и координатор на XXXIV научна конференција на XL меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, одржан во Охрид, од 13 до 30 август 2007, како и претседател на Организацискиот одбор на меѓународниот собир по повод 30 години Институт за македонска литература - *Македонскиот идентитет: литература, јазик, историја, култура*, од 7 до 8 ноември 2011.

Наставната дејност на д-р Валентина Миронска-Христовска

Институтот за македонска литература во учебната 2008 година започна со настава на постдипломски студии акредитирани под називот Културолошки студии во книжевноста. Д-р Валентина Миронска-Христовска е ангажирана како професор по предметот **културните идентитети на Балканот**, задолжителен предмет за студентите. Исто така, таа е предавач и за предметот **просветителството во Македонија**.

Со оглед на тоа што Валентина Миронска-Христовска има претходно наставно и педагошко искуство, вклучувањето на постдипломските студии при Институтот само го потврдува нејзиниот придонес во оваа дејност. Професионалноста во оваа смисла се огледа и со фактот што таа е коавтор на средношколскиот учебник под наслов *Компјаративна книжевност за IV година реформирано гимназиско образование*, Просветно дело, Скопје, 2004. Исто така, наставната дејност кандидатката ја збогатува и со сопствени научни истражувања објавени во книгата *Просветителството во Македонија* (издание на Институтот за македонска литература од 2005 година). Значи, станува збор за успешен спој на наставниот ангажман со достигнувањето од научноистражувачката дејност. Имено, актуализацијата и примената на здобиените оригинални сознанија од проектите се добредојдени во наставната дејност и истовремено го потврдуваат големиот творечки придонес на кандидатката во оформувањето на квалитетот на студиите по културологија во Институтот за македонска литература, давајќи им посебна димензија. Исто така, била член во неколку комисији за изработка и одбрана на магистерски и докторски тези. Таа е подготвена секогаш за коректен дијалог и научна соработка, како со колегите од Институтот, така и со студентите. Воочливо е од нејзина страна несебичното помагање во изготвувањето на семинарските работи и друг вид задолженија на студентите, а потоа и во процесот на изработка или доработка на нивните магистерски и докторски дисертации.

Творечко-критичкиот опус на д-р Валентина Миронска-Христовска

Кандидатката д-р Миронска-Христовска досега има објавено неколку монографски публикации: *Македонскиџе ѓреданија за месџа* (ИМЛ, 2000) - е магистерски труд од областа на прозното усно творештво. Главната идеја на истражувањето е постигната преку проследување на категоријата преданија за места, нивните досегашни проучувања, класификацијата, прашањето за веродостојноста, жанровските специфики, поделбата, типичните мотиви и карактеристични ликови, како и специфично усвоените традиционални шеми во народната традиција; *Литературното дело на Евџим Сџросџранов* (ИМЛ, 2004) - е докторска дисертација. Таа претставува исклучително солидно архивско истражување во фондовите на БАН и

БИА со цел потрага и раскривање на минатото и личностите од нашата културно-литературна историја. Едно помалку расветлено подрачје ни се разгрнува пред нас со осветлување на обемното и разновидно дело на охриданиецот Евтим Спространов – поет, македонист, преведувач, историчар, етнограф, археограф, летописец, просветен деец и филозоф; ***Просветниот свет во Македонија*** (ИМЛ, 2005), исто така претставува значајно истражување сврзано за граѓанското духовно движење во Македонија, за големите реформи кои се однесуваат на прогресот и хуманизацијата на човештвото, но пред сè на култот на разумот. Ова културно и политичко движење кое просветителите во Европа го именуваа и како филозофско и педагошко столетие, кај нас на преден план ги исфрла прашањата за просветата на македонскиот народ и неговото национално будење проследено со сите негови специфики; ***Македонската преродба*** (ИМЛ, 2007) – дело посветено на генерациите преродбеници, на романтичарскиот занес како и на останатите процеси и суштински обележја на 19 век, неговите историски, политички, културни и литературни текови. Остава впечаток поимањето на терминот `преродба` и неговото протегање низ времето. Периодот на македонската преродба, кој Д. Миладинов знаеше да го нарече “преродување” или “новородвение”, за авторката “постои откако постои Македонецот. Тој се стремел кон преродбата и во античкото време, и во средновековниот период, и во 19 и 20 век со сите правци и движења појавени во нив, а продолжил и во 21 век”; ***Македонскиот прашање во либералниот 19 век*** (ИМЛ, 2009) – е значајна монографија која го има предвид континуитетот на историските настани, личности и дела што припаѓаат на преродбата, просветителството и романтизмот.

Воопшто, за творештвото на Валентина Миронска-Христовска специфично е тоа што преку него се актуализира поимот македонска историја како еден голем наратив, како своевидна `игра` на едно минато време кое кореспондира со современоста. Разновидните тематски анализи на историското паметење, поткрепени со исчитување на периодиката, мемоарската литература, публицистиката, на тешко достапните фондови и фактите на архивската граѓа, го моделираат минатото како знаење и свест. Овде ќе се согласиме со една вистина дека тематизирањето со историјата и не е така лесно, зашто таа “не е природа и не се развива спрема типот на природните процеси,” историјата и случувањата во неа имаат свои сопствени текови. Оттаму и специфичноста на македонското прашање, кое системно се провлекува скоро во сето творештво на д-р Миронска-Христовска како *differentia specifica*. За неа категоричната аполониска максима “спознај се самиот себе” не се однесува само на битната граѓанска мудрост – давање предност во спознавањето на својата судбина преполна неизвесности, туку се проширува на Сократовиот императив - “животот без истражување не заслужува да се живее”, за притоа да финишира со ставот на Кант - “за да се спознаеш себеси, спознај ја историјата”.

Тринитетот – филозофска антропологија, историја и литература е во преден план на истражувањата на д-р Миронска-Христовска. Конкретно, македонското прашање за неа започнува со паѓањето на архиепископскиот трон на Прва Јустинијана, односно со трагичното укинување на Охридската архиепископија, а потоа продолжува да се фокусира на напорите за нејзино обновување. Сложеноста на ова

прашање се отсликува и преку борбата за отстранување на “грчкото читање” од нашите простори, отворање на училишта на мајчин јазик, печатници, читалишта, појава на преведувачка дејност, зацврстување на националната свест, барање автономија за Македонија, кодификација на македонскиот јазик, самостојна православна црква и воопшто, потполна културна и национална преродба. Македонското прашање најмногу можеме да го разбереме од гледиште на личносното битие, неговата слобода и нужност, истовремено вклучувајќи ги тука и размислувањата и погледите на предците. Без разлика дали тоа се разгледува во балкански или европски рамки, или пак се зема во светски контекст, преку него и денес се актуализира спрегата на минатото и современоста со многу важните и заеднички аспекти на меморијата, традицијата, културата, литературните кодови, идентитетот и во последно време името.

Дел од творечката дејност на кандидатката претставуваат и големиот број одредници во лексиконот *Македонски девединаесетти век 1800 – 1902*, МИ-АН, Скопје, 2007; потоа, предговорот кон “Мисирковиот манифест за културниот и националниот развој на Македонците”, приопштен на јубилејното издание по повод 100 години од првото печатење на книгата од Крсте П. Мисирков *За македонскиите работи*, Табернакул, Скопје, 2003.

Забележително е учеството на д-р Миронска-Христовска и во одредени вреднувања искажани по повод разни пригодни и промотивни беседи и друг вид научни свечености. За пофалба е нејзината совесност и достоинствена ангажираност како член на повеќе организациони одбори по повод одржување на научни собири и конференции; таа е активно вклучена во повеќе комисии и тела на државни и други органи како на пример: таа била член и заменик - претседател на Советот на Институтот (2007-); моментално ја извршува функцијата претседател на Советот на ИМЛ; член е на Наставно-научниот колегиум на Институтот (2008-); била член на жири за избор на Мартовски есеи, награда на с. *Корени* (2007, 2009); член на Издавачкиот одбор на ИМЛ (2007-); како и уредник на научното списание *Сџекшар* (2007, 2009) и член на Уредувачкиот одбор на истото списание (2008).

Целосен преглед на севкупното творештво на д-р Миронска-Христовска содржи табеларниот приказ даден во **Образецот кон извештајот за избор во научно звање**. Од него може да се види дека кандидатката целосно одговорила на соодветните барања. Не изнесувајќи подробности од оваа табела ние се задржуваме само на одредени позначајни остварувања. Најнапред ги посочуваме објавените научни трудови во списанија со меѓународен редакциски одбор: „Релациите меѓу Високата порта и Охридската архиепископија во 18 век“, *Slavia Meridionalis*, Instytut Slawistyki Polskiej Akademii Nauk, Warszawa, 2011:321-340; „Македонскиот мит во контекст на социјалната безбедност“, *Сџекшар* бр. 58, ИМЛ, Скопје 2011:327-337; „Творештвото на Арсени Јовков - одраз на македонската културно-историска традиција“, во: *Филолошки студии* бр. 8, том 2, Скопје, Загреб, Љубљана, Перм, 2010, <http://philologicalstudies.org>; „Пискотот на македонскиот народ овенчан во Прличевата поема *Сергарои*“, *Сџекшар*, бр. 56, ИМЛ, Скопје, 2010:29-35; „Македонскиот културно-историски идентитет низ призмата на Кирил Николов“, *Контекст*, ИМЛ, Скопје, 2010:99-109; „Илиризмот наспрема идејата за Балканска федерација (Хрватска-Македонија -

Грција), *Riječ*, časopis za slavensku filologiju, god. 16, sv. 4, Rijeka, 2010:82-90; „Преродбеникот Димитрија Миладинов“, *Сѵекѿар*, бр. 55, ИМЛ, Скопје, 2010:27-35; „Македонското јазично прашање во литературниот 19 век“, *Филолошки белешки*, 2008 (<http://philologicalstudies.org>); „Македонското просветителство во балкански контекст“, *Филологические заметки*, Межвузовский сборник научных трудов, Выпуск 4, В 2 частях, Часть 2, Пермь-Скопье-Люблина: 2006, 64-75.

На второ место, за илустрација издвојуваме дел од публикации објавени во меѓународни зборници на реферати, прилози и соопштенија прозлезени од научни проекти или друг вид самостојни истражувања, како на пример: зборниците (L, XLII) на *Меѓународниот семинар за македонски јазик, лиѿераѿура и кулѿура*; зборникот *Срѿско-македонско кулѿурни и книжевни врски*, Ниш, 2008 година; зборникот *Hrvatsko-makedonske knjizevne i kulturne veze* на Филозофскиот факултет во Риека, 2008; *Транзиѿијата во историјата и кулѿурајата*, ИНИ и Бугарскиот етнографски музеј, Скопје, 2008; *Христијански Исток и Запад: форми на дијалоѿ, кулѿурни ѿпримери, кодови на сеќавање*, Институт за словенска филологија при Универзитетот „Адам Миѿќевич“, 21-22 октомври 2010, Позњан (во печат); *Опыт истории-опыт литературы Вторая мировая война* Центральная и Юго-Восточная Европа, РАН Институт Славяноведения, Наука, Москва, 2007: 130-135; зборникот *Петар Драѿанов и Македонија и Македонѿиѿе*, Меѓународен научен собир по повод 150-годишнината од раѓањето на Петар Драганов, МАНУ, Скопје, 2009:75-89; „Macedonian identity and identities in the Balkans“, publication in *Interstudia* (ISSN 2065-3204; the scientific journal is ranked as B+ by CNCSIS) од конференѿијата The International Conference CULTURAL SPACES. IDENTITY WITHIN/BEYOND BORDERS, May 6 - 7, 2011, Organizers: The Faculty of Letters, Vasile Alecsandriѿ University of Bacau in Romania; The Research group Cultural Spaces, Interstud Research Centre; Universite Michel de Montaigne, Bordeaux 3, France; Ataturk Universitesi, Erzurum, Turkey (во печат); *Literary dislocations*, September 1-3, 2011, Skopje-Ohrid, Republic of Macedonia, 1-2 септември 2011 (во печат).

Заклучок и предлог

Врз основа на изнесените информации и согледувања поткрепени со прецизна фактографија за научната, наставно-педагошката и творечката дејност на кандидатката, произлегува заклучокот дека д-р Валентина Миронска-Христовска е авторитетен научник со континуирано научноистражувачко искуство. Нејзините постигнати резултати се мошне значајни во областа на историјата на македонската книжевност, особено тие се клучни сознанија и достигнувања во доменот на македонскиот литературен XIX век, дотолку повеќе што за овој период недостасува целосна книжевна историја. Сево ова се надополнува и со нејзината висока стручност и компетентност и од подрачјата на македонското усно творештво, книжевната компаратистика и современите актуелни текови на културолошките студии.

Нашиов заклучок нужно произлегува од реализираните, односно објавените научни трудови, студии и монографии на кандидатката. Тие претставуваат важен и специјален придонес во развојот, расветлувањето, анализите, смислата и перспективите на македонската книжевна наука и сведочат за високиот степен на научна подготвеност во повеќе научни дисциплини што се јавуваат како нејзина потесна специјалност.

Од досега изнесено во рефератот, ни претставува особена чест и задоволство што имаме можност на Советот на Институтот за македонска литература да му предложиме д-р Валентина Миронска-Христовска да биде избрана во звањето **научен советник во Одделението за македонска литература во XIX век.**

Рецензентска комисија

1. Д-р Ленка Татаровска, н.сов. с.р.
2. Д-р Маја Јакимовска-Тошиќ, н. сов. с.р.
3. Д-р Наташа Аврамовска, н. сов. с.р.

Скопје, 6.2.2012 година

ОБРАЗЕЦ КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Валентина Мирко Миронска-Христовска
(име, татково име и презиме)

Институција: Институт за македонска литература - Скопје

Научна област: литературна историја

Ред · бр.	НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА И НАСТАВНО-НАУЧНА ДЕЈНОСТ НА ВАЛЕНТИНА МИРОНСКА- ХРИСТОВСКА	Поени	
		во земјата	во странство
	Монографија/научна книга	8	12
	<i>Трајко Кишанчев</i> , Институт за македонска литература, Скопје (во печат).	8	
	<i>Македонскошо ирашање во литературниот 19 век</i> , Институт за македонска литература, Скопје, 2009.	8	
	<i>Македонската иреродба</i> , Институт за македонска литература, Скопје, 2007.	8	
	<i>Просветнишелсйвошо во Македонија</i> , Институт за македонска литература, Скопје, 2005.	8	
	<i>Литературношо дело на Евшим Сйросйранов</i> , Институт за македонска литература, Скопје, 2004.	8	
	<i>Македонскише иреданија за месйа</i> , Институт за македонска литература, Скопје, 2000.	8	
	Дел од монографија/научна книга	4	6
	Одредници во лексиконот: <i>Македонски девейнаесейши век 1800 – 1902</i> , МИ-АН, Скопје, 2007.	4	
	„Мисирковиот манифест за културниот и националниот развој на Македонците“, предговор на јубилејното издание по повод 100 години од првото печатење на книгата од Крсте П. Мисирков <i>За македонскише рабоши</i> , Табернакул, Скопје, 2003.	4	

	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание опфатено во СЦИ/ЦА/други или објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	6
	„Релациите меѓу Високата порта и Охридската архиепископија во 18 век“, <i>Slavia Meridionalis</i> , Instytut Slawistyki Polskiej Akademii Nauk, Warszawa, 2011:321-340.	6
	„Македонскиот мит во контекст на социеталната безбедност“, <i>Сџекџар</i> бр. 58, ИМЛ, Скопје, 2011:327-337.	6
	„Творештвото на Арсени Јовков - одраз на македонската културно-историска традиција“, во: <i>Филолошки сџудии</i> бр. 8 том 2 Скопје, Загреб, Љубљана, Перм, 2010, http://philologicalstudies.org	6
	„Пискотот на македонскиот народ овенчан во Прличевата поема <i>Сердароџ</i> “, <i>Сџекџар</i> , бр. 56, ИМЛ, Скопје, 2010:29-35.	6
	„Македонскиот културно-историски идентитет низ призмата на Кирил Николов“, <i>Конџекџи</i> , ИМЛ, Скопје, 2010:99-109.	6
	„Илиризмот наспрема идејата за Балканска федерација (Хрватска-Македонија - Грција)“, <i>Rije~</i> , ~asopis za slavensku filologiju, god. 16, sv. 4, Rijeka, 2010:82-90.	6
	„Преродбеникот Димитрија Миладинов“, <i>Сџекџар</i> , бр. 55, ИМЛ, Скопје, 2010:27-35.	6
	„Македонското јазично прашање во литературниот 19 век“, <i>Филолошки белешки</i> , 2008 (http://philologicalstudies.org)	6
	„Македонското просветителство во балкански контекст“, <i>Filologi=eskie zametki</i> , Me'vuzovskij sbornik nau=nyh trudov, Vypusk 4, V 2 =astxh, +astw 2, Perm-w-Skopwe-L\blxna: 2006, 64-75.	6
	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание (2007-2011)	4
	„The role of Russia in publication of the collection of folk songs by Miladinovci brothers“, во <i>The Semantic of Russia in the Balkans</i> , <i>Colloquia Balkanica</i> t.1. <i>Semantyka Rosji na Bałkanach</i> , spis treści, Warszawa, 2010:47-65.	4

„Трудови за македонскиот фолклор“ <i>Сџекшар</i> , бр. 54, Скопје, 2009:91-94.	4	
„Влијанието на Русија врз македонската преродба согледано преку обидите за печатење на Зборникот на Миладиновци“, <i>Сџекшар</i> , бр. 53, Скопје, 2009:11-25.	4	
„Историскиот прогон на Македонците во романите на Ташко Георгиевски“, <i>Slavia Meridionalis</i> , Instytut Slawistyki Polskiej Akademii Nauk, Warszawa, 2008:181-197.	4	
„Трајко Китанчев (литерат и револуционер)“, <i>Сџекшар</i> , бр. 51, 2008: 33-45.	4	
„Одрозот на Втората Светска Војна во македонскиот роман“, <i>Литературен збор</i> , 1-3, Скопје, 2007:57-66.	4	
„Саможртвата - казна или морален чин“, <i>Книжевен контекст</i> , бр. 5, ИМЛ, Скопје, 2007:123-128.	4	
Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно - популарно списание (2007-2011)	2	со меѓ. уредувачки одбор 3
„Сознајби за македонскиот идентитет во 19 век“, <i>Македоника</i> , г. I, бр. 1, 2011.	2	
„Гане Тодоровски“, <i>Корени</i> , бр. 35-36, Куманово, 2011:5443-5448, Member of Eurozine Network, www.eurozine.com	2	
„Сознанија, пораки и предупреди“, <i>Синтези</i> , бр. 16, Скопје, 2009:48-53.	2	
„Македонија – Европа“, <i>Корени</i> , бр. 29-30, Куманово, 2009; Member of Eurozine Network, www.eurozine.com	2	
„Клада“, <i>Современост</i> , год. 58, бр. 2, Скопје, 2009:96-102.	2	
„Расказот на македонскиот 19 век“, <i>Современост</i> , год. 58, бр. 2, Скопје, 2009:141-146.	2	
„Евтим Спространов – живот и дело“, <i>Тренд</i> , 5-6, 2009:39-68.	2	
„Книга за Рацин“, <i>Културен живои</i> , бр. 1-2, 2008:88-91.	2	
„Библиско прашање за библиска земја (Македонското прашање)“, <i>Корени</i> , бр. 25-26, 2008:3973-3981, Member of Eurozine Network, www.eurozine.com	2	
„Муграта на македонската литературна историја“, <i>Сџожер</i> , бр. 9, 2007:72-74.	2	
„Избрани дела од Гане Тодоровски“, <i>Културен живои</i> , бр. 1-2, Скопје, 2007:110-112.	2	

	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир (2007-2011)	2	со меѓ. уредувачки одбор 3
	„Свети Наум Охридски во македонскиот преродбенски период“, Меѓународен научен собир <i>Свети Наум Охридски и словенската духовна, културна и писмена традиција</i> , 4-7 ноември, Охрид, 2010:309-317.	2	
	„Литературните творби од 19 век одраз на македонскиот идентитет“, Меѓународен собир <i>Македонскиот идентитет низ историјата</i> , ИНИ, Скопје, 2010.	2	
	„Евтим Спространов - афирматор на македонскиот јазик“, <i>Меѓународен македонистички собир</i> , 2008 - година на македонскиот јазик, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје, 2010:221-232.	2	
	„Македонскиот литературен и културен идентитет во 19 век“, Зборник од <i>XXXVI научна конференција на XLII меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура</i> , Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, 2010:155-164.	2	
	„Интересот на Евтим Спространов за хрватската литература“, Зборник на трудови од меѓународниот научен собир <i>Македонско-хрватски книжевни и културни врски</i> , ИМЛ, Скопје, 2009:99-106.	2	
	„Афирмацијата на македонското прашање преку етнографските интереси на Петар Драганов“, зборник <i>Петар Драганов и Македонија и Македонците</i> , Меѓународен научен собир по повод 150-годишнината од раѓањето на Петар Драганов, МАНУ, Скопје, 2009:75-89.	2	
	„Македонско-српските просветителски врски“, меѓународна научна конференција <i>Српско-македонско културни и книжевни врски</i> , Ниш, 2008: 173-188.	2	
	„Просветителството во Македонија - транзиција кон граѓанската свест“, меѓународен симпозиум <i>Транзицијата во историјата и културата</i> , ИНИ и Бугарскиот етнографски музеј, Скопје, 2008:107-115.		3

	„Дамаскинарските одгласи во XIX век“, Зборник од XXXIV научна конференција на XL меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, 2008:149-158.	2	
	„Uloga hrvatskih mecena u afirmaciji makedonske prosvjetiteljske misli“, Hrvatsko-makedonske knji`evne i kulturne veze, Zbornik radova 1, Filozofski fakultet, Rijeka, 2008:125-138.	2	
	„Рефлексиите на историските настани од 19 век во творбите на македонските преродбеници“, меѓународна конференција Историја, Историографија и настава по историја, 55 години од основањето на Сојузот на историчарите на Р. Македонија, Скопје, 2007:211-223.	2	
	„Историска традиција ИЛИ СМРТ“, Зборник на 31. научна конференција на 37. меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Скопје, 2007:	2	
	„Зошто се преселивме тука? Егзистенционалното прашање во расказите на Евтим Спространов“, зборник Македонскиот расказ, Скопје, 2007:55-61.	2	
	„Vtorax mirovax vojna v makedonskom romane“, Opyt istorii-opyt literatury Vtorax mirovax vojna Centralwnax i go-Vosto=nax Evropa, RAN Institut Slavxnovedenix, Nauka, Moskva, 2007, 130-135.	2	
	„Детската литература на Евтим Спространов“, Електронски билтен www.liter.swu.bg./indeh.php?cnt Зборник од меѓународниот симпозиум посветен на Х. К. Андерсен <i>Дейската литература - без граници во просторот и времето.</i>	2	
	„Ликот на Скендер-бег во македонската литература“, ИНИ, Скопје, 2008.	2	
	Пленарно предавање на научен собир	3	5
	„Прашањето на идентитетот во Македонија и Хрватска во 19 век“, Трет меѓународен собир Хрватско-македонски културни врски, Риека, 22-24 март 2011.		5

	„Идентитетот и јазикот“, научен собир <i>Македонскиот јазик во историски и во современ контекст</i> (Што направивме и што треба да направиме во македонската наука за јазикот), Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, 25 и 26 февруари 2010.	3	
	Секциско предавање на научен собир (2007-2011)	2	3
	„Македонскиот мит во контекст на социеталната безбедност“, Меѓународен македонистички собир <i>Македонскиот идентитет: литература, јазик, историја, традиција</i> , по повод 30 години од основањето на ИМЛ, 7-8 ноември 2011, Ректорат при УКИМ, Скопје.		3
	„National Cultural Icons from 19 th Century in Contemporary Macedonian Literature“, Fourth International Congress of the Réseau Européen d'études littéraires comparées / European network for Comparative literary studies (Reelc/Encls) <i>Literary dislocations</i> , September 1-3, Skopje-Ohrid, 2011.		3
	„Унијатското движење во Македонија во XIX век“, меѓународна конференција <i>Христијански Исток и Запад: форми на дијалог, културни примери, кодови на сеќавање</i> , Институт за словенска филологија при Универзитетот „Адам Мицкјевич“, 21-22 октомври 2010, Познан.		3
	„Улогата на Јосиф Ковачев во македонската просветна традиција“, научен сипозиум <i>Јосиф Ковачев</i> , 29. Октомври 2010, Штип.	2	
	„Релациите меѓу Високата порта и Охридската архиепископија во 18 век“, меѓународна конференција <i>Исламската цивилизација на Балканот</i> , IRCICA – MANU CONGRESS, 14-15 октомври 2010, Скопје.		3
	„Словенофилството и македонските и украинските интелектуалци“, <i>Македонско-украинска конференција</i> , 1 октомври 2010, Штип.		3
	„Илиризмот наспрема идејата за Балканска фередација (Хрватска – Македонија – Грција)“, <i>Меѓународен собир на слависти (научен собир за јазикот и книжевност)</i> во организација на Хрватското Филолошко друштво од Риека, 21-24 јуни 2009, Опатија.		3

	„Ставовите на Кирил Николов за македонската нација“, меѓународен научен собир <i>Бујарија и Македонската емиграција во Бујарија (1944-1948)</i> , МАНУ, 24-25 октомври 2008.		3
	„Литературните творби од 19 век - одраз на македонскиот идентитет“, меѓународен собир <i>Македонскиот идентитет низ историјата</i> , 60 години ИНИ, Скопје, Ректорат, 10-13 октомври 2008.		3
	„Евтим Спространов - афирматор на македонскиот јазик“, <i>Меѓународен македонистички собир</i> , 29 август - 1 септември 2008, Охрид.		3
	„Рефлексиите на историските настани од 19 век во творбите на македонските преродбеници“, меѓународна конференција <i>Историја, Историографија и настава по историја</i> , 55 години од основањето на Сојузот на историчарите на Р. Македонија, Скопје, 21-23 ноември 2007.		3
	„Интересот на Евтим Спространов за хрватската литература“, Втора меѓународна конференција <i>Македонско-хрватски книжевни и културни врски</i> , Охрид, 11-12 октомври 2007.		3
	„Афирмацијата на македонското прашање преку етнографските интереси на Петар Драганов“, меѓународен научен собир <i>Петар Драганов и Македонија</i> , по повод 150-годишнината од раѓањето на Петар Драганов, МАНУ, Скопје, 7 и 8 јуни 2007.		3
	„Почетоците на македонската драма - <i>Македонски солзи од Никола Н. Македонски</i> “, меѓународен симпозиум <i>Развојот на македонската лијература</i> , 25 години од формирањето на ИМЛ, Скопје, 25 и 26 октомври 2006.	2	
	Учество на Н. собир со реферат (постер/усно) (2007-2011)	1/1,5	1,5/2
	„Арсениј Јовков“, свечен собир по повод <i>125 - годишнината од раѓањето на Арсениј Јовков</i> , Друштво на писатели, 23 декември 2009.	1,5	
	„Македонското јазично прашање во 19 век“, трибина <i>Македонскиот јазик и лијературното творештво, 2008 - година на македонскиот јазик</i> , Друштво на писатели на Македонија, 13 мај 2008.	1,5	

	Одбранета докторска дисертација	8	8	
	<i>Литературното дело на Евтим Сиротанов, Филолошки факултет Блаже Конески – Скопје, декември 2003.</i>	8		
	Одбранет магистерски труд	5	5	
	<i>Македонските преданија за месџа, Филолошки факултет Блаже Конески – Скопје, април 1993.</i>	5		
	Раководител на научен проект	Национален	Меѓународен	
		4	6	
	<i>Жанровските и естетските книжевни вредности на македонскиот 19 век, раководител, 2010/2012.</i>	4		
	Учесник во научен проект (најмногу во 3)	Национален	Меѓународен	
		2	3	
	<i>Светите Константин – Кирил и Методиј Солунски, 2009/2011.</i>	2		
	<i>Филолошки студии (Македонија-Русија-Словенија-Хрватска), 2008, 2010.</i>	3		
	<i>Традицијата и континуитетот во македонско-хрватските културни врски, учесник, 2007/2009.</i>	3		
	Ментор на магистерска работа	1		
	<i>Патописот во македонскиот XIX век – Славчо Ковилоски, јуни 2010.</i>	1		
	<i>Книжевното творештво за деца во македонската културна преродба – Аница Глигорова Милева, септември 2011.</i>	1		
	Одржување на настава по задолжителен предмет	Прв циклус	Втор циклус	Трет циклус
		0,04	0,05	0,06
	<i>Предмет: Културните идентитети на Балканот, 2008-2011.</i>	2,16 (36x0,06)		
	Одржување на настава по изборен предмет	0,05		
	<i>Просветителството во Македонија, 2008-2010.</i>	3,6 (72x0,05)		
	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура	0,3		
	<i>Постдипломски културолошки студии во литературата ИМЛ – Скопје.</i>	0,9 (3x0,3)		
	Консултации со студенти	0.02		
	<i>2008-2011 (24 X 0.02)</i>	0,48		

	Член во Комисија за оцена или одбрана на докторат	0,5	
	Член во Комисија за оцена на докторат, 2011.	0,5	
	Основен школски или средношколски учебник	Автор	Коавтор
		7	6
	<i>Компаративна книжевност за IV година реформирано гимназиско образование, Просветно дело, Скопје, 2004.</i>		6
	ВКУПНО БОДОВИ НИ + НН	284,64	
	СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА И ОРГАНИЗАЦИОНО-РАЗВОЈНА ДЕЈНОСТ	Поени	
		во земјата	во странство
	Учество во промотивни активности на Институтот	0,5	
	Промотивна реч за книгата <i>Македонскиот Петар Драганов (1857-1928)</i> од академик Блаже Ристовски МАНУ, 23.2.2011.	0,5	
	Промотивна реч за книгата <i>Димитрија Чуповски и македонската национална свест</i> од академик Блаже Ристовски, МАНУ. 10.3.2010.	0,5	
	Промотивна реч за книгата <i>Јавноис</i> од академик Гане Тодоровски, ИМЈ „Крсте Мисирков“, 7.10.2009.	0,5	
	Уредник на научно/стручно списание СЦИ/ЦА/други	5/3	
	Уредник на <i>Спектар</i> , 2007	3	
	Уредник на <i>Спектар</i> , 2009	3	
	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание СЦИ/ЦА/други	2/0,5	
	Член на редакцијата на <i>Спектар</i> , 2008	2	
	Претседател на организационен одбор на научен собир	2	3
	Претседател на Меѓународниот собир по повод 30 години Институт за македонска литература - <i>Македонскиот идентитет: литература, јазик, историја, култура</i> , 7-8 ноември 2011.	2	
	Член на организационен одбор на научен собир	1	2
	Член на Организациониот одбор на научниот свечен собир по повод 125 - годишнината од раѓањето на <i>Арсениј Јовков</i> , Друштво на писатели, 23 декември 2009.	1	

Координатор на XXXIV научна конференција на XL меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 13-30 август 2007.	1			
Студиски престој во странство (2007-2011)	до 3 мес.	до 6 мес.	повеќе	
	0,5	1	2	
Риека, Хрватска, ноември 2008	0,5			
Изготвување и пријавување на научен/образовен проект	Национален		Меѓународен	
	носител 1	соработник 0,5	носител 2	соработник 1
<i>Жанровскиите и естетскиите книжевни вредности на македонскиот 19 век, ИМЛ, Скопје (носител), 2010-2012.</i>	1			
<i>Светиите Константин – Кирил и Методиј Солунски, ИМЛ (соработник) 2009/2011.</i>	0,5			
Претседател и член на Советот на Институтот	3/2			
Заменик - претседател на Советот на Институтот, 2007-2011	2,5			
Член на институтска комисија	0,5			
Претседател на комисија за попис, 2009	1			
Член на издавачки одбор, 2007-	0,5			
Член на комисија за јавни набавки, 2011	0,5			
Член на Наставно-научен колегиум, 2008 -	1			
Учество во комисии и тела на државни и други органи (2007-2011)	1			
Член на жирито за <i>Маршовки есеи</i> на списанието за литература, култура, граѓански прашања и наука <i>Корени</i> , 2011.	1			
Член на жирито за <i>Маршовки есеи</i> на списанието за литература, култура, граѓански прашања и наука <i>Корени</i> 2007.	1			
БОДОВИ СА+ ОР	23			
ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени			
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА И НАСТАВНО-НАУЧНА ДЕЈНОСТ	284,64			
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА И ОРГАНИЗАЦИОНО-РАЗВОЈНА ДЕЈНОСТ	23			
Вкупно	307,64			

Рецензентска комисија

1. Д-р Ленка Татаровска, н.сов. с.р.
2. Д-р Маја Јакимовска-Тошиќ, н. сов. с.р.
3. Д-р Наташа Аврамовска, н. сов. с.р

Скопје, 6. 2.2012 година

РЕФЕРАТ
ЗА ПОДОБНОСТ НА ТЕМАТА ЗА ИЗРАБОТКА НА ДОКТОРСКА
ДИСЕРТАЦИЈА И ОСПОСОБЕНОСТ НА КАНДИДАТКАТА
М-Р САРИТА ТРАЈАНОВА ЗА НАУЧНА РАБОТА

Советот на Институтот за македонска литература во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата 78. редовна седница одржана на 23.12.2011 година, на предлог на Наставно-научниот колегиум, со одлука бр. 12- 205/15 од 29.12.2011 година, формира Комисија за утврдување подобност на темата на докторската дисертација **„Менаџментот на знаење во институциите од областа на културата“** и оспособеност на кандидатката **м-р Сарита Трајанова** за научна работа, во состав: **проф. д-р Лорета Георгиевска-Јаковлева, проф. д-р Цветко Смилевски** и **доц. д-р Ана Мартиноска**. Заблагодарувајќи се за укажаната чест, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Оспособеност на кандидатката м-р Сарита Трајанова за научна работа

Кандидатката м-р Сарита Трајанова до Советот на Институтот за македонска литература достави уредна документација за нејзиното образование од која се гледа дека, согласно со Законот за високото образование, кандидатката ги исполнува предвидените услови за пријавување на докторска дисертација.

М-р Сарита Трајанова е родена на 16.10.1971 година во Скопје. Таа дипломирала на Правниот факултет „Јустинијан Први“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во 1997 година. Во Институтот за македонска литература работи од 1998 година како секретар на овој Институт. Магистрирала на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања во 2010 година, на тема **„Влијанието на визионирањето врз остварувањата на научните институти“**.

Предмет на нејзиниот научен интерес се менаџментот на човечките ресурси, менаџментот на промени и организациското учење во научните установи и во институциите од областа на културата. Како вработена во Институтот за македонска литература, практично се среќава со проблемите во остварувањето на научноистражувачката и високообразовната дејност и нејзин посебен предизвик се прашањата за подобрување на условите, начините и механизмите со кои научните установи и институциите од областа на културата поефикасно и поефективно би ја вршеле дејноста за која се основани.

2. Образложение за научната оправданост на темата на докторската дисертација

2.1. Образложение на темата на докторската дисертација

Предложената тема за изработка на докторска дисертација од м-р Сарита Трајанова под наслов „Менаџментот на знаење во институциите од областа на културата“ нуди повеќедимензионален приод кон прашањето на знаењето и неговата дисперзија. Поставувајќи го во центарот на вниманието прашањето за современата организација на институциите од областа на културата во ерата на знаењето, предложената тема разработува исклучително важна област која се однесува на условите во кои знаењето се стекнува. Менаџментот на знаењето е истакнат како составен дел на стратегијата за приспособување, управување и располагање со знаењето во организацијата. Во предложената теза се поаѓа од сознанието дека во институциите од областа на културата менаџмент на знаењето е една од основните активности која ја одредува успешноста на самата институција, поради што кандидатката прашањата за менаџментот и знаењето и организацијата на институцијата ги доведува во непосредна условеност. Со оглед на тоа дека управувањето со знаењето, како што посочува и самата кандидатка, е тешка и одговорна задача, сметаме дека предложената тема е извонредно значајна за насочување на вниманието кон нематеријалните ресурси кои во суштина и ја овозможуваат успешноста на овој вид организации, а кои до неодамна беа запоставувани. Од друга страна, пак, фактот дека менаџментот на знаење во посочените институции, преку генерирање, делење и примена на знаењето, овозможува да се спроведат нивните стратешки планови и програми и да се подобруваат остварувањата во институциите од областа на културата, ја прави темата практично применлива. Овој факт особено се засилува со оглед на тоа што со создавањето на „општество на знаење“ се создаваат и нови парадигми, кои ја менуваат положбата на креативните поединци и на културните установи во насока на пораст на продуктивноста и употребата на знаење.

2.2. Преглед на доспирнувањата на научната дисциплина поврзани со предметот на истражување

Кандидатката посочува дека менаџментот на знаење е предмет на интерес на бројни светски современи теоретичари во науката за менаџментот и за организациското учење. Во македонската наука, тоа е истражувана појава во сферата на јавниот сектор, но не и во институциите од областа на културата. Резултатите што се посочени во сферата на јавниот сектор само ја нагласуваат потребата за спроведување на соодветни истражувања и во институциите од областа на културата. Во таа смисла се посочени бројни домашни и странски автори, а акцентот е ставен на научните трудови на проф. д-р Ц. Смилевски: „Водич и извори за проучување по предметот Организациско учење“ (2000), „Организациското учење и деловната успешност“ (2001), „Предизвикот и мајсторството на организациските промени“ (2000), проф. д-р Ѓ. Манев: Менаџментот на знаење и развојот на менаџментот (2001), Менаџментот на знаење во јавниот сектор (2005), како и сознанијата кои произлегуваат од предметот културна политика, културен менаџмент и маркетинг на третиот циклус - докторски студии на ИМЛ во Скопје, чиј носител е проф. д-р Л. Георгиевска-Јаковлева. Од странските автори се наведуваат изворите: Argyris C. (1999): *On Organizational Learning*, Druckker P. (2005): *Najvažnje o menadžmentu*, Sengi P. (2003): *Peta disciplina - Umetnost i praksa organizacije*

koja uči, Dragičević-Šešić, M., Stojković, B. (2003): Kultura: menadžment, animacija, marketing., Dragojević, S.; Dragičević Šešić, M. (2008) Menadžment umjetnosti u turbulentnim vremenima.

2.3. Предмет на истражување и дефинирање на предметот на истражување

Во аргументирањето на предметот на истражување, кандидатката м-р Сарита Трајанова поаѓа од неколку клучни прашања: Како се дефинира знаењето? Што претставува менаџментот на знаење?, потоа, прашањето за односот помеѓу културата и знаењето, потребата од менаџмент на знаење во културните институции и менаџментот на знаење и информатичката технологија. Поаѓајќи од ставот дека постои разлика помеѓу знаењето и информациите, а врз сознанијата за комплексноста на знаењето на авторите Винтер (Winter, 1987) типологијата на знаење на Полани (Polanyi, 1962), ставовите на Нонака (Nonaka 1991, 1994) и др., е дефиниран и предметот на проучување, т.е. концептот на имплицитното знаење, она што мошне тешко може да се квантифицира, а постои и највредно е од сите други ресурси кои институцијата ги поседува.

Посебен акцент во истражувањето ќе се стави на процесот на трансферот на знаење како најзначајната активност поврзана со знаењето, како и на самиот процес на управување со знаењето, кој зависи од нивото на централизација и децентрализација на системот на управување. Кандидатката укажува на разликата, усвоена кај одделни автори, во користењето на термините трансферирање (пренесување) и дифузија (ширење) на знаењата.

Поаѓајќи од ставот дека културата е неминовно поврзана со создавањето на знаење, кандидатката посочува дека предмет на нејзин интерес ќе бидат и релациите кои се воспоставуваат помеѓу знаењето и културата, со посебен акцент на улогата на медиумите и информатичките технологии во тој процес.

Искажувајќи го ставот дека квалитетното управување со знаењата, кои сами по себе се својствени за институциите од областа на културата, станува императив за нивното успешно работење, кандидатката смета дека институциите од областа на културата може да се класифицираат во групата институции каде што знаењето претставува основен ресурс. Оттука, менаџментот на знаење е исклучително важно прашање во насока на дистрибуција на знаењето помеѓу вработените, проектните тимови, екстерните експерти и развојни групи, корисниците на услуги, каде што со интензивна комуникација се управува, се проширува и се дели постојното и се создава ново знаење.

Од ваквите појдовни ставови се дефинира и предметот на истражување:

- истражување на степенот на имплементираност на системот на менаџментот на знаење во институциите од областа на културата;
- проучување на главните поттикнувачи во културните институции за имплементацијата на системот на МЗ;
- очекувањата од воведувањето на овој систем;
- степенот на формализација и имплементација во организациите кои веќе вложуваат напори во подрачјето на менаџментот на знаење и согледување на нивните искуства.

На тој начин, според м-р Сарита Трајанова, се очекува дека ќе се заокружи процесот на воведување на менаџмент на знаење во културните институции од постоење на неформални патишта за создавање и користење на знаењето, преку формализација на правилата или стратегија на менаџмент на знаење до

имплементација на системот на менаџмент на знаење, што е еден од предусловите за конкурентност на европско и светско ниво.

2.4. Нацрт на содржината

Кандидатката посочува дека се очекува докторската дисертација да биде поделена во седум поглавја, и тоа: Првото поглавје ќе претставува вовед во проблематиката на знаење и менаџментот на знаење, основните мотивации и претпоставките поврзани со оваа тема во македонските културни институции, целите на истражување и ќе се фокусира на знаењето на поединецот и на поимот и видовите на знаење. Второто поглавје ќе се насочи кон поврзување со установите од областа на културата, каде што индивидуалното знаење на креативните вработени претставува основа за знаењето на организациско ниво. Во третото поглавје ќе се анализира знаењето во организацијата, ќе се детектираат обележјата на знаењето во организацијата, а посебен акцент ќе се стави на „организацијата која учи“. Четвртото поглавје се планира да го обработи поимот менаџмент на знаење и неговата примена преку можна стратегија и идентификација на експертите во организацијата. Петтото поглавје ќе даде квалитативна анализа на системот на менаџментот на знаење во културните институции во Р Македонија; Шестото поглавје ќе биде опис на емпириското истражување за постоењето на стратегија за генерирање и примена на знаењето, за степенот на имплементација на менаџментот на знаење во културните институции, втемелено на собраните податоци од анкетниот прашалник. Врз основа на добиените резултати ќе се дадат препораки за ефикасна примена на менаџментот на знаење. Во седмото поглавје се дава заклучок за обработеното подрачје.

2.5. Цели на истражувањето

Во пријавата на докторската дисертација децидно се наведени следниве цели:

Ц1: Дефинирање на знаењето и на менаџментот на знаење во организацијата.

Ц2: Класификација на знаењето во организацијата. Приказ на знаењето во организацијата.

Ц3: Прикажување на процесот на генерирање, делење и примена на знаењата во организацијата. Идентификација на активностите на менаџментот на знаење во културните институции во Р Македонија, нивната мотивација за унапредување на примената на овој систем.

Ц4: Испитување на постоењето: стратегија за менаџментот на знаење, за генерирање и примена на знаењето; систем за поддршка на менаџментот на знаење во Р. Македонија; степен на имплементација и препораки за имплементација на менаџментот на знаење во културните институции.

Ц5: Ќе се посвети внимание и анализа за постоење на процесот на трансфер на знаењето. Кои организациони механизми ги применуваат културните институции за обезбедување трансфер на знаењето?

Ц6: Согледување на значењето на менаџментот на знаење во постигнувањето конкурентска предност на институциите во областа на културата.

Кандидатката нагласува дека сите прибрани податоци ќе бидат интерпретирани во контекст на проверка на одржливоста на поставените хипотези.

Во таа смисла, како главна хипотеза на предложениот докторски труд се дефинира следнава: менаџментот на знаење придонесува за развој на институциите од областа на културата. Постоењето на овој систем во овие

институции е еден од основните предуслови за остварување на стратегијата на организацијата и нејзината конкурентска предност.

6. Научни методи кои ќе се користат

Се посочува дека за потребите на докторската дисертација ќе се спроведе истражување во кое ќе се користи дескриптивна анализа на податоци, собрани со истражувачката техника анкетирање. Истражувачкиот инструмент – анкетен прашалник ќе им се понуди на менаџерите од сите новои (врвен, среден и менаџмент на пониско ниво) во институциите од областа на културата.

7. Очекуван научен придонес

Како очекуван научен придонес се наведени:

- осознавање на проблемите на менаџментот на знаење во културниот сегмент во Р. Македонија;
- потврда и зацврстување на верувањето за важноста од имплементација на процесот на менаџментот на знаење во институциите од областа на културата, наспроти неорганизираниот и повремен пристап кон менаџментот на знаење, непостојаната стратегија за создавање и користење на знаењето, а во насока на обезбедување конкурентност во домашни услови и во европски и светски рамки.

3. Предлог до Советот на Институтот

Имајќи го предвид сето горенаведено, чест ни е да ги изнесеме следниве ставови и оцена:

Врз основа на образложението на пријавената тема, целите, планираната методологија на истражувањето и очекуваните резултати, Комисијата утврдува дека пријавената тема „Менаџментот на знаење во институциите од областа на културата“ е подобна за изработка на докторска дисертација и претставува релативно ново, но особено потребно истражување во рамките на интердисциплинарното подрачје на културолошките студии.

Комисијата оценува дека кандидатката м-р Сарита Трајанова, врз основа на досегашниот степен на образование и стручната активност, располага со потребните знаења и е оспособена за научна работа на предложената тема за докторска дисертација.

Затоа, на Советот на Институтот за македонска литература во Скопје со задоволство му предлагаме да ја прифати изработката на докторската дисертација „Менаџментот на знаење во институциите од областа на културата“ од кандидатката м-р Сарита Трајанова и да ги определи: за ментор, проф. д-р Лорета Георгиевска-Јаковлева од Институтот за македонска литература во Скопје и за коментор, проф. д-р Цветко Смилевски од Универзитетот „Св. Климент Охридски“ во Битола и Бизнес академијата Смилевски во Скопје.

Скопје, 15.1.2012.

Комисија

1. Проф. д-р Лорета Георгиевска-Јаковлева, с.р.
2. Проф. д-р Цветко Смилевски, с.р.
3. Доц. д-р Ана Мартиноска, с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕТО НАУЧЕН СОВЕТНИК ВО ИНСТИТУТОТ ЗА
НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА ВО СКОПЈЕ

Рецензентската комисија за избор во научно звање на проф. д-р Музафер Бислими, именувана на седницата на Советот на ИНИ со одлука бр. 02-243/4 од 23.12.2011 година, во состав: проф. д-р Драги Ѓорѓиев, научен советник, проф. д-р Ахмет Шериф, научен советник, проф. д-р Јован Јанев, научен советник, по разгледувањето на материјалите приложени кон пријавата на конкурсот објавен во дневниот весник „Утрински весник “ на 29.11.2011 година за избор во научно звање, има чест на Советот на Институтот за национална историја да му го достави следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Податоци за кандидатот

Проф. д-р Музафер Бислими е роден на 16.4.1972 во Арачиново-Скопје, каде што и завршил основно образование. По завршувањето на гимназијата “Зеф Љуш Марку” во Скопје во 1990 година, се запишал на Филозофскиот факултет во Скопје, Катедра по Историја, каде што и дипломирал со висок успех во 1995 година.

По дипломирањето истата година се запишал на постдипломски студии при истиот Факултет- Османски период.

Од 1996 година работи во ИНИ, во Османското одделение. Во 1999 година успешно ги завршил постдипломските студии и ја одбрал магистерската теза: „Битките на Скендер-бег со османлиите, со посебен осврт на Македонија”.

Докторирал во 2005 година со докторската теза пријавена во ИНИ под наслов: “Албанците и Младотурската револуција во 1908 година”.

Работи во ИНИ во Одделението за османско-турски период, во звање виш научен соработник .

Од 2005 до 2009 година ја извршувал функцијата градоначалник на општина Арачиново, каде што е избран на локалните избори во 2005 година.

Од август 2011 година е наименуван за државен секретар во Министерството за култура на Република Македонија.

Извршувал неколку научни престои и истражувања во архивите на Турција, Албанија, Хрватска, Косово, и др., за потребите на своите истражувања .

Досега има објавено 4 монографии, кои всушност претставуваат дополнети и обработени теми кои тој ги имал како магистерска и докторска тема, и ги објавил по успешната одбрана во 1999 и 2005 година. Објавени се во периодот од 2001 до 2008 година, и една во коавторство.

Исто така учествувал и на многу научни симпозиуми, трибини, а негови статии и серија документи се објавени во неколку збирки трудови и научни списанија во земјата и во странство, а кои се дадени во библиографијата.

Во 2005 година, д-р Музафер Бислими е избран во звањето научен соработник и е ангажиран и во секторот за последипломски и докторски студии во ИНИ, при што одржал предавања и бил член на неколку комисији за одбрана на магистерски и докторски теми. Исто така, повремено бил ангажиран во Еуроколеџ-Струга за предавања по предметот историја на дипломатијата, како и на Државниот универзитет во Тетово, во рамките на Филозофскиот факултет, со предметите германска и француска цивилизација.

Во неколку наврати од страна на Министерството за образование и наука и Министерството за култура, бил ангажиран во разни комисији, како: Комисија за легализирање на дипломите на Универзитетот во Тетово на Филозофскиот Факултет при овој Универзитет во 2004 година, комисија за супервизија на учебниците по историја, за евалуација на наставници, комисији за државни награди, комисија за звања и др.

Д-р Музафер Бислими, покрај мајчиниот албански јазик и македонскиот, одлично говори и се служи со српскиот, бугарскиот, хрватскиот, англискиот и францускиот јазик, а се служи со скоро сите словенски јазици, турскиот, германскиот и италијанскиот јазик.

2. Оцена на научната работа

По изборот во звањето виш научен соработник во 2009 година, проф. д-р Музафер Бислими продолжил да се занимава со научно-истражувачка дејност на полето на османлискиот период, во кој и работи во ИНИ. Тој учествувал на неколку научни собири, конгреси и др. и објавил неколку статии и серија документи во научни списанија во земјата и во странство, кои се однесуваат за историјата на Албанците во време на османлиското владеење.

Проф. д-р Музафер Бислими, од 2010 година, има пријавено научно-истражувачки проект со работен наслов „Албанското прашање во Османскиот парламент 1908-1912“.

Во текот на повеќегодишното истражување и престој во архивите на Република Турција, Албанија, Хрватска, Косово, како и во ДАРМ, кандидатот дошол до поголем број нови историски податоци кои се инкорпорирани во неговите најнови научни прилози и одделни публикации.

Во изминатиот период, научната преокупација на проф. д-р Музафер Бислими беше насочена кон проучувањето на историјата на Албанците во време на османлискиот период, и тоа посебно востанието на Скендер-бег, значи XV век и положбата на Албанците во Империјата во почетокот на XX век, посебно албанското ослободително движење 1908-1912, Младотурската револуција и др.

Во првата негова монографија „Борбите на Скендер-бег со османлиите, со посебен осврт на Македонија“, проф. д-р Музафер Бислими, дал една слика на настаните на Балканот во XV век, продирањето на османлиите, а посебно се задржал на востанието на прославениот албански јунак Ѓерѓ Кастриоти Скендер-бег(1405-1468), посебно на неговото востание против османлиите 1443-1468 и неговите битки со османските војски, со посебен осврт на оние што се одиграле на

територијата на Република Македонија. Оваа монографија е објавена во издание на ИНИ, во 2001 година на македонски и во 2003 година на албански јазик, исто така во издание на ИНИ.

Во 2008 година, тој исто така во издание на ИНИ, на албански и македонски јазик ја објавил неговата докторска тема „Албанците и Младотурската револуција од 1908 година“. Тука тој многу умешно го претставил учеството на Албанците во овој многу важен настан во Османската Империја и Балканот, подемите и падовите на албанското национално движење, учеството на Албанците во формирањето и развојот на младотурското движење, востанието на Нијази-бег и враќањето на Уставот од 1876 година во Империјата, Битолскиот конгрес-Конгрес на албанската азбука, за на крајот да се задржи на изборите во 1908 година и учеството на Албанците во нив, давајќи ги за првпат целосните табели за имињата на кандидатите Албанци, нивните слики, бројот на гласовите освоени по санџаци, партите во кои се кандидирале и влијанието на странските пропаганди, посебно на онаа на соседите врз изборите во Османската Империја.

Во овој период, проф. д-р Музафер Бислими исто така објавил статии во Гласникот на ИНИ, *Studia Albanica*, *Hi-story* (електронско научно списание), *Studime Historike*, *Kerkime Historike*, *Gjurmime Albanologjike*, разни збирки на трудови во кои се задржува на теми како на пример: Балканските народи за Скендер-бег, Активностите на Исмаил Кемали, Изборите во 1908 година, Локализирањето на Светиград, Дебар и Скендер-бег, Конгресот на албанската азбука, серија документи за албанското национално движење, ид р.

3. Имајќи ја предвид целокупната досегашна научноистражувачка работа, неговите постигнати резултати, научниот развој и присутниот континуитет во научните истражувања, што се гледа од библиографијата и од табелата каде што проф. д-р Музафер Бислими има 164.5 поени, Рецензентската комисија смета дека се исполнети сите научни и законски услови за научно унапредување на д-р Музафер Бислими.

Комисијата едногласно на Советот на Институтот за национална историја му предлага, проф. д-р Музафер Бислими да биде избран во звањето **научен советник**.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Драги Ѓорѓиев с.р.

Проф. д-р Ахмет Шериф с.р.

Проф. д-р Јован Јанев с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И
НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Музафер Исуф Бислими

Институција: Институт за национална историја

Научна област: Историја

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА (НИ)
И НАСТАВНО-НАУЧНА ДЕЈНОСТ(НН)
СТРУЧНО АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ (СА)

Ред. бро	Назив на активноста:	Поени
1	Монографија или научна книга	32
2	Дел од монографија или научна книга	4
3	Труд со оригинални научни резултати, објавени во научно списание опфатено во СЦИ/ЦА останати	72
4	Труд со оригинални научни резултати, објавени во зборник на трудови од стручен собир објавен во земјата	12
5	Труд со оригинални научни резултати, објавени во зборник на трудови од стручен собир објавени во странство	9
6	Учество на научен собир со реферат во земјата	9
7	Учество на научен собир со реферат во странство	6
8	Раководител на научен проект	4
9	Учесник во научен проект (соработник)	2
10	Член на уредувачки одбор на научно списание СЦИ/ЦА/останати	2
11	Уредник на научно списание СЦИ/ЦА останати	5
12	Ментор на магистерски труд	1
13	Член на комисија за одбрана на магистерски труд	1,2
14	Член на комисија за одбрана на докторска дисертација	0,5
15	Учество во радио и ТВ емисии	10
16	Раководител на внатрешна организациона единица (Државен секретар во Министерство за култура)	3
	Учество во комисии и тела на државни и други органи	4
	Вкупно	164,7

Членови на комисијата

1. проф. д-р Драги Ѓоргиев с.р.
2. проф. д-р Амет Шериф с.р.
3. проф. д-р Јован Јанев с.р.

РЕЦЕНЗИЈА**НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ФОРМИРАЊЕ НА ОСМАНЛИСКАТА
ФЕУДАЛНА КЛАСА НА БАЛКАНСКИОТ ПОЛУОСТРОВ: ИСА-БЕГ ОД СКОПЈЕ И
НЕГОВОТО СЕМЕЈСТВО" ОД КАНДИДАТОТ М-Р СУЛЕЈМАН БАКИ, ПРИЈАВЕНА
НА ИНСТИТУТОТ ЗА НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА ВО СКОПЈЕ**

Врз основа на одлуката на Научниот совет на Институтот за национална историја, број 10-409/1, донесена на седницата одржана на 30 декември 2011 година, со која сме избрани за членови на Комисијата за оцена на докторската дисертација *Формирање на османлиската феудална класа на Балканскиот Полуостров: Иса-бег од Скопје и неговото семејство*, од кандидатот м-р Сулејман Баки, до Научниот совет на на Институтот за национална историја го доставуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација *Формирање на османлиската феудална класа на Балканскиот Полуостров: Иса-бег од Скопје и неговото семејство*, од м-р Сулејман Баки, има вкупно 239 страници и се состои од: Вовед, четири глави кои содржат неколку подглави, Заклучок и преглед на користените извори и литература од различна провениенција.

Во *Воведот* (5-13), кандидатот м-р Сулејман Баки дава преглед на општиот историски и политички контекст кој се обработува во докторската дисертација, како и на досегашните истражувања на оваа тема. Притоа тој потенцира дека досега не само во македонската, туку воопшто и во останатите балкански историографии, проучувањето на историјата на познати семејства од

османлискиот период, кои оставиле трага во историјата, е една од најмалку истражуваните теми, иако постојат неколку моќни и значајни османлиски семејства на територијата на Балканскиот Полуостров, чиј историјат и траење заслужуваат посебни и сериозни истражувања. Како пример тој ги наведува семејствата на: Охризаде од Охрид, Иштипаде од Штип, семејството на Евренос-бег во Јенице Вардар, како и семејството на Михаилоглу во Бугарија.

Првата глава, која носи наслов *Потеклото на семејството на Иса-бег (13-40)*, е посветена на корените на семејството на Иса-бег, за кое се смета дека потекнува од областа Сарухан, во Мала Азија. Прв претставник на тоа семејство, кој дошол на територијата на Балканскиот Полуостров, бил паша Јигит-бег. Според легендите, тој бил предводник на номадско племе кое во XIV век се преселило во Пловдивското Поле. Веќе во време на походот на султанот Мурат I (1359-1389) на Косово Поле, паша Јигит-бег бил прославен турски војсководец кој, заедно со Евренос-бег, ја предводел претходницата на султанот Мурат. Веднаш по заземањето на Скопје во 1391/2 г., тој бил назначен за командант на новото краиште чие седиште станало Скопје. Паша Јигит-бег бил активен се до средината на втората деценија од XV в., кога неговото име исчезнува од историските извори на негово место се појавува името на Исхак - бег, неговиот син и наследник во Скопје. Исхак-бег бил вториот скопски краишник и тој долги години бил управник на Скопје, проширувајќи ја својата активност далеку на северозапад и стапувајќи во трговски врски и со Дубровник. Во првата глава од оваа дисертација, покрај тоа што е разгледана неговата воена и политичка активност, посебно внимание е посветено и на неговите градби во Скопје, кои биле меѓу првите што започнале да го менуваат изгледот на градот. Во посебна подглава е обработена улогата што тој и неговиот татко ја имале во политиката на Османлиската Империја, посебно во воените походи на север и дипломатските односи со тогашната Дубровничка република. Притоа, м-р Сулејман Баки, користејќи извори од различна провениенција, хронолошки го следи животот и воените активности на овие двајца претходници на Иса-бег.

Втората глава со наслов *Иса-бег (41-142)* целосно е посветена на Иса-бег и заедно со следната трета глава, е носечка глава во докторската дисертација. Иса-бег, по смртта на својот татко Исхак-бег, станал нов скопски краишник и командант. Тој уште повеќе ги засилил своите активности, посебно свртувајќи се кон Босна и Дубровник. Уште пред конечно да биде освоена Босна во 1463 г., Дубровчаните веќе него го сметале за вистински господар на Босна. Од таа година Иса-бег се почесто престојувал во населеното место Врхбосна, каде што со изградба на свои завештанија ги удрил темелите на денешното Сараево. Тој одиграл и клучна улога во конечното освојување на Босна кога директно со свои одреди упаднал во Херцеговина, како претходница на војските предводени од султанот Мехмет II (1451-1481). Ваквите воени активности на Иса-бег му донеле огромни привилегии и имоти и го направиле еден од најбогатите и најмоќни феудалци на Балканот, чиј приход изнесувал преку 700.000 акчиња годишно. Во Скопје тој создал свој вакаф, кој опфаќал неколку села и многу објекти и дуќани во Скопската чаршија. Кандидатот м-р Сулејман Баки, разгледувајќи го вакафот на Иса-бег и на Исхак-бег, за прв пат на македонски јазик ги преведува вакафнамите на овие двајца скопски краишници, овозможувајќи на тој начин да се добие претстава за нивното богатство и моќ.

Во третата глава која носи наслов *Иса-бег и основањето на Нови Пазар и Сараево (143-197)*, м-р Сулејман Баки го разгледува начинот на формирањето и улогата што Иса-бег ја имал во формирањето на споменатите два града. По освојувањето на Босна и укинувањето на Скопското краиште, ново воено краиште било форморано во Босна, кое било наречено Босанско краиште. Седиште на таа нова воено-административна единица станал градот Сараево, во кој се преместил и Иса-бег. Градбите кои се уште постојат во овој град, повторно сведочат за моќта што ја имал Иса-бег, но исто така и за неговата улога во етаблирањето на османлиската власт и на овие простори, далеку од центарот на државата. И во оваа глава м-р Сулејман Баки за прв пат на македонски јазик ја преведува вакафнамата на Иса-бег за неговиот вакаф што го формирал во Сараево. Во последниот дел од третата глава е направена детална анализа на политичките и воените активности на првите тројца скопски

краишници, со цел да се претстават клучните моменти во нивната улога во воспоставувањето на османлиската доминација на Балканот. Притоа се направени компарации со неколку други познати семејства во други македонски и балкански градови кои на идентичен начин ја воспоставиле својата, а со тоа и власта на Османлиската Империја. Кандидатот овде го поставува и прашањето за лојалноста на овие крупни и моќни феудалци кон султанот и неговата власт. Имено, тие во зенитот на своите освојувања располагале со огромна воена сила, се наоѓале далеку од центарот на власта, а територијата што ја освоиле била под нивна апсолутна контрола и во рацете на луѓе лојални само на нив. Тие можеле многу лесно да се одметнат од централната власт и да се прогласат за самостојни владетели на одредена територија. Исто така, измислувајќи и лансирајќи легенди за своето потекло од некој благороден род, поврзан со минатото на некои од најважните турски племиња, како што тоа го направил Осман, можеле да ја доведат во прашање и легитимноста на самата османлиска династија. Уште повеќе, што тие дејствувале во времето на интеррегnumот во османлиската држава, кој се случил по битката кај Анкара во 1402 година, кога бил заробен, а потоа и убиен султанот Бајазид и кога во државата настанала граѓанска војна. Имено, во тој период на безвластие и на меѓусебните борби на тројцата браќа - претенденти за османлискиот престол, многу лесно било да се прогласи независност од династијата која се наоѓала пред колапс. Меѓутоа, тоа не се случило. На крајот од оваа анализа м-р сулејман Баки го остава отворено прашањето дали навистина лојалноста кон османлиската династија на овие крупни феудалци била непоколеблива и тие биле цврсто оддадени на верноста кон султанот, или пак османлиската династија во тоа време веќе идеолошки го достигнала нивото да биде доживувана како единствен интегрирачки фактор на турските племиња без кој било незамисливо постоењето на државната творба на Турците и за кое биле свесни најмоќните луѓе околу султанот.

Последната глава од дисертацијата *Наследниците на Иса-бег во XX век (198-215)* е посветена на историјата на семејството во XX век. Притоа кандидатот го следи развојот на семејството Кумбараџи, чии членови се сметаат за наследници на Иса-бег, во текот на XX век, истакнувајќи ги најзначајните

членови на тоа семејство, кои оставиле трага во историјата на Македонија. Иако е тешко да се следат сите членови на ова големо семејство, м-р Сулејман Баки сепак успева да издвои неколку значајни личности како што се: Емин-бег, академик Оливера Јашар - Настева, Лидија Кумбараџи - Богоевиќ и др, кои оставиле трага во научно-образовниот и политичкиот живот на Македонија. Исто така, комплицирана е и приказната со она што се случува со вакафот на Иса-бег. Следењето на движењето на имотот на овој вакаф, посебно во годините по повлекувањето на османлиите од Балканскиот Полуостров, според кандидатот е навистина комплицирано, со оглед на честото менување на државните управи, како и на големиот број војни, во кој голем број од архивската документација е изгубена или уништена и тој проблем заслужува посебно истражување.

Во *Заклучокот* (216-228), м-р Сулејман Баки прави резиме на изнесеното во неговата докторската дисертација, изразувајќи надеж дека оваа докторска дисертација, како и информациите што таа ги нуди, ќе понудат можност за понатамошни истражувања за историјата на семејството Кумбараџи, како едно од најмоќните семејства на Балканскиот Полуостров во класичниот османлиски период.

Докторската дисертација *Формирање на османлиската феудална класа на Балканскиот Полуостров: Иса-бег од Скопје и неговото семејство*, од кандидатот м-р Сулејман Баки, претставува заокружена целина во која кандидатот врз основа на објавена и необјавена изворна граѓа и обемна литература го следи развојот на едно од најзначајните османлиски семејства на Балканот. Јазикот и стилот со кој е напишана дисертација е јасен и разбирлив, со јасни заклучоци и поенти. Кандидатот ги користи сите релевантни извори и литература и успешно владее и го води наративот преку јасно утврдена и применета методологија. Несомнено оваа докторска дисертација за прв пат во македонската историографија ја поставува тезата дека за воспоставувањето на османлиската доминација на Балканскиот Полуостров исто толку била важна улогата на моќните семејства на првите османлиски феудалци и нивните градежни и политички активности, колку и воените освојувања на првите султани.

Имајќи го предвид гореизнесеното, Комисијата констатира дека оваа дисертација одговара на современите барања и квалитети на еден научен труд во историската наука и има задоволство на Научниот совет на Институтот за национална историја да му овозможи на кандидатот јавна одбрана на оваа докторската дисертација.

Скопје, 18. 1. 2012 г.

К о м и с и ј а

Проф. д-р Драги Ѓоргиев с.р.

Проф. д-р Ахмет Шериф с.р.

Проф. д-р Јован Јанев с.р.

Проф. д-р Милан Бошкоски с.р.

Проф. д-р Музафер Бислими с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

на учебникот

ВОВЕД ВО ПРАВОТО НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА - ВТОР ДЕЛ

од авторот ТАТЈАНА ПЕТРУШЕВСКА

Рецензијата ја приложуваме во својство на рецензенти на учебникот *ВОВЕД ВО ПРАВОТО НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА - ВТОР ДЕЛ* од авторот Татјана Петрушевска, определени со одлуката на Наставно-научниот совет на Правниот факултет *Јусџинијан Први* во Скопје, донесена на седницата одржана на 25.10.2011 година.

Учебникот *ВОВЕД ВО ПРАВОТО НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА - ВТОР ДЕЛ* првенствено им е наменет на студентите од втора година на правните студии на Правниот факултет *Јусџинијан Први* во Скопје, како starter за истоимениот предмет. Концепциски и содржински е усогласен со вториот дел од Студиската програма на правните студии што беше усвоена и акредитирана во 2005, а почна да се остварува во академската 2005/2006 година. Во оваа смисла, учебникот е продолжение на веќе објавениот *ВОВЕД ВО ПРАВОТО НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА - ПРВ ДЕЛ* во 2010 година.

Со оглед на фактот дека првиот дел ги *покрива* воведните институционални и правни аспекти на она што пред Договорот од Лисабон функционираше како Европска заедница, односно како прв столб на Европската унија, вториот дел се занимава исто така со воведните:

- институционални, правни и политички аспекти на некогашниот втор и трет столб (заедничката надворешна и безбедносна

политика и правдата и внатрешните работи), а денес посебните области на заедничката надворешна и безбедносна политика, на заедничката безбедносна и одбранбена политика и на слободата, безбедноста/сигурноста и правдата;

- политички, правни, институционални и процедурални аспекти на политиката на проширување на заедниците/Унијата и во тој контекст особено со процесот на зачленување на РМ во ЕУ.

Следствено, склопувањето на целосната претстава за основните/вovedните прашања поврзани со правото на ЕУ бара консултирање на двата дела како поврзана и заемно надополнувачка целина.

Текстот поместен во учебникот ја следи вообичаената структура на учебниците посветени на воведното запознавање со правото на Унијата. Но, при тоа, особено е значајно постојаното инсистирање присутно во текстот, основните правни категории да се објаснат низ процесите што се одвиваат во Унијата, вклучително во контекст на економските или политичките интегративни процеси, или низ динамички приказ на законодавниот и имплементирачки процес. Правото на Унијата не е презентирано како статичко, туку, низ динамиката на неговото создавање и развој во рамките на животот во Унијата, што, меѓу другото, е илустрирано и со многубројни извадоци од релевантната практика на судовите во Луксембург, што, пак, на читателот му овозможува директен увид во инволвираните интереси зад одделните правила и во судскиот резон. Истовремено, основните категории на правото на Унијата се прикажани на концизен, лесно читлив, научно и стручно фундиран начин, поткрепен со доволна релевантна странска и домашна литература.

Учебникот е напишан на 243 страници, заедно со предговорот и содржината, издвоени во девет одделни глави и поткрепени со 781 фуснота. Динамичниот пристап во третирањето на правото на Унијата е видлив, веќе, во првите две глави во кои на едноставен, но доволно опфатен начин е претставен институционалниот, историскиот и социо-економскиот контекст врз кој се гради правото на ЕУ генерално и, особено, оној негов дел што се

однесува на поранешниот втор и трет столб, а денес посебните подрачја на заедничката надворешна и безбедносна политика и слободата, безбедноста, сигурноста и правдата. На тоа, природно се надоврзува приказот на законодавниот процес во Унијата, проследен со објаснување на изворите на правото на ЕУ, законодавните овластувања на Унијата и основните барања поврзани со донесувањето на законодавството на ЕУ повторно поврзано со двете големи области на некогашниот втор и трет столб.

Погорните категории се претставени во рамките на најновиот режим на основачките договори, воспоставен заклучно со измените воведени со Лисабонскиот (реформски) договор што стапи во сила на 1 декември 2009, што само ја зголемува актуелноста на овој труд.

Учебникот овозможува увид во клучните елементи потребни за разбирање на дел од правото на Европската унија, на начин што кај читателот поттикнува желба за аналитичко размислување и за натамошно изучување на специфичните сегменти на тоа право. Последното е, особено, значајно, бидејќи тој е наменет да послужи како учебник, кој на студентите (но и на практичарите) би им овозможил почетни сознанија во оваа значајна област, поттикнувајќи го нивниот понатамошен интерес во таа смисла. Тоа, се разбира, се совпаѓа и со потребата за континуирано образование на доволен број локални квалитетни кадри, обучени за разбирање и практикување на правото на Европската унија, во контекст на процесот на интегрирање на Македонија во ЕУ. Учебникот, во таа смисла, несомнено би можел да му користи и на секој оној што во својата работа има допирни точки со правото на Унијата, особено на вработените во правосудството или во државната администрација на РМ.

Врз основа на погорните наоди, со задоволство го поддржуваме издавањето на учебникот *ВОВЕД ВО ПРАВОТО НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА - ВТОР ДЕЛ* од авторот Татјана Петрушевска и препорачуваме тој да се употребува како учебник на студиите по соодветната наставна дисциплина. Во прв ред, овој труд би требало да се користи како учебник на првиот и вториот циклус правни студии, при изучувањето на предметите

поврзани со правото на Унијата, но и на другите видови студии, во мера во која воведно се изучува правото на Европската унија.

Рецензенти

Проф. д-р Сашо Георгиевски с.р

Доц. д-р Васко Наумовски с.р

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕТО НАУЧЕН СОРАБОТНИК – ДОЦЕНТ НА
ИНСТИТУТОТ ЗА НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 40 од Статутот од Институтот за национална историја, Советот на Институтот, на седницата одржана на 1. 2. 2012 година, за избор на д-р Драган Зајковски во звањето научен соработник-доцент, донесе Одлука за именување на Комисија за избор на д-р Драган Зајковски во звањето научен соработник-доцент, во состав: проф. д-р Милан Бошкоски, проф. д-р Маја Ангеловска-Панова и проф. д-р Анета Шукарова.

По разгледувањето на приложената документација, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци:

Д-р Драган Зајковски е роден на 22. 4. 1975 година во Скопје, Република Македонија. Дипломирал на Филозофскиот факултет Институт за Историја при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, во 2000 година, магистрирал на 12.7.2004 година на истиот Факултет и Универзитет, а со академскиот степен доктор на историски науки се стекнал на Институтот за национална историја во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Во Институтот за национална историја работи по договор за дело од 15.2.2009 година, како помлад истражувач, а од 1. 5. до 31. 12. 2010 како помлад асистент. Со одлука на Советот на Институтот за национална историја во Скопје од 7.6.2010 година е избран во звањето асистент – истражувач. Во редовен работен однос во ИНИ работи од март 2011 година.

Оцена за научно-стручните резултати за изборот во научно звање:

Од самото доаѓање во ИНИ, д-р Зајковски, со стекнатиот академски научен степен – магистер, активно се пројави во научата дејност. Најнапред ја надополни одбранетата магистратура и ја објави во посебна монографија: „Христијанството во Македонија I – IV век“, во издание на Институтот за национална историја. Овој монографски првенец за исклучително важната проблематика, во научната јавност одекна позитивно. Таквата реакција беше природна, бидејќи освен монографскиот труд на акад. Вера Битракова „Старохристијански споменици во Охридско“ и трудови кои опфаќаа ранохристијанска проблематика, напишани главно од археолози (главно од акад. Б. Алексова), не постоеше сеопфатен историографски труд кој ја третира проблематиката за ранхристијанскиот период во Македонија.

Покрај исклучителното значење на споменатиот труд, особено е значјно понатамошното негово истражување за проблематиката на христијанството во Македонија, но овојпат за периодот од V до XI век. Станува збор за докторската дисертација на д-р Зајковски под наслов: „Христијанската црква во Македонија во раниот среден век“. Докторскиот труд кој беше одбранет на 17.11.2011 година, претставува исклучително историографско истражување во црковната историографија воопшто. Познатите проучувачи на Охридската архиепископија-патријаршија како Голубински, Х. Гелцер, Ј. Иванов, Ц. Грозданов и Ј. Белчовски, како да го запоставиле периодот од црковната историја на Македонија од V до средината на IX век, а проучувачите на црковната историја акцентот го ставиле на проблематиката за Јустинијана Прима, значајниот период од Кирило-методијевата и Климентовата дејност.

Токму таа празнина ја пополни д-р Д. Зајковски со првите три глави од својата докторска дисертација. Врз основа на првокласни документарни извори од (западна) латинска и византиска провениенција, компарирани со достигнувањата на главно македонската археолошка наука (материјалните извори), тој компетентно и одговорно пред научната јавност на виделината изнесе првокласни научни резултати за погоре наведениот хронолошки период, кои во науката ќе станат предмет на сериозна проверка. Во останатите две поглавја од докторската дисертација, која набргу ќе се појави пред научната јавност како монографско дело, д-р Д. Зајковски со свои ставови се осврнува на црковната историја на Македонија од средината на IX до XI век, произнесувајќи се за Кирило-методијевиот и Климентовиот период од просветителско-црковната дејност во Македонија. Особено интересни се дополнувањата на некои прашања од македонската црковна историја во т.н. Самоилов период на формирањето на Охридската архиепископија-патријаршија и периодот на признавањето и дејствуњето на автокефалната Охридска архиепископија.

Десетината објавени научни трудови во неколку македонски научни списанија, неколку во референтни списанија со меѓународна редакција и уредувачки одбор, учеството на научни собири со домашен и меѓународен профил, учеството како соработник во два научни проекта, стручната дејност како секретар на Здружението на историчарите на Република Македонија и обврските кои произлегуваат од тоа, го профилираат како веќе самостојно научно изградена личност, подготвена да одговара на научните предизвици не само во Р. Македонија, туку и пошироко. Покрај тоа, д-р Д. Зајковски се пројавува и со научно популарни - прилози во телевизиски и радиоемисии како и во пишаните медиуми, со што своите научни резултати ги приспособува и за пошироката научна и љубопитна јавност.

Библиографија и преглед на научно-стручната дејност:

Монографии:

1. Христијанството во Македонија I – IV век, ИНИ, Скопје 2010.

Труд со оригинални научни резултати, објавен во стручно/научно популарно списание

1. Великомаченичката Ирина: Животот на првата македонска маченичка, Православен пат, списание на Скопската епархија, Год. III, број 10 – 11, 2005, 23 – 25.

Трудови со оригинални научни резултати, објавени во стручно/научно списание:

1. Учеството на епископите од Македонија на Вселенските и помесни собори во IV век, сп. Историја, год. XLIV, бр. 1 – 2, Скопје 2008, 47 – 57;
2. Писмата на александрискиот патријарх Кирил до македонските епископи Флавијан и Руф како сведоштво за црковните прилики во Македонија во првата половина на V век, Гласник ИНИ, бр. 1- 2, год. 53, Скопје 2009, 99 – 105;

3. Ранохристијанскиот црковен епископат во Македонија во IV век, Годишен Зборник 2010, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Институт за историја и археологија, Штип 2010, 47 – 54;
4. Христијанските маченици во Македонија во I – IV век, сп. Историја год. XLV бр. 1 – 2, Скопје 2009, 13 – 26;
5. Црковните прилики во Македонија во периодот на Акикиската шизма, сп. Историја год. XLVI/XLVII, Скопје 2010/2011 (рецензирана статија во печат);
6. Учеството на македонските епископи на Петтиот вселенски собор, сп. Богородица Пелагонитиса (рецензирана статија во печат).

Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор:

1. Мисијата на апостолот Павле како почеток на христијанството во Македонија, Philological Studies, volume 1, edition 2010. [UDC 27-76-051(497.7) UDC 27-248.4 (497.7)] (ISSN 1857 6060; on line address <http://philologicalstudies.org>);
2. The Mission Of The Apostle Paul: The Beginnig Of Christianity In Macedonia, Humanicus Academic journal of humanities, social science and philosophy, issue No.4-5, Summer 2010, 32 – 39 (academic journal (ISSN 1803-7836) on line address www.humanicus.org);

Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор:

1. Новозаветните текстови како историски извор за ширењето на христијанството во Македонија, Зборник на трудови од меѓународната научна конференција „Македонија низ вековите“, одржана на 11-12 ноември 2011 година во Скопје, во организација на Институтот за историја при Филозофскиот факултет во Скопје (во печат).

Учество на научен /стручен собир со реферат:

1. научен симпозиум: Византискиот религиозен концепт и современото: идеологија, претстава, традиција, во организација на Институтот за општествени и хуманистички истражувања „Евро-Балкан“, одржан на 21-22 октомври 2011 година во Скопје. Реферат со темата: Црковните прилики во Македонија во V век низ папската кореспонденција со Солунскиот викаријат.

Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество:

1. меѓународна научна конференција: „Македонија низ вековите“, одржана на 11-12 ноември 2011 година во Скопје, во организација на Институтот за историја при Филозофскиот факултет во Скопје, со тема: Новозаветните текстови како историски извор за ширењето на христијанството во Македонија;

2. меѓународен научен симпозиум: „Улогата на македонската дијаспора и разделена Македонија во поврзувањето на македонското национално битие“, одржана на 27 - 28 октомври 2011 година во Пула, Р.Хрватска во организација на Македонскиот културен форум од Пула, Институтот за национална историја од Скопје и Археолошкиот музеј на Истра од Пула. Настапив со реферат на тема: Македонската православна црква и нејзиниот организиран црковен живор сред македонската дијаспора.

Учество во национални научни проекти:

1. „Македонските лекарственици од 19 век“, под раководство на проф. д-р Лилјана Гушева;
2. „Монаштвото во Македонија“, под раководство на проф. д-р Маја Ангеловска – Панова;

Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание:

1. член на редакцијата на списанието „Историја“;

Членство во стручни организации:

1. член на Претседателството на Здружението на историчарите на Република Македонија;
2. учество во изработката на прашањата за натпреварот по историја за средните училишта во РМ, одржан на 24.5.2010 година во Делчево, во организација на Сојузот на историчарите на Македонија;
3. учество во изработката на прашањата за натпреварот по историја за средните училишта во РМ, одржан на 10.5.2011 година во Кратово, во организација на Сојузот на историчарите на Македонија.

Учество во радио и ТВ емисии:

1. учество во емисијата за историја, религија и духовна култура „Патот на светлината“ на тема: 1. Патувањата на апостолот Павле во Македонија емитувана на Македонската телевизија, прва програма, на 5.2.2011 година; 2. Св.Климент Охридски, емитувана на Македонската телевизија, прва програма, на 9.8.2011 година; 3. Св.Николај Чудотворец, архиепископ мириклијски, емитувана на Македонската телевизија, прва програма, на 17.12.2010 година;

2. учество во радиоемисијата „Глас од татковината“, на тема „Светите Кирил и Методиј“, емитувана на Македонското радио – сателитска програма, на 17.5.2011 година;
3. автор на толковникот за одделни имиња и стручни поими кон романот на Арно Шмит, „Александар Велики“, Скопје, 2010.

4. Предлог за избор на кандидатот во научно звање

Во смисла на погоре изнесените факти и аргументи за научната оформеност и етаблираност во научната јавност, како надежен специјалист во својата проблематика за избор во научно звање, Комисијата со особено задоволство на Советот на ИНИ му препорачува д-р Драган Зајковски да биде избран во научното звање **НАУЧЕН СОРАБОТНИК - ДОЦЕНТ**.

Скопје, 16. 2. 2012 година

Рецензентска комисија

Д-р Милан Бошкоски, редовен професор, с.р.

 Д-р Маја Ангеловска Панова, редовен професор, с.р.

 Д-р Анета Шукарова, редовен професор, с.р.

ПРИЛОГ ТАБЕЛА

Реден број	Назив на активноста	поени
1.	Монографија или научна книга	8
2.	Одбранета докторска дисертација	8
3.	Одбранета магистерска работа	5
4.	Учество на научен/стручен собир	1,5
5.	Учество на меѓународен научен/стручен собир	4
6.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание	35
7.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	12
8.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор	3
9.	Учесник во национален научен проект	6
10.	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание	0.5
11.	Учество во работата на комисији за државни натпревари	2
Вкупно:		85

ПРЕГЛЕД

на одобрени теми за изработка на докторска дисертација на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања – Скопје

Кандидат	Тема	Комисија
м-р Марија Димитроска	Организациската структура на фармацевтската дистрибутивна мрежа	Проф.д-р Моме Спасовски Проф.д-р Ѓорѓи Манев доц.д-р Марија Топузовска
м-р Митко Гацовски	Промените и улогата на стратегискиот концепт на НАТО по настаните од 11 септември 2001	проф. д-р Лидија Георгиева, проф. д-р Петар Атанасов, проф. д-р Славејко Сасајковски
м-р Емрла Укшини	Влијание на политиката на Европската Унија врз руралната политика во Република Македонија	проф. д-р Јорде Јаќимовски, вонр. проф. д-р Јован Ананиев, доц. д-р Анета Цекиќ
м-р Агим Салмани	Деликвентното поведение на адолесцентите од средните училишта во Република Македонија	Проф. д-р Виолета Чачева Проф. д-р Љубица Чонева Проф.д-р Ружица Цацановска
м-р.Татјана Гогоска	Влијанието на насилството на телевизијата врз зголемената агресија кај младите, со посебен осврт на младите на возраст од 16 до 18 години	Проф. д-р Виолета Чачева Проф. д-р Љубица Чонева Проф.д-р Ружица Цацановска

м-р Лиман Авдиу	Концептот на франкофонијата, вредностите на надворешната политика на Република Франција и односот кон “арапската пролет 2011”	Проф.д-р Славејко Сасајковски Проф.д-р Петар Атанасов, Проф. д-р Ружица Цацановска
м-р Лилјана Алчева	Домувањето и неговото влијание врз животот на граѓаните во Република Македонија – фокус на ромската популација	Проф. д-р Петар Атанасов, Проф. д-р Емилија Симоска, Проф.д-р Јорде Јаќимовски
м-р Шкендије Јетеша	Социјално-економската положба на старите лица во албанското семејство во Република Македонија	Проф. д-р Љубица Чонева, Проф. д-р Ружица Цацановска, Доц.д-р Маријана Марковиќ
м-р Христо Стојаноски	Пијанистичката техника како средство за комуникација со публиката: Студија на случај – делата на Оливие Месиан	вон.проф.д-р Ганка Цветанова проф.д-р Аида Ислам доц.д-р Елеонора Серафимовска.
м-р Иван Каровски	Влијанието на дигиталната пиратерија врз развојот на компјутерската култура кај граѓаните	проф.д-р Петар Атанасов, проф.д-р Лидија Христова, доц.д-р Горан Јанев
м-р Сеад Цигал	Типови на комуникација на социјалните мрежи	проф.д-р Емилија Симоска, проф.д-р Мирјана Најчевска и вон.проф.д-р Ганка Цветанова

П Р Е Г Л Е Д

на пријавени и прифатени теми за изработка на магистерски труд на
Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања - Скопје

Кандидат	Тема	Ментор
Тања Кимова	Портретирањето на конфликтот меѓу христијанско-културниот и либерално-демократскиот идентитет на Европската унија во јавните дебати	проф. д-р Славејко Сасајковски
Марија Арсовска	Зголемената употреба на интернет порталите наспроти опаѓањето на тиражната на печатените дневни весници во Република Македонија	проф. д-р Томе Груевски
Елена Огненовска	Поврзаноста на организациската комуникација и ефикасноста во работењето кај деловните субјекти	проф. д-р Васил Поповски
Слободанка Темова	Влијанието на условите за работа врз задржувањето здравствените работници во јавно-здравствените установи во Република Македонија	доц.д-р Марија Топузовска

Ивана Георгиевска	Влијание на работното задоволство врз флукуацијата во организациите од услужната дејност во Република Македонија	проф.д-р Поповски Васил
Милица Николовски Шошолчевска	Влијанието на добрата комуникација врз развојот на ефективни тимови во малите и средни компании во Република Македонија	проф.д-р Симоска Емилија
Петар Трајков	, Улогата и значењето на претприемништвото како предуслов за развој на малите и претпријатија во Република Македонија со посебен осврт на Пелагонискиот регион	проф.д-р Пендев Дејан
Дона Димов- Марковска	Европеизација на политиката за азил во Република Македонија	проф. д-р Најчевска. Мирјана
Димитар Стојановски	Релевантноста на современата марксистичка мисла	проф. д-р Христова Лидија

ПРЕГЛЕД
на прифатени теми за изработка на докторска дисертација
на Економскиот институт во Скопје

<i>Ред. бр.</i>	<i>Име на кандидат/и</i>	<i>Наслов на темата</i>	<i>Ментор</i>
1.	м-р Катерина Мијалова	" Современи аспекти на маркетингот на туристичките дестинации и неговата улога во развојот на туристичките дестинации во Република Македонија "	д-р Татјана Петковска-Мирчевска -д-р Татјана Петковска -д-р Марија Ацковска

09 444/2
22.02 12

ПРЕГЛЕД
на наслови на прифатени магистерски трудови
на студентите од втор циклус на студии на Педагошкиот факултет „Св. Климент
Охридски“ Скопје

Кандидат	Наслов	Ментор
Селма Каришиќ	Компаративно проучување на елементарното образование во Австрија и Р. Македонија Comparative research of elementary (primary) education in Austria and R. Macedonia	проф. д-р Розалина Попова Коскарова
Надица Георгиева	Воннаставните (ектракурикуларните) активности во ОУ во Општина Кавадарци и нивната воспитна функција Extracurricula activities in the Primary Schools in Kavadarci and their Educational function	проф. д-р Розалина Попова Коскарова
Ирена Трајановска	Почетните математички компетенции на учениците од прво одделение деветтолетка и претпоставките на кои се заснова математичкото образование Initial mathematical competence of first graders and the foundations of mathematical education	проф. д-р Слаѓана Јаќимовиќ
Марина Манојлова Маленко	Ефектите од интензивна примена на текстуално-проблемските задачи во развојот на математичките знаења и вештини Effects from intensive application of text problem assignments in the development of mathematical knowledge and skills	проф. д-р Слаѓана Јаќимовиќ
Кристина Јаневска	Воспитниот стил на родителите како фактор кој влијае врз постигнувањата на учениците во одделенската настава Educational style of parents as a factor that influence the students achievements in the primary school	проф. д-р Татјана Котева Мојсовска
Ивана Анастасов	Клучните европски компетенции низ учебниците по македонски јазик за трето и четврто одделение во деветто годишното основно образование Key European competences through Macedonian language books for third and fourth grade in nine year primary education	проф. д-р Розалина Попова Коскарова

Анита Васиљевска	Соработката меѓу училиштето и семејството во условина современ образовен систем Cooperation between school and family in terms of modern education system	проф. д-р Татјана Котева Мојсовска
Татјана Нечевска	Влијанието на наставните методи врз активноста на научениците во наставата по математика во почетните одделенија на основното училиште The impact of the methods of teaching in the first grades of the elementary school	доц. д-р Весна Макашевска
Блертон Несими	Структурата на биомоторичките способности на научениците од III и IV одделение во ОУ „Никола Вапцаров“ во Скопје The structure of biometric abilities of male pupils from the third and fourth grade in primary school „Nikola Vapcarov“ Skopje	доц. д-р Бујар Саити
Буњамин Емини	Структурата на биомоторичките способности на научениците од III и IV одделение во ОУ „Никола Вапцаров“ во Скопје The structure of biometric abilities of female pupils from the third and fourth grade in primary school „Nikola Vapcarov“ Skopje	доц. д-р Бујар Саити
Бедија Несими	Структурата на биомоторичките способности на научениците од I и II одделение во ОУ „Никола Вапцаров“ во Скопје The structure of biometric abilities of female pupils from the first and second grade in primary school „Nikola Vapcarov“ Skopje	доц. д-р Бујар Саити

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ПО ПРЕДМЕТИТЕ ЛЕЕЊЕ НА МЕТАЛИТЕ 1, ЛЕЕЊЕ НА МЕТАЛИТЕ 2, ТОПЛОТНА ТЕХНИКА, ЛЕГУРИ НА ОБОЕНИ МЕТАЛИ И ЛЕЕЊЕ ПОД ПРИТИСОК НА ТЕХНОЛОШКО-МЕТАЛУРШКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со решение бр. 07-225/2 од 3.2.2012 година, од страна на деканот на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје, известени сме дека на 6, редовна седница на Наставно-научниот совет на Технолошко-металуршкиот факултет, одржана на 30.1.2012 година, е донесена одлука со која сме назначени за членови на Рецензентска комисија за избор на наставник по предметите: леење на металите 1, леење на металите 2, тоplotна техника, легури на обоени метали и леење под притисок. Заедно со решението, на Комисијата ѝ се доставени и конкурсните материјали и врз основа на тоа го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

По разгледувањето на конкурсните материјали, Комисијата констатира дека на конкурсот објавен во дневните весници “Нова Македонија” и “Коха” од 24.1.2012 година, во терминот определен за поднесување конкурсни документи, се пријавил д-р Благој Ризов, доцент на Технолошко-металуршкиот факултет (во натамошниот текст: ТМФ) во Скопје. Со пријавата се доставени потребните документи по конкурсот: кратка биографија, список на објавените трудови, примероци од објавените трудови и копија од потребните дипломи за стекнато образование.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Кандидат:	д-р Благој Ризов, доцент на ТМФ роден на 11.12.1962 во Кавадарци.
1987 година :	дипломирал на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје.
1987 година:	награден од ректорот на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје, како најдобар дипломиран студент на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје со просечна оценка на предметите 8,72.
1987 година:	избран за помлад асистент по предметите: основи на теорија и технологија на леење на металите, теорија на леење на металите и технологија на леење на металите на ТМФ во Скопје.
1995 година:	на ТМФ во Скопје ја одбранил магистерската теза “Проучување на растворувањето на манган во течен алуминиум”, под менторство на д-р Кирил Поп Тонев.
1995 година :	избран за асистент по група предмети од областа на преработка на металите во течна состојба (теорија и технологија на преработката на метали во течна состојба и леарство).

- 2006 година : на ТМФ во Скопје ја одбранил докторската дисертација “Теоретски и практични аспекти на меѓусебното дејствување на течен алуминиум и некои преодни метали”, под менторство на д-р Кирил Поп Тонев.
- 2007 година : избран за доцент по предметите: теорија и технологија на преработката на метали во течна состојба, леарство, песочни калапски и јадрени смеси, отврднување на металите и легури на обоени метали, на ТМФ во Скопје.

2. НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА И ПЕДАГОШКА ДЕЈНОСТ

Кандидатот во периодот од изборот за доцент до денес, на прв циклус студии, покрај предметите за што бил избран, заради одење на стручно усовршување на наставник, држел настава и по предметите топлотна техника и металуршки печки, во времетраење од една година.

На втор циклус студии (постдипломски студии), на актуелната студиска програма Металургија и метални материјали е задолжен за настава по предметите: преработка на металите во течна состојба и одбрани поглавја од преработка на металите во течна состојба. Исто така, активно учествува во изготвувањето на студиските програми по металургија и метални материјали за втор и трет циклус на студии. По сите горенаведени предмети за кои бил избран и кои му биле доделени, кандидатот ги изведувал и вежбите предвидени со наставниот план и програми на ТМФ во Скопје.

Бил ментор на 5 дипломски работи, а член на комисији за одбрана на дипломски работи кај 6 кандидати.

Д-р Благој Ризов, целиот работен стаж го има поминато како научноистражувачки и педагошки работник на ТМФ во Скопје. Во педагошката работа постигнал многу добар однос со студентите, а широките познавања од металуршката наука и струка со голем успех им пренесува на студентите.

3. НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Во периодот по изборот во звањето доцент, кандидатот, како автор и коавтор, објавил трудови со оригинални научни резултати во научни и научнопопуларни списанија (2), во зборници на трудови од научни и стручни собири со меѓународни уредувачки одбори (3) и во зборници на трудови од научни и стручни собири (4).

Научноистражувачкиот интерес на кандидатот главно е фокусиран на преработката на метали во течна состојба, како и врз физичко-металуршките аспекти на процесите при термичка обработка на материјали добиени во леана состојба.

Во трудовите 2.2 и 3.1, претставени во образецот кон извештојот, е ставен акцент на влијанието на термичката обработка врз одлеаноци од бело леано железо легирано со никел и хром (Ni-hard), со посебен осврт врз нивната микроструктура и механичките својства. Поголемиот број од публикуваните и презентираниите трудови (1.2, 2.1, 3.2 и 3.3) се однесуваат на меѓусебното дејство на растопи од алуминиум со цврсти преодни метали (никел и хром) водејќи сметка за три главни аспекти – механизмите за образување на интерметалните фази, карактеризицаја на

типот на интерметалните фази, редоследот на нивно образување и раст. Во трудовите 2.3, и 3.4 се анализираат испитувањата на пластичноста, механичките и металографските особини на нискојаглеродни и микролегирани челични лимови, како и математичкото моделирање на особините на топоваланите лимови.

4. СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Од увидот во стручно-апликативната дејност на кандидатот, презентирани во образецот кон извештајот за избор во наставно-научно, научно, наставно-научно и соработничко звање, се гледа дека неговот ангажман е обемен и е фокусиран во повеќе области. Притоа, сериозниот пристап во решавањето на апликативните проблеми од стопанството резултира во соработка како со мали (Шанко-лив, Максфил), така и со големи (Макстил – Скопје и Feni-industries - Кавадарци) стопански претпријатија од областа на металургијата.

Имено, голем дел од апликативните проекти се поврзани со усвојување на технологии за леење на различни машински делови од легиран сив лив за потребите на повеќе индустриски капацитети во Република Македонија. Исто така, за потребите на Макстил во повеќе наврати е вршено испитување на содржината од метална фаза во доставени примероци од отпаден материјал (челични берни), со различно потекло. Освен ова, кандидатот врши и консултантски услуги на претпријатија од областа на леарството, и е претседател на Комисијата за полагање на стручен испит за вештаци од областа на технолошкото инженерство, при Министерството за правда на Република Македонија.

Кандидатот е активен член и претседател на Надзорниот одбор на Сојузот на металурзите на Македонија, каде што дава важен организациски и стручен придонес.

4. ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Од прегледот на доставената документација и од личното познавање на кандидатот цениме дека д-р Благој Ризов и по изборот за доцент продолжува со несмален интензитет да работи како на наставно-образовен план, така и на планот на научноистражувачката и стручно-апликативната дејност.

Како резултат на сериозниот пристап во реализацијата на обврските како доцент, освен на групата предмети за која бил претходно избран, бил ангажиран и за изведување на наставата по предметите топлотна техника и металуршки печки. Покрај наставата, кандидатот ги изведувал и вежбите по сите предмети за кои бил биран и кои му биле доделени од страна на Наставно-научниот совет на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје. Научноистражувачкиот интерес на кандидатот главно е фокусиран врз преработката на метали во течна состојба, како и физичко-металуршките аспекти на процесите при термичка обработка на металите и легурите.

Анализирајќи ги доставените трудови, Комисијата констатира дека д-р Благој Ризов е автор на 2 оригинални научни труда печатени во референтни научни/стручни списанија со меѓународен уредувачки одбор, автор или коавтор на 3 оригинални научни труда објавени во зборници на трудови од научни/стручни собири со меѓународен уредувачки одбор и на 4 учества со реферат на

научно/стручни собири. Сите објавени трудови се од областа во која се избира кандидатот, а третираните проблематики се актуелни како од теоретски, така и од практичен аспект, со што придонесуваат за поширок интерес на металуршката научна и стручна мисла.

Успешното користење на теоретските знаења за решавање на различни проблеми во практиката резултира со учество во бројни стручно-апликативни проекти кои доведуваат до нераскинливата поврзаност на науката со стопанството како неопходен предуслов за секој универзитетски наставник.

Д-р Благој Ризов активно учествува во работата на Сојузот на металурзите на Македонија како претседател на Надзорниот одбор, и ја води Комисијата за полагање на стручен испит за вештаци од областа на технолошкото инженерство, при Министерството за правда на Република Македонија.

Врз основа на квантитативните показатели за резултатите од: (1) наставно-образовната дејност, (2) научно-стручната дејност, (3) апликативно-стручната дејност и (4) дејноста од поширок интерес, прикажани во Анекс 2, изготвени според критериумите од Анексот 1 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Уноиверзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, како и од гореизнесените анализи и согледувања за нивната вредност, Рецензентската комисија цени дека се исполнети сите услови од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје, за избор во наставно-научно звање и со посебна одоворност и чест, му предлага на Наставно-научниот совет на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје, кандидатот д-р Благој Ризов, доцент на ТМФ, да биде избран во наставно-научното звање **ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР** од металуршката научна област, по предметите: леење на металите 1, леење на металите 2, топлотна техника, легури на обоени метали и леење под притисок, што припаѓаат во научните дисциплини 21605 Преработка на металите во течна состојба и 21607 Металуршко инженерство.

Членови на Комисијата

1. Д-р Кирил Поп Тонев, редовен професор во пензија с.р.
2. Д-р Јон Магдески, редовен професор на ТМФ во Скопје с.р.
3. Д-р Свето Цветковски, вонреден професор на ТМФ во Скопје с.р.

Анекс 2

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: _____ Благој Љ Ризов
Институција: _____ Технолошко-металуршки факултет - Скопје
Научна област: _____ металургија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста :	Поени
	Одржување на настава - прв циклус студии	
	Леење на металите 2 (2+2), 2009, 2010 и 2011	3,6
	Леење на металите 1 (3+3), 2009,2010	3,6
	Леење на металите (3+3), 2010	1,8
	Теорија и технологија на преработката на метали во течна состојба (4+4), 2007, 2008, 2009	9,6
1.	Леарство (2+2), 2007, 2008, 2009	4,8
	Легури на обоени метали (2+1), 2010,2011, i (2+0), 2007	3,6
	Отврднување на металите (2+0),2007 i (2+1), 2009	2,4
	Песочни калапски и јадрени смеси (2+1),2009	1,2
	Топлотна техника (3+3), 2008	1,8
	Металуршки печки (3+3),2009	1,8
	Проект – тоplotна техника (1+2), 2009	0,6
	Одржување на вежби - прв циклус студии	
2.	Леење на металите 2 (2+2), 2009, 2010 и 2011	2,7
	Леење на металите 1 (3+3), 2009,2010	2,7
	Леење на металите (3+3), 2010	1,35
	Теорија и технологија на преработката на метали во течна состојба (4+4), 2007, 2008, 2009	7,2
	Леарство (2+2), 2007, 2008, 2009	3,6
	Легури на обоени метали (2+1), 2010,2011, i (2+0), 2007	0,9
	Отврднување на металите (2+0),2007 i (2+1), 2009	0,45
	Песочни калапски и јадрени смеси (2+1),2009	1,45
	Топлотна техника (3+3), 2008	1,35
	Металуршки печки (3+3),2009	1,35
	Проект – тоplotна техника (1+2), 2009	1,8
3.	Ментор на 5 дипломски работи	1
4.	Член во комисија за одбрана на 6 дипломски работи	0,6
	Вкупно	61,25

НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активности	Поени
1.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	
1.1.	B. Rizov , Phase transformations from goethite to hematite and thermal decomposition in various nickeliferous laterite ores. Journal of University of Chemical Technology and Metallurgy, Sofia, accepted for publication, Letter of confirmation by Editor in Chief.	6
1.2.	B. Rizov , J. Magdeski. Interaction of solid nickel with liquid mixture of aluminum and nickel and formation of intermetallic phases, Journal of Metallurgy, MJoM, Vol.16, No 3, 177-185, 2010.	5,4
2.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор	
2.1.	B. Rizov , J. Magdeski, R. Manojlovic, Aluminide coatings formed on solid chromium by hot-dipping in molten aluminium, 41 th International October Conference on Mining and Metallurgy, Kladovo, Serbia, 2009, Proceedings, 647-652.	2.4
2.2.	J. Magdeski, B. Rizov , R. Manojlovic, Influence of heat treatment on structure and properties of Ni-hard castings, 41 th International October Conference on Mining and Metallurgy, Kladovo, Serbia, 2009, Proceedings, 643-646.	2.4
2.3.	R. Manojlovic, J. Magdeski, B. Rizov , Mechanical and structural characteristic of hot rolled micro-alloyed with vanadium steel sheets, 41 th International October Conference on Mining and Metallurgy, Kladovo, Serbia, 2009, Proceedings, 637-642.	2.4
3.	Учество на научен/стручен собир со реферат	
3.1.	J. Magdeski, B. Rizov , Heat treatment of wear-resistant cast iron, V Congress of the Metallurgists of Macedonia, Book of Abstracts, M1-01-E, 49-50. Ohrid, Macedonia, 2008.	0,8
3.2.	B. Rizov , J. Magdeski, Lj. Rizov, Intermetallic compound layer form and growth at the interface of solid nickel with molten aluminum, V Congress of the Metallurgists of Macedonia, Book of Abstracts, M4-01-E, 87-88. Ohrid, Macedonia, 2008.	0,8
3.3.	B. Rizov , J. Magdeski, Lj. Rizov, Characterization of intermetallic phases formed at solid chromium-liquid aluminum contact, V Congress of the Metallurgists of Macedonia, Book of Abstracts, M4-02-E, 89-90. Ohrid, Macedonia, 2008.	0,8
3.4.	R. Manojlovic, B. Rizov , J. Magdeski, Analysis of mechanical characteristics of low alloyed with vanadium steel sheets, XXI Congress of Chemists and Technologists of Macedonia, Book of Abstracts, MTL-20, 244. Ohrid, Macedonia, 2010.	0,8
Вкупно		22,8

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Вид на дејноста	Поени
1.	Усвојување на технологија за изработка на осигурувачи за валци, фланши за пумпи и држачи за котел од легиран сив лив, за ШАНКОЛИВ ДООЕЛ Скопје, Договор бр. 08-1596/2007	1
2.	Изработка на конуси за вакуум преса, ротациони работни кола за пумпи и четворки за вградбени арматури од легиран сив лив, за МАКСФИЛ- Скопје, Договор 010-68/2007	1
3.	Изработка на странични носачи, лизгачи за кранови, куќишта за лагери и кочни клешти за лифтови од легиран сив лив, за ШАНКОЛИВ ДООЕЛ, Договор 08-1996/2007	1
4.	Испитување на содржина на метална фаза при топење на старо отпадно железо, за потребите на МАКСТИЛ АД, Скопје, Барање од 10.7.2007.	1
5.	Испитување на содржина на метална фаза при топење на челични берни - пролер, за потребите на МАКСТИЛ АД, Скопје, Барање бр. 0906/306/2007	1
6.	Испитување на количина на метален извадок при топење на челични берни, за потребите на МАКСТИЛ АД, Скопје, Барање бр. 07-832/2007	1
7.	Испитување на содржина на метална фаза при топење на челични берни - пролер, за потребите на МАКСТИЛ АД, Скопје, Барање бр. 09-128/2007,	1
8.	Испитување на содржина на метална фаза при топење на челични берни, за потребите на МАКСТИЛ АД, Скопје, Барање од 23.01.2008.	1
9.	Испитување на содржина на метална фаза при топење на челични берни - брикети, за потребите на МАКСТИЛ АД, Скопје, Барање бр. 08-2298 од 22.11.2010.	1
10.	Усвојување на технологија за изработка на држачи за кранови, кутии за редуктори, кочни клешти и осигурачи за валци од легиран сив лив, за ШАНКОЛИВ ДООЕЛ Скопје, Договор 08-1064/2008	1
11.	Изработка на одливци за држачи за електромотор, капаци за пумпи, куќишта за лагери и спојки за водовод, од легиран сив лив, за ШАНКОЛИВ ДООЕЛ Скопје, Договор 08- 41/2009	1
12.	Испитување на содржина на метална фаза при топење на мостра од фероникел-гранулат за FENI Industries – Кавадарци, 2010	1
13.	Изработка на одливци – лопатки за пескарница од сив лив легиран со никел и хром, за ШАНКО-ЛИВ, Скопје. Договор бр. 02/11 од 15.02.2011.	1
14.	Испитување на количина на метален извадок при топење на челични берни, за потребите на МАКСТИЛ АД, Скопје, Барање бр. 0903-1581 од 29.12.2011.	1
15.	Учество во промотивни активности на Факултетот (саем на студенти, отворен ден за средношколци, информатор за студентите)	0.5

	Вкупно	14,5
--	---------------	------

ДЕЈНОСТ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. број	Вид на дејноста	Поени
1.	Претседател на Комисијата за полагање на стручен испит за вештаци од областа на технолошкото инженерство, при Министерството за правда на Република Македонија.	1
2.	Член на Организациски одбор на V конгрес на металурзите на Македонија, 2008.	1
3.	Претседател на Надзорен одбор на Сојузот на металурзи на Македонија.	1
3.	Член на Организациски одбор на Стручен собир на металурзите на Македонија, 2006, 2009.	1
4.	Член на Комисијата за постдипломски студии на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје.	0,5
	Вкупно	4,5

ВКУПНА АКТИВНОСТ

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	61,2
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	22,8
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	14,5
ДЕЈНОСТ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	4,5
Вкупно	103

Членови на Комисијата

1. Д-р Кирил Поп Тонев, редовен професор во пензија с.р.
2. Д-р Јон Магдески, редовен професор на ТМФ во Скопје с.р.
3. Д-р Свето Цветковски, вонреден професор на ТМФ во Скопје с.р.

РЕФЕРАТ**ЗА ОЦЕНА НА ПОДОБНОСТА НА ТЕМАТА ЗА ИЗРАБОТКА НА
ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА СО НАСЛОВ****ИМПЛЕМЕНТИРАЊЕ НА ИНТЕРАКЦИЈА ЛАЧНА БРАНА-КАРПЕСТ ФУНДАМЕНТ
ВО СОФТВЕРОТ АДАД-ИЗИИС**

И ПОДОБНОСТ НА КАНДИДАТКАТА М-Р ИВАНА БУЛАЈИЌ, ДИПЛ. ГРАД. ИНЖ.,

ЗА

НАУЧНА РАБОТА

Со одлука на Научниот совет на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија (УКИМ-ИЗИИС-Скопје), број 09-2238/1 донесена на седницата одржана на 16.12.2011 година, а врз основа на Правилникот за условите и постапката за докторирање на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, формирана е Комисија за оцена на подобноста на темата: Имплементирање на интеракција лачна брана-карпест фундамент во софтверот АДАД-ИЗИИС, на кандидатката м-р Ивана Булајиќ, во состав:

- проф. д-р Михаил Гаревски - претседател
- проф. д-р Виктор Христовски - член
- проф. д-р Снежана Стаматовска - член
- виш. науч. сор. д-р Катерина Манова - член
- вонр. проф. д-р Виолета Мирчевска -член

Врз основа на поднесената пријава на кандидатката, предлог-програмата за изработка на докторската дисертација, приложените референци за научноистражувачката и стручната дејност на кандидатката, усната презентација и постигнатиот успех во досегашното образование (редовни и постдипломски студии), Комисијата го изнесува своето мислење за подобноста на темата и научната оспособеност на кандидатката за изработка на докторска дисертација.

ПОДОБНОСТ НА ТЕМАТА

Цел на оваа докторска дисертација е надградба на програмот АДАД-вер3 ИЗИИС, специјално напишан за анализа и проектирање на лачни брани. Програмот е во фаза на развој од 2004 година. Тој овозможува извршување на следниве активности: проектирање на двојно закривени лачни брани, со можност за користење повеќе радиуси на кривина по хоризонтала и вертикала; проектирање на брана во тесна врска со топологија на терен, со можност за проверка на нејзино вкопување во карпа на два брега; проектирање и анализа по фази на градба; автоматска дискретизација на

доменот на брана во потконструкции и ефикасно генерирање на 3D FE-модел со примена на конечни елементи со 15 и 20 јазли; автоматско генерирање на мрежа на гранични елементи со 8 јазлови точки, која успешно ја следи топологијата на теренот во доменот на резервоарот и автоматско генерирање на мрежа на контактни елементи со 8 јазлови точки за моделирање на конструктивните фуги; оптимализација на бендот на матриците; статичка и динамичка анализа со вклучена флуид-брана интеракција за нестислив и невискозен флуид; линеарно однесување во монолитниот дел од браната; нелинеарно однесување на конструктивните фуги. Во рамките на оваа докторска тема, динамичкиот интерактивен одговор на системот брана-флуид ќе биде надграден со интеракцијата меѓу лачната брана, флуидот и фундаментната карпа. Со тоа, софтверот АДАД-вер3 ИЗИИС ќе даде комплетен и софистициран предикт на динамички одговор на лачна брана, покрај другото, и од аспект на физичката појава на интеракција меѓу трите различни средини.

За таа цел ќе биде потребно да се изготви компјутерски код за ефикасно генерирање на полубескрајниот домен на карпа со мрежа на конечни елементи со 20 и 15 јазли. Генерирањето на мрежата на конечни елементи ќе ја следи површинската топологија на кањонот во кој браната е изградена и водата е акумулирана, на сличен начин како што е извршено генерирањето во софтверот на мрежата на гранични елементи. Генерирана мрежа ќе го дефинира карпестиот полупростор возводно и низводно од браната и по длабочина сè до усвоената гранична линија на доменот познат како линија на радиална дисипација на излезните еластични бранови од доменот. Истовремено, генерирањето на мрежата на КЕ ќе ја опфати можноста за следење на евентуалната промена на карпестата структура по длабочината на анализираниот домен.

Следниот чекор во рамките на докторската тема ќе биде решавање на проблемот на ширење на сеизмичките бранови во фундаментната еластична средина. Ова значи дека, динамичката анализа на трофазниот систем ќе ги земе предвид инерцијалните сили генерирани од карпестата маса, материјалното придрушување во карпата и радијалното придрушување на излезните бранови кои, ширејќи се, достигнуаат до границата на радиална дисипација. Секоја евентуална рефлексивност на брановите на компресија или смолкнување од оваа граница назад во доменот резултира во генерирање на нови, нереални, т.е. физички непостојни бранови со што се видоизменува, а најчесто се амплифицира количината на влезната сеизмичка енергија во анализираниот тродимензионален трофазен систем.

Од овие причини ќе биде потребно да се проучат најсофистицираните методи за нумеричко решавање на интеракцијата на трите средини и радијалната дисипација на генерираната енергија.

Физичката појава на ширење на сеизмичките бранови на компресија и смолкнување во форма на хемисферичен бранов фронт како и ширење на Релиевите и Лавовите бранови во форма на цилиндричен бранов фронт низ хомогена изотропна еластична полубескрајна средина е фреквентно зависна физичка појава. Токму затоа базичните решенија на оваа појава се во фреквентен домен. Од аспект на нелинеарниот карактер на зависноста напрегања-дилатации кај инженерските конструкции, во кои спаѓаат бетонските брани, дополнителни напори треба да се вложат да се трансформираат овие решенија во временски домен. Софтверот ADAD е ориентиран кон решенија во временски домен, што значи дека интеракцијата брана-флуид-карпа ќе биде третирана во временски домен.

Потребата за реално моделирање на доменот околу конструкцијата налага нумеричко решение кое овозможува врска меѓу конечниот домен и апсорпционата граница со примена на инфинитивни елементи кои треба да ја симулираат бескрајноста или апсорбирачки слоеви кои треба да ја апсорбираат енергијата на влезните бранови во слојот и на тој начин да ја симулираат бескрајноста. Кандидатката ќе ги проучи двете нумерички методи со своите предности и слабости кои резултираат од применетите апроксимации при нивното развивање, и ќе ги постави основите за изготвување на

компјутерскиот код. На крајот ќе изготви компјутерски код кој се базира на најмалку една од наведените методи.

Инфинитивните елементи се третирали теоретски од страна на Bettess "P. Battes, "infinite Elements" и тие успешно се аплицирани при решавање на повеќе инженерски проблеми од статички и динамички карактер, со стационарен и транзитен облик на брановото движење. Досега, авторите Medina and Penzien, Yang and Yun and Yerli et al. имаат извршено успешно поврзување на конечните и инфинитивните елементи при решавањето на проблемот на ширење на еластичните бранови низ полубескрајните средини. Еден дел од малиот број на софтвери кои се специјално напишани за лачни брани ја третираат интеракцијата брана-флуид- карпеста основа користејќи го токму инфинитивниот елемент. Постојат различни типови на инфинитивни елементи кои теоретски и аналитички ќе бидат третирали и образложени во оваа тема, за еден да од нив биде имплементиран во компјутерски код. Првиот тип е елемент кој се користи за решавање на unbounded wave problems, вториот тип на елемент е mapped periodic infinite element, а третиот тип е transient infinite element. Овие елементи се конципирали така за да ги задоволат условите на радијација и можат да бидат едно, дво и тродимензионални. Првите два спаѓаат во групата на периодични инфинитивни елементи (periodic infinite elements). Сите овие елементи се користат при решавање на Helmholtz-овата и Laplace-овата равенка за браново движење на континуумите. Една од овие равенки ќе биде употребена за решавање на ефектот на пропагирање на еластичните бранови во временски домен. Потребата за истражување на ефикасно поврзување на конечниот и инфинитивниот елемент и нивното имплементирање во компјутерски код како единствен начин за демонстрација на истражувањето од овој тип е сè уште предизвик на многу автори во светот.

Концептот на апсорбирачки слој се базира на апсорпција на еластичните сеизмички бранови кои продираат во слојот независно од аголот на паѓање. Овој метод е далеку поуспешен и пофлексибилен во апсорпцијата на брановите во однос на упадниот агол во споредба со апсорбирачките елементи од вискозен тип кои се користат во PLAXIS- софтверот. Концептот е оригинално развиен во фреквентен домен за потребите на електромагнетизмот. Истражувањата на Basu U. и AK Chopra покажуваат дека тој може успешно да се примени и при динамичките решенија на еластични фундаментни средини во временски домен. Кај овој метод, бранот кој има излезна траекторија од конечниот домен се апсорбира во слојот без каква било рефлексija од интерфејсот меѓу конечниот домен и слојот. Во слојот бранот атенуира, но можно е повторно да се рефлектира назад во доменот. Амплитудата на можните рефлектирани бранови е контролирана од изборот на функцијата на атенуација. Методот не ја исклучува можноста за минимална рефлексija на атенуираните бранови, но нивната амплитуда е многу мала и тие немаат пресудно влијание врз точноста на анализата.

Интеракцијата лачна брана-фундаментна карпа не е комплетна и задоволително точно третирана ако периметралната фуга која е изведена во контактот на овие две физички различни средини не е вклучена во моделот. Имено, трите средини брана-периметрална фуга-карпа се одликуваат со различни механички карактеристики и не се фиксно врзани. Токму затоа во текот на динамичкиот одговор на системот во целина, трите средини манифестират индивидуални движења и диференцијално придвижување во сите можни правци. Во докторската тема, моделот кој ќе биде применет за аналитичко тестирање на имплементираните компјутерски кодови во софтверот АДАД ќе биде надграден со контактни елементи за да може аналитички успешно да се третира механизмот на работа на периметралната фуга во процесот на динамичката интеракција на брана и карпа.

Заклучок за подобност на темата

Врз основа на горенаведеното, предложената тема за изработка на докторска дисертација со работен наслов „Имплементирање на интеракција лачна брана-карпест фундамент во софтверот АДАД- ИЗИИС“, поседува елементи на оригинален научен труд кој ќе се преточи во надградба на постојниот софтвер за статичка и сеизмичка анализа на лачни брани. Томку затоа се предлага наведената тема да се прифати како подобра и содржајна за изработка на докторска дисертација.

Научна оспособеност и подобност на кандидатката:

Кандидатката м-р Ивана Булајиќ, дипл. град. инж., е родена на 28.3.1975 год. во Косовска Митровица, Србија. Градежниот факултет го завршила во Белград конструктивна насока. Како стипендист на Германската агенција за академска размена (DAAD), во учебната 2003/04 година се запишала на меѓународните постдипломски студии од областа на земјотресното инженерство. По завршувањето на постдипломските студии на УКИМ-ИЗИИС, во Скопје, на 28.11.2011, се здобила со степенот магистер по земјотресно инженерство, со одбрана на магистерската тема под наслов: „Примена на методите на гранични и конечни елементи за определување на хидродинамички притисок кај лачни брани“.

Компјутерски вештини: оперативни системи Dos и Windows

Професионални софтверски апликации: MS Office, AutoCAD, CorelDraw, Staad2000, SAP 2000 nonlinear, IDARC, Radimpex-Tower 6, MS Project, Adobe Photoshop, MS Visio

Програмски јазици: Fortran, Basic

Професионално искуство: од 2002 до 2005 година работела во Хидротехника-Хидроенергетика- Белград, од 2005 до 2006 година работела во Рударскиот институт во Белград, од 2006 до 2007 година работела во Енергопроект-хидроинженеринг-Белград, од 2007-2008 година работела во компанијата Rail Procurement Agency, Dublin, Ireland, од 2008 до 2009 година работела во Мултикон- инженеринг- Белград, и од 2009 до сега работи во Рударскиот институт во Белград.

Членство во професионални здруженија: член е на Асоцијацијата на инженери и техничари на Србија.

Учество во апликативни проекти:

- Реконструкција на тунели, на трасата Ниш-Димитровград (шест тунели), кањон Сичево;
- Ревизија на затвораот на кулата ХТЈ Јулино Брдо во Белград;
- Замена на челичната коловозна конструкција со армиранобетонска, на четири моста со распон од девет метри на трасата Ниш-Димитровград;
- Анализа на брани во Тунис: "Ganguam", "Douera", "Kerrada", "Sarrath", dam and pipeline „Harka“;
- Анализа на брани во Алжир: "Tichi Kaf", "Kedara", "Saf-Saf", "Kef-Eddir“;
- Анализа на брани во Србија: "Selova", "Rovni", „Prvonek“, Vranje.

Научни истражувања и апликации:

- ''Transformation of Laplace's Equation for Solving HDP applying BEM'', TEIK 2010, Nis, Srbija;
- ''Computation of HDP in Arch-dams using ARCH-IZIIS software'', 14ECEE Ohrid 2010.

Јазици и степен на нивно познавање:

Англиски: одлично : српски: одлично: македонски: одлично

Заклучок за подобност на кандидатот

Врз основа на горенаведените биографски податоци може да се заклучи дека кандидатката м-р инж. Ивана Булајиќ, дипл. град. инж., во изминатите години многу активно и успешно се надградува во повеќе области, а пред сè во областа на земјотресното инженерство. Комисијата смета дека кандидатката ги исполнува сите услови од Правилникот за условите и постапката за стекнување степен - доктор на технички науки од областа на земјотресното инженерство, и во целост ја потврдува подобноста и спременоста на кандидатката да пристапи кон изработка на докторската дисертација во Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

ОПШТ ЗАКЛУЧОК

Во согласност со напред изнесените согледувања и заклучоци за подобноста на предложената тема и подобноста на кандидатката за научноистражувачка работа, чест ни е да му предложиме на научниот совет на ИЗИИС Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, да ја прифати кандидатката м-р инж. Ивана Булајиќ како подобен кандидат за изработка на докторска дисертација под работен наслов „Имплементирање на интеракција лачна брана-карпест фундамент во софтверот АДАД- ИЗИИС“.

Скопје, 20.2.2012

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Михаил Гаревски- претседател, с.р
2. Проф. д-р Виктор Христовски-член, с.р
3. Проф. д-р Снежана Стаматовска-член, с.р
4. Виш. науч. сор. д-р Катерина Манова-член, с.р
5. Вонр. проф. д-р Виолета Мирчевска-член, с.р

РЕФЕРАТ

ЗА ПОДОБНОСТ НА ТЕМАТА ЗА ИЗРАБОТКА НА ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА И ОСПОСОБЕНОСТ НА КАНДИДАТКАТА М-р МАГДАЛЕНА КРСТАНОСКИ ЗА НАУЧНА РАБОТА

Со одлука бр.02-3151/2 од 29.12.2011 на Наставнонаучниот совет на Машинскиот факултет во Скопје во состав на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје, донесена на седницата одржана на 29.12.2011 година, формирана е следната комисија во состав:

1. проф. д-р Славе Јакимовски, Машински факултет – Скопје,

2. проф. д-р Јанко Јанчевски, Машински факултет – Скопје,

3. проф. д-р Слободан Мирчевски, Факултет за електротехника и информации технологии – Скопје,

со задача да ја прегледа пријавата и доставените материјали од м-р Магдалена Крстаноски и да даде оценка за оспособеноста на кандидатката за научна работа и за подобноста на темата за изработка на докторска дисертација со наслов:

Развој на методологија за оптимален избор на вертикален транспорт.

По прегледот на пријавата и доставените материјали, врз основа на членовите 63 и 174 од Законот за високото образование и член 49 од Правилникот за единствените основи за организирање на постдипломски и докторски студии на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Оспособеност на кандидатката за научна работа

Магдалена Крстаноски е родена на 26, април, 1970 година во Мостар, Босна и Херцеговина. Завршила основно образование со одличен успех во ОУ “Гуро Салај”, Скопје, и средно образование во електротехничкото училиште “Орце Николов” во Скопје, кое го завршила со одличен успех. Го продолжила своето образование на Машинскиот факултет во Скопје, при Универзитетот “Св. Кирил и Методиј”, каде што дипломирала на насоката механизациони машини и возила во февруари 1997 година.

Во периодот после дипломирањето ја започнала својата кариера во УПА Ентерпрајс - Скопје, како одговорна за Одделот на вертикален транспорт, каде што се фокусира на лифтовите, координација со производителот на технички цртежи, проектна

документација во согласност со актуелните стандарди, составување на тим за монтажа и координирање и следење на процесот на вградување, во процес на градење нови конструкции, нискоградби, резиденцијални и деловни згради, на различни локации во Скопје.

Веќе во јануари 2000 година станува интегрален дел од тимот на Алумина АД, како дел од Алумина инженеринг, одговорна за вертикалниот транспорт на проектот, реконструкција и рехабилитација на Унис бизнис центар во Сараево, Босна и Херцеговина, лоцирана во Сараево, во кој пакетот лифтови е со апроксимативна вредност од \$1.005.000 а подоцна и во Алумина АД одделот за производство во Скопје до 2004.

Во меѓувреме се запишала на постдипломски студии на Машинскиот факултет во Скопје, на насоката машински конструкции и механизациони машини и возила, истражувачко подрачје теорија на конструирање. Ги завршува студиите со просек 9,86 и на 14 јануари 2004, успешно го одбринила магистерскиот труд на тема “Хармонизација на македонските и американските стандарди кои се однесуваат на проектирањето и пресметката на патничките лифтови”.

Во текот на студиите, добитник е на стипендија за постдипломски студии од Министерството за образование и наука во 2002, додека во текот на редовните студии, во периодот 1988-1990 добитник е на стипендија од ФАС 11 Октомври.

Во текот на изработката на магистерската теза, истражува компаративна анализа на тековните македонски стандарди, европски норми и американски кодови кои се однесуваат на патничките лифтови. Како дел од истражувачката дејност во врска со магистерскиот труд, партиципира на некои од состаноците на ASME A17.1 комисија за стандарди, кои се одржуваат во Клиерватер, Флорида, и тоа на следниве: Лифтови без машинска куќичка (MRL), Возно окно, Интернационални стандарди, Хидраулични лифтови и Операции за спасување.

Иако истражува и други аспекти од областа на машинскиот инженеринг, на Крстаноски од примарен интерес и е вертикалниот транспорт. Како независен консултант, инволвирана е во многу проекти низ Блискиот исток (Мазаја резиденцијален објект и ДСЦ Стадуим Гејтвеј на Дубаи спорт сити комплекс, во Дубаи, ОАЕ, Ал-Номас комплекс објектите во Манама, Бахреин, Палм Тауер офис во Доха, Катар, Лусаил Тауерс во Доха, Катар), фокусирајќи се на анализата на вертикалниот транспорт кај облакодери и висока градба, вклучувајќи преглед на концептуален дизајн, проектна документација, спроведувајќи споредбена анализа за предложениот вертикален транспорт од страна на различни лифтовски компании или консултанти и понатаму препорака и анализа на вертикалниот транспорт, со изработка на завршен извештај до корисникот.

Како машински инженер во МЕРП одделот, во периодот 2005-2006 е дел од тимот на белгискиот Сикс конструкт, го проширува своето знаење и во други области од машинскиот инженеринг, одговорна е за специјални системи, како што се: лифтови, ескалатори, спа сауна, базени, фронтани, ладилни соби, комерцијални кујни и сл. на проектот Спорт сити

тауер во Доха, Катар, 51-спрат кој се состои од хотел со 5-свезди, канцеларии, ресторани, комерцијален дел, музеј, базен, спортски центар и други активности. Апроксимативно, конструктивните трошоци за проектот биле околу \$200,000,000, Додека, пак пакетот лифтови имале апроксимативна вредност од \$10,000,000.

Во периодот 2008-2010 станала дел од тимот на швајцарскиот лифтовски гигант "Шиндлер елеватор", во седиштето за Северна Америка, во Мористаун, Њу Џерси. Обврските во тимот на Шиндлер вклучуваат инволвираност на М.Крстаноски во различен капацитет во многу проекти, меѓу кои, асистира на проектменаџерот на познатиот и најпрестижниот проект Светскиот бизнис центар, Зграда 4, во Менхетн, Њујорк. Остварува посета и обука во "Шиндлер лифтс" во Ебикон, Швајцарија. Исто така се вклучува во други обврски како на пример ги раководи сесиите за обука за инженерите задолжени за продажба низ Северна Америка и Канада, во врска со анализа на вертикален транспорт, подготовка на инструкции за анализа на вертикален транспорт и асистирање во врска со преглед на проектната документација, спецификациите и техничка евалуација на техничките цртежи, вклучувајќи архитектонски, градежни и специјален сервис - вертикален транспорт за различни проекти и апликативни кодови. Станува дел од интегралниот тим кој се фокусира на "green" аспектите и на одржливоста и LEED (анг. Abbrev. Leadership in Energy and Environmental Design) аспектите како што се одржливост, енергија и материјали во вертикалниот транспорт, со што понатаму се развива интерес и на ова поле кое зема замав во вертикалниот транспорт, градежната индустрија и сферите на машинскиот инженеринг.

Во 2011, како независен консултант и истражувач, се вклучува во нови предизвици на проект кој вклучува истражување на хронологија на настани и несогласувања на странки, истражување на апликативни кодови, посета на објекти и утврдување на фактичка состојба на веќе вградени лифтови врз база на достапните информации и преглед на достапна документација.

Магдалена Крстаноски е член на ASME (Американска асоцијација на машински инженери), од 2002 година, активна во Западната секција на ASME во Флорида (анг. Florida West Coast Section FWCS-ASME), како стручно лице на две лидерски позиции, и тоа: уредник на месечниот весник (newsletter) од август 2010 и тековно, и била раководител на програмскиот оддел (анг. Vice-chair of programs) од јануари 2011 до јануари 2012. Активно партиципира во конференциите на ASME: LTC 2011 (анг. Leadership Training Conference 2011) во Далас, Тексас претставувајќи ја секцијата на Западна Флорида и на Дистрикт семинар во Атланта, Џорџија. Во март 2012 ја претставува Западната секција на Флорида во LTC 2012 во Њу Орлеанс, Луизијана. Партиципирала и како оценувач на Флорида FIRST Tech Challenge (abbrev. For Recognition Inspiration Science and Technology) "Go Over it- 2011", натпревар за роботика на ученици од средните училишта, на ниво на Флорида.

Активно партиципира во SWE (abbrev. Society of Women Engineers), како одговорна за комитетот за номинации за фискална 2011-2012, и други активности. Член е и на следниве организации: NAESA International (abbrev. National Association of Elevator Safety Authorities International), CSI (abbrev. The Construction Specification Institute), и U.S. Green Building Council Florida West Coast Chapter (USGBC Florida West Coast Chapter).

Во моментот М. Крстаноски е во подготовка на испит за сертификат LEED Green Associate (Leadership in Energy and Environmental Design, Green Associate), која треба да го заврши во блиска иднина и со која ќе овозможи нејзина партиципација во проекти кои вклучуваат инволвирање на експерти со ова специфично знаење, во областа на одржливост, енергија и “зелен” природ.

2. Образложение на темата

Со денешниот развој на архитектурата и градежната индустрија, многу бариери се надминати во поглед на висината на една вертикална конструкција. Се тежнее да се гради повисоко, а со рапидниот развој на одржливоста и зелените аспекти на градежната индустрија како нова гранка, се приоритизира градење во висина, во споредба со ширина.

Највисоките облакодери кои се градат низ светот се уште една потврда на систематскиот пристап на проблематиката на вертикалниот транспорт. Намената на зградите, нивната локација и кои ќе бидат жители на зградите наметнува анализа на сите аспекти на вертикалната комуникација.

Правилен избор на вертикален транспорт е инволвирана гранка од науката која бара тесна соработка на инженерспецијалист за вертикален транспорт, со експерти од другите области. Како дел од т.н. “Building services”, правилниот избор на вертикалниот транспорт како предизвик за инженерите, консултантите, сопствениците на зградите, архитектите, инженерите-специјалисти за комуникација и безбедност на зградата и подоцна, одржување на зградата и одржување на лифтовите.

Потребата од посебен осврт на оваа проблематика е нагласена со зголемувањето на популацијата во светот и концентрирањето во поголемите градови, кои се повеќе се изградуваат да го акомодираат овој тренд на миграција. Потребите на жителите се менуваат, заедно со нивното ниво на комодитет, во зависност од функцијата која треба да ја вршат.

Досега во Македонија не е анализирана архитектурата на проблематиката од аспект на анализа и методологија на избор на вертикален транспорт.

Од една страна, објаснувањето се должи врз сознанието дека поголем број на постојни згради се изградени во минатото и во зависност од тоа во кој период се градени, висината на зградите во Скопје и околината посебно од резиденцијален тип кои имаат лифтови се движи апроксимативно 6-20 спрата. Изборот на бројот на лифтовите и капацитетот на лифтовите во многу случаи не се покажале ефективни и задоволувачки за жителите и корисниците во зградата.

Кај зградите од мешан тип (резиденцијално - комерцијални) или чисто комерцијални, многу други аспекти треба да се предвидат во процесот на концепт-дизајнот и пред проектирањето.

Во светот големите светски центри и поголемите градови, кои имаат изградено вертикална архитектура и градат во висина се повеќе, да се споменат само највисоките згради во Њујорк, Чикаго, Токио, Хонг Конг, Дубаи, Париз, Лондон, итн., имаат направено студиозен пристап кон вертикалниот транспорт, земјаки ги предвид многу, ако не и сите

фактори кои влијаат врз изборот на бројот, распоредот, локацијата и типот на лифтови, ексалатори и подвижни траки.

Квалитетот на сервис во една висококатница е мерка за решение на вертикалниот транспорт и тој зависи од многу фактори кои треба да се анализираат во процесот на проектирањето. Тоа вклучува не само анализа на предложениот лифтовски систем и неговите технички карактеристики, кој патем во зависност од лифтовската куќа која ги произведува лифтовите има различни технички параметри и апликативни стандарди кои се во сила, туку и други студиозни анализи, кои се однесуваат на прифатливи времиња на чекање во зависност од типот на објектот, комерцијален, резиденцијален, шопингцентар, банка, седиште на голема корпорација итн.

Кога се мисли на намена на објектот, се анализира и се планира човечкиот фактор што би го окупираал објектот и превидени насоки на движење, анализа на податоци кои ќе дадат како резултат индикација за лифтовскиот систем предвидување на стоп во насока нагоре, предвидување на насока на движење на патниците и критични времиња, пресметка на време на едно полно движење кога лифтот ќе направи еден циклус на движење, прифатливи времиња на чекање на лифтот во однос на пресметаните врз база на претпоставените фактори итн.

Во светски рамки, анализи на овој дел од науката на вертикалниот транспорт се направени и се прават постојано, кои одат кон постојано усовршување. Лидерските лифтовски компании имаат развиено свои заштитени симулативни методи, во кои имплементираат технички карактеристики на нивното техничко решение. Во постојана потрага за поточни и подобри резултати, реномирани консултанти даваат свое видување на база на истражување и анализираат фактори кои придонесуваат во анализа на вертикалниот транспорт.

Тековните случувања во доменот на одржливост, енергетската ефикасност на еден лифтовски систем, а кои се врзани со кредити кои при тоа можат да се добијат во согласност со тековните состојби во развиените земји, се дополнителен чекор кој е неминовно врзан и со анализата на вертикалниот транспорт.

Со оглед на развојот на информатичката индустрија и електрониката, новите материјали, т.н. “smart” системи, одржливоста, стандардните видувања и човечкиот фактор, вклучувајќи нови трендови за енергетската ефикасност на еден вертикален систем, и натамошно имплементирање, анализата на вертикалниот транспорт добива нови димензии и е предизвик за понатамошно истражување.

3. Цели на докторската дисертација

Со оглед на тоа што еден вертикален систем има свој рок на траење пред да настанат поголеми алтерации од апроксимативно 15-20 години, голем дел од прашањата кои се однесуваат на вертикалниот транспорт, може да се апликативни како за нови така и за веќе постојните згради.

Во Скопје и во регионот, голем е бројот на постојни лифтови кои се веќе над тој временски сегмент и кои во блиска иднина ќе бараат посебен приод и анализа.

Во текот на подготовката на докторската дисертација ќе се даде анализа на хронологијата на настаните поврзани со вертикалниот транспорт во светски рамки, теоретските методологи кои се обработувани досега, како и теоретска анализа на факторите кои влијаат врз методологијата на избор на еден вертикален транспорт, врз база на аналитички преглед и претпоставувања на одредени ситуации преку претходно утврдени основни параметри.

Оваа теза ќе отвори пат за нов приод кон анализа на вертикалниот транспорт во Македонија во чекор со тековните случувања во светот, со понатамошно имплементирање на сите фактори кои влијаат врз вертикалниот транспорт, вклучувајќи најнови трендови за енергетска ефикасност на еден вертикален сервиссистем и правци кон методологии при оценка на одржливоста на еден транспортен уред.

Со компаративна анализа на веќе постојните методологии, како и со детална анализа на телата одговорни за кредити во доменот на одржливоста и енергетската ефикасност, во Америка и Европа, ќе се подвлечат разликите и сличностите и евалуација на резултатите, тесно поврзани и имплементирани во анализата на вертикалниот транспорт.

Ќе се направи калкулативна пресметка на параметрите, како компарација на она што е досега направено, и анализа на можни додатни фактори кои не се земени предвид, а постои можност да влијаат врз пресметката. Исто така, ќе се утврдат разлики меѓу калкулативната и симулативната метода, во процесот на селекција на вертикален транспорт и методологија на избор и селекција на вертикален транспорт.

4. Методологија на истражувањето

Методологијата во истражувањето ќе претставува теоретска и споредбена анализа на методологијата, со осврт на хронологијата на анализа на вертикален транспорт и важноста од имплементирање на аналитички приод за соодветен избор на вертикален транспорт во секој објект и кванитативна проценка на разликите во приодот во зависност од локацијата, намената на објектот и техничките параметри на предложниот вертикален транспорт.

Методологијата на истражувањето би се состоела од следниве чекори:

1. анализа на достапна литература која се однесува на темата;
2. историски развој на науката за анализа на вертикален транспорт;
3. теоретска анализа на различни применувани методологии;
4. дефинирање на основни појдовни фактори за планирање на вертикален транспорт;
5. дефинирање на терминологија, јазик и користење;
6. анализа и синтеза на фактори кои влијаат врз планирањето на вертикален транспорт;
7. анализа на вертикален транспорт во поглед на социолошки разлика во зависност од географска локација;
8. теоретска споредбена анализа и предности на калкулативната и симулативната метода;
9. споредбена анализа на методологии за анализа на вертикален транспорт и оценка на перформансот врз база на претходно истражување;
10. практични примери за групирање и зонинг преку имагинарни случаи;

11. индикатори за дефинирање на енергетска ефикасност на лифтовите и тековни барања;
12. споредбени фактори во врска со одржливост на лифтовскиот систем и можни кредити преку највлијателните BREEAM (Велика Британија) и LEED (Северна Америка);
13. предложен период - со дополнителна излезна информација во анализата на вертикален транспорт која би имплементирала информација за енергетската ефикасност и одржливост;
14. понатамошни согледувања и заклучоци,

5. Очекувани резултати

Анализите на сите влијателни фактори кои имаат удел при анализата на вертикалниот транспорт ќе дадат претстава за комплексноста на проблемот на вертикалната анализа. Статистички спроведена анкета ќе даде резултати во однос на комфор барањата на патниците во споредба со некои стандарди на практиката познати во индустријата. Компаративната анализа на постојни методологии ќе даде насока во понатамошна верификација и оцена на усвоената методологија.

Вклучувањето на анализата на енергетската ефикасност во склопот на анализата на вертикалниот транспорт ќе биде во насока на зацртаните правци на Европската легислатива која има за цел енергетска ефикасност од 20% заштеда на енергија до 2020 во споредба со 2005 година, земјитечленки мора да постават свој минимален стандард за енергетска ефикасност на згради/објекти, во согласност со Европската директива 2002/91/EC.

Според некои податоци во индустријата, зградите користат околу 40% од вкупната енергија, а вертикалниот транспорт користи од 4% до 10% од енергијата на зградите. Потребно е развивање и следење на стратегии за да се исполнат тие очекувања, да се демонстрираат резултатите како да се намали потрошувачката на енергија.

Според Британскиот BREEAM, кредити се достапни за инсталирање на енергетски ефикасен вертикален транспорт (лифтови и ескалатори) кои ќе демонстрираат, меѓу другото, извршена анализа на вертикален транспорт земајќи ги предвид барањата за вертикален транспорт и вертикална комуникација во една зграда, во зависност од типот на зградата, со цел да се дефинира оптималниот број и големината на лифтовите и потрошувачката на енергија за најмалку два предложени типа на лифтови.

Ова истражување би имало за крајна цел, предлог за развој и причини за прифаќање на стратешки планови за енергетска ефикасност на национално ниво во чекор со современите барања и трендови, што задолжително ќе имплементира студија за анализа на вертикален транспорт, избор на соодветен вертикален систем и компоненти, енергетска ефикасност на лифтовите како и задолжително следење на сервис сегмент во енергетската ефикасност и одржливост на лифтот и објектот во целина.

6. Заклучок

1. Кандидатката м-р Магдалена Крстаноски, дипл. маш. инж., врз основа на досегашниот степен на образование, научноистражувачката и стручна работа, располага со потребните знаења и оспособеност за изработка на предложената тема за докторска дисертација и ги исполнува условите предвидени со Правилникот за стекнување докторат на Машинскиот факултет во Скопје.
2. Предложената тема претставува актуелно и современо истражување во областа на вертикалниот транспорт и е од посебен интерес во научните кругови од таа област. Врз основа на образложението на пријавената тема, методологијата на истражувањето, обемот, целите и очекуваните резултати, Комисијата смета дека предложената тема за изработка на докторска дисертација со наслов: „Развој на методологија за оптимален избор на вертикален транспорт” е подобна и ги исполнува потребните критериуми за изработка на докторска дисертација.
3. За ментор на кандидатката при изработувањето на докторската дисертација се предлага проф. д-р Славе Јакимовски, редовен професор на Машинскиот факултет во Скопје.

Комисија :

1. Проф. д-р Славе Јакимовски, Машински факултет – Скопје, с.р.
2. Проф. д-р Јанко Јанчевски, Машински факултет – Скопје, с.р.
3. Проф. д-р Слободан Мирчевски, Факултет за електротехника и информациски технологии – Скопје, с.р.

Скопје, 23.1.2012

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „СУИЦИДНОСТ И ШИЗОФРЕНИЈА: ИДЕНТИФИКАЦИЈА НА РИЗИК-ФАКТОРИТЕ И ПРЕВЕНТИВНА СТРАТЕГИЈА” ОД Д-Р ВИКТОР ИСЈАНОВСКИ, ПРИЈАВЕНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје на својата XI редовна седница одржана на 22.12.2011 година, одобри Комисија за оцена на докторската дисертација од д-р Виктор Исјановски, м-р сци, психијатар, под наслов

„Суицидност и шизофренија: идентификација на ризик-факторите и превентивна стратегија”

Рецензетската комисија е во следниов состав:

1. Проф. д-р Викторија Вујовиќ
2. Проф. д-р Марија Ралева
3. Проф. д-р Вера Даскалова

По разгледувањето на приложената документација во врска со докторската дисертација, комисијата до Наставно-научниот совет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Мислење за докторската дисертација

Докторската дисертација под наслов **Суицидност и шизофренија: идентификација на ризик-факторите и превентивна стратегија** ги содржи сите поглавја на една научно-истражувачка студија.

Во **воведниот дел** е даден осврт на суицидот кој е главна причина за морбидитетот и морталитетот кај пациентите со шизофренија. Едно од четири лица со шизофренија извршува самоубиство, некои дури и за време на психијатриската грижа. Според некои автори, 20%-50% од пациентите со шизофренија имаат обиди за суициди, а 9%-13% од нив се успешни. Многу психијатри во своите студии за суицид ги подвлекуваат ризик-факторите за извршување на суицидот кај заболените од шизофренија и потребата од превентивна стратегија. Суицидите се главна причина за смрт кај пациентите со шизофренија, со највисок ризик во средната возраст. Историја на суицидни обиди е вообичаено меѓу шизофрените суицидни жртви, како и афективната симптоматологија и чувството на безнадежност и деморализација. Активната параноја може да го зголеми ризикот, а негативните симптоми можат да го намалат ризикот за лично-деструктивниот акт кај

шизофрените пациенти. Голем број од суицидите настануваат за време на хоспитализацијата или кратко време по отпуштањето од болница. Методолошката проценка на суицидната идеја и агресивниот третман со психолошки, социјален и фармаколошки пристап се виталните аспекти со менаџирањето на пациентите. Лицата со шизофренија имаат пократок век на живеење. Компарирајќи ги со општата популација и лицата со други ментални нарушувања, овие пациенти имаат зголемен ризик за смртност за време на заболувањето и акцидентите. Спроведените студии во светот го даваат податокот дека 9% -24% од лицата со шизофренија ќе умрат од сопствената рака. Сето тоа е литературно поткрепено.

Посебен осврт е даден на улогата на ризик-факторите во суицидноста кај заболениите од шизофренија. Се наведуваат поголем број на студии кои сугерираат дека најверојатно ризик-фактори се:

- Возраст - со порастот на годините се зголемува и стапката на суициди, но спротивно, ризикот за суицид кај шизофрените пациенти се намалува со зголемување на возраста.
- Пол - односот маж-жена при обидите за суицид кај општата популација приближно изнесува 4:1, односот кај шизофрените пациенти е потесен.
- Други фактори - Иако ризик-фактор за суицид кај шизофрените лица, кандидатот ги посочува немањето на брачен другар, социјалната изолација, невработеноста, местото на живеење-урбаната средина.
- Насоката/времетраењето - според литературата, кандидатот сугерира дека шизофрените пациенти кои имале суицидален обид имале релативно подолго хронично заболување и акутни егзацербации.
- Клинички типови на шизофренија - суицидалниот ризик помеѓу специфичните клинички типови на шизофренија е највисок кај параноидните пациенти кои се највулнерабилни.
- Претходни насилни дејствија - во историјата на успешните суициди секогаш постоеле претходни обиди за суицид, со регистрација дека шизофрените пациенти, кои го извршуваат суицидот, покажуваат повеќе насилни дејствија непосредно пред последниот прием.
- Безнадежност - покажува корелација со суицидните обиди и последователните суициди и јачината на депресија.
- Коморбидни состојби - афективните нарушувања се во силна корелација со суицидите кај лицата заболени од шизофренија. Шизофрените пациенти со успешни суициди и обиди биле во депресија за време на нивниот акт. Присуството на алкохолизмот и злоупотребата на дрогите е ризик-фактор за суицид. Индивидуите со шизофренија и присуство на други хронични заболувања стануваат вулнерабилни, при што се зголемува ризикот за суицид.
- **Стресни животни настани** - стресните ситуации како одвојување или разведување од брачниот другар, одрекување од родителите, раскината врска, рехоспитализација или отпуст, смена

дефинираната популација која одговара на епидемиолошките карактеристики на групата А.

Методолошки се користи дескриптивниот и аналитичкиот метод. Податоците за можните ризик-фактори се собирани со специјално конструиран нестандартизиран прашалник, при што се дојде до демографски податоци; податоци за растројството; податоци за животниот развој; податоци за семејна оптовареност; податоци од психометриските испитувања и евентуалната асоцијација на резултатите со одредени ризик- фактори; податоци за клиничката феноменологија, за нејзиниот тек и за одредени специфичности; релевантни податоци од рутинските и целните параклинички испитувања, ЕЕГ.

За добивање на податоците методолошки се применети следниве мерни инструменти, со единствена цел да се добијат релевантни податоци: медицинска документација (историја на болест); стандардно клиничко интервју-за поставување на дијагнозата и исклучување на други психијатриски растројства; нестандартизиран анкетен прашалник, составен од авторот, кој обезбедува информации за можните ризик-фактори кои учествуваат во суицидалните обиди; психолошко тестирање; психијатриска егзаминација со соодветни параклинички иследувања.

Собраните податоци се средени, групирани во табели и графици (45 табели и 45 графици) и статистички обработени со соодветни статистички тестови кои се потребни за остварување на целите. Добиените резултати даваат одговор на поставените цели. Студијата опфаќа 114 пациенти распоредени во две групи, испитувана - 54 и контролна - 60.

Во испитуваната група, авторот регистрира поголем процент од машкиот пол -66,7%, а 33,3% од женскиот пол, процентуалната разлика во групата е статистички сигнификантен за $p=0,0009$. Во контролната група, 51,7% се од женскиот, а 48,3% од машкиот пол. Авторот регистрира зависност помеѓу обидот за суицид и полот ($\chi^2=3,90$ и $p=0,048$). Процентуалната национална застапеност на испитаниците во испитуваните групи, според авторот, одговара приближно на националната структура на жителите во Р. Македонија според пописот во РМ во 2002 година. Според верската припадност, во испитуваните групи во најголем процент се регистрира христијанската религија (77,8% и 60,0%) и авторот регистрира асоцијација помеѓу религијата и обидот за суицид ($\chi^2=3,91$ и $p=0,04$). Пациентите кои се дел од студијата потекнуваат од работнички семејства, но авторот не регистрира асоцијација помеѓу социјалното потекло и обидот за суицид ($\chi^2=1,19$ и $p=0,55$). Во поголем процент, заболените од шизофренија со и без обиди на суицид живеат во град - 79,6% и 60,0%. Во текот на испитувањето се регистрираше асоцијација спрема местото на живеење и обидите за суицид ($\chi^2=5,15$ и $p=0,02$). Шансата за суицид кај заболените од шизофренија се зголемува за два и пол пати со живеењето во град ($OR=2,61(1,04<OR<6,59, CI 95\%)$). Заболените од шизофренија со и без обид за суицид, мигрирале во однос на местото на раѓање - 75,9% и 66,7%; авторот регистрира зависност

на терапевтот, загуба на работно место, им претходати на депресијата и на суицидот кај шизофрениите пациенти.

Актуелноста, комплексноста и нецелосно разјаснетата улога на ризик-факторите во суицидните обиди на пациентите заболени од шизофренија беше **мотив** за поставување на целите на овој поднесок од страна на кандидатот, кои се потврдени со соодветна научно-методолошка постапка, со што се ставени во подобар контекст ризик-факторите кои имаат придонес во расветлувањето и превенцијата на суицидите кај заболениите. Познавањето на ризик-факторите, според авторот, е посебен предизвик, бидејќи тоа придонесува во дијагностичката, тераписката и превентивната дејност на суицидите кај шизофренијата, како и апликативна вредност во научноистражувачката работа во пошироки размери. Последните научни истражувања во светот покажуваат дека може да се превенираат случаи на суицидни обиди. Кај суицидалната жртва, во деновите и неделите пред смртта, може да се превенира преку разговори, воведување на СОС- телефони, интервјуа за познавањето, информациите, погледите и забелешките од страна на пациентите. Шизофренијата е значаен социјален и јавно здравствен проблем како во светот, така и кај нас.

Целите на трудот кандидатот ги детерминирал во следните постулати

- да се утврдат и анализираат ризик (со ризик се означува веројатност за настанок на некој настан) факторите за суицид кај заболениите од шизофренија;
- одредување на бројот на суицидите кај шизофрениите заболени во испитуваниот период;
- дефинирање на целна “target” популација;
- врз основа на добиените резултати, да се препорачаат мерки за намалување на ризиците и превентивна стратегија.

Според **методологијата**, истражувањето е извршено во Психијатриската болница “Скопје” во Скопје и Психијатриската клиника при Медицинскиот факултет во период од 2 години. Изработена е “case-control” студија која се темели на две испитувани групи. Примерокот е рандомизиран од дефинирана популација.

А. Испитуваната група се состои од сите хоспитализирани болни со дијагноза шизофренија во Психијатриската болница “Скопје” и Психијатриската клиника при Медицинскиот факултет во период од 2 години, со дефинирана и поставена дијагноза шизофренија по сите релевантни критериуми. Критериум за вклучување е дијагностицирана шизофренија според критериумите на Х-тата меѓународна класификација на болести. Групата се состои од болни од двата пола, кои имале обид за суицид (еднократен или повеќекратен обид). При истражувањето се користат податоци кои се добиваат од самите пациенти или од нивните најблиски (хетеро или автоанамнеза), како и достапната медицинска документација.

Б. Контролна - компаративна група - се состои од пациенти со шизофренија кај кои не е евидентиран обид за суицид, ниту постоење на суицидална идеација. Групата Б претставува стратификуван примерок од

помеѓу миграцијата и обидите за суицид кај заболените од шизофренија ($\chi^2=1,18$ и $p=0,0276$).

Во текот на испитувањето, авторот нотира дека заболените од испитуваната контролната група се неженети/немажени - 61,1% и 60%, при што се добива зависност помеѓу брачната состојба и суицидот ($\chi^2=5,47$ и $p=0,019$), односно брачната состојба на заболените го намалува ризикот за суицид ($OR=0,33(0,12<OR<0,93, CI 95\%)$) 44,4% и 25% од испитуваните групи на заболени живеат сами. Живеењето сам е сигнификантен ризик за регистрација на суицид кај шизофренијата за два пати ($OR=2,40(1,01<OR<5,74, CI 95\%)$). Авторот помеѓу живеењето во семејство и суицидот кај заболените од шизофренија регистрира зависност ($\chi^2 = 4,77$ за $p=0,028$), односно живеењето во семејство го намалува ризикот за суицид ($OR=0,42(0,17<OR<0,99 CI 95\%)$).

Кај заболените од шизофренија со суициден обид, еден од ризик-факторите е и неподршката од семејството, која го зголемува ризикот за два пати ($OR=2,41(1,06<OR<5,52, CI 95\%)$).

Во поголем дел од испитуваната група заболените се невработени(46,3%) или биле а сега не се(33,3%), поточно 79,6% не се вработени. Во истражувањето се потврдува дека невработеноста е сигнификантен ризик кој ја зголемува шансата за регистрација на суцид кај заболените од шизофренија за три пати ($OR=2,92(1,10<OR<7,88, CI 95\%)$).

Како ризик кој ја зголемува шансата за суицид кај заболените од шизофренија е и нискиот социо-финансиски статус ($OR= 2,68 (1,10 < OR<6,68, CI 95\%)$).

Заболените од шизофренија со суицидни обиди се чувствуваат осамени/напуштени/запоставени, кое чувство според вкрстениот однос е сигнификантен ризик кој ја зголемува шансата за обид за суицид кај заболените ($OR= 3,31 (1,03 < OR<10,95, CI 95\%)$). Испитаниците, во поголем дел се чувствуваа блиски со својата мајка - 43,3%.

Злоупотребата на дрога и консумирањето на алкохол се ризик-фактори, додека авторот не регистрира асоцијација помеѓу суицидот и пушењето. Присуството на акохолизам во семејството, суицидни обиди, депресија и психички заболувања во студијата се регистрираат како ризик-фактори кои ја зголемуваат шансата за суицид кај заболените.

Испитаниците од испитуваната група наведуваат низа стресни ситуации, во најголем процент преживеан страв, смрт во семејството, загуба на родителите, кавга/расправија, силување, финансиски проблем, развод, разбиен дом и др. непосредно пред суицидните обиди. Во најголем процент во испитуваната група суицидните обиди се регистрираат кај параноидната шизофренија со 42,6%, недиференцираната и резидуална со 22.2% итн. Просечниот број на хоспитализации во испитуваната група е поголем (4,4 пати) во однос на контролната група (2,2 пати). Просечниот број на суицидните обиди во студијата изнесува 1,8 . Со 59,3% се регистрираат само по еден обид, од два до три обиди се

регистрираат - 33,3%, 5,5%- 4 до 5 обиди, и само еден пациент со над 5 суицидни обиди. Претходните суицидни обиди го зголемуваат ризикот за суицидни обиди за скоро три пати (OR = 2,88 (2,17 < OR < 3,80, CI 95%). 55,6% суицидните обиди се по 6 месеци од хоспитализацијата, 18,5% од суицидните обиди се пред и непосредно по хоспитализацијата итн. Поголем дел од суицидните обиди се извршени со труење со медикаменти - 55,6%, потоа следува сечење на вени - 16,7%, бесење - 9,3%, давење -7,4, итн

Во однос на особините на психичкиот статус авторот ги регистрира нарушеното внимание, налудничавоста, видните и слушните халуцинации, афективите нарушувања, ограничениот-осиромашен говор, нерасположението, безнадежноста, нарушениот сон, депресијата, како ризик-фактори кои ја зголемуваат шансата за суицидни обиди кај заболените од шизофренија.

Во делот на **дискусијата**, авторот ги конфронтира своите наоди со наодите од светската литература за ризик-факторите кои ја зголемуваат шансата за суицидни обиди кај заболените од шизофренија. Авторот заклучува дека машкиот и женскиот пол имаат подеднаков ризик да заболат, однос 2 спрема еден. Некои истражувачи во своите студии, како ризик-фактор за суицид кај шизофрените лица го посочуваат местото на живеење-урбаната средина, која доведува до социјална изолација. Светските истражувања наведуваат дека постои зголемена преваленца на суицид кај шизофренијата во урбаните во однос на руралните средини, подолгото живеење во град претставува поголем ризик, што го потврдува и авторот во својата докторска дисертација. Заболените од шизофренија со обиди на суицид во студијата во најголем дел потекнуваат од урбани ареи со низок социоекономски статус. Во студијата се потврдуваат сознанијата од светската литература дека ниските плати и сиромаштијата, како и примањето на социјална помош го зголемуваат ризикот на задржувањена дијагнозата и третманот, социјалниот стрес од ниските плати, сиромаштијата, социјалната дисорганизација и финансиското ускратување, се ризици кои ја зголемуваат шансата за суицидни обиди дури за два и пол пати.

Светската литература регистрира корелација со фамилијарната историја, што се регистрира и во спроведеното испитување на авторот. Во историјата на успешните суициди секогаш постоеле претходни обиди за суицид. Спроведените студии индицираат дека шизофрените пациенти кои имале суицидален обид имале релативно подолго хронично заболување и акутни егзацербации, кои се потврдуваат и во докторската студија.

Авторот посочува дека обидите за суицид се значаен ризик-фактор за суицид и се поврзани со големи медицински трошоци и поради оваа причина, разгледувањето на факторите за ризик за суицид кај заболените од шизофренија е многу битен факт, посочува еден неодамнешен систематски преглед на сите ризик-фактори за обид за суицид каде што се испитувани 29 варијабли; регистрирани се пет значајни варијабли: историја на суицидни идеи и обиди, претходни

депресивни епизоди, злоупотреба или зависност од дрога и поголем број на психијатриски приеми, како и професионална и фамилијарна поддршка.

Во делот на дискусијата, авторот, врз основа на добиените резултати, препорачува мерки за намалување на ризиците т.е. шизофренијата е главна причина за самоубиство, а третманот со антипсихотични лекови е главна стратегија за контрола на болеста и да се превенира овие пациенти да извршат самоубиство. Агресивниот третман со психолошки, социјални и фармаколошки приоди се виталните аспекти за пациентскиот менаџмент. Потребно е третман со социјална и работна рехабилитација. Менаџирањето на психијатриската грижа е да се фокусира на поопсежна здравствена грижа во првите две години по суицидниот обид. Младата возраст (<35 години) треба да биде цел на интревентната превентивна стратегија. Психијатарот треба да обезбеди адекватен надзор, дебрифинг и постсуицидна превенција. Психијатрите во паралелна работа со социјалните работници и психолози, треба да им дадат чувствителна поддршка на пациентите во намалување на суицидниот ризик, треба да се препознае и признае очајот на пациентот, да се разговара за загубите и дневните проблеми на пациентот и да се помогне во воспоставување на нови достапни цели. Психотерапијата има придобивки кај пациенти кои имаат стабилна ремисија, кои имаат можност да ги разберат внатрешните конфликти, да дискутираат за суицидалните мисли или суицидалното однесување. Пациентите треба да научат да ја деалузираат симболиката и мислењето, наместо суицидната акција. Секоја психотераписка постапка кај шизофрениите пациенти со суицидни или без обиди бара одредена измена и модификација на стандардниот пристап. Третманот треба да започне во првите месеци веднаш по напуштањето на болницата, кој има за цел клиничка стабилизација и терапевтско спојување, и придвижување во подоцнешните фази и промовирање на интроспекцијата, како и разбирање на односот помеѓу стресот и маладаптивните одговори. Средната фаза промовира вештини на санација, релаксациони тренинзи и психоедукација. Постојат докази дека комбинацијата на психосоцијален и фармаколошки третман помага да се постигнат подобри резултати.

Авторот ја потенцира потребата да се организира и спроведува општа национална антисуицидална програма како за заболените од шизофренија, така и за ризичните суицидни индивидуи од општата популација. Шизофрениите пациенти со суицидни обиди имаат и потреба од спроведување на превентивни програми. Авторот смета дека фокусирањето треба да биде на примарната, секундарната и терцијаната превенција.

Примарната превенција претставува пребарување, спречување и елиминирање на факторите на ризик. Овие фактори се социјалната изолација, злоупотребата на супстанции, депресијата, безнадежноста и разочарувањата од изгубените очекувања за иднината. Заболувањето треба да се следи внимателно, затоа што води кон обесхрабрување и зголемување на суицидниот ризик. Соодветната фармакотерапија и

психотерапија треба да го спречи појавувањето на ризик-факторите и на оние што веќе биле детектирани. Во разговорите, пациентите треба да бидат прашани за нивните евентуални суицидни намери. Нема никаква контраиндикација за самата истрага.

Секундарната превенција се спроведува кај оние заболени кај кои се развиени факторите за суицид. Дел од нив можат да се модифицираат, како што се депресијата, злоупотребата на супстанции, безнадежноста, но дел, како што се полот, возраста и преморбидното функционирање, не можат. Без сомнение, брзото препознавање на пациентите изложени на ризик е клучен елемент во спречување на суицидот. Скрининг-процедурите треба да бидат имплементирани. Пациентите со депресија, злоупотреба на супстанции и безнадежноста треба внимателно да се следат, додека оние што имаат повеќе хоспитализации и претходни обиди треба да се третираат со соодветни постапки како што се програмите за грижа и психосоцијална интервенција. Коморбидното афективно заболување игра важна улога, на пример, специфичните шизофрени симптоми и секвели: сомнителоста, деморализацијата, безнадежноста и влошеното социјално функционирање. Минатите лично-деструктивни дејства можат да ја постават личноста со шизофренија под висок ризик. Хоспитализацијата и отпустот се време под висока вулнерабилност. Методскиот и регуларен пристап кон суицидалните ризик фактори кај шизофрениите пациенти е витален аспект во нивното менаџирање.

Терцијаната превенција се однесува на оние заболени кои имале обиди за суицид. Дестигматизацијата треба да се однесува за заболувањето и за суицидот. Потребни се интервенции во семејството, од страна на професионалците за ментално здравје, за намалување на стигмата поврзана за заболувањето и суицидот. Фармаколошките интервенции се со огромно значење, но голема улога играат и психосоцијалните и психотерапевтските интервенции. На крајот од докторската дисертација е дадена листа на 150 референци кои кандидатот ги користел во подготовката на темата за докторската дисертација, каде што доминираат современи и нови изданија, коректно цитирани.

ЗАКЛУЧОК

Докторската дисертација под наслов ***Суицидност и шизофренија: идентификација на ризик факторите и превентивна стратегија*** е мошне актуелна, научна, практична, јасно образложена и има научноистражувачка вредност. Темата и методологијата влеваат надеж дека оваа докторска дисертација дава придонес во медицинската наука.

ПРЕДЛОГ

Рецензентската комисија позитивно ги оценува фактите изнесени во докторската дисертација и му предлага на Наставно-научниот совет на

Медицинскиот факултет во Скопје да ја прифати докторската дисертација на тема **Суицидност и шизофренија: Идентификација на ризик факторите и превентивна стратегија** од д-р Виктор Исјановски, м-р сци и да ја проследи за понатамошна постапка.

Членови на Рецензетската комисија

Проф. д-р Викторија Вујовиќ
с.р.

Проф. Д-р Марија Ралева
с.р.

Проф. д-р Вера Даскалова
с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН АСИСТЕНТ ОД ОБЛАСТА НА СИСТЕМАТИКА И
ФИЛОГЕНИЈА НА НИЖИ ЖИВОТНИ И ОРГАНСКА ЕВОЛУЦИЈА,
НА ИНСТИТУТОТ ЗА БИОЛОГИЈА ПРИ
ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со одлука (бр.07-2714/3 од 29.12.2011 година) на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, донесена на седницата одржана на 22.12.2011 година, избрани сме за членови на Рецензентската комисија за избор на еден асистент од областа на систематика и филогенија на нижи животни и органска еволуција, на Институтот за биологија при Природно-математичкиот факултет во Скопје.

На конкурсот објавен во јавните гласила "Дневник" и "Коха" од 25.11.2011 година се пријави само еден кандидат, м-р Валентина Славевска-Стаменковиќ, асистент на Институтот за биологија при ПМФ во Скопје.

Врз основа на приложените материјали од кандидатката, чест ни е на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет да му го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

I. Биографски податоци

Кандидатката м-р Валентина Славевска-Стаменковиќ е родена на 14.12.1972 година во Скопје, каде што го завршила основното и средното образование. Во академската 1991/1992 се запишала на Природно-математичкиот факултет во Скопје, група биологија, наставна насока. Дипломската работа под наслов „Сапробен систем“ ја одбранила во јули 1996 година. Во текот на студиите била активен член во Друштвото на студенти - биолози.

По дипломирањето, во учебната 1997/1998 година кандидатката Славевска-Стаменковиќ се запишала на постдипломски студии на Природно - математичкиот факултет во Скопје, група биологија, на еколошко-таксономската насока. Постдипломските студии ги завршила со среден успех 10,00. На 15.3.2007 година, со јавната одбрана на магистерскиот труд под наслов **“Биоценолошка анализа на макрозообентосот од акумулационото езеро Мантово и вливот од реката Крива Лаковица”**, се здобила со академски степен магистер на биолошки науки.

Во јануари 2009 година ѝ одобрена изработка на докторска дисертација со наслов: **„Макроинвертебралите од реката Брегалница - структура на заедницата и проценка на еколошкиот статус на екосистемот“**, под менторство на редовен професор д-р Стое Смиљков.

Од септември 1997 до октомври 2001 година, кандидатката работела како професор по биологија во проектот „Пекснас“ кој се реализираше во ДСУ " Р. Ј. Корчагин" во Скопје.

Во учебната 2000/2001 година како волонтер, кандидатката била активно вклучена во изведувањето на практичната настава по предметот Invertebrata кај редовен професор д-р Стое Смиљков. На 1.11.2001 година е избрана за помлад асистент на Зоолошкиот завод при Институтот за биологија на Природно-математичкиот факултет во Скопје. Врз основа на извештајот од Рецензентската комисија, објавен во Билтен бр. 946 од 15.7.2008 на

Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, во звањето асистент е избрана на 25.9.2008 година.

Член е на Македонското еколошко друштво и на Друштвото на биолози на Македонија, како и ментор на потсекцијата “Макрозообентос“ во рамките на Истражувачкото друштво на студенти-биолози (ИДСБ).

II. Наставна активност (2008-2011)

Кандидатката Славевска-Стаменковиќ, од периодот на нејзиното вработување (1.11.2001) па до изборот во звањето асистент (25.09.2008), ја изведувала практичната настава по предметите: без`рбетници (за студентите од наставна насока), зоологија на без`рбетните животни (за студентите од еколошка насока), систематика на животни I и II (за студентите од двопредметната насока по биологија-хемија), типологија на животни I (за студентите од биохемиско-физиолошката насока), органска еволуција (за студентите од наставната и биохемиско-физиолошката насока), `рбетници (за студентите од наставна насока) и биологија со хумана генетика (за студентите од Стоматолошкиот факултет).

По изборот за асистент, кандидатката била активно вклучена во подготовките и во изведувањето на практичната настава по следните предмети:

- 1) инвертебрата 1 (2+3) во летен семестар, наставна насока;
- 2) инвертебрата 2 (2+3) во зимски семестар, наставна насока;
- 3) инвертебрата (4+4) во зимски семестар, еколошка насока;
- 4) ентомологија (2+2) во зимски семестар, еколошка насока;
- 5) типологија на животни (4+4) во зимски семестар, биохемиско-физиолошка насока;
- 6) типологија на животни (3+3) во зимски семестар, насока молекуларна биологија;
- 7) систематика на животни (4+4) во зимски семестар, двопредметни студии биологија-хемија.

Славевска-Стаменковиќ учествувала во изработка на учебно помагало (практикум) по предметот ентомологија за студентите од еколошката и наставната насока на Институтот за биологија.

Смиљков, С., **Славевска-Стаменковиќ, В.** (2011): Ентомологија. Практикум, Скопје.

Во текот на изминатиот период, м-р Валентина Славевска-Стаменковиќ покажува одговорен однос кон наставните обврски, извршувајќи ги педантно и секогаш навреме. Особено се залага за осовременување на практичната настава и подигање на нејзиниот квалитет. Се истакнува со коректен и непосреден однос кон колегите и студентите.

Во текот на своето работење била активно вклучена во изработката на лабораторискиот дел на повеќе дипломски работи, пренесувајќи го своето теоретско и практично искуство од областа на хидробиологијата и макроинвертебратите. Како предавач била ангажирана во популаризација на студиите на Институтот за биологија во средните училишта.

III. Научноистражувачка активност (2008 - 2011)

Научно-истражувачката активност на Славевска-Стаменковиќ се одвива во доменот на две биолошки дисциплини: фаунистички диверзитет и хидробиологија. Во поново време, по искуството стекнато при студискиот престој (1 - 20.02.2009) на Институтот за биолошки истражувања "Синиша Станковиќ" во Белград, Република Србија, својот научен интерес го насочува на проценка на квалитетот на водената средина врз основа на составот и структурата на бентосните заедници. Согласно препораките на Рамковната директива за води (Water Framework Directive, 2000), макрзообентосот претставува задолжителен биолошки параметар во процесот на проценка на трофичкиот статус на еден воден екосистем. Бидејќи во Р. Македонија не постои ефикасен систем за проценка на еколошкиот статус на водните тела врз основа на фауната на дното, ваквиот научен пристап на кандидатката е од особено големо апликативното значење.

Во изминатиот период била активно вклучена во изработка на следните научноистражувачки проекти, насочени кон валоризација на биолошката разновидност и утврдување на степенот на загрозеност на водните и копнените станишта во Република Македонија:

- Evaluation of forest communities of conservational importance on Belasitsa mountain (Bulgaria and Macedonia) based on invertebrate indicator groups (2008-2010). Covered by Macedonian Ministry of Education and Science;
- Conservation and Action Planning for Priority Transboundary Habitats and Species in the Prespa Lakes Basin - Preparatory Phase (Project RFP 56/2008). Covered by UNDP;
- Macroinvertebrates and fish fauna from the river Pchinja. Assessment of the ecological status of the ecosystem (2009). Covered by Macedonian Ecological Society.

Славевска-Стаменковиќ учествувала на следниве работилници:

- Regional Technical Workshops on the Transboundary fisheries Management and fish Biodiversity Conservation Issues in the Prespa Lakes Basin (May 2009-Struga, Macedonia),
- 5th MCWG Meeting on Priority Transboundary Habitats and Species in the Prespa Lakes basin, 14th December 2010, Bitola.

Научни трудови објавени по изборот во звањето асистент:

По изборот во звањето асистент (25.09.2008), кандидатката м-р Валентина Славевска-Стаменковиќ приложила пет нови научни труда:

6. Kitanova, D., **Slavevska-Stamenković, V.**, Kostov, V. & Marinov, M. (2008): Contribution to the knowledge of Odonata (Insecta: Odonata) larvae of the River Bregalnica. *Natura Montenegrina* No 7(2): 169-180.
7. **Slavevska-Stamenković, V.**, Stafilov, T., Smiljkov, S., Paunović, M. & Hristovski, S. (2009): Quality of water of Mantovo reservoir (Republic of Macedonia). *Archives of Biological Science, Belgrade*, 61 (3): 501-512.

8. **Slavevska-Stamenković, V.**, Smiljkov, S., Prelić, D., Paunović, M., Atanacković, A. & Rimchevska, B. (2010): Structural characteristic of benthic macroinvertebrates in the Mantovo Reservoir (south-east part of the Republic of Macedonia). http://www.balwois.com/balwois/administration/full_paper/ffp-1858.pdf.
9. Paunović, M., Simić, V., Pantović, N., Đikanović, V. & **Slavevska-Stamenković, V.** (2010): Water quality assessment based on saprobiological analyses of the macroinvertebrate communities in the Zapadna Morava River Basin. http://www.balwois.com/balwois/administration/full_paper/ffp-1842.pdf.
10. Kostov, V., Ristovska, M., Prelić, D. & **Slavevska-Stamenković, V.** (2011): Assessment of the Ecological Status of the Crna River Based on the Fish Fauna-Contribution of the Establishment of the Monitoring System of Rivers in R. Macedonia. *Macedonian Journal of Animal Science*, 1 (1): 261–270.

Анализа на трудовите објавени по изборот во звањето асистент:

6. Kitanova, D., **Slavevska-Stamenković, V.**, Kostov, V. & Marinov, M. (2008): Contribution to the knowledge of Odonata (Insecta: Odonata) larvae of the River Bregalnica. *Natura Montenegrina* No 7(2): 169-180.

Во трудот се презентирани резултатите добиени од фаунистичките истражувања на групата Odonata по течението на реката Брегалница, во периодот од септември 2007 до јуни 2008. Констатирано е присуство на 12 таксони. Ларвени и адултни облици на *Calopteryx splendens*, *C. virgo*, *Platycnemis pennipes*, *Gomphus flavipes*, *G. vulgatissimus* и *Onychogomphus forcipatus* се пронајдени по средното и долното течение на реката (реофилни претставници). Согласно со афинитетите, адултните форми на лимнофилните видови *Coenagrion ornatum*, *Ischnura elegans*, *Sympetma fusca*, *Libellula depressa*, *Sympetrum sanguineum* и *Sympetrum fonscolombei* се колекционирани во непосредна близина на околните темпорални води (бари и оризови полиња). Анализата на зоогеографската припадност покажа дека сите таксони припаѓаат на Бореалниот комплекс. Доминираат европско - медитерански елементи (33,3%) на европско - сибирскиот тип. Валоризацијата на диверзитетот на Odonata е извршена врз основа на Меѓународни конвенции и Директиви кои се ратифицирани од страна на Р. Македонија. Под законска заштита се таксоните: *C. ornatum* со Annex II од Habitat Directive 92/43, и *G. flavipes* со Bern Convention, ANNEX II и Habitat Directive 92/43 - ANNEX IV.

7. **Slavevska-Stamenković, V.**, Stafilov, T., Smiljkov, S., Paunović, M. & Hristovski, S. (2009): Quality of water of Mantovo reservoir (Republic of Macedonia). *Archives of Biological Science, Belgrade*, 61 (3): 501-512.

Врз основа на физичко-хемиски и биолошки параметри, во трудот под реден број 7 е извршена проценка на квалитетот на водата во акумулацијата Мантово (југоисточна Македонија). Авторите констатирале дека Мантово претставува алкално езеро (pH = 8.13) со висока содржина на калциумови и магнезиумови јони (120.24 mg/l и 54.72 mg/l), што се должи на присуството на варовникови седиментни карпи во областа. Високите просечни концентрации на Cl⁻ и SO₄²⁻ (20.7mg/l и 37.23 mg/l) се резултат на аридните услови и литолошкиот состав на сливното подрачје. Термичката стратификација и високите содржини на органска материја, исталожени на дното, се едни од

причините одговорни за појава на кислороден дефицит во контактната вода и последователно за мобилизација на Mn (2819 $\mu\text{g/l}$), Fe (265.6 $\mu\text{g/l}$), и Cu (147.6 $\mu\text{g/l}$) од седиментот во хиполимнионот. Во централниот регион на акумулацијата констатирана е доминантност на високо толерантни форми: *L. hoffmeisteri* (58.92%), *C. crystallinus* (19.42%) и *C. gr. plumosus* (13.53%), што укажува на присуство на обемни количини органски материјал, но и на интензивни процеси на негова деградација. Еколошки пластичниот вид, *C. crystallinus*, отпорен на кислороден дефицит и на присуство на различни полутанти, се јавува со значително висока застапеност (97.21%) во најдлабокиот дел на езерото. Појавата на деградирана заедница е показател за влошената состојба на квалитетот на водата на истражуваната акумулација.

8. **Slavevska-Stamenković, V.**, Smiljkov, S., Prelić, D., Paunović, M., Atanacković, A. & Rimchevska, B. (2010): Structural characteristic of benthic macroinvertebrates in the Mantovo Reservoir (south-east part of the Republic of Macedonia). http://www.balwois.com/balwois/administration/full_paper/ffp-1858.pdf.

Авторите на трудот под реден број 8 регистрирале сезонски промени во квалитативниот и квантитативниот состав на бентоценозата во акумулацијата Мантово. Големиот број на таксони (26), пред сè, од групата Chironomidae (16 и 14), се причина за максималните вредности што ги достигнува индексот на видово богатство - d во месеците јули 2003 (2,96) и февруари 2004 (2,82). Доаѓајќи од околните крајбрежни и темпорални води, голем број макроинвертебрати го колонизираат езерото и на тој начин видно го зголемуваат видовото богатство. Опаѓањето на разнообразието во месец август (1,55) се должи на нискиот диверзитет во групата Chironomidae (6 вида). Летната еклозија на диптерските ларви и повлекувањето на водата од крајбрежниот регион на езерото се едни од причините за опаѓање на видовото богатство. Во текот на пролетно-летниот период (мај-јуни) од годината, бентосната населба се одликува со минимална густина на своите популации (2936,88 $\text{ind}\cdot\text{m}^{-2}$ - 2740,05 $\text{ind}\cdot\text{m}^{-2}$). Летно-есенските месеци (јули-ноември) се карактеризираат со умерено зголемување на бројноста (4632,36 $\text{ind}\cdot\text{m}^{-2}$ - 4636,57 $\text{ind}\cdot\text{m}^{-2}$), по кое, во зимско-пролетниот период (февруари - март) се јавува поизразен максимум (7045,36 $\text{ind}\cdot\text{m}^{-2}$ - 7696,23 $\text{ind}\cdot\text{m}^{-2}$) во густината на макрозообентосот. Oligochaeta, со исклучок на месеците мај 2003 и јануари 2004 година, претставува доминантна група во текот на истражуваната година. Од тие причини, годишната динамика на олигохетите, пред се на *Limnodrilus hoffmeisteri*, ја следи ритмиката на вкупниот макрозообентос. Индексот на хомогенитет - $J_{(e)}$ покажува мали варирања во текот на истражуваната година, укажувајќи на хомогена и релативно стабилна заедница, адаптирана на еколошките услови кои владеат во истражуваната акумулација.

9. Paunović, M., Simić, V., Pantović, N., Đikanović, V. & **Slavevska-Stamenković, V.** (2010): Water quality assessment based on saprobiological analyses of the macroinvertebrate communities in the Zapadna Morava River Basin. http://www.balwois.com/balwois/administration/full_paper/ffp-1842.pdf.

Во овој труд се прикажани резултатите од истражувањата спроведени во соседна Република Србија, на територијата на сливното подрачје на реката Западна Морава. Главна цел е биолошка проценка на квалитетот на водата

врз основа на составот и структурата на бентосната заедница. Материјалот за анализа е колекциониран од бентосот на 20 мерни места, во текот на 2008 година. Поради својата сензитивност кон органско загадување, применети се следниве биолошки индекси: сапробен индекс (S) и биотичките индекси ASPT и BMWP. Во текот на истражувањата, идентификувани се 98 таксони од 12 групи на макроинвертебрати. Со најголемо разнообразие се одликуваат Ephemeroptera (22 видови), Trichoptera (19 видови), Coleoptera и Oligochaeta (по 13 видови). Сапробниот индекс се движи од 1.40 до 2.70. Вредностите на BMWP - индексот варираат од 10 до 105 и на ASPT индексот од 2.75 до 7.40. Резултатите укажуваат на добар квалитет на вода во сливот на Западна Морава, со исклучок на устието на реката Ибар и на реката Расина, низводно од акумулацијата Џелије. Во споредба со истражувањата вршени во минатото, авторите констатирале подобрување на состојбата со квалитетот на водата во сливот на Западна Морава, пред сè како резултат на контролиран испуст на отпадни води од индустријата и редуцирана примена на вештачки ѓубрива и пестициди за потребите на земјоделството.

10. Kostov, V., Ristovska, M., Prelić, D. & Slavevska-Stamenković, V. (2011): Assessment of the Ecological Status of the Crna River Based on the Fish Fauna-Contribution of the Establishment of the Monitoring System of Rivers in R. Macedonia. *Macedonian Journal of Animal Science*, 1 (1): 261–270.

Во последната деценија од особена важност се истражувањата на акватичните екосистеми во Р. Македонија кои имаат главна цел-биолошка проценка на состојбата со квалитетот на водата. Значаен придонес во овие истражувања дава кандидатката Славевска - Стаменковиќ, вклучувајќи се во анализите за проценка на еколошкиот статус на Црна Река врз основа на рибната фауна. Материјалот е колекциониран од 12 мерни места (вклучувајќи ја и акумулацијата Тиквеш), во месеците август, септември и октомври 2006 год. Евидентирано е присуство на 29 видови, кои припаѓаат на 9 фамилии риби. Забележано е опаѓање на диверзитетот на ихтиоценозата во лонгитудинален правец. Вредностите на EFI - индексот индицираат добар еколошки статус по течението на реката од изворот до мерното место T₃. По вливот на реката Блато кај профилот “Тројкрсти” (T₄) еколошкиот статус се влошува. Долните текови на реката се карактеризираат со прифатлива еколошка состојба, со исклучок на профилот под градот Битола, кој според вредностите на EFI - индексот се одликува со лош квалитет на вода. Под профилот “Скочивир”, квалитетот на водата се подобрува и се категоризира како водно тело со прифатлив статус. Примената на споменатите параметри за анализа на структурата на заедницата на рибната фауна може да послужи како основа за воспоставување на иден мониторинг - систем за проценка на еколошкиот статус на реките во Р. Македонија.

Соопштенија на научни собири:

Во изминатиот тригодишен период, кандидатката презентирала 6 нови соопштенија од учество на меѓународни научни собири.

9. Kitanova, D., Slavevska Stamenković, V., Kostov, V. & Marinov, M. (2008): Contribution to the knowledge of Odonata (Insecta: Odonata) larvae of the River

- Bregalnica. III symposium of ecologists of the Republic of Montenegro with international participation. Herceg Novi. 8-12 October, 2008.
10. **Slavevska-Stamenković, V.**, Stafilov, T., Smiljkov, S., Paunović, M. & Hristovski, S. (2008): Water quality characteristics of Mantovo reservoir, Republic of Macedonia, International Conference 6th Aegean Analytical Chemistry Days, Book of Abstracts, PPII-176, p. 425, Turkey, 2008.
 11. **Slavevska-Stamenković, V.**, Paunović, M., Atanacković, A., Smiljkov, S., Kostov, V. & Mitić, D. (2010): Oligochaeta of River Bregalnica from the source region to the dam Kalimanci. Conference of Water Observation and Information System for Decision Support (BALWOIS). Abstracts. Ohrid. 2010.
 12. Paunović, M., Simić, V., Pantović, N., Đikanović, V. & **Slavevska-Stamenković, V.** (2010): Water quality assessment based on saprobiological analyses of the macroinvertebrate communities in the Zapadna Morava River Basin. Conference of Water Observation and Information System for Decision Support (BALWOIS). Abstracts. Ohrid. 2010.
 13. **Slavevska-Stamenković, V.**, Smiljkov, S., Prelić, D., Paunović, M., Atanacković, A. & Rimchevska, B. (2010): Structural characteristic of benthic macroinvertebrate in the Mantovo Reservoir (south-east part of the R. Macedonia). Conference of Water Observation and Information System for Decision Support (BALWOIS). Abstracts. Ohrid. 2010.
 14. Kostov, V., Ristovska, M., **Slavevska-Stamenković, V.**, Miljanović, B. & Paunović, M. (2010): Water quality assessment based on fish fauna and macroinvertebrates. Case study on Peinja River. Conference of Water Observation and Information System for Decision Support (BALWOIS). Abstracts. Ohrid. 2010.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на досегашната активност на кандидатката, Рецензентската комисија е на мислење дека Валентина Славевска-Стаменковиќ, во целокупната нејзина досегашна работа, покажала солидни резултати како во наставно-образовната, така и во научноистражувачката работа. Во извештајниот период, кандидатката сериозно и совесно ги извршува сите поставени задачи и постојано се ангажира за понатамошно стручно и научно усовршување. Сето ова укажува дека таа се развива во добар стручен, педагошки и научен работник, а со тоа ги исполнува сите основни предуслови за нејзин понатамошен успешен развој во наставната и во научната област со која се занимава.

Имајќи го предвид изнесеното, Рецензентската комисија има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет, кандидатката Валентина Славевска-Стаменковиќ да биде избрана во звањето асистент од областа на систематика и филогенија на нижи животни и органска еволуција, на Институтот за биологија при Природно-математичкиот факултет во Скопје.

Рецензентска комисија

Д-р Стое Смиљков, редовен професор на Природно-математичкиот факултет во Скопје, с.р.

Д-р Дана Прелиќ, редовен професор на Природно-математичкиот факултет во Скопје, с.р.

Д-р Никола Христовски, редовен професор на Факултетот за биотехнички науки во Битола (во пензија), с.р.

ПРЕГЛЕД
на теми за изработка на магистерски труд прифатени на седницата
на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје
одржана на 23.2.2012 година

Кандидат	Тема	Ментор
Гоце Зајкоски	Современ пристап во системот на одржување - тотално продуктивно одржување - ТПО	Проф. д-р Ванчо Донев

ПРЕГЛЕД

на пријавени и прифатени теми за изработка на докторски дисертации на УКИМ Шумарски факултет во Скопје

ред. бр.	кандидат	наслов на тема за изработка на докторска дисертација	ментор
1.	м-р Иван Минчев	"Развој на методологија за утврдување заштитни зони околу водна акумулација од аспект на ерозијата и транспортот на нанос"	проф. д-р Иван Блинков
2.	м-р Бојан Симовски	"Природни сукцесии во шумите од Националниот парк Маврово"	проф. д-р Јане Ацевски
3.	м-р Михајло Ристески	"Дистрибуција и диверзитет на патогени видови <i>Phytophthora</i> во Република Македонија"	проф. д-р Кирил Сотировски
4.	м-р Киро Делов	"Истражување на ефектите од примената на мелиоративни и одгледни мерки во шумите на северните падини на планинскиот масив Јакупица"	проф. д-р Коле Василевски

ПРЕГЛЕД

на пријавена и прифатена тема за изработка на магистерски труд на УКИМ шумарски факултет во Скопје

ред. бр.	кандидат	наслов на тема за изработка на магистерски труд	ментор
1.	Дипл.инж. Јовче Цветковски	"Карактеристики на подмладокот од даб горун (<i>Quercus petraea</i> Liebl), во зависност од видот на применетите мерки за обновување на шумата на Илинска Планина"	доц. д-р Николчо Велковски

<i>Ред. бр.</i>	<i>Име на кандидатите</i>	<i>Наслов на темата</i>	<i>Ментор</i>
1.	м-р Богдан Гурчевски	"Хармонизација на внатрешната ревизија во јавниот сектор на Република Македонија со европските и меѓународните стандарди "	д-р Снежана Костадиноска-Милошеска -д-р Биљана Ангелова -д-р Татјана Петковска
2	м-р Александар Николовски	"Прием на ризик во неживотно осигурување со осврт на прием на ризик во осигурување на стока во транспорт-карго осигурување "	д-р Снежана Костадиноска-Милошеска -д-р Климе Поповски -д-р Климентина Попоска
3.	м-р Нецип Шехоли	"Финансискиот менаџмент во функција на подобрување на ефикасноста и ефективноста на бизнис здравствените институции во Косово "	д-р Биљана Ангелова -д-р Дејан Пендев -д-р Неда Петроска-Ангеловска

ПРЕГЛЕД
на одобрени теми за изработка на докторски
дисертации и магистерски теми на Економскиот
институт во Скопје

I

<i>Ред. бр.</i>	<i>Име на кандидатот</i>	<i>Наслов на темата</i>	<i>Комисија за подобност</i>
1.	м-р Татјана Варнер	"Стратегиски пристапи за примена на општествената одговорност на претпријатијата во Република Македонија"	-д-р Васил Поповски -д-р Биљана Ангелова -д-р Татјана Петковска-Мирчевска
2.	м-р Петар Клетникоски	"Компаративна анализа на еколошката и економската одржливост кај органски и конвенционални мешовити земјоделски стопанства"	-д-р Наташа Данилоска -д-р Снежана Милошеска-Костадиноска -д-р Биљана Ангелова
3.	м-р Милена Бошковска	"Улогата на информациско-комуникациските технологии во унапредувањето на иновативноста во Република Македонија"	д-р Зоран Јаневски -д-р Васил Поповски -д-р Дејан Пендев
4.	м-р Горан Михајловски	"Предизвици и придобивки од примена на концептот на општествена одговорност на компаниите во Република Македонија"	д-р Биљана Ангелова -д-р Васил Поповски -д-р Татјана Петковска-Мирчевска
5.	м-р Христина Серафимовска	"Улогата на претприемништвото во развојот на иновативниот потенцијал на човечките ресурси за постигнување одржлива конкурентска предност"	-д-р Васил Поповски -д-р Дејан Пендев -д-р Зоран Јаневски
6.	м-р Ѓорѓи Палевски	"Можности за унапредување на функционирањето на Централниот депозитар на хартии од вредност во Република Македонија"	-д-р Силвана Мојсовска -д-р Верица Јанеска -д-р Климе Поповски
7.	м-р Сања Павлеска	"Каузалната поврзаност на перформансите на банкарскиот и реалниот сектор во Република Македонија"	-д-р Силвана Мојсовска -д-р Дејан Пендев -д-р Татјана Петковска

II

<i>Ред. бр.</i>	<i>Име на кандидатот</i>	<i>Наслов на темата</i>	<i>Ментор</i>
1.	Далибор Митевски	"Извори на финансирање на претпријатијата во Република"	д-р Биљана Ангелова

		Македонија"	
2.	Владо Камењарски	"Современи трендови на светските девизни пазари"	д-р Снежана Костадиноска-Милошеска
3.	Марија Ефремова	"Можности за унапредување на процесот на платен промет со странство во банкарското работење во Република Македонија преку системот на интерна контрола"	д-р Силванма Мојсовска
4.	Весна Волнаровска	"Придобивки од воведување на ИСО стандардите во Република Македонија"	д-р Силванма Мојсовска
5.	Елена Давидова	"Влијание на базелските стандарди врз адекватноста на капиталот во комерцијалните банки"	д-р Климентина Попоска
6.	Александар Стоименовски	"Развој и имплементација на алатки за мерење на економските и социјалните перформанси на микрокредитирањето"	д-р Климентина Попоска
7.	Невена Крстевска	"Претприемничко менаџирање на мали бизниси во продукцијата на филмови"	д-р Дејан Пендев
8.	Маја Јовановска	"Улогата на внатрешната ревизија во функција на подобрување на работата на единиците на локалната самоуправа во Република Македонија"	д-р Биљана Ангелова

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „МЕТОДИ ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА БЕЗБЕДНОСТА КАЈ БЕЗЖИЧНИТЕ КОМУНИКАЦИСКИ МРЕЖИ“, ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р МИТКО БОГДАНОСКИ, ПРИЈАВЕНА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ ВО СКОПЈЕ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје, донесена на седницата одржана на 25.1. 2012 година, одредени сме за членови на Комисијата за оцена и одбрана на докторската дисертација на кандидатот м-р Митко Богданоски, со наслов „Методи за подобрување на безбедноста кај безжичните комуникациски мрежи“.

По извршениот преглед на докторската дисертација, до Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје, го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Општи податоци за докторската дисертација

Докторската дисертација со наслов „Методи за подобрување на безбедноста кај безжичните комуникациски мрежи“ од м-р Митко Богданоски е изложена во 7 поглавја. Заедно со библиографијата, дисертацијата се состои од 139 страници. Дисертацијата содржи список на референци кои биле користени при изработката на дисертацијата, како и референци на кои кандидатот се јавува како автор.

2. Предмет на докторската дисертација

Безжичните мрежи брзо станаа неопходен дел од нашиот живот. Сведок за ова е широката распространетост на ваквите мрежи во повеќе области, како што се работните простории, домовите, универзитетите, хотелите (аеродромите, хотелите) и др. Дополнително на ова, широката распространетост на минијатурните безжични уреди, како што се PDA (Personal Digital Assistant), RFID (Radio Frequency Identification), мобилните телефони, ценните РС и малите сигурносни уреди на зградите се еден чекор напред, правејќи ја реалност визијата на масовна безжична кохезија.

Сепак, безбедноста во безжичните мрежи е една од пречките за успешно распространување на безжичните мрежи. За да се подобри

безбедноста во безжичните мрежи, вложениот труд е поврзан со многу технички причини, вклучувајќи ја компатибилноста со старите безжични мрежи, сложеноста на имплементирањето и практичната вредност во реалниот пазар.

Специфични области на интерес кај безжичните мрежи вклучуваат напади, безбедносни механизми, автентикации, контрола на пристап, доверливост на податоци, интегритет на податоците, енкрипција и декрипција, менаџмент на клучевите, лажно претставување, проценка на перформансите на безбедноста кај безжичните мрежи, безбедност на нивото на безжичниот линк, автентикација и авторизација за мобилните сервисни мрежи и стандардите за безбедност во безжичните мрежи.

Како специфични опасности и ранливости на безжичните мрежи и уреди можат да се издвојат следниве:

- сите ранливости кои што постојат во жичните мрежи се среќаваат и кај безжичните технологии;
- злонамерните ентитети можат да постигнат неавторизиран пристап до компјутерската мрежа на одредена организација преку безжичните конекции, заобиколувајќи ја и firewall-заштитата;
- чувствителната информација што не е криптирана (или е криптирана со сиромашни криптографски техники) и што е пренесена помеѓу два безжични уреда може да биде пресретната или обелоденета;
- нападот што се карактеризира со откажување на услуга (DoS) и неговата потенцијална варијанта - дистрибуиран DoS (DDoS), може да биде насочен кон безжичните конекции или уреди;
- злонамерните ентитети можат да го украдат идентитетот на легитимните корисници и да се маскираат во интерните и екстерните корпоративни мрежи;
- чувствителните податоци можат да бидат корумпирани за време на неправилна синхронизација;
- злонамерните ентитети можат да бидат во можност да ја повредат приватноста на легитимираниите корисници и да бидат во можност да го следат нивното моментално движење;
- мобилните рачни уреди можат лесно да бидат украдени и можат да бидат одладени чувствителни информации;
- податоците можат да бидат изнудени без детекција од несоодветно конфигурираните уреди;
- вирусите или други злонамерни кодови можат да ги корумпираат податоците на безжичните уреди и да бидат внесени во жичната мрежна конекција;

- злонамерните ентитети можат, преку безжичните конекции, да се поврзат на друга конекција, со цел да нападнат и да ги сокријат нивните активности;
- патрашниците, од внатре или надвор, можат да се поврзат кон контролите за менаџмент со мрежата и на тој начин да ги оневозможат или да ги пробијат операциите.

Целта на дисертацијата е да се анализираат повеќе решенија за подобрување на мрежната безбедност, која што е важна цел во дизајнирањето и имплементацијата на безжичните мрежи. Поради тоа што основен медиум за пренос кај безжичните комуникациски мрежи е слободниот простор, критично е да се заштитат податоците и другите ресурси од неавторизирани корисници. За инфраструктурата со која се овозможува безжичен пренос претпоставуваме дека е базирана на пристапна точка која го диктира пристапот кон безжичниот медиум. Затоа, за инфраструктурно базирана безжична мрежа станува критично да се осигураме дека само авторизирани корисници се конектирани во мрежата, да се чува корисникот од одвлекување за време на автентикацијата и да се осигураме дека приватноста на податоците е пренесена помеѓу клиентот и пристапната точка.

Една од целите на оваа дисертација е да се проучат и анализираат сите овие безбедносни услуги во различни безбедносни технологии и да се пронајдат одредени решенија за минимизирање на можноста за нивна повреда.

3. Анализа на трудот

Текстот во докторската дисертација е организиран во седум глави. Веднаш после воведната глава, следуваат Глава 2 и Глава 3 во коишто, заради целина во излагањето и воведување во терминологијата и областа на истражување на оваа дисертација, е даден преглед на безбедносните механизми во безжичните комуникациски мрежи, со потенцирање на безбедносните решенија кај IEEE 802.11 и 802.16 мрежите и преглед на нападите кај безжичните мрежи, исто така потенцирајќи ги главните напади кај IEEE 802.11 и 802.16 мрежите. Во Глава 3, по краткото објаснување на функционирањето на различните напади кај безжичните мрежи, се дава подетален опис на нападите со одбивање на услуга.

Во следните три глави се изнесени резултатите и придонесите од оваа дисертација. Имено, во Глава 4 прво е прикажан ефектот на нападите со попречување на физичко ниво, како едни од најдеструктивните DoS-напади, по што следува аналитички модел на ефектот на овие напади. На крајот на оваа глава се објаснети одредени постојни предлози за надминување на ефектите на овој напад, по што следува и конкретен предлог, кој се базира на контролирањето на можноста на предавање и приемот на приемот, како и искористувањето на технологиите со проширен спектар. Резултатите што се добиени од предлогот во оваа глава значително

ги подобруваат карактеристиките кога системот за попречување функционира со ниска предавателна моќност.

Во Глава 5 повторно се разгледуваат DoS-нападите, но на едно ниво погоре, т.е. на MAC-ниво. Даден е преглед на неколку DoS-напади на ова ниво, а посебен акцент се става на нападите на механизмите за автентикација и асоцијација. По ова следува детален аналитички модел во кој, користејќи модел на чекање на IEEE 802.11 и 802.11e базираниот AP, е прикажано влијанието на нападите со автентикациско и асоцијациско поплавување, потенцирајќи ја разликата во реакцијата на раличните AP кои се базираат на IEEE 802.11 и 802.11e, соодветно. На крајот на оваа глава е даден преглед на механизми за намалување на ефектите на DoS-нападите на MAC-ниво.

Како што е веќе и познато, првите две нивоа всушност се и главните нивоа во кои DoS-нападите кај безжичните мрежи посебно би се разликувале од оние кај жичните, поради што главниот акцент кандидатот го има ставено на овие нивоа. Воедно, аналитичкиот пристап искористен во Глава 5 може да се искористи и за повисоките нивоа, доколку се разгледуваат овие напади од аспектот на влијанието на поплавувањето на AP со премногу барања (било да се тоа ICMP, UDP, TCP SYN и сл.).

Со цел да се докаже претходно изнесеното, во Глава 6 се оди едно ниво повисоко, каде што како пример за DoS напад се разгледува ICMP Ping Flood-нападот, како еден од најчесто користените и најдеструктивните напади на ова ниво. Од самото објаснување лесно е воочливо дека доколку овој напад се разгледува и од аспект на безбедноста кај жичните мрежи, не би имало голема разлика. Разгледани се ефектите на овој напад доколку има различен број на напаѓачи и доколку за ист број на напаѓачи мрежата се напаѓа со различна големина на ICMP-пакети. И во сите случаи се добиени влошени параметри. Во делот за контрамерки, посочени се солуции за одбрана од овој напад, по што следува и нов ефикасен предлог, каде што со употреба на посебен Failure/Recovery механизам се добиени значителни подобрувања на QoS-параметрите на легитимните корисници.

Придонесите од докторската дисертација и насоките за понатамошна работа се резимирани во заклучната Глава 7.

4. Верификација на докторската дисертација

Резултатите од истражувањата на проблематиката од докторската дисертација, м-р Митко Богданоски успешно ги објавил во меѓународни списанија и на меѓународни и домашни конференции. Во врска со дисертацијата, објавени се следниве трудови:

Трудови од областа на дисертацијата

Меѓународни списанија:

- [1] B. Mihajlov, M. Bogdanoski, "Overview and Analysis of the Performances of ZigBee-based Wireless Sensor Networks", *International*

Journal of Computer Applications, 29(12):28-35, September 2011. Published by Foundation of Computer Science, New York, USA.

- [2] **M. Bogdanoski**, A. Risteski, "Wireless Network Behavior under ICMP Ping Flood DoS Attack and Mitigation Techniques", *International Journal of Communication Networks and Information Security (IJCNIS)*, Vol. 3, No. 1, April 2011.

Меѓународни конференции:

- [3] **M. Bogdanoski**, A. Risteski, M. Bogdanoski, "Industrial Cyber Attacks as a Global Security Threat", International Scientific Conference – Faces of the Crisis, European University, March 2012, Skopje, Macedonia.
- [4] **M. Bogdanoski**, T. Šuminoski, A. Risteski, T. Janevski, "Novel Model of Adaptive Module for Security and QoS Provisioning in Wireless Heterogeneous Networks", *X International conference ETAI 2011*, September 7-10, 211, Ohrid, Macedonia.
- [5] P. Latkoski, **M. Bogdanoski**, A. Risteski, B. Popovski, "Performance Analysis of IEEE 802.16e Security Key Management Protocol", *The 12th International Symposium on Wireless Personal Multimedia Communications (WPMC 2009)*, Sendai, Japan, September 7-10, 2009.
- [6] **M. Bogdanoski**, P. Latkoski, A. Risteski, B. Popovski, "IEEE 802.16 Security Issues: A Survey", *16th Telecommunications Forum TELFOR 2008*, 25-27 November 2008, Belgrade, Serbia.
- [7] **M. Bogdanoski**, R. Chontev, E. Nikolov, "Macedonian Security and Defence R&D Management - ICT Policy and Strategy", *INTERNATIONAL CONFERENCE - "Security and Defence R&D Management: Policy, Concepts and Models"*, June 29-31, 2008, Varna, Bulgaria.

Домашни списанија:

- [8] **M. Богданоски**, Е. Николов, Д. Петрески, "Сајбер терористички напади – глобална безбедносна закана", *Современа македонска одбрана – прифатен за објавување во следниот број*, во април 2012.

Домашни конференции:

- [9] Ј. Смиљаноска, **M. Богданоски**, „Крадење на идентитет и методи за намалување на ефектите на овој напад“, *CITYR'11*, 30 септември-2 октомври 2011, Скопје, Р. Македонија.
- [10] Б. Кумпанијоска, **M. Богданоски**, „Нов модел за мониторинг во медицината базиран на интеграција на RFID и WSN технологиите“, *CITYR'11*, 30 септември-2 октомври 2011, Скопје, Р. Македонија.
- [11] Б. Михајлов, **M. Богданоски**, С. Гелев, „Преглед и анализа на безжичните сензорски мрежи со посебен осврт на ZigBee протоколот“, *CITYR'11*, 30 септември-2 октомври 2011, Скопје, Р. Македонија.
- [12] А. Тошевски, **M. Богданоски**, „Методи за намалување на ефектот на ICMP Smurf нападот врз безжичните мрежи“, *CITYR'11*, 30 септември-2 октомври 2011, Скопје, Р. Македонија.
- [13] Б. Михајлов, Д. Саздовски, **M. Богданоски**, С. Гелев, "Рутирачки алгоритми за услуги во реално време во MANET", *CITYR'10*, 11-13 јуни 2010, Охрид, Р. Македонија.
- [14] Д. Борисов, О. Огнанов, **M. Богданоски**, С. Гелев, "Статистичко QoS рутирање за IEEE 802.11 Ad Hoc Мрежи со повеќе прескокнувања", *CITYR'10*, 11-13 јуни 2010, Р. Македонија.
- [15] П. Шкрбина, **M. Богданоски**, С. Гелев, "Споредба на перформансите на 802.11n за различни класи на безжични мрежни уреди", *CITYR'10*, 11-13 јуни 2010, Охрид, Р. Македонија.

- [16] Е. Конеска, Ј. Сукаровска – Костадиновска, **М. Богданоски**, С. Гелев, “DoS Напади кај безжичните мрежи и методи за намалување на нивните ефекти”, *CITYR'11*, 11-13 јуни 2010, Охрид, Р. Македонија.
- [17] В. Цветаноска, **М. Богданоски**, С. Гелев, “Фреквентното потскокнување како метод против нападите со попречување ” *CITYR'10*, 11-13 јуни 2010, Охрид, Р. Македонија.
- [18] Т. Шуминоски, М. Кукушева, **М. Богданоски**, А. Ристески, “Компарација и можности на QKD техниката”, 9. *Национална конференција со меѓународно учество - ETAI 2009*, Охрид, Р. Македонија, 26-29 септември.
- [19] **М. Bogdanoski**, P. Latkoski, T. Suminoski, A. Risteski, “Authentication, Authorization and Accounting provided by Diameter protocol”, 9. Национална конференција со интернационално присуство - *ETAI 2009*, Охрид, Р. Македонија, 26-29 септември.
- [20] **М. Bogdanoski**, “Меѓумрежно поврзување помеѓу мобилниот WiMAX (IEEE802.16e) и третата генерација мобилни системи”, 8. *Национална конференција со интернационално присуство - ETAI 2007*, Охрид, Р. Македонија, 26-29 септември 2007.
- [21] **М. Богданоски**, “Безбедносни аспекти кај WPAN”, Т.Касапинов, 6^{та} *Национална конференција со интернационално присуство – ETAI 2003*, Охрид, Р. Македонија, 17-21 септември 2003, Т82-Т90.

Други објавени трудови

Меѓународни конференции:

- [22] D. Petreski, E. Nikolov, A. Iliev, **М. Bogdanoski**, “Dynamic Investigation of Pressure Activated Firing Pin for Mine-Explosive Devices”, *4th Balkan Mining Congress*, 18th - 20th October 2011, Ljubljana, Slovenia.
- [23] E. Nikolov, **М. Bogdanoski**, R. Chontev, E. Stoichkova, Z. Ivanovski, “R&D National Policy in the Republic of Macedonia According to the Security Related and Generally R&D Scene – Current Status and Shortfalls”, *Proceedings of the Internettional Conference – “Business and Science for Security and Defence R&D”*, Bulgaria, Sofia, 14-15 May, 2009.
- [24] **М. Bogdanoski**, E. Nikolov, M. Moneva, A. Stankovska, “Security and Military R&D policy in Republic of Macedonia (Proposal)”, Roberino Chontev, *Project “Management of Security Related R&D in support of Defence Industrial Transformation, NATO” – SFP 982063*.
- [25] **М. Bogdanoski**, R. Chontev, “Security and Defence R&D Management: Policy, Concepts and Models of Republic of Macedonia” – MSc EleniorNikolov, - *INTERNATIONAL CONFERENCE – “Security and Defence R&D Management: Policy, Concepts and Models”*, June 29-31, 2008, Varna, Bulgaria.
- [26] **М. Bogdanoski**, E. Nikolov, “Dual-Use and Conversion of Defense R&D in Germany” - *INTERNATIONAL CONFERENCE – “Management of Security related R&D of Defence Industrial Transformation”*, November 01-03, 2007, Bucharest, Romania.
- [27] E. Nikolov, **М. Bogdanovski**, R. Chontev, Z. Ivanovski „The Macedonian Defense Market and Transformation”, *INTERNATIONAL CONFERENCE – “Policy and Models for R&D Management in Support of Defence Industrial Transformation”*, June 28-29, 2007, Sofia, Bulgaria.

Домашни конференции:

- [28] Е. Николов, **М. Богданоски**, Р. Чонтев, Д. Петрески “Влијание на менаџментот врз развојот и истражувањето во одбраната и безбедноста на Република Македонија”, Конференција за безбедност,

еколошка безбедност и предизвиците на Република Македонија. 17-18 септември 2010, Охрид, Р. Македонија.

Учество во стручно-апликативни и научно-истражувачки проекти:

- [1] **Енергетска ефикасност и сигурност во ИКТ**, ФЕИТ, Скопје, Р. Македонија, 2011-2012.
- [2] NATO Project, SFP – 982063 **”Management of Security Related R&D in Support of Defence Industrial Transformation”**, 2006-2009, <http://sfp.e-dnrs.org/>

5. Оригинални придонеси на дисертацијата

Оригиналните научни придонеси на трудот се искажани во анализата во овој извештај, и тоа во главите 4, 5 и 6, како и во публикуваните трудови во списанија и на конференции.

По воведните глави за безбедносните механизми кај безжичните мрежи, каде што се согледуваат предностите и слабостите на постојните безбедносни механизми, се посочуваат оценките за загрозувањата и рапливоста на безжичните комуникации и се дава подетално објаснување за главните напади кај безжичните мрежи, следат главите 4, 5 и 6, каде што е дадена подетална анализа на конкретни DoS-напади на физичко, податочно и мрежно ниво, соодветно. Иако во секое ниво посебно можат да се сретнат различни DoS-напади, во оваа дисертација се анализирани конкретни напади за секое ниво посебно.

Во **Глава 4** се разгледува влијанието на DoS-нападот на физичко ниво. Поконкретно, во оваа глава се испитани ефектите на попречувањето, како посебен вид на DoS-напад на физичко ниво. Испитано е однесувањето на мрежата кога таа е жртва на различни видови попречувачи со мала моќност (попречувач со единечен опсег, импулсен попречувач и попречувач со поплавување на повеќе фреквенции). Со детална симулациска анализа, откриено е дека QoS-параметрите на безжичната мрежа ќе бидат драматично деградирани, посебно ако се искористи импулсен или попречувач со поплавување (swept попречувач). Потоа се анализираат перформансите на истата мрежа кога како одбранбени механизми на приемната и предавателната страна се искористени контролата на моќност заедно со DSSS-техниките. Имено, прво е вршено зголемување на предавателната моќност, а потоа и зголемување на прагот на приемната моќност на пакетите, соодветно. Потоа се анализираат мрежните параметри кога е направена комбинација на претходно споменатите одбранбени механизми. Бидејќи безжичната мрежа во сценариото работи во воена околина и се претпоставува дека во овие околности би имало недостаток на енергетски ресурси, како важен фактор е разгледана и енергетската ефикасност. Сите предложени оптимизации резултираат во подобрени мрежни перформанси. Предложената комбинација на сите оптимизации дава резултати кои се речиси идентични со ситуацијата кога нема напад со попречување. Поткрепени со теоретско-аналитичките согледувања

изложени во оваа глава, изложените оптимизациски постапки во оваа глава се извршени со евристички пристап, што овозможува и нивна лесна практична имплементација. Посебно е за истакнување тоа што овој комбиниран пристап овозможува постигнување на целосен ефект (анулирање на влијанието на попречувањето) при контролирана енергетска ефикасност.

Во **Глава 5** од дисертацијата, се презентирани дел од слабостите на MAC-нивото и можните DoS-напади на ова ниво. По прегледот на дел од можните DoS-напади, претставен е модел на чекање (queuing модел) за IEEE 802.11e AP, врз основа на кој се врши комплетна анализа на сообраќајот во оваа AP во случај кога нема напад и кога AP е нападната со ниска, средна и висока брзина на инфилтрирање на лажни рамки за автентикација. Врз основа на аналитичкиот пристап се добиени резултати кои се графички прикажани. Од анализата може да се види и разликата помеѓу IEEE 802.11 AP и 802.11e AP, кога и двете се во ист режим на работа, т.е. кога и двете се нападнати со ист број на автентикациони рамки, која се појавува поради различниот приоритет на различните видови сообраќај кај IEEE 802.11e. Потоа се опишани предложените механизми за намалување на ефектите на DoS-нападите на MAC-нивото, како и можноста за интегрирање на повеќе одбранбени механизми за што подобар одговор на овие DoS-напади. Притоа, посебен акцент се става на AuthRF и AssRF DoS-нападите, иако дел од предложените механизми се однесуваат и на други DoS-напади на ова ниво. Главните придонеси во оваа глава се добиени со користење на теоретско-аналитичка методологија, при што сценаријата за DoS-напади и резултатите вклучуваат анализа на сообраќај со повисок и понизок приоритет.

Во **Глава 6** се анализираат ефектите на нападот со поплавување со ICMP Ping-пакети на безжичната мрежа. Поконкретно, испитувано е однесувањето на мрежата во присуство на различен број напаѓачи и различен број ping-пакети. Со детална симулациска анализа е прикажано дека влијанието на овој тип DoS-напад влијае многу негативно на карактеристиките на мрежата. Исто така, зголемениот број на напаѓачи и големина на ping-пакетот различно влијаат на ефектите на QoS-параметрите на WLAN-мрежата. Анализирани се неколку одбранбени механизми. На крај, предложен е нов Link Failure/Recovery механизам и испитан е ефектот на тој механизам врз QoS-параметрите на мрежата, од каде што се гледа нивното значителното подобрување кога е искористен овој механизам. Од страна на кандидатот направени се и истражувања на однесувањето на мрежата за истото сценарио кога се искористени конкретни firewall-и, механизми за брзо обновување (New Reno) или филтрирање на специфичните ICMP Echo-пораки. Во сите овие ситуации добиени се подобрувања. Она што дополнително се предлага од кандидатот е да се продолжи со искористување на можноста за подесување на оптимален праг на Failure/Recovery механизмот, кој автоматски би го активирал механизмот кога се примени поголем број или подолги ping-пакети.

Дополнително, ако подетално се анализира предложениот модел на чекање за IEEE 802.11e пристапна точка од **Глава 5**, кој се однесува на реагирањето на AP во случај на напад со поплавување со автентикациски/асоцијациони барања, и се направи споредба со поплавувањето со ICMP PING-поплавувањето, многу е очигледно дека аналитичкиот модел на чекање развиен во оваа дисертација, со мали модификации, може да се искористи и за овој случај, па и за кој било друг случај кој се однесува на поплавување на IEEE 802.11e AP со многу барања (ICMP, UDP, TCP SYN).

Заклучок и предлог

Врз основа на претходно изнесеното, Комисијата заклучи дека во докторската дисертација „Методи за подобрување на безбедноста кај безжичните комуникациски мрежи“, на кандидатот м-р Митко Богданоски, е даден значаен научен придонес во областа на безбедноста во безжичните телекомуникациски мрежи. Дадени се придонеси во развојот на ефикасни механизми за подобрување на безбедноста во безжичните напади, пред сè во случај на напади со одбивање на услуга (DoS).

Со постигнатите резултати, кандидатот м-р Митко Богданоски покажал длабоко познавање на проблематиката на дисертацијата и истражувачки дух, што резултира со научен придонес во областа на телекомуникациите. Резултатите од работата на докторската дисертација се публикувани во 21 научен труд, од кои 2 во меѓународни списанија, 5 на меѓународни конференции, 1 во домашно списание и 13 на домашни конференции.

Врз основа на погоре изложеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје да го прифати овој извештај и на кандидатот м-р Митко Богданоски да му одобри јавна одбрана на докторската дисертација „Методи за подобрување на безбедноста кај безжичните комуникациски мрежи“.

Комисија

1. Проф. д-р Лилјана Гавриловска, претседател с.р.
2. Вонр. проф. д-р Александар Ристески, ментор с.р.
3. Проф. д-р Борислав Поповски, член с.р.
4. Проф. д-р Тони Јаневски, член с.р.
5. Доц. д-р Цери Латкоски, член с.р.

ПРЕГЛЕД
на одобрени теми за изработка на докторски дисертации на Правниот
факултет „Јустинијан Први,, во Скопје
Наставно-научен совет – 24.02.2012 година

Кандидат	Тема	Комисија
М-р Елена Петреска	Осигурителни измами и конфискација на имот и имотна корист прибавена со казнено дело	Акад.д-р Владо Камбовски Д-р Гордана Бужаровска Д-р Никола Тупанчески
М-р Адријада Исени	Споредбена анализа на алтернативите на притворот	Акад.д-р Владо Камбовски Д-р Гордана Бужаровска Д-р Гордан Калајциев
М-р Гордан Георгиев	Статусот на клиентот во однос на структурите на моќ во бирократските системи	Д-р Борче Давитковски Д-р Гордана Силјановска Д-р Ненад Марковиќ
М-р Ванѓа Стевковска	Улогата на државната администрација на Република Македонија во користењето на европските фондови	Д-р Борче Давитковски Д-р Весна Пендовска Д-р Ана Павловска Данева
М-р Маријана Опашинова Шундовска	Финансиската помош на Европската унија за институционални реформи во процесот на проширување: Компаративен преглед на Проектите на Парламентите на Хрватска, Македонија, Албанија и Косово	Д-р Татјана Петрушевска Д-р Ванчо Узунов Д-р Каролина Ристова - Астеруд
М-р Фатон Бејта	Културните, економски и дипломатски врски по Виа Игнација (Коридор 8) и нивната перспектива во регионот	Д-р Љубомир Фрчкоски Д-р Татјана Петрушевска Д-р Тони Дескоси
М-р Бојан Василески	Апсолутни и релативни повреди на кривичната постапка	Акад.д-р Владо Камбовски Д-р

		Гордана Бужаровска Д-р Гордан Калајџиев
М-р Тони Ѓоргиев	Улогата на Воената полиција на Армијата на Република Македонија во преземање на дејствија во земјава и во странство (меѓународни мисии)	Д-р Сашо Георгиевски Д-р Гордана Бужаровска Д-р Гордан Калајџиев
М-р Дашмир Идризи	Информатичкото општество, медиумското образование и Европската унија	Д-р Татјана Петрушевска Д-р Васко Наумовски Д-р Јасна Бачовска

ПРЕГЛЕД
на прифатени теми за изработка на докторски дисертации на Правниот
факултет „Јустинијан Први„ во Скопје

Кандидат	Тема	Комисија
М-р Елена Костовска- Василевска	Системот на осигурување и реосигурување во регулативата на Европската унија и во системот на Република Македонија, со посебен осврт на осигурувањето и реосигурувањето на стоки во поморскиот транспорт	1.Проф.д-р Јадранка Дабовиќ Анастасовска 2..Проф.д-р Горан Коевски 3. Проф.д-р Ванчо Узунов

ДЕКАН

проф.д-р Борче Давитковски

ПРЕГЛЕД
на прифатени теми за изработка на магистерски трудови на Правниот
факултет „Јустинијан Први,“ во Скопје
Наставно-научен совет – 24.02.2012 година

Кандидат	Тема	Ментор
Елена Јанева	Организација на централната управна власт во Република Македонија од 1991 до 2011	Д-р Борче Давитковски
Македонка Спасовска	Правна положба, надлежност и овластувања на Регулаторната комисија за енергетика во Република Македонија	Д-р Борче Давитковски
Ана Јаневска	Ефикасност на Центарот за социјална работа	Д-р Борче Давитковски
Љупка Симовска	Привилегиите и имунитетите на меѓународните вооружени сили на територијата на конкретна држава	Д-р Татјана Петрушевска
Рената Ристова	Договорот од Лисабон и заедничката безбедносна и одбранбена политика на Европската унија	Д-р Татјана Петрушевска
Ана Димкова	Трибуналот за поранешна Југославија: меѓу правото и политиката	Д-р Татјана Петрушевска
Александра Тасевска	Односот на полициските службеници кон дипломатските и конзуларните претставници	Д-р Татјана Петрушевска
Горан Мангароски	Меродавно право за статусни односи со странски елемент	Д-р Поликсена Гавроска
Елена Таковска	Колизии норми за брачните односи	Д-р Тони Дескоски

Гоце Илиески	Европол-Европски институции на правдата и внатрешните работи	Д-р Никола Тупанчески
Елена Костовска	Превенција на организиранот криминал	Д-р Никола Тупанчески
Сања Панева	Профил на сторителите на кривичното дело убиство на територијата на КПУ Штип	Д-р Гордана Бужаровска
Силвана Андонова	Товарот на докажување според новиот Закон за кривична постапка	Д-р Гордан Калајчиев
Емилија Давитковска	Соработка помеѓу јавниот обвинител и полицијата во предистражната постапка	Д-р Гордан Калајчиев
Гордан Димовски	Етиолошки и феноменолошки карактеристики на организиранот економски криминал во Република Македонија	Д-р Александра Груевска Дракулевски
Владимир Стаменковски	Дрогата, алкохолот и криминалот	Д-р Александра Груевска Дракулевски
Ирена Јосифова	Казненоправната заштита на човековите права и слободи	Д-р Никола Тупанчески

ПРЕГЛЕД
на прифатени теми за изработка на магистерски трудови на Правниот
факултет „Јустинијан Први„ во Скопје

Кандидат	Тема	Ментор
Иван Стефановски	Право на јавен собир	проф.д-р Рената Дескоска
Николче Шарковски	Процедурата на избор на Претседателот на Соединетите Американски Држави	проф.д-р Марика Ристовска
Бошко Лепчески	Ограничување на човековите права – предизвици и проблеми	проф.д-р Рената Дескоска

ПРЕГЛЕД

на прифатени теми за изработка на магистерски трудови на Правниот факултет „Јустинијан Први,“ во Скопје

Кандидат	Тема	Ментор
Соња Спасова	Решавање на претходни прашања во парничната постапка во правото на Република Македонија и во споредбеното право	Проф. д-р Татјана Зороска-Камиловска
Тања Левкова	Одговорност за штета причинета со извршување кривично дело телесна повреда во правото и практиката на Република Македонија	Проф. д-р р Јадранка Дабовиќ-Анастасовска
Михаил Николов	Договор за дистрибуција кај електрична енергија	Проф. д-р Димитар Гелев
Ирена Савовска	Електронско банкарство	Проф. д-р Димитар Гелев
Ива Папиќ	ОПЕК и неговото влијание врз светскиот економски систем	Проф. д-р Димитар Гелев
Сашо Стојковски	Проблемите во практикувањето на постапките за доделување на договорите на јавните набавки во Република Македонија	Доц. д-р Александар Климовски
Гоце Ситниковски	Системи на заштита на правата на малцинските акционери во правото во Република Македонија и во споредбеното право	Проф. д-р Горан Коевски
Вангел Баракоски	Регулација на финансиските услуги во Европската унија	Проф. д-р Димитар Гелев
Наташа Стојановска	Реформата на пензискиот систем во Република Македонија	Проф. д-р Димитар Гелев

ДЕКАН
Проф. д-р Борче Давитковски

Бр. 03-332/1
26-2-2011
СКОПЈЕ

РЕЦЕНЗИЈА
НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „УЛОГАТА НА СИНДИКАТОТ
(СИНДИКАЛНОТО ВОДСТВО) ВО ПРОЦЕСОТ НА ПРЕГОВАРАЊЕТО СО
РАБОТОДАВАЧИТЕ “ ОД М-Р ЖИВКО МИТРЕВСКИ, ПРИЈАВЕНА НА
ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ “ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на седницата одржана на ден 8.7.2011 година, донесе одлука за формирање на Комисија за оценка и одбрана на докторската дисертација на кандидатот м-р Живко Митревски под наслов: **Улогата на синдикатот (синдикалното водство) во процесот на преговарањето со работодавачите**, во состав: проф. д-р Гзиме Старова, проф. д-р Александар Петровиќ, проф. д-р Тито Беличанец, проф. д-р Борче Давитковски и проф. д-р Тодор Каламатиев (ментор).

Комисијата во горенаведениот состав, со внимание ја прочита и ја оцени подготвената докторска дисертација и на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, со задоволство му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

I . Приказ на докторската дисертација

Докторската дисертација под наслов „Улогата на синдикатот (синдикалното водство) во процесот на преговарањето со работодавачите“ изработена од кандидатот м-р Живко Митревски, опфаќа текст од 258 страници во компјутерска техника со нормален проред и големина на букви, 210 фусноти и 180 странски и домашни библиографски единици, законски прописи, извештаи и електронски извори. Дисертацијата содржи и 6 графички прикази со 2 графикона во кои се прикажани резултатите од истражувањето. Структурата на дисертацијата се состои од вовед, дванаесет поглавја во кои се анализираат тематски различни прашања поврзани со трудот, придружени со заклучните согледувања, идните насоки и библиографија. Секое од поглавјата има своја внатрешна систематизација која овозможува преку насловите и поднасловите да се препознае проблемот што се обработува и со тоа лесно да се следи неговата елаборација. Структурните делови на дисертацијата се правилно сигнирани и распоредени, меѓусебно поврзани и адекватно димензионирани.

Во **воведниот дел** (1-5 стр.), кандидатот ја презентира глобалната рамка на истражувањето и накратко се осврнува на секој од деловите на дисертацијата. Укажува на мотивите да пристапи кон продлабочена анализа на дефинираниот

предмет на научно истражување и ја определува рамката за негово спроведување преку три димензии: временска, научна и емпириска. Кандидатот посебно нагласува дека трудот треба да одговори на повеќе прашања поврзани со процесот на преговарањето, карактеристични за социјалните партнери, особено од аспект на улогата на синдикатот, односно синдикалното водство во процесот на преговарањето со работодавачите. Темата што кандидатот ја обработува станува актуелна со оглед на спецификите на преговарањето преточени во процес на т.н. „социјален сообраќај“ меѓу социјалните партнери, тој посебно е актуелен за истражување и научна елаборација повеќе децении наназад. Темата е податлива за многу аспекти научни и емпириски истражувања, при што кандидатот прави обид за нејзина практична и научна верификација, респектирајќи ги досегашните сознанија од оваа област кои се дел и од основата на истражувањето од овој труд.

Истражувањата на составните содржини на темата се реализираат претежно со научно-методолошкиот инструментариум на правните науки, служејќи се со историско - компаративен метод како научен метод на препознавање. Покрај наведените методи и методот на анализа, во трудот користена е и анкетата со неколку инструменти, односно прашалници преку кои се докажуваат и соодветно утврдени хипотези.

Темата, во суштина, исто така е мултидисциплинарна, се граничи и со повеќе научни дисциплини поради самиот феномен на преговарањето и неговото влијание во уредувањето на сложените трудови и социјално, економско, па и политички односи. Процесот на преговарањето и самото колективно преговарање поврзано и со носителот на тој процес во синдикатот - синдикалното водство, разбирањето на преговарачката средина и субјектите, вклучувањето во процесот, разбирањата на соодветни стратегии, разбирањето на интересите, моќта, фактори и сл., се прашања кои имаат значење и се опсервирани и истражувани од различни профили и на други истражувачи. Оттаму и потребата што во трудот беа третираны и повеќе прашања од различни аспекти, со цел дисертацијата да добие соодветна релевантност.

Во воведот се дефинираат и проблемот, предметот, целта на истражувањето, се објаснуваат причините за избор на темата на истражувањето, како и прашањата на кои во дисертацијата треба да се даде одговор. Посебно се потенцира проблемската содржина на несоодветно и нецелосно водење на процесот на колективното преговарање и недореченото решавање и регулирање на низа прашања со обид преку способностите и вештините на синдикалното водство да се реализира процесот на преговарање кој ќе се одликува со професионално дејствување и реализирање на договореното со социјалните партнери. Предметот се поврзува со улогата на синдикатот и неговото водство во процесот на преговарањето со работодавачите и врската помеѓу интересите, правата и моќта, како клучни фактори за успешни преговори меѓу преговарачките страни.

Во првата глава (6-64 стр.), со наслов **Суштина на синдикатот и синдикалното движење**, поделено во осум поглавја, најнапред се дефинира синдикатот и почетокот на синдикатот и синдикалното движење како специфична општествена појава и општествен феномен и организиран облик на дејствување на работниците, сила на организираниот труд насочена кон заштита на економско

социјалните права и интереси на работниците. Кандидатот, во оваа глава, го потенцира значењето на синдикатот, го поврзува неговото појавување и дејствување со низа историски, социолошки, економски и политички детерминизми, упатува на институционални форми на здружувања, како и формирањето на историските европски и светски синдикални сојузи и нивното влијание врз работно - правната заштита на работниците. Во оваа глава, кандидатот упатува на суштината и карактеристиките на синдикатот, со неговата улога и функција како и влијанието врз креирањето на работното законодавство во целина. Поврзаноста и значењето на синдикалното водство во преговарачкиот процес со синдикалното водство, во овој дел од дисертацијата се поврзува со посебна елаборација што ја дава кандидатот преку запознавањето на основните поставки на теоретско - научното истражување на лидерството – водството, а особено на синдикалното. Кандидатот врши посебна анализа на елементите на синдикалното лидерство (принципите, особините и вештините), со посебен акцент на структуриран пристап, потенцирајќи го нивното значење и потребата од имплементирањето на некои од нив, особено во процесот на колективното преговарање. Процесот на преговарањето меѓу синдикатите и работодавачите во услови на глобална комуникација на континуирани контакти, на транзициони услови, добива нови специфики, па оттаму соодветното планирање, дизајнирање и насочување, кандидатот го поврзува и со релацијата на синдикалното водство со промените, иновативноста и креативноста со начинот на нивното справување, но и со научен, креативен и теоретски приказ на правила, техники и активности кон нивно имплементирање во процесот. Запознавањето со видовите на моќ, на принципите на моќта, но и на примената на одредени прашања од аспект на филозофијата на моралот и деловното однесување, како и чекорите за формирање на посебна деловна средина и во процесот на колективно преговарање, па и посебни правила, се исто така прашања кои кандидатот ги апсолвира во оваа глава. Способноста за мотивацијата, нејзиното институционализирање во практиката, како фактор во ефективното водење на процесите, запознавањето со факторите за нивно подобрување, пречките, но и нивното надминување со примена на повеќе фактори се крајниот дел од оваа глава со кои кандидатот прави приказ на влијанието на овој аспект од лидерството во процесот на преговарањето.

Во втората глава (64-95 стр.), со наслов: **Концепти на преговарањето и комуникацијата**, се настојува да се расветли природата на преговарањето и комуникацијата. Кандидатот ја нагласува сложеноста при поимното и содржинското определување на преговарањето и упатува на поврзаноста со постојните анализи и концепти. Како комплексен феномен, преговарањето како цивилизациска придобивка на современиот свет е поврзано и со контраверзи во делот на критериумите за определување на видовите преговарање (заинтересирани страни, број на преговарачи, начинот, климата, стратегијата, како и други општи критериуми). Сето ова и од теоретски аспект, кандидатот во овој дел ги елаборира овие дилеми. Во овој дел од трудот, кандидатот ги определува и структурните елементи на преговарањето (вредностите, климата, позициите, потребите, интересите и сл.), како и етапите, чекорите и фазите во преговарањето. Овој приказ се прави преку презентирање на различни концепти од повеќе автори. На сличен

начин на преговарањето како целесообразна комуникација, кандидатот дава свое видување и на тактиките и стратегиите при преговарањето, укажувајќи и на потребата и на примената на одредени техники. Во рамките на позначајните концепти на преговарањето, посебен осврт во трудот се дава и на колаборативното и компетативно преговарање, со потенцирање на позначајните листи на карактеристики. Процесот на преговарањето, како комуникациска и социјална интеракција, од страна на кандидатот се определува и со пошироката презентација на факторите во преговарачкиот процес, дополнувајќи го овој приказ од аспект на синдикатите и со социјалното однесување, персоналниот пристап, ситуационите варијабилности и сл. Процесот на преговарањето тесно е поврзан со информациите, нивната проценка, класификација, како и со комуникацијата како два феномена на човековата природа. Поради причинско - последичната врска, кандидатот посочува и на теоретско - практичните импликации на овие феномени, укажувајќи и на теориите и моделите на овие феномени. Во овој дел, кандидатот своите опсервации ги презентира и поврзува посебно од аспект на синдикатот и синдикалното водство, определувајќи го нивното значење и функционалност во преговарачкиот процес. На крајот од ова поглавје, кандидатот се задржува на конфликтите како феномен посебно во рамките на наметнатите односи меѓу трудот и капиталот и начините на нивно разрешување, потенцирајќи го значењето на колективното преговарање. Конфликтите се анализираат поради потребата од познавањето на нивната природа, составот и чекорите во нивното разрешување, на што укажува и кандидатот со потенцирање и на фазите во конфликтот и позицијата, улогата и потребата од вклучување на синдикатот, односно водството во нивното разрешување.

Во третата глава (99-179 стр.), со наслов: **Појава и развој на колективното преговарање**, се прави широк приказ од страна на кандидатот на настанувањето и развојот на колективното преговарање, дефинирањето на поимот колективно преговарање и негово разграничување од поимот колективен договор, запознавање со меѓународните стандарди и инструменти за колективно преговарање со посебен акцент на принципите на МОТ за колективно преговарање, основните претпоставки за колективното преговарање, странките, репрезентативност на синдикатите во колективното преговарање, нивото на колективното преговарање и на крај, страните во преговарањето и репрезентативноста во најновото законодавство на РМ. Колективното преговарање, како посебен вид на преговарање, се појавува како најзначајна цивилизациска придобивка во разрешувањето на меѓусебните односи меѓу трудот и капиталот, но придобивка која го третира посебниот општествен третман на трудот. Кандидатот во ова поглавје се задржува на историско-социјално економските детерминизми на колективното преговарање, но и за перспективите во иднина. Историскиот приказ на кандидатот го следи и обидот за дефинирање на колективното преговарање од повеќе автори од светската и домашната научна мисла, но и од поимното определување во повеќе меѓународни конвенции и препораки. Кандидатот притоа прави и посебна паралела меѓу колективното преговарање и колективното договарање, повторно упатувајќи на научната, теоретска и законодавна мисла во светот и кај нас. Значењето на колективното преговарање е потенцирано и преку

приказот на најрелевантните меѓународни стандарди и инструменти за колективното преговарање од историско најрелевантни и почетни до најновите. Кандидатот во ова поглавје прави резиме по пат на аналитички проценки и оценки на стандардите и принципите на МОТ, поврзани со конвенциите, препораките и другите инструменти на МОТ околу колективното преговарање. Од суштинско значење е ваквите резимирани принципи да се промовираат од страна на страните во колективното преговарање и да се формираат соодветни стандарди во однесувањето на државите со посебно посветена улога на синдикатите, односно водството на што укажува кандидатот. На економско - политичките се надоврзуваат и посебните правните претпоставки на колективното преговарање, утврдени во приказот од страна на кандидатот почнувајќи од темелните посветени и на слободите на здружување, Универзалната декларација, па сè до Европската социјална повелба. Кандидатот дава приказ на повеќе системи (Германија, Англија, Шведска, САД, Франција, Италија, Австрија), каде шт компаративно се споредуваат системите кои ги определуваат страните во колективното преговарање, за на крај да се потенцираат страните во колективното преговарање на европско ниво и во рамките на индустриските односи на ниво на ЕУ. Поврзувајќи се во овој контекст, а и во контекст на синдикалниот плурализам, се дава широк компаративен преглед и на системите за определување на репрезентативност на синдикатите кои можат да учествуваат во процесот на колективното преговарање. Репрезентативноста, односно способноста на синдикатите врз основа на одредени критериуми да се легитимираат како еден од субјектите во преговарањето и во индустриските односи во целина, исто е компаративно проследена и анализирана од кандидатот преку приказот по разни земји и во Европа и во светот. Проблематиката околу ова прашање и во контекст на Македонското работно законодавство е соодветно прикажано од кандидатот, кој посебно критички го опсервира решенијата од ЗРО. укажувајќи на потребата од менување на субјектите и составот на комисијата за определување на репрезентативност и неопходноста од прифаќањето на барањата на ССМ, поддржани и од другите синдикати за измена на ЗРО. во овој дел. Колективното преговарање од аспект на нивоата на преговарање, прикажано од страна на кандидатот преку законските решенија и стандардите и меѓународните инструменти кај нас и во светот, е следниот дел од ова поглавје. Посебно значајно е што кандидатот презентира и свои видувања во смисла на потребите од потенцирање на значењата на одредени нивоа на колективно преговарање, но и конкретни активности кои можат да помогнат во надминување на одредени пречки. На крајот од ова поглавје, кандидатот се задржува давајќи приказ на трипартизитот како модел на преговарање и на социјалниот дијалог, како и на колективното преговарање на европско ниво. Кандидатот ова поглавје го завршува со мултинационалната димензија на колективното преговарање, поттикната од глобализацијата на капиталот во светски рамки и соодветната промена во индустриските односи и формирањето на голем број мултинационални компании. Кандидатот посебно укажува на значењето и потребата од мултинационалната димензија на колективното преговарање и на неговата примена од страна на македонското синдикално движење и на социјалните партнери.

Во четвртата глава (179-191 стр.), со наслов: **Предмет и содржина на колективното преговарање**, е истакнато дека еволуцијата и развојот на синдикалното движење, како и развојот на пазарните и индустриските односи битно влијаеја врз определувањето на предметот и содржината на колективното преговарање. Во ова поглавје, кандидатот врши приказ на елементите кои го карактеризираа класичниот предмет и содржина на колективното преговарање, поврзани и со некои општи правила. Предметот и содржината на колективното преговарање во своите историски димензии бележи тенденција на постојано проширување, од оние основните, плата, работно време, здравје и безбедност до т.н. jobsecurity, односно сигурност во вработувањето, особено промовирано во најново време од синдикатите, вклучително и од кандидатот. Најновата рецесија и економска криза особено го актуализира ова прашање денес и за македонското работно законодавство. Во контекст на проширувањето на предметот и содржината на колективното преговарање и ослободувањето на трудот се и прашањата околу работничката партиципација. Во ова се потенцира и дилемата околу прашањата кои се третираат во колективното преговарање, имено тие можат да бидат од формално - правна природа, нормативно - статусна и облигационо - правна. Останува фактот и во работното законодавство на РМ, дека содржината на колективното преговарање, покрај она за што преговараат странките, треба да се бара и во соодветните закони на секоја земја. Кандидатот во ова поглавје дава и компаративен преглед на колективното преговарање во поодделни земји и системи (Англија, САД, Франција, Германија, Белгија, Италија, Холандија, Шведска), се разбира со осврт и врз македонските законски решенија.

Во петтата глава (191-216 стр.), со наслов: **Политиката на колективното преговарање и преговарачките системи во Европа**, анализирањето на различните модели и системи е во функција на патоказ кој може да реши повеќе дилеми. Претходното прашање од претходното поглавје и овие анализи треба да понудат решенија и стратегии од аспект на колективното преговарање и неговата иднина. Како што наведува кандидатот, анализата на моделите, значењето на општествените рамки, услови и законски претпоставки, синдикалните раководства во својата стратегија на колективно преговарање, задолжително мора да ги имплементираат за таа цел. Во ова поглавје најнапред се анализира моделот на колективното преговарање во Германија со почетоците од Вајмарскиот устав, па сè до градењето на моделот по II светска војна, кој е карактеристичен со голем процент на автономија меѓу субјектите на колективното преговарање. Анализата продолжува со моделот во Белгија, кој се однесува на околу 2 милиона работници, со презентација на рамковната политика на колективно преговарање. Моделот во Ирска е презентираан преку законскиот концепт и субјекти. Автономниот модел на колективно преговарање во Англија и отсутноста на цврсти законски прописи и санкции е основата во кој социјалните партнери го реализираат процесот на преговарањето и склучувањето на колективните договори. Најрепрезентативните работнички синдикати според Трудовиот законик во Франција имаат овластување да го реализираат „работничкото право на колективно преговање”, според компаративниот приказ во ова поглавје презентираано од кандидатот надоврзано со презентација на Шведскиот модел и неговите правно обврзувачки консеквенци и

мировна обврзаност на странките. Анализата на моделите продолжува со колективното преговарање во Данска, Холандија, Италија, Австрија, Португалија, Шпанија и Турција. Прашањето за третирањето и промовирањето на европскиот социјален модел се тежнеењето за промоција на социјалната држава директно се поврзува и со потребата за социјално регулирање на трудот, покрај другото, можеби и најважно за ваков модел преку афирмација на колективното преговарање и склучување на колективни договори. На ова посебно упатува и кандидатот потенцирајќи ги овие инструменти, па и регулатори на пазарот на трудот, обезбедувајќи развојни промени, но и социјална рамнотежа.

Во шестата глава (216-221 стр.), со наслов: Колективното преговарање во новото македонско законодавство, најнапред се потенцира дека градењето на системот на колективното преговарање во РМ слично како и кај останатите системи, е детерминирано од општествено економските и политичките претпоставки во нашата држава, проследено и надградено со уставниот и трудово-правниот систем по осамостојувањето на Република Македонија. Анализата на кандидатот започнува со уставно гарантираната спогодба на здружување од чл.20 од Уставот на Р.М., правото на основањето на синдикати од чл.37, ст.2 и основата за колективно преговарање и договарање од чл.32, ст.5, според кој остварувањето на правата на вработените и нивната положба се уредува со закон и колективен договор. Кандидатот дава суштински осврт врз работното законодавство, особено следејќи ги историските решенија од ЗРО и непосредно со решенијата од законската регулатива се дава приказ на склучените колективни договори на национално ниво со опишување на субјектите во процесот на колективното преговарање. За овој приказ може да се каже дека има суштинско значење и е во корелација со поставените тези на кандидатот околу детерминизмите во процесот на колективното преговарање и потребите од видоизменет однос кон ова прашање од аспект на синдикалното водство. На крајот од оваа глава, кандидатот дава и посебен преглед на број и структура на добиена репрезентативност на субјектите во колективното преговарање и број на склучени договори на национално и на ниво на гранка од страна на Сојузот на синдикатите на Македонија и синдикатите здружени во ССМ.

Во седмата глава (222-227 стр.), со наслов: Методолошки пристап, презентираан е проблемот и предметот на истражувањето. Проблем во ова истражување е несоодветното водење на процесот на колективното договарање и нецелосното недореченото решавање – регулирање на низа прашања од работно-правен карактер поврзано со интересите на вработените. Тоа е резултат на неспособноста, нестручноста на преговарачите, а често пати и нерамноправен однос на синдикалните претставници наспроти работодавачите, особено изразен кога преговарањето е на ниво со државни институции. Научното истражување е поставено да одговори на повеќе структурално феноменолошки прашања во врска со процесот на преговарање на социјалните партнери на повеќе нивоа на преговарање и да дефинира прашања, да даде одговори или насоки на практичен план, со цел тие да се имплементираат во секојдневното водење на преговори. Комуникацијата, проценувањето на ситуацијата, донесувањето на одлуки врз

факти, планирањето и тимската работа се способности, вештини на синдикалното водство кое ќе го водат синдикалното водство во процесот на преговарање кое ќе се одликува со професионално дејствување и реализирање на договореното со социјалните партнери.

Предмет на ова истражување е улогата на синдикатот и неговото водство, процесот на преговарањето со работодавачите и врската помеѓу интересите, правата и моќта како клучни фактори за успешни преговори меѓу преговарачките страни. Кандидатот во овој дел укажува на проблематиката актуелност на преговарањето, како и на научната и практичната оправданост на истражувањето. Во продолжение се презентираат целите на истражувањето.

Теоретска цел е да се проверат теоретските претпоставки за односите меѓу интересите, правата и моќта како фактори кои влијаат за успешни преговори меѓу преговарачките страни.

Методолошка цел е тестирање на употребната вредност на веќе постојните инструменти со посебна намена, како и нивната податливост да служат како валидна основа за корелирање на правец на изработка на поспецифична методологија и инструментариум, како форма за идни истражувања во оваа област.

Практичната цел е да се дојде до конкретни сознанија за фактичката состојба на меѓусебното влијание и поврзаноста на варијабилите, како и нудење на употребливи практични решенија во пристапот на преговарањето меѓу социјалните партнери, а особено за синдикатите.

Во оваа смисла, цел на истражувањето била да се даде и одговор околу способностите на синдикалното водство и факторите во преговарањето кои влијаат врз успешноста на преговарањето и заклучувањето на колективните договори. Заради остварување на оваа цел беше спроведено и искористено истражувањето со задача:

- да се продлабочи проучувањето на теоретските сознанија за колективното преговарање и синдикалното лидерство;
- проверка на подготвеноста за промена кај синдикалното водство и кај другите членови, потенцијални лидери преку соодветни инструменти.

Во смисла на остварување на практичната цел би се понудиле и практични решенија и подобрување во пристапот кон преговарањето и градење на нови стратегии, техники и односи меѓу социјалните партнери во оваа сфера (изработка на определени прирачници и упатства за преговарањето и обезбедување на обука и ефективно преговарање).

На крајот од оваа глава кандидатот упатува на корисниците на резултатите и тоа од аспект на директни и индиректни корисници, како и на досегашниот третман на оваа проблематика.

Во осмата глава (227-230 стр.), со наслов: Хипотетска рамка, кандидатот ја презентира генералната хипотеза која гласи: Ако синдикалните лидери од сите нивоа се оспособени за ефикасно преговарање при заклучување на колективни договори, тогаш како клучни фактори за успешни преговори ќе бидат интересите, правата и моќта на преговарачките страни. Од генералната хипотеза на трудот се изведуваат и три посебни кои гласат:

Првата посебна хипотеза гласи: Во процесот на колективното преговарање и заклучување на колективните договори, клучен фактор се интересите на двете страни во колективното преговарање.

Втората посебна хипотеза гласи: Познавањето на правата од работен однос и работното законодавство се клучен фактор за успешно колективно преговарање.

Третата посебна хипотеза гласи: Процесот на колективното преговарање ќе биде ефикасен ако претставниците на преговарачките тимови се оспособени (поседуваат знаења и вештини за преговарање).

Сите посебни хипотези имаат и по три поединечни проследени со посебни варијабилности и индикатори.

Во деветтата глава (230-233 стр.), со наслов: Методолошки приод, кандидатот го презентира методолошкиот пристап со комбинација при проучувањето на методот на анализа на содржината заради спецификите и комплексноста на научно - теоретскиот пристап на колективното преговарање со употреба на техниките и инструментите на анкетата и соодветните прашалници проследени и со одредени статистички заклучувања. Постапката на обработка е проследена со квантитативна, квалитативна анализа со табеларно и графичко претставување на добиените резултати од статистичкото заклучување. Како техника на истражувањето се користи и анкетата со неколку инструменти во форма на скалер прашалници. Во истражувањето се користени следните инструменти:

- Прашалникот за анализа на преговарањето (форма А) Raider & Coleman / Texas LEA Derchip Center (коригирана и приспособена форма);
- Прашалник за култура на преговарањето, Raider & Coleman / Texas LEA Derchip Center, дополнет со оригинални прашања за должината и структурата на преговорите;
- Анкетен прашалник за вештините на лидерот (ВОП) ;
- Прашалник за деловно однесување

Како примерок во истражувањето се актуелните синдикални лидери на сите нивоа, членови на синдикатите, учесници на курсеви и семинари во Синдикалниот едукативен центар – Битола (СЕЦ).

Во десеттата глава (233-238 стр.), со наслов: Презентација на резултатите во истражувањето, кандидатот ги презентира примерокот и субјектите врз кои се вршеше практичниот дел од истражувањето, како и анализа на инструментите, односно прашалниците кои биле користени. Во оваа глава, преку 6 графички прикази се презентираат од страна на кандидатот резултатите од истражувањето. Во првиот графички приказ на вештините на лидерот, даден е и табеларен преглед на вештините на лидерот со вкупно добиени бодови преку кој се рангирани вештините од испитаниците. Со вториот графички приказ, т.н. „пчелна пита“, процентуално се утврдува која од вештините на лидерот влијае врз поуспешен процес на колективното преговарање. Третиот графички приказ ги прикажува резултатите од испитувањето на капацитетите за деловното однесување во преговарачкиот процес во форма на табеларен приказ, а по него следува четвртиот

графички приказ со определени проценти. Петтиот графички приказ ги покажува резултатите од истражувањето колку испитаниците го познаваат преговарачкиот процес изразен во проценти. И на крај, во шестиот графички приказ се прикажани резултатите кои се добиени од истражувањето врз испитаниците за детерминантите кои влијаат врз преговарачкиот процес.

Во еднаесеттата глава, (238-244 стр.) со наслов: **Доказ на хипотезите**, кандидатот на оригинален начин преку спој на фактите од анализа на содржината и компаративните прегледи, и историски и нормативни, надоврзани со истражувањето, како и врз основа на резултатите добиени од анкетните инструменти спроведени меѓу испитаниците, врши соодветна верификација на поставените хипотези. Верификацијата се врши најнапред преку верификација на посебните и поединечните хипотези, за на крај да биде и верификувана и генералната хипотеза преку нив.

На крај, во дванаесеттата глава (244-258 стр.) со наслов: **Заклучни согледувања**, во докторската дисертација, кандидатот ги синтетизира сите сознанија до кои дошол при истражувањето на оваа материја, со цел да утврди каква е улогата на синдикатот (синдикалното водство) во процесот на преговарањето со работодавачите. Овој контекст е разработен од аспект на актуелните состојби, нормативни и практични во Република Македонија, но и пошироко во рамките на синдикатите здружени во ETUC и ITUC. Во заклучните согледувања, кандидатот дава и своивидувања за подобрување на преговарачкиот процес и за перспективите на колективното преговарање, детерминирани од повеќе прикажани аспекти и пристапи. Кандидатот упатува на повеќе препораки до социјалните партнери кои влијаат за унапредување на важноста на колективното преговарање. Заради унапредување на овој процес, кандидатот упатува и на некои препораки и до владите како еден од партиципиентите. Согледувањата се однесуваат и во контекст на релацијата на колективното преговарање и финансиската криза и перспективите на овој процес што посебно влијае и врз актуелноста на трудот. На крај кандидатот упатува и предлага идни насоки кон кои треба да се придржуваат социјалните партнери, а особено синдикатите (синдикалното водство) во процесот на колективното преговарање.

II. Оцена, заклучок и предлог

Докторскиот труд под наслов **Улогата на синдикатот (синдикалното водство) во процесот на преговарањето со работодавачите**, изработен од кандидатот м-р Живко Митревски, претставува самостоен научен и стручен труд во кој на академски прифатлив начин се елаборира значајна и исклучително комплексна материја. Трудот има јасна систематика и употребениот стил и јазик овозможуваат лесно да се следи мислата во текстот, односно ставовите на авторот за предметот на поставеното истражување.

Теоретската рамка поставена со самото истражување ги следи актуелните тенденции присутни во трудовото право, а применетата методолошка рамка обезбедува релевантност и издржаност на сознанијата презентирани во трудот.

Имено, трудот се одликува со сериозен пристап кон третирааниот проблем и опфаќа обработка на сите релевантни аспекти, аргументација за поставените тези и илустрација на релевантните податоци. Ваквиот пристап е надополнет со користење на релевантна најнова домашна и странска научна и стручна литература. Изразеното критичко размислување, базирано на сеопфатна компаративна анализа, како и емпириско истражување – значајни за конципирање на заклучоците, насоките и препораките му даваат посебен придонес на трудот. И на крајот, трудот претставува основа за натамошни истражувања од оваа област, што е потврда за неговата стручно – научна вредност.

Врз основа на изнесениот приказ и оценка, Комисијата констатира дека се работи за докторски труд што ги задоволува стандардите за изработка на научни и стручни трудови од ваков вид, предвидени во соодветната законска регулатива и актите на Правниот факултет „Јустинијан Први“ и Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Од тие причини, на Комисијата за оценка на докторската дисертација на кандидатот м-р Живко Митревски и причинува особена чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први,“ во Скопје да го усвои овој извештај со позитивна оценка и да закаже јавна одбрана на докторската дисертација.

Комисија за оценка и одбрана

1. Проф. д-р Гзиме Старова, член, с.р

2. Проф. д-р Александар Петровиќ, член, с.р

3. Проф. д-р Тито Беличанец, член, с.р

4. Проф. д-р Борче Давитковски, член, с.р

5. Проф. д-р Тодор Каламатиев (ментор), с.р

Рецензија

На учебникот „Ортодонција I“ од авторот Марија Зужелова

(МЕТОДИ НА ДИЈАГНОЗА - V ПОГЛАВЈЕ ОД АВТОРИТЕ МАРИЈА ЗУЖЕЛОВА,
ГАБРИЕЛА КУРЧИЕВА –ЧУЧКОВА, МАЈА ПОПСТЕФАНОВА-ТРПОВСКА)

Наслов:

„Ортодонција I“

Автор

Марија Зужелова

Студиска програма:

доктор по дентална медицина

Предметна програма:

Ортодонција I

Покриеност на наставниот материјал:

Во учебникот се опфатени сите предвидени наставни содржини за теоретска настава

Семестар	Доктор по дентална медицина	IV година (седми семестар)
Ортодонција I		Код 4113

Фонд на часови и ЕКТС – кредити

Доктор по дентална медицина	Теоретска настава 45	Практична настава 30	6 ЕКТС
-----------------------------	-------------------------	-------------------------	--------

Усогласеност со наставата:

Содржината на учебникот одговара со наставната програма.

Време и акт на назначување на рецензенти

Одлука бр 09-448 од 22 редовна седница одржана на 22.2.2012 год. на Наставно-научниот совет на Стоматолошки факултет-Скопје.

Издание:

прво издание:

Ревидирани сегменти од претходно издание:

нема

Општи податоци за учебникот

Учебникот „Ортодонција I“ содржи 420 страници А4 - формат, со респективен број на илустрации и шеми

Претставува современ учебник од областа на ортодонцијата во кој се опфатени историскиот развој на ортодонцијата, орфацијалниот систем - дефиниција за нормална оклузија, најновите сознанија од областа на нормалниот раст и развој на орфацијалниот систем, методи на дијагноза на малоклузиите, етиолошките фактори кои доведуваат до нарушување на растот и развитокот, како и класификација на неправилностите - малоклузии.

Содржина**Глава 1. ИСТОРИСКИ РАЗВОЈ НА ОРТОДОНЦИЈАТА****РАЗВОЈ НА ОРТОДОНЦИЈАТА****Глава 2. ОРОФАЦИДАЛЕН СИСТЕМ****Дефиниција за нормална оклузија**

Функционална анатомија на нормална оклузија

Шест клучеви на оклузија

Парафункционални активности

Глава 3 РАСТ И РАЗВОЈ НА КРАНИОФАЦИЈАЛНИОТ КОМПЛЕКС**РАСТ И РАЗВОЈ НА ОРОФАЦИЈАЛНИОТ СИСТЕМ**

Ембриологија

Нормален пренатален раст и развој

Развој на заби

Пренатален раст и развој на скелетот на лицето и краниумот

Начин на раст на лицето и краниумот

Динамичен развој на краниофацијалниот скелет

Постнатален раст и развој

Теорија на контрола на раст

Раст на коски

Раст на краниофацијалниот систем

Раст на максила и мандибула

Раст и развој на нормална оклузија

Пет развојни стадиуми на развој

Глава 4. АНАТОМИЈА И ФИЗИОЛОГИЈА НА ОРОФАЦИЈАЛНИТЕ МУСКУЛИ

МАСТИКАТОРНИ И МИМИЧНИ МУСКУЛИ

Мускули во орофацијалната регија

Темпоромандибуларен зглоб

Орофацијални функции

Глава 5 МЕТОДИ НА ДИЈАГНОЗА НА МАЛОКЛУЗИИ

МЕТОДИ НА ДИЈАГНОЗА

Анамнеза

-генералии на пациентот, тек на бременост, начин на исхрана, прележени детски болести, лоши навики, оперативни зафати и наследност.

Клинички испитувања:

-екстраорален наод (лицеви пропорции во an face и профил,биометриско поле);

-интраорален наод (анализа на заби, анализа на меки ткива, анализа на оклузален однос).

Функционално испитување:

-положба на физиолошко мирување, максимална интеркуспидација, испитување на орофацијални функции (дишење, голтање, мастикација, говор), функционални испитувања во трансверзала, функционални испитувања во антеро-постериорен правец, функционални испитувања во вертикален правец, функција на темпоромандибуларен зглоб, електромиографија.

Рендген - дијагноза:

-интраорални рендгенографији: ретроалвеоларни снимки, оклузални снимки;

-екстраорални рендгенографији: бочна снимка, ортопантомографска снимка одредување на дентална возраст) рендгенграфија на дланка;

-телерендгенографија: анализа по Stainer, анализа по Bjork, мекоткивна анализа.

Анализа на студио - модели (гнатометриска анализа)

-анатомски отпечаток,изработка на студио - модели, гнатометриска анализа, анализа на дентални лакови (дентален статус, анализа во сагитала, трансверзала и вертикала) анализа во мешовита дентиција по Moyers, анализа во перманентна дентиција по Болтон, анализа на перманентна дентиција по Lundstrom.

Анализа на фотографија

Класификација на малоклузиите

-индекс за потреба од ортодонтски третман (IOTN)

APPENDIX

ОРТОДОНТСКИ КАРТОН

Глава 6 ЕТИОЛОШКИ ФАКТОРИ

ОПШТИ ЕТИОЛОШКИ ФАКТОРИ

Наследност

Дисфункција на ендокрините жлезди

Заболувања

Недоволна и неправилна исхрана

ЛОКАЛНИ ЕТИОЛОШКИ ФАКТОРИ

Локални заболувања

Траума

Нарушување на функциите во орофацијалниот систем

Лоши навики

Неправилности во бројна состојба и големина на заби

Лабијален френулум

Прерано губење на млечни заби

Прерано губење на перманентни заби

Перзистенција на млечни заби

Неправилна поставеност на забните зачетоци

Неправилно ортодонтско и стоматолошко лекување

МОРФОЛОШКИ ПРОМЕНИ ВО ОРОФАЦИЈАЛНАТА РЕГИЈА ПРИ КОНГЕНИТАЛНИ АНОМАЛИИ

Расцепи на усна и палатум

Pierre Robin-синдром

Ектодермална дисплазија

Dysostossys cleidocranialis

Оро-фацијален дигитале синдром

Tacher Collins-ов синдром

Crouzon-ов синдром

Downs-ов синдром

Ellis Van Creveld-ов синдром

Глава 7 КЛАСИФИКАЦИЈАНА МАЛОКЛУЗИИ

Неправилности на поедини заби

Неправилности на денгални лакови

Неправилности во сагитала

Неправилности во трансверзала

Неправилности во вертикала

Предлози за корекција

Квалитетот и квантитетот на содржината и начинот на уредување на текстот се темелни и прецизни и нема потреба од корекции, ниту дополнувања или исклучување на одделен текст.

Содржината и начинот на прикажување на текстот е доволен и ема потреба од дополнување или отстранување на орделни делови од текстот.

Категорија:

учебник

Општа педагошка оцена

Систематизираните 7 поглавја во учебникот се посебни целини кои се така систематизирани да се надоврзуваат една по друга и ја заокружуваат во целина програмата од 2010 за теоретска настава по предметот ортодонција I. Секоја методска единица е осмислена и збогатена со голем број на шеми и илустрации, со цел студентите по прифатливо и на разбирливо да го совладаат пишаниот материјал. Вака поставениот и презентирани учебник овозможува лесно совладување на ортодонцијата како интегрален дел на современата стоматологија. Може да се истакне дека општата педагошка оцена за овој учебник е дека тој наполно задоволува за едукација на студенти.

Заклучок

Според обемот и содржината на материјалот, овој ракопис во целост одговара на програмата на Стоматолошкиот факултет. Стилот на пишување е адаптиран за студентите, јаено, прецизно и богато илустриран, што го прави овој учебник лесно совладлив. Овој ракопис треба да послужи како учебник за студентите на студиската програма за доктори по ден тална медицина.

Чест ми е и задоволство да бидам рецензент на таков учебник кој е наменет за студентите по студиската програма за доктори по денгална медицина, по предметот

ортодонција I. Исто така, овој учебник можат да го користат и дипломирани доктори по дентална медицина, специјализанти и специјалисти по ортодонција кои сакаат своето знаење за нормалниот и ненормалниот раст и развој, како и причините кои доведуваат до ненормален раст и развој, да го продлабочат и прошират, но и да стекнат нови сознанија од оваа област.

Врз основа на гореизнесеното, мојот заклучок е дека овој учебник заслужува да биде позитивно рецензиран и предлагам да биде објавен од Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” Стоматолошки факултет – Скопје, , како “Ортодонција I”.

Рецензент

Проф.д-р.сци Марија Накова, с.р.

Рецензија

На учебникот „Ортодонција I“ од авторот Марија Зужелова

(МЕТОДИ НА ДИЈАГНОЗА - V ПОГЛАВЈЕ ОД АВТОРИТЕ МАРИЈА ЗУЖЕЛОВА, ГАБРИЕЛА КУРЧИЕВА –ЧУЧКОВА, МАЈА ПОПСТЕФАНОВА-ТРПОВСКА)

Наслов:

„Ортодонција I“

Автор

Марија Зужелова

Студиска програма:

доктор по дентална медицина

Предметна програма:

Ортодонција I

Покриеност на наставниот материјал:

Во учебникот се опфатени сите предвидени наставни содржини за теоретска настава

Семестар	Доктор по дентална медицина	IV година (седми семестар)
Ортодонција I		Код 4113

Фонд на часови и ЕКТС – кредити

Доктор по дентална медицина	Теоретска настава	Практична настава	6 ЕКТС
	45	30	

Усогласеност со наставата:

Содржината на учебникот одговара со наставната програма.

Време и акт на назначување на рецензенти

Одлука бр 09-448 од 22 редовна седница одржана на 22.2.2012 год. на Наставно-научниот совет на Стоматолошки факултет-Скопје.

Издание:

прво издание:

Ревидирани сегменти од претходно издание:

нема

Општи податоци за учебникот

Учебникот „Ортодонција I“ содржи 420 страници А4 - формат, со респективен број на илустрации и шеми

Претставува современ учебник од областа на ортодонцијата во кој се опфатени историскиот развој на ортодонцијата, орфацијалниот систем - дефиниција за нормална оклузија, најновите сознанија од областа на нормалниот раст и развој на орфацијалниот систем, методи на дијагноза на малоклузиите, етиолошките фактори кои доведуваат до нарушување на растот и развитокот, како и класификација на неправилностите - малоклузии.

Содржина**Глава 1. ИСТОРИСКИ РАЗВОЈ НА ОРТОДОНЦИЈАТА****РАЗВОЈ НА ОРТОДОНЦИЈАТА****Глава 2. ОРОФАЦИДАЛЕН СИСТЕМ****Дефиниција за нормална оклузија**

Функционална анатомија на нормална оклузија

Шест клучеви на оклузија

Парафункционални активности

Глава 3 РАСТ И РАЗВОЈ НА КРАНИОФАЦИЈАЛНИОТ КОМПЛЕКС**РАСТ И РАЗВОЈ НА ОРОФАЦИЈАЛНИОТ СИСТЕМ**

Ембриологија

Нормален пренатален раст и развој

Развој на заби

Пренатален раст и развој на скелетот на лицето и краниумот

Начин на раст на лицето и краниумот

Динамичен развој на краниофацијалниот скелет

Постнатален раст и развој

Теорија на контрола на раст

Раст на коски

Раст на краниофацијалниот систем

Раст на максила и мандибула

Раст и развој на нормална оклузија

Пет развојни стадиуми на развој

Глава 4. АНАТОМИЈА И ФИЗИОЛОГИЈА НА ОРОФАЦИЈАЛНИТЕ МУСКУЛИ

МАСТИКАТОРНИ И МИМИЧНИ МУСКУЛИ

Мускули во орофацијалната регија

Темпоромандибуларен зглоб

Орофацијални функции

Глава 5 МЕТОДИ НА ДИЈАГНОЗА НА МАЛОКЛУЗИИ

МЕТОДИ НА ДИЈАГНОЗА

Анамнеза

-генералии на пациентот, тек на бременост, начин на исхрана, прележени детски болести, лоши навики, оперативни зафати и наследност.

Клинички испитувања:

-екстраорален наод (лицеви пропорции во an face и профил, биометриско поле);

-интраорален наод (анализа на заби, анализа на меки ткива, анализа на оклузален однос).

Функционално испитување:

-положба на физиолошко мирување, максимална интеркуспидација, испитување на орофацијални функции (дишење, голтање, мастикација, говор), функционални испитувања во трансверзала, функционални испитувања во антеро-постериорен правец, функционални испитувања во вертикален правец, функција на темпоромандибуларен зглоб, електромиографија.

Рендген - дијагноза:

-интраорални рендгенографији: ретроалвеоларни снимки, оклузални снимки;

-екстраорални рендгенографији: бочна снимка, ортопантомографска снимка одредување на дентална возраст) рендгенграфија на дланка;

-телерендгенографија: анализа по Stainer, анализа по Bjork, мекоткивна анализа.

Анализа на студио - модели (гнатометриска анализа)

-анатомски отпечаток, изработка на студио - модели, гнатометриска анализа, анализа на дентални лакови (дентален статус, анализа во сагитала, трансверзала и вертикала) анализа во мешовита дентиција по Moyers, анализа во перманентна дентиција по Болтон, анализа на перманентна дентиција по Lundstrom.

Анализа на фотографија

Класификација на малоклузиите

-индекс за потреба од ортодонтски третман (IOTN)

APPENDIX

ОРТОДОНТСКИ КАРТОН

Глава 6 ЕТИОЛОШКИ ФАКТОРИ

ОПШТИ ЕТИОЛОШКИ ФАКТОРИ

Наследност

Дисфункција на ендокрините жлезди

Заболувања

Недоволна и неправилна исхрана

ЛОКАЛНИ ЕТИОЛОШКИ ФАКТОРИ

Локални заболувања

Траума

Нарушување на функциите во орофацијалниот систем

Лоши навики

Неправилности во бројна состојба и големина на заби

Лабисјален френулум

Прерано губење на млечни заби

Прерано губење на перманентни заби

Перзистенција на млечни заби

Неправилна поставеност на забните зачетоци

Неправилно ортодонтско и стоматолошко лекување

МОРФОЛОШКИ ПРОМЕНИ ВО ОРОФАЦИЈАЛНАТА РЕГИЈА ПРИ КОНГЕНИТАЛНИ АНОМАЛИИ

Расцепи на усна и палатум

Pierr Robin-синдром

Ектодермална дисплазија

Dysostossys cleidocranialis

Оро-фацијален дигитале синдром

Tacher Collins-ов синдром

Crouzon-ов синдром

Downs-ов синдром

Ellis Van Creveld-ов синдром

Глава 7 КЛАСИФИКАЦИЈАНА МАЛОКЛУЗИИ

Неправилности на поедини заби

Неправилности на денгални лакови

Неправилности во сагитала

Неправилности во трансверзала

Неправилности во вертикала

Предлози за корекција

Квалитетот и квантитетот на содржината и начинот на уредување на текстот се темелни и прецизни и нема потреба од корекции, ниту дополнувања или исклучување на одделен текст.

Содржината и начинот на прикажување на текстот е доволен и ема потреба од дополнување или отстранување на орделни делови од текстот.

Категорија:

учебник

Општа педагошка оценка

Во учебникот, систематизираните 7 поглавја претставуваат посебни целини, кои се надоврзуваат една на друга, а сите заедно ја заокружуваат и во целостта ја опфаќаат постојната програма за теоретска настава по предметот ортодонција I. Методските единици се напишани на осмислен начин, надополнети со прецизни и јасни, слики и шематски прикази. Сублимираното, стручно и разбирливо презентирање на материјата, надополнето со богатата илустрација, го прави интелектуалното патување низ материјалот лесно и разбирливо за студентот, со можност за осознавање на значењето на ортодонцијата како интегрален дел од современата стоматологија. Заради сето ова, општата педагошка оцена за овој учебник е дека тој наплно одговара за едукација на студенти.

Заклучок

Ракописот содржи материјал кој по обемот и содржината во целост одговара на програмата на Стоматолошкиот факултет. Тој треба да послужи како учебник за студентите на студиската програма за доктори по денгална медицина. Адаптиран на стилот на пишување со јасност и прецизност, како и надополнувањето со бројни илустрации и шеми го прават овој учебник соодветен и лесен за совладување од страна на студентите.

Заради сето ова, чест и задоволство е да се биде рецензент на таков учебник, кој ќе им овозможи на студентите и на сите оние на кои им претставува поле на интерес, нов поглед и полесен и интересен начин на изучување на предметот ортодонција I.

Од сето горенаведено, мојот заклучок е дека овој учебник заслужува да биде позитивно рецензиран и затоа предлагам да биде објавен од Универзитетот “Св.Кирил и Методиј”, како Стоматолошки факултет – Скопје – „Ортодонција I“.

Рецензент

Доц.д-р сци Стипица Поповски, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО
 НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ ПРОИЗВОДНО ИНЖЕНЕРСТВО, ТЕХНОЛОГИИ И СИСТЕМИ И
 ОРГАНИЗАЦИЈА НА ТЕХНОЛОШКИ ПРОЦЕСИ НА МАШИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО
 СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата редовна седница одржана на 23. II 2012 година, со одлука бр. 02-679/1, не определи за членови на Рецензентската комисија за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања во научните области производно инженерство, технологии и системи и организација на технолошки процеси.

На конкурсот за избор на наставник, објавен во весниците ДНЕВНИК и КОХА на 1. II 2012 година, се пријави кандидатот д-р Атанас Кочов, дипл.маш.инж., вонреден професор, вработен на Машинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Врз основа на предлогот и анализата на доставената конкурсна документација, како и од личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Кандидатот д-р Атанас Кочов, дипл.маш.инж., е роден на 8.III 1966 година во Скопје. Основно и средно образование (насока: математика-физика) завршил во Скопје со континуиран одличен успех. Со завршувањето на средното образование се здобил со звањето програмер на сметачки машини. Во текот на школувањето учествувал на натпревари за ученици од основните и од средните училишта, при што бил повеќе пати наградуван.

На Машинскиот факултет во Скопје се запишал во учебната 1985/86 година, а дипломската работа „Автоматско проектирање на технологијата и конструкција на алат за ковање на двоглав лост“ ја одбрал на 13.VI 1990 год. при Институтот за производно машинство, со оценка 10 (десет). Студиите ги има завршено како студент на генерација со просечен успех 9,24. Во текот на студиите континуирано бил ангажиран како студент-демонстратор по предметите: нацртна геометрија, механика 1- статика, јакост на материјалите и обработка со пластична деформација.

Награди и признанија

Позначајни награди и признанија со кои се има стекнато кандидатот се:

- студент на генерацијата 1985-1990 година, награда доделена од ректорот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје за постигнат најдобар успех на студиите на Машинскиот факултет во Скопје;
- учество на натпревари на студентите од машинските факултети во поранешна Југославија (Машинијада '88 и '89):
 1. во 1988 година освоено второ место по предметот машински елементи 1,
 2. во 1989 година освоено прво место по предметот машински елементи 2.

На постдипломски студии се запишал во февруари 1992 година на *насоката за обработка со пластични деформации*, при Машинскиот факултет во Скопје. Испитите предвидени со Правилникот за постдипломски студии на Машинскиот факултет ги има положено во предвидениот рок со просечен успех 10 (десет). Со одлука на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје од 24. XI 1993 година, прифатен е наслов на темата на магистерскиот труд: *Анализа на напонско-деформационата работа на процес на фино просекување со примена на методот на конечни елементи*, под менторство на проф. д-р Васил Стрезов. Јавната одбрана е одржана на 13. X 1994 година.

Докторската дисертација под наслов: *Теоретски и експериментални истражувања на композитни материјали наменети за конструкција на алати за обработка со пластични деформации*, под менторство на проф.д-р Јован Лазарев, ја одбрал на 10.V 2002 година на Машинскиот факултет во Скопје.

Кандидатот активно го владее и го користи англискиот јазик.

Работно искуство

По завршувањето на студиите, кандидатот д-р Атанас Кочов има работно искуство, и тоа:

- во периодот од септември 1990 до ноември 1991 - како професор по група предмети од машинската струка (машини и обработка, технологија на занимање-металошругар, механика - статика и технологија на обработка и алатни машини) во средното стручно училиште ЕМУЦ Никола Тесла - Скопје;
- од ноември 1991 до денес - вработен е на Машинскиот факултет во Скопје, со следново движење во структурата:
 - во ноември 1991 - вработен како стручен соработник во Институтот за производно машинство;
 - во октомври 1994 година- избран во звањето соработник - помлад асистент на Институтот за производно машинство при Машинскиот факултет во Скопје;
 - во јули 1997 година- избран во звањето соработник - асистент на Институтот за производно машинство;
 - во јануари 2000 година- прв реизбор во звањето асистент на Институтот за производно машинство;
 - во јуни 2002 година- втор реизбор во звањето асистент на Институтот за производно машинство;
 - во јануари 2003 година- избран во звањето насловен доцент во научната област обработка со деформации;
 - во јануари 2004 година- избран во звањето доцент во научната област технологија на пластичноста и конструкција на алат;
 - во јуни 2007 година – избран во звањето вонреден професор во научната област технологија на пластичноста и конструкција на алат.

Студиски престои

Во текот на својот работен век, кандидатот има остварено повеќе студиски престои, меѓу кои:

- во периодот јуни-септември 1989 година има остварено престој на Институтот за петрохемија (Petrochemica e Gas de Portugal) - Лисабон, Португалија, каде што бил ангажиран како истражувач во реализацијата на проектот: "New aspects of Portugal's Petrochemica development";
- во периодот јули-август 1990 година има остварено студиски престој на Факултетот за аеронаутика во Делфт, Холандија, каде што бил ангажиран во реализацијата на проектот "Recent Development in Shell Stability Analysis";
- во периодот септември 1995 - август 1996 година има остварено студиски престој за докторски студии на University of Washington, Department of Mechanical Engineering, Seattle, USA. Бил ангажиран како асистент - истражувач на проектот "High temperature composites", финансиран од страна на USA Navy Research Office. За време на овој студиски престој има работено како наставен асистент по предметот метод на конечни елементи при Машинскиот факултет од Универзитетот Вашингтон.
- во периодот 3 мај – 4 јуни 2003 година има остварено студиски престој на University of Applied Sciences – Wildau, Germany, како корисник на ДААД - стипендија. За време на престојот, кандидатот со висок успех ги има положено сите курсеви од областа на композитни материјали, добивање и примена, а во рамките на програмата за технологија на нови материјали;

- во периодот 26 јуни – 3 јули 2003 година има остварено посета на Technische Fachschule Wildau и University of Applied Sciences, Wildau, Germany, а во врска со проектот за рециклирање на композитни материјали и нивна примена;
- во периодот 3 - 10 декември 2003 година има остварено студиски престој на University of Applied Sciences – Wildau, Germany, како визитинг - професор на постдипломски студии во рамките на IQN – Technology of New Materials, Wildau, Germany;
- добитник на Fulbright-ова стипендија за постдокторски студии и истражувања на University of Washington, Seattle, USA, за периодот од јануари до септември 2004 година;
- во периодот 13-20 декември 2004 година има остварено студиски престој на Универзитетот во Љубљана, Машински факултет, во рамките на билатералниот проект со Република Словенија: “Развој на метални матрични композити и нивна примена во конструкција на алати за обработка со деформација”;
- во периодот 11-17 април 2005 година има остварено студиски престој на Универзитетот во Љубљана, Машински факултет, во рамките на билатералниот проект со Република Словенија: “Развој на метални матрични композити и нивна примена во конструкција на алати за обработка со деформација”;
- во периодот од 22 мај до 2 јули 2005 година има остварено студиски престој во Јапонија како учесник на интернационалниот Семинар за производствен менаџмент за земјите од Југоисточна Европа, во Сапоро, Јапонија, како стипендист на JICA (Japanese International Cooperation Agency);
- остварен студиски престој на Универзитетот во Љубљана како добитник на TEMPUS IMG (Individual Mobility Grant), август - септември 2005, за развој на нови наставни програми за предмети според новите наставни планови и програми на Машинскиот факултет во Скопје: 3Д-инженерство и моделирање на процеси од обработка со деформација;
- остварен студиски престој во ТЕКОС, Целје, Словенија, во периодот 6-12 ноември 2005 година, во рамките на УСАИД - проектот: “Развивање на маркетиншките активности на македонските алатници”;
- учество на тренинг програмата “Reverse engineering technologies”, Целје, Словенија, во периодот од 19 февруари до 4 март 2006 година, организирана од страна на ТЕКОС Целје, а спонзорирана од страна на УСАИД - мисијата во Македонија;
- предавач во програмата за обука: “САЕ – нумерички симулации во конкурентното инженерство”, Семинар за македонски алатничари, Охрид, Македонија, 6- 9 јули 2006 година;
- студиски престој во Словенија со активности и програмата за обука: “Снабдувачки синџири и нумерички симулации на бризгање пластика”, во периодот 15-18 февруари 2007 година, Целје, Словенија;
- студиски престој во САД при Fulbright Academy for science and technology, Boston, USA, February 2008;
- студиски престој на Универзитетот Оксфорд, Англија, во рамките на ТЕМПУС-проект: “Creating R&D Capacities and Instruments for boosting Higher Education-Economy Co-operations”, Октомври 20-25, 2009
- студиски престој на Универзитетот во Грац, Австрија, во рамките на ТЕМПУС-проект: “Creating R&D Capacities and Instruments for boosting Higher Education-Economy Co-operations”; Март 25-31, 2009, Грац, Австрија;
- студиски престој на ООН универзитет програма при канцеларијата на УНИДО во Виена, програма за обука: Менаџмент на одржлив развој, Развој на индикатори за почисто производство и ефикасно искористување на суровините, УНИДО, Виена, Австрија, 13-18 септември 2009;
- студиски престој во Швајцарија со активности и програма за обука на УНИДО-УНЕП: “Enterprise level indicators for resource productivity and environmental performance”, во периодот од 17-24 октомври 2009 година во Луцерн, Швајцарија;
- студиски престој на Техничкиот универзитет во Делфт, Холандија: program: Sustainable Consumption and production”, EU program for scientific research for developing countries, October 2010;
- студиски престој во Литванија со активности и програма за обука на УНИДО за менаџирање на проекти од областа: concept *Green Industry* to place sustainable industrial

development in the context of new global sustainable development challenges, Kaunas, Lithuania, September 2011;

- студиски престој во рамките на УНИДО-УНЕП-програмата за Resource Efficiency and Cleaner Production , Low Carbon society, Nairobi, Kenya, 15- 21 October 2011;
- студиски престој во рамките на ТЕМПУС-проект: TEMPUS Project, “MAS-PLM Master Studies and Continuing Education Network for Product Lifecycle Management with Sustainable Production”; Coordinator: Politechnical University of Torino”, декември 2010, Нови САД, Србија и март 2011, Торино, Италија.

Д-р Атанас Кочов се истакнува и како член на повеќе домашни и меѓународни асоцијации, групации, здруженија, комитети и др.

Членство во асоцијации

- од февруари 1995 година - член на Здружението за производно инженерство на РМ, Скопје;
- од ноември 2002 година - член на Здружението за производно машинство и индустриски менаџмент;
- од март 1997 година - член на ASME (American Society of Mechanical Engineering);
- членство во AmCham (Macedonian American Chamber) од 2004 година;
- член на МААА (Macedonian American Alumni Association) од 1996 година;
- учесник во Бордот на гувернери на Европскиот истражувачки центар од 2008 година;
- од јуни 2010 година-член на бордот на Европската асоцијација на Fulbright Alumni и European Network of Alumni;
- член на FAST – Fulbright Academy for Science and Technology, од февруари 2008.

Од другите активности на кандидатот можат да се споменат:

- 1994-1996 година - член на Советот на Машинскиот факултет во Скопје;
- февруари 1997-2000 година, избран за раководител на Лабораторијата за обработка со пластична деформација;
- раководител на Лабораторијата за обработка со пластична деформација септември 2004-2008;
- раководител на Лабораторијата за обработка со пластична деформација и брзи прототипови, од септември 2008 до денес;
- раководител на проектот: ЦИРКО МЕС ЦЕ, машински инженерски системи, Center of Excellence, за примена на напредни инженерски техники во македонските алатници, како и техниките на конструкција на алати за обработка со деформација;
- раководител на проектот: Македонски национален центар за почисто производство, под покровителство на УНИДО;
- раководител на проектот ICL-група – Снабдувачки синџири во македонската алатничарска индустрија, финансиран од УСАИД-мисијата во Република Македонија, а во соработка со ICL Group, Harvard Business School, USA;
- надворешен консултант на EDC – Educational Development Center, Boston, USA, од 2006 година;
- декан на Машинскиот факултет во Скопје, од септември 2008 година.

Општествена активност

- од мај 2007 година, член на SPICE – Science Parks and Innovation Centers Experts (Експерти за научни паркови и иновациони центри);
- од декември 2008, член на Извршен одбор на Македонско – јапонското друштво за научно-техничка и културна соработка;
- од декември 2005 година до денес, претседател на МААА (Macedonian American Alumni Association);

- од мај 2006 до јуни 2010 година, член на одбор за доделување на 13 - ноемвриска награда на град Скопје;
- од септември 2007 до мај 2008, национален координатор за технички науки при Советот за наука на Министерството за образование и наука;
- од јуни 2010 до денес, член на Комисија за наука и стопанство за доделување на 13 - ноемвриска награда на град Скопје;
- од декември 2006 до мај 2008 година, член е на Одборот за акредитација на високото образование во Република Македонија;
- 2011 година, претседател на Комисија за наука за доделување на наградата „11 Октомври“;
- од мај 2008 до денес, член на Научниот совет при Министерството за образование и наука на Република Македонија;
- од декември 2010 до денес, член на Одборот за доделување на наградата „Гоце Делчев“;
- од декември 2009 до денес, претседател на Одборот за доделување на признанието „Најмлад научник“, признание кое го доделува претседателот на Република Македонија, Н.Е. д-р Ѓорге Иванов.

Д-р Атанас Кочов е член на уредувачкиот одбор на меѓународните научни конференции и списанија:

- International Scientific Committee for ICIT & MPT (International Conference on Industrial Tools and Material Processing Technologies);
 - 4. ICEIRD 2011 - Меѓународна конференција за претприемништво, иновации и регионален развој, 5-7 мај 2011, Охрид, Македонија;
- а како поканет рецензент, рецензирал и трудови за:
- International Journal for Technology of Plasticity;
 - International Journal – Elsevier Science;
 - Journal of the Faculty of Mechanical Engineering, UKIM.

2. ПЕДАГОШКА, НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА И ОПШТЕСТВЕНА АКТИВНОСТ

НАСТАВНО - ПЕДАГОШКА АКТИВНОСТ

Наставно-педагошка активност во звањето асистент

Д-р Атанас Кочов, како вработен при Машинскиот факултет во Скопје, бил ангажиран во подготовките и изведбата на вежби по повеќе предмети од Катедрата за обработка со пластична деформација и Институтот за производно машинство. Одржувал вежби по следниве предмети:

- машини и обработка со пластична деформација;
- обработка со пластична деформација;
- машини за пластична обработка;
- конструкција на алат за пластична обработка;
- проект по конструкција на алат за обработка со пластична деформација;
- проект по машини за пластична обработка;
- технологија на обработка на лим;
- технологија на обработката со деформации;
- технологија на композитни материјали;
- машини и обработка;
- машини и алатки;
- машини и операции за обработка со режење;
- роботика и САЕ;
- помагала за металорезачки машини;
- нацртна геометрија со техничко цртање;

- машински елементи 1 и 2;
- основи на машинските елементи;
- машински елементи;
- машински елементи за технолози;
- неконвенционални постаки на обработка;
- САЕ;
- ЗД - инженерство.

Наставно-педагошка активност во звањето доцент и вонреден професор

Д-р Атанас Кочов, по изборот за насловен доцент, односно доцент и вонреден професор на Машинскиот факултет во Скопје, бил ангажиран како наставник по предметите:

- технологија на композитни материјали;
- конструкција на алат за деформација;
- машини и обработка;
- машини и алатки;
- ЗД – инженерство;
- компјутерско моделирање на процеси на обработка со деформација;
- САЕ;
- компјутерско моделирање на алати за пластични маси;
- интердисциплинарен проект;

како и во подготовката и организирање на вежбите од истите предмети.

Истовремено, како наставник на постдипломските студии на Машинскиот факултет, д-р Кочов е ангажиран на предметите: конкурентно инженерство, технологии на брзи прототипови, менаџмент на технолошки развој, моделирање на процеси со обликување, компјутерски потпомогнато инженерство, технологија на композитни материјали и нивна примена.

Досега, д-р Кочов бил ментор на магистерски работи на 7 кандидати, а уште 4 се во тек на изработка, односно ментор на 5 кандидати за докторска дисертација од кои една е веќе завршена, а другите се во тек на изработка.

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Активностите и објавените трудови на кандидатот до изборот во звањата насловен доцент и доцент, претставени се во рефератите објавени Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ од Скопје, бр. 819 од 15. I 2003 и бр.842 од 29. XII 2003, како и до изборот во звањето вонреден професор во Билтенот на Универзитетот бр. 922 од 15. VI 2007.

Научно истражувачка работа и стручно-апикативна дејност

Во својата дваесет годишна професионална кариера (1991-2012), д-р Атанас Кочов има објавено/презентирано над 150 библиографски единици.

Во периодот по изборот за вонреден професор, од 2007 година до денес, активноста на д-р Атанас Кочов е широко застапена во наставната, научноистражувачката и стручно-апикативната дејност. Кандидатот реализирал богати научни истражувања, при што за истакнување е значителниот број на трудови публикувани во земјата и во странство, претставени во документацијата во Анекс 2. Објавените научни трудови што д-р Атанас Кочов ги изработил во анализираниот период содржат резултати, што според обработуваната проблематика, можат да се групираат во неколку истражувачки области, кои припаѓаат на научните области на изборот:

- Научната област производно инженерство, технологии и системи, во полето машинство:
 - моделирање, управување и оптимирање на производни процеси, посебно на процеси од областа на обработка со деформација;
 - проектирање на производни технологии и алати;
 - развој на напредни компјутерски алатки за автоматизација на технолошки процеси;
 - нумерички симулации за оптимирање на процеси на обработка со деформација и бризгање пластични маси;
 - примена на нови современи материјали во областа на конструкција на алати за обработка со деформација.
- Научната област организација на технолошки процеси, во полето индустриско инженерство и менаџмент:
 - менаџмент на технолошки развој;
 - менаџмент на одржлив развој;
 - менаџмент на иновативни технологии.

Од моментот кога е избран за вонреден професор (2007 год.), д-р Атанас Кочов има учествувано како раководител или учесник – истражувач или како учесник-експерт во повеќе домашни и меѓународни научноистражувачки и стручно-апликативни проекти.

Проектите каде што д-р Атанас Кочов е раководител, како научноистражувачките проекти П-3, П-4, П-5, даваат значителен придонес во развојот на напредните информатички пристапи при проектирањето на производните процеси и системи од областа на обработка со деформација и бризгање на пластични маси, а развојно-истражувачките проекти П-17, П-18, П-19, П-24-26 остваруваат трансфер на технологија за подобрување на технолошките процес преку имплементирање на интегрирани ИТ-решенија во производните и услужните процеси кај македонските компании. Раководењето и учеството во проектите, како и објавените научни трудови П-30-31, П-33, П-36, П-40-41, П-42-44, П-45, укажуваат дека кандидатот во континуитет се развива како истражувач кој третира нова современа тематика и со која кандидатот започнува ново поглавје во развојот на 3Д - дигитализацијата и реверзибилното инженерство во Република Македонија, воведување на техниките на 3Д - моделирање, нумерички симулации и 3Д - принтање, брзото добивање на прототипови и нивното влијание врз подобрувањето на конкурентноста на македонските компании. Истовремено, преку активно учество во проектите П-24-26, кандидатот продолжува да твори на полето на новите современи материјали – композитни материјали на база на метална матрица, како продолжение на неговите истражувања од докторската дисертација и постдокторските студии кои ги има реализирано на Универзитетот Вашингтон, Сиетл, САД.

Паралелно, кандидатот во своите проекти П-6, П-9-16 и трудови П-28-29, П-32, П-34-39, како и секциските предавања П-47-55, П-57-59, се осврнува на менаџментот на технолошки развој, конкурентноста на компаниите и подобрувањето на нивната позиција на домашниот и на меѓународниот пазар преку имплементација на нови иновативни технологии, анализа на методологии за обезбедување ефикасно управување со производствените и бизнис-процесите, преку методологии на одржлив развој и производство, а во полето на индустриското инженерство и менаџмент. Кандидатот, почнувајќи од 2006 година, интензивно започнува со третирање на процесот на воведување на нови иновативни технологии за подобрување на конкурентноста на компаниите преку технологии на почисто производство, што може да се забележи во континуираното водење на проекти под покровителство на УНИДО П-10, П-13, П-16, како и големиот број на презентации и секциски предавања, П- 50, П-51-57, големиот број на студиски престои и обуки П-84- 90 во организација на меѓународни организации и универзитети. Трудовите и проектите од областа на технологиите на почисто производство се во областа на менаџмент и заштита на животната средина преку моделирање и управување на одржливи производни процеси и еко-технологии, како основа за успешен одржлив развој. Имено, разработени се аспекти на нова бизнис-стратегија со компаративни прикази на придобивките од нејзиното воведување во организацијата на технолошките процеси и управување на компанијата.

Кандидатот, во изминатиот петгодишен период, има соработувано со голем број на реномирани меѓународни институции (УСАИД, АДА, ГТЗ, Европска комисија, ERA, FP7,

Fulbright Academy for Science and Technology, Educational Development Center – Boston, USA, JRC – Joint Research Center), како и учество на значајни меѓународни настани поддржани од овие институции.

Имено, кандидатот д-р Атанас Кочов, вонреден професор на Машинскиот факултет во Скопје, бил:

- раководител на над петнаесетина домашни и меѓународни научноистражувачки и стручно-апликативни проекти;
- бил на стручно усовршување во земјата и посебно во странство, со што во континуитет се надградува и креира во напреден истражувач и раководител на научноистражувачки и стручни проекти;
- бил особено активен во бројни домашни и меѓународни настани, конференции, семинари, работилници и на нив бил постојано застапен со секциско или плеанрно предавање;
- креирал неколку проектни единици при Машинскиот факултет - Центар за напредни инженерски технологии – CIRKO MES CE, во соработка со УСАИД-мисијата во Македонија, Центар за почисто производство во соработка со УНИДО;
- станал член на повеќе врвни меѓународни институции и организации (Бордот на гувернери на Европскиот истражувачки центар, Фулбрајтовата академија за наука и технологија, Европската асоцијација за наука при Fulbright Alumni).

Гореизнесеното ни дава за право да констатираме дека сите активности кои вонр. проф. д-р Атанас Кочов, дипл.маш.инж, ги реализирал во изминатиот петгодишен период после изборот во звањето вонреден професор, го истакнуваат неговиот огромен придонес за развојот на полињата на индустриското инженерство и менаџментот и машинство, а особено современите процеси на производното инженерство и организацијата на технолошките процеси преку примена на напредни инженерски алатки, софтверски решенија, како и современи процеси на менаџирање за обезбедување на одржлив општествен развој, а со што значително го подигнал реномето на Машинскиот факултет и Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, но и на Република Македонија, во регионални и во светски рамки.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Имајќи го предвид целокупниот ангажман на вонр. проф. д-р Атанас Кочов, дипл.маш.инж, презентираниите податоци за наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејностите од поширок интерес, Рецензентската комисија констатира дека кандидатот во периодот од изборот за вонреден професор (2007 год.) покажува континуиран стручен и научен напредок во доменот на производното инженерство и индустриското инженерство и менаџмент.

Големите број публикувани трудови на меѓународни конференции, како и нивниот квалитет, говорат дека се работи за плоден и перспективен педагошки и научноистражувачки работник.

Комисијата ги оценува неговите бројни трудови и јавни настапи како квалитетни и многу значајни во областа во која конкурира, но и пошироко – значајни и за општеството и економскиот развој на државата.

Со задоволство можеме да констатираме дека д-р Атанас Кочов се профилира во препознатлив научен и наставен кадар, како во земјата така и надвор од неа, преку големиот меѓународен ангажман и учество во научноистражувачки и стручни проекти во соработка со меѓународни институти и институции.

Земајќи го предвид погоре изнесеното, како и освоените поени од наставно-образовната дејност (117,496), научноистражувачката дејност (245,45), стручно-апликативната дејност и дејностите од поширок интерес (113,9), т.е. вкупно 476,846 поени, според Правилникот за критериумите и постапката за избор на наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Рецензентската комисија има чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје да утврди предлог-одлука за избор на вонреден професор д-р Атанас Кочов, дипл.маш.инж, во наставно-научното звање редовен професор во

подрачјето на техничко-технолошките науки, односно во полињата машинство и индустриско инженерство и менаџмент, односно во областите производно инженерство, технологии и системи и организација на технолошки процеси на Машинскиот факултет во Скопје.

Истовремено му предлагаме на Универзитетскиот сенат на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје да го избере кандидатот д-р Атанас Кочов за наставник во научните области производно инженерство, технологии и системи и организација на технолошки процеси во звањето редовен професор.

Скопје, 27.2.2012

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Владимир Дуковски, с.р.
Машински факултет, УКИМ - Скопје
(редовен професор во пензија)

2. Проф. д-р Јован Лазарев, с.р.
Машински факултет, УКИМ - Скопје

3. Проф. д-р Делчо Јованоски, с.р.
Машински факултет, УКИМ - Скопје
(редовен професор во пензија)

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО
И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Атанас Стојан Кочов

Институција: Машински факултет-Скопје

Научна област: производно инженерство, технологии и системи и организација на технолошки процеси

I. НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активноста	Поени
ПРВ ЦИКЛУС СТУДИИ		
Одржување на настава		
1.	3Д-инженерство 1 (IV сем – ПИНф), (2+2), летен 2007-2008; 2008-2009; 2009-2010; 2010-2011; 2011-2012 (2 x 0.04 x 15 x 5 = 6)	6
2.	Компјутерско моделирање на процеси со обликување (VI сем – ПИНф), (2+2), летен 2007-2008; 2008-2009; 2009-2010; 2010-2011; 2011-2012 (2 x 0.04 x 15 x 5 = 6)	6
3.	Компјутерско моделирање на алати за пластични маси (VI сем – ПИНф), (2+2), летен 2007-2008; 2008-2009; 2009-2010; 2010-2011; 2011-2012 (2 x 0.04 x 15 x 5 = 6)	6
4.	САЕ (VII сем – ПИ), (2+2), зимски 2008-2009; 2009-2010; 2010-2011; 2011-2012 (2 x 0.04 x 15 x 4 = 4.8 / 2 = 2.4)	2,4
5.	Машини и алати (IV сем – ИИМ), (2+2), летен 2007-2008; 2008-2009; 2009-2010; 2010-2011; 2011/2012 (2 x 0.04 x 5 x 5 = 2)	2
6.	Машини и обработка (IV сем – ТИ, АФИ), (2+2), летен 2007-2008; 2008-2009; 2009-2010; 2010-2011; 2011/2012 (2 x 0.04 x 15 x 5 = 6 / 2 = 3)	3
7.	Моделирање процеси од пластича обработка 2009-2010; 2010-2011; 2011-2012 (2 x 0.04 x 15 x 4 = 4.8 / 2 = 2.4)	2,4
8.	Технологија на композитни материјали (VIII сем – ПИ), (2+2), летен 2007/2008; 2008-2009; 2009-2010; 2010-2011; 2011-2012 (2 x 0.04 x 15 x 5 = 6)	6
9.	Менаџмент на технолошки развој (VII сем – ИИМ), (2+2), зимски 2011/2012 (2 x 0.04 x 15 x 1 = 1.2)	1,2
		35
Одржување на вежби		
10.	3Д-инженерство 1 (IV сем – ПИНф), (2+2), летен 2007-2008; 2008-2009; 2009-2010; 2010-2011; 2011-2012 (2 x 0.03 x 15 x 5 = 4.5)	4,5
11.	Компјутерско моделирање на процеси со обликување (VI сем – ПИНф), (2+2), летен 2007-2008; 2008-2009; 2009-2010; 2010-2011; 2011-2012 (2 x 0.03 x 15 x 5 = 4.5)	4,5
12.	Компјутерско моделирање на алати за пластични маси (VI сем – ПИНф), (2+2), летен 2007-2008; 2008-2009; 2009-2010; 2010-2011; 2011-2012 (2 x 0.03 x 15 x 5 = 4.5)	4,5
13.	САЕ (VII сем – ПИ), (2+2), зимски 2007-2008; 2008-2009; 2009-2010; 2010-2011; 2011-2012 (2 x 0.03 x 15 x 5 = 4.5)	4,5
14.	Технологија на композитни материјали (VIII сем – ПИ), (2+2), летен 2007/2008; 2008-2009; 2009-2010; 2010-2011; 2011-2012 (2 x 0.03 x 15 x 5 = 4.5)	4,5
15.	Машини и алати (IV сем – ИИМ), (2+2), летен 2007-2008; 2008-2009; (2 x	0,6

	0.03 x 5 x 2 = 0.6)	
16.	Машини и обработка (IV сем – ТИ, АФИ), (2+2), летен 2007-2008; 2008-2009; (2 x 0.03 x 15 x 5 = 4.5 / 2= 2.25)	2,25
		25,35
	ВТОР ЦИКЛУС СТУДИИ	
	Одржување на настава	
17.	Технологии на брзи прототипови (IV сем – инд.м.), (2+2), летен 2009-2010; 2010-2011; (2 x 0,05 x 15 x 2 = 3)	3
18.	Одбрани поглавја од компјутерски потпомогнато производство (менторски) –2007/2008, 2008/2009, 2009/2010, 2010/2011, 2011/2012	3,75
19.	Моделирање на процеси со обликување (менторски), 2009-2010, 2010-2011	3
20.	Менаџмент на технолошки развој (менторски), 2011-2012	1,5
21.	Конкурентно инженерство (менторски), 2010-2011	1,5
		12,75
	Подготовка на нов предмет за втор циклус на студии:	
22.	Подготовка на нов предмет: конкурентно инженерство, 2008	1
23.	Подготовка на нов предмет: примена на композитни структури,2008	1
24.	Подготовка на нов предмет: моделирање и симулации на процеси со обликување, 2008	1
25.	Подготовка на нов предмет: одржливо производство, 2011	1
		4
	Консултации со студенти	
26.	Консултации со студенти 2007/2008 (146 студенти)	0,292
27.	Консултации со студенти 2008/2009 (154 студенти)	0,308
28.	Консултации со студенти 2009/2010 (133 студенти)	0,266
29.	Консултации со студенти 2010/2011 (150 студенти)	0,3
30.	Консултации со студенти 2011/2012 (65 студенти)	0,13
		1,296
31.	Ментор на дипломска работа (20 студенти)	4,0
32.	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат (5 студенти)	2,5
33.	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура (12 студенти)	3,6
34.	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа (30 студенти)	3
		13,1
35.	Интерна скрипта од предавање: машини и алати, машини и обработка, (дел обработка со деформација), МФС, 2007	4
36.	Интерна скрипта од предавање: 3Д-инженерство 1, МФС, 2007	4
37.	Интерна скрипта од предавање: технологија на композитни материјали, МФС, 2008	4
38.	Интерна скрипта од вежби: 3Д-инженерство, МФС 2009	3
39.	Практикум за вежби по предметот: Обработка со пластична деформација, 2008	3
40.	Интерна скрипта: Брзи прототипови, МФС, 2010	4
41.	Интерна скрипта од предавање: одржливо производство: менаџмент на животен циклус на производ, МФС, 2011 (предавања подготвени во рамките на Tempus MAS-PLM проект, plm-courses.mf.edu.mk)	4
		26
	ВКУПНО	117,496

II. НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени
	менторства	
1.	Ментор на докторска дисертација (4 во тек и една завршена)	15
2.	Ментор на магистерска работа (7 завршени и 4 во тек)	11
		26
	Научно истражувачки проекти:	
3.	А.Кочов и др., раководител на научно истражувачки проект со меѓународно учество, 2007–2010 година: Улогата на нумеричките симулации во конкурентното инженерство , партнер: Универзитет во Љубљана, Машински факултет-Љубљана, ТЕКОС – центар за развој, Целје, Словенија.	9
4.	А.Кочов и др., раководител на научно истражувачки проект, билатерален проект Македонија-Словенија, Улогата на реверзибилното инженерство во развојот на алатите за бризгање пластика и обработка на лимови ; ТЕКОС Целје, Словенија, 2007 – 2008.	6
5.	А.Кочов и др., раководител на научно истражувачки проект, билатерален проект Македонија-Словенија, Развој на електронска библиотека за подобрување на извозните активности на алатниците во Република Македонија , партнери: Универзитет во Љубљана и ТЕКОС- Центар за напредни технологии, Целје, Словенија, 2009 – 2011.	6
6.	А.Кочов и др., раководител на научно истражувачки проект: “Зголемување на конкурентноста на малите и средните претпријатија во синџири за снабдување преку процес на развивање нови, уникатни и иновативни стандарди во автомобилската индустрија” , 2011 – 2012 година.	6
7.	А.Кочов и др: Учесник во ЕУРЕКА-меѓународен проект: Systems for assessment of surface integrity ; EUREKA project, E!4133 Partners: Gorenje, Slovenia; TECOS, Slovenia; AITIIP Foundation, Spain; DESARROLLO EMBEL SL, Spain; CIRKO Macedonia, 2007-2010.	5
8.	А.Кочов и др : Учесник во ЕУРЕКА-меѓународен проект: Innovative eco-friendly processing of volumetric sheet metal components , EUREKA project, E!5783, 2010-2013.	5
		37
	Меѓународни проекти	
9.	А.Кочов : project manager & others: Design and Development of Supply Chain Management solution for the tool and die companies in Macedonia , Project implemented by CIRKO MES Center of Excellence, sponsored by the USAID e-BIZ Project EDC Boston USA, September 2006 – September 2007.	9
10.	А.Кочов : project manager: Programme for Cleaner production technologies , UNIDO, 1 st phase, 2007-2008, UEMCD10001.	9
11.	А.Кочов , раководител и др.: Управување со снабдувачки синџири (Supply Chain Management) , проект финансиран од страна на ЕДЦ, Бостон, САД и е-БИЗ проект на УСАИД - мисијата во Македонија, октомври 2006-јуни 2008.	6
12.	А.Кочов project manager & others: Macedonian Inward Processing – Customs Application , Project implemented by ICL Group Consortium USA, sponsored by USAID & Business Environment Activity (BEA) Project, Washington DC, USA, Skopje, 2007-2008.	9
13.	А.Кочов , project manager & others: Cleaner Production Technologies in Macedonian industry , UNIDO, 2 nd phase, 2008-2010, UEMCD10157.	9
14.	А.Кочов : Раководител на национален научен проект: Establishing E-	6

	LIBRARY for Macedonian machine tool industry , CIRKO MES CE and USAID Macedonia, Competitiveness Project, june 2008 - september 2009, Macedonia	
15.	А.Кочов , раководител на проектот, Ц.Кленденин и др.: ICL – Снабдувачки синџири во македонската алатничарска индустрија , финансиран од УСАИД-мисијата во Република Македонија, а во соработка со ICL Group & Harvard Bussiness School, USA, 2008-2009.	6
16.	А.Кочов project manager & others: Resource Efficiency and Cleaner Production and Low carbon in agro business sector in Macedonia , UNIDO, 2010-2012, UEMCD10002.	6
		60
17.	А.Кочов , раководител и други: истражувачки проект за технолошки развој: Развој на дигитална база на податоци во форензичка стоматологија со реверзибилно инженерство , партнери: Ајкон медикал и Воена болница-Скопје, 2008 година.	6
18.	Учесник во меѓународен проект: “Capacity Building and Promotion of Innovation in the Republic of Macedonia”, Small and medium-size Enterprise Development – Government and Private Sector, An EU-funded project managed by the European Agency for Reconstruction, Skopje, June 2007.	5
19.	Љ.Дудески, А.Кочов : Дизајнирање и развој на нов модел на брзооден редуктор , Развојно-истражувачки проект со Агрометал ДООЕЛ Скопје, септември 2007	3
20.	Ј.Чалоска, А.Кочов и др.: истражувачки проект за технолошки развој: Метални матрични композити за изработка на алати отпорни на абеење , партнери: МкМОЛД доо, Плазма АД-Скопје, 2008, Скопје.	3
21.	Љ.Дудески, А.Кочов и други: Учесник во национален истражувачки проект за технолошки развој: Анализа и развој на постројка за хомогенизација на пилули за аеросолно гасење на пожар , Развојно-истражувачки проект, финансиран од Министерството за образование и наука на Р.Македонија, носител: ВЕДА - Скопје, раководител на проектот Љ. Дудески, Машински факултет, 2009.	3
22.	Р.Поленакоски, А.Кочов и др: Учесник во меѓународен проект: ETF-SM-00066-2008, 145180-TEMPUS-1-2008 “ Creating R&D Capacities and Instruments for boosting Higher Education-Economy Co-operations ”; Coordinator: Montanuniversität Leoben” (2009-2011).	5
23.	В.Гечевска, координатор, А.Кочов , учесник и др., меѓународен проект: TEMPUS Project, “ MAS-PLM Master Studies and Continuing Education Network for Product Lifecycle Management with Sustainable Production ”; 144959-Tempus-2008-IT-JPCR, TEMPUS IV Programme, funded by the European Commission, Contractor: Technical University in Turin, Italy, Partners: Italy, Slovenia, Greece, Macedonia, Croatia, Serbia, 2009-2012, www.master-plm.net ; Atanas Kochov Responsible for course PLM Sustainable production	5
24.	Ј.Лазарев, А.Кочов и др: Учесник во научно истражувачки проект, билатерален проект Македонија-Словенија, Напредни композитни материјали со метална матрица и нивна апликација во производни технологии , Advanced Metal Matrix Composites and their Applications in Production Technologies партнери: Универзитет во Љубљана, Словенија, 2010 – 2011	5
25.	Ј.Чалоска, А.Кочов : Учесник во национален развојно-технолошки проект: Развој на производ, конструкција и изработка на алат за повеќе функционален цепен пепелник , развојно-истражувачки проект, финансиран од Министерството за образование и наука на Р.Македонија, носител: ЛОНОСКИ – Скопје, Машински факултет, 2011.	3
26.	Љ.Дудески, А.Кочов и други: Учесник во национален истражувачки проект	3

	за технолошки развој: Обработливост при свиткување, сечење и дупчење на челици со зголемена тврдост HARDOX , развојно-истражувачки проект, финансиран од Министерството за образование и наука на Р.Македонија, носител: МИНЕСОТА - Скопје, раководител на проектот Љ. Дудески, Машински факултет, јануари-јули 2011.	
27.	В.Гечевска, А.Кочов и други: „ Development and design of the information system for process management in the logistic center ”, Development and Research Project financed by the Ministry of Education and Science of the Republic of Macedonia, Beneficiary company: Betasped, 2010-2011.	3
		44
	<i>Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор:</i>	
28.	Кочов А. , Polenakovik R., Rizov T., Jovanoski B.: “ Positive Macedonian Experiences with Foiregin Funded Projects: Cases of USAID and ADA Funded Projects ”, International Conference: To meet the Challenge: Perspectives for project financed research and project oriented research institutions in Southeast Europe, ASO Sofia, Sofia, Bulgaria, 23-24, November 2007.	1,8
29.	А.Кочов , T.Rizov, R.Polenakovik: “ Supply Chain Management - the key for improving Macedonian SMEs’ competitiveness Supply Chain Management for the machine tool industry in Macedonia ”, ICIT & MTP, 6 th International Conference on Industrial tools and material prpcessing technologies, pg.347, Bled, Slovenija, September 2007.	2,4
30.	А.Кочов , T. Rizov: “ Creating Comprehensive e-Library for the Macedonian Machine-Tool Industry ”; 14 th International Science Conference Industrial Systems IS 08, Novi Sad, Serbia, October 2008.	2,7
31.	J.Chaloska, А.Кочов , Lj.Dudeski: “ CAD model of lower limb prothese ”, pg. 135, AMO, 8 th International Conference Advanced manufacturing operations, Kranevo, Bulgaria, June 2008.	2,4
32.	А. Кочов , Rizov T., J.Cledenен: “ Advanced Tools for Ultimate Supply Chain Management ”, 12 th Panhellenic Logistic Conference: Logistics in Southeastern Europe, Crossroads for International Trade, Thessaloniki, Greece, 21-22 November, 2008.	2,4
33.	J.Чалоска, Љ.Дудески, А.Кочов : Применение современных технологий при изготвлении протезов , Вьисокие интеллектуальньие технологии образования и науки, Политехнического университета, Санкт- Петербург, 2009.	2,4
34.	J.Chaloska, А.Кочов : “ Signification of implementation of CP concept for improvement of Macedonian companies ”, pg. 224, International Scientific Conference MOTSP, 2009, Management of technology – step to sustainable production, Sibenik, Croatia, 10-12 June 2009.	2,7
35.	А.Кочов : “ Macedonian SME’s - achivements and future activites: Competitvenss of SME through implementation of CP tehnologies ”, pg. 89, Joint Actions on Climate Change Conference, Aalborg, Danmark June 9-11, 2009.	3
36.	А.Кочов , J.Chaloska, Z.Spiroski: “Creating comprehensive e-library for designing tool and die for injection molding”, pg. 351, ICIT & MTP, 7 th International Conference on Industrial tools and material prpcessing technologies, Ljubljana, Slovenia, October 2009.	2,4
37.	А.Кочов , J.Chaloska: “ Cleaner Production technologies for improved competitiveness of small and medium enterprises ”, pg. 383, ICIT & MTP, 7 th International Conference on Industrial tools and material prpcessing technologies, Ljubljana, Slovenia, October 2009.	2,7
38.	M.Ginovska, S.Chundeva, А.Кочов : “ Streamlining a manufacturing industry and reduction of environmental impacts through	2,4

	implementation of cleaner production ", pg.335, IN-TECH 2010, International conference on Innovative technologies, Prague, Czech Republic, 2010.	
39.	S.Chundeva, A.Kochov : "Implentation of cleaner prudction technologies in a brewery", pg. 267, IN-TECH 2010, International conference on Innovative technologies, Prague, Czech Republic, 2010.	2,7
40.	J.Micevska, Z.Spiroski, J.Chaloska, A.Kochov : " Product quality control by using reverse engineering ", 34 th International conference on production engineering, University of Nish, Serbia, September 2011.	1,8
41.	S.Cvetkov, A.Kochov : " Influence of the size of and hole derived in the initial material on drawing workability of the cold roled metal sheets ", invited paper, pg. 83, ICIT & MTP, 8 th International Conference on Industrial tools and material processing technologies, Ljubljana, Slovenia, October 2011.	2,7
		34,5
	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно списание со меѓународен уредувачки одбор	
42.	I.Lazarev, K.Kuzman, J.Mickovski, J.Lazarev, J.Chaloska, A.Kochov : " Wear resisitance of the deep drawing metal matrix die ", pg.61, Journal for technology of placticity, Vol. 36, No.2, 2011.	4,8 +0,25
		5,05
	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во научно/стручно списание	
43.	J.Chaloska, D. Karakasev, A.Kochov , B.Stojkov: " 3D digitalization in orthopedics ", Mechanical Engineering – Scientific Journal Faculty of Mechanical Engineering, Skopje, Republic of Macedonia, Vol. 27, No. 2, October 2008, Skopje.	1,2
44.	I.Lazarev, J.Chaloska, A.Kochov : " Investigations of influence factors in the process of wire drawing ", pg. 27-30, Mechanical Engineering – Scientific Journal Faculty of Mechanical Engineering, Skopje, Republic of Macedonia, Vol. 28, No. 1, April, 2009 Skopje.	1,6
45.	A.Kochov , T.Rizov: " ICT – based solution for trade facilitation along ineternational supply chains "; Mechanical Engineering, Scientific Journal, Volume 29, Number 1, pg.41-45, Skopje 2010.	1,8
45.	S.Cvetkov, A.Kochov : " Influence of the surface quality due to a hole derived in initial material processing of cold sheets with drawing "; Mechanical Engineering, Scientific Journal, Volume 29, Number 1, pg. 47-51, Skopje 2010.	1,8
		6,4
	<i>Дел од монографија</i>	
46.	Дел од монографија: "Intelligent production systems way to competitiveness and innovative engineering", Chapter 21 – "Creating comprehensive e-Library for improving the competitiveness of the Macedonian machine tool industry" pg. 241-255, University of Maribor, Slovenia & University of Skopje, Macedonia, 2009	6
		6
	<i>Секциски предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество</i>	
47.	A. Kocov , T. Rizov: " Supply Chain Management – tools for raising competitiveness of Macedonian tool and die companies ", Kuehne+Nagel workshop on logistics and transportation, Skopje, December 2007.	2
48.	A.Kochov , J.Clendenin: "Presentation of the suply chain center for regional excellence (SCcORE)", ICEIRD Internation Conference for Enterprenenurship, Innovation and regional Development; "The silk road – information highway of the 21st century, Ohrid, Macedonia, 2008.	2
49.	A.Kochov : AmCham Bussiness Forum: Internships – A Means to Improving Your Organization and Macedonia's Workforce, May 13, 2008, Skopje, Macedonia.	2
50.	A.Kochov ,J.Chaloska: " Macedonian case for sustaianble production, cleaner production technologies ", session: Sustainable production issues	2

	through PLM concept, ICT Innovations Conference, September, 2009, Ohrid, Macedonia, CD-ISBN 978-4568.	
51.	A.Kochov: “CDM projects implementation in SME in Macedonia”, Regional Conference on financing energy efficiency & RES project, energy week, Skopje, Macedonia, 2009.	1
52.	A.Kochov: Enterprise Level Resource Productivity and Environmental Performance Indicators , Expert Working Group, UNIDO-UNEP RECP Net, Luzern, Switzerland, October 18, 2009.	2
53.	A.Kochov: Info day – FP 7 – Joint Research Center : Support to Sustainable Agriculture and Rural Development in the Western Balkans, October 19, 2010; Skopje, Macedonia.	0,5
54.	A.Kochov: “Management of technology - Low Carbon techniques for agro food sector” , European Roundtable for Sustainable Consumption and Production, Delft, Netherland, October 28-31, 2010.	2
55.	A.Kochov: Sustainable industrial development in the context of Low Carbon Society concept , UNIDO-PREPARE conference: “SCP: How to make it possible” Kaunas, Lithuania, September 2011.	2
		13,5
	Пленарни предавања на научен / стручен собир со меѓународно учество	
56.	A.Kochov: “Scientific and Technological Innovations for Greater Economic Revitalization (S-TIGER)” , Fulbright Academy, Cambridge University, Boston, USA, February, 2008.	3
57.	A.Kochov: Challenges in a Cross-border Disaster eResponse in the eRegion , 6 th Workshop on the Cross border cooperation, Interoperability of Information Systems of the organizations involved, Kranj, Slovenia, November 12, 2008.	1
58.	A.Kochov, B.Dunjic: Low-Carbon production concept in managing SME in WBC, Regional Resource Efficient & Cleaner Production Net meeting of NVPCs and NCPPs from the European and Central Asian countries, 4 th Nevsky International Ecological Congress, May 2011; St. Petersburg, Russia.	3
59.	A.Kochov: “Green manufacturing driving low carbon, resource efficient and clean industrialization in developing and transition economies” , 2 nd Global Network Conference on Resource Efficient and Cleaner Production (RECP – 2011), UN – Gigiri, Nairobi, Kenya, 17-19 October 2011.	3
60.	A.Kochov: “Influence of the size of and hole derived in the initial material on drawing workability of the cold roled metal sheets” , invited paper, 8 th ICIT & MTP, Ljubljana, Slovenia, October 2011.	3
		13
	ВКУПНО	245.45

III. СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ И ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. број	Назив на активноста	Поени
61.	A.Кочов: Изработка на Правилник за користење опрема и заштитни средства кои се наменети за употреба во потенцијални експлозивни атмосфери, ГТЗ Македонија и Министерство за економија на Република Македонија, 2011.	4
62.	A.Кочов, S. Chundeva, M.Ginovska: CP assesments in Agro bussines sector SME's (8 CP assesments) , project sponsored by USAID mission – AgBIZ project unit, 2008-2009.	8
63.	A.Kochov, et.all. RECP and Low carbon assesments in Macedonian companies from agro business sector, 7 companies, UNIDO and NCPC Macedonia, 2010-2011.	7
64.	Учесник во национален стручно-апликативен проект: Promoting Cleaner Production Concept – Republic of Macedonia , Follow up Cooperation	3

	project financed by JICA, Japan, may-december 2010.	
65.	Национален координатор на меѓународен проект: CEEPUS II Program PL 0033-02-0607 Network: "Development of mechanical engineering (design, technology and production management) as an essential base for progress in the area of small and medium companies` logistics – research, preparation and implementation of joint programs of study, 2006-	2
66.	А.Кочов: раководител на проект: Internship practice committed to personal development through excellence in experimental education , MAAA & US Embassy , Skopje 2008-2010	3
67.	Lazarevska, А.Кочов: "Service Learning towards tackling Individual needs of the Persons with disabilities in Education", financed by the Alumni Innovation Engagement Fund from the US Department of State, MAAA (Sep 2011 – Oct 2012))	2
68.	А.Кочов , Lazarevska, A. et. al., 2011: Strengthening Capacity for Strategic Decision Making and Risk Assessment towards Sustainable Development in Rural Agriculture: Tackling Climate Change with Renewable Energy and Energy Efficiency Measures (Zero and Low Carbon Emission Technologies) , USAID RFA # M-OAA-GRO-EGAS-DGP-11-0001	2
69.	Член на национална жири-комисија: евалуатор на проекти за технолошки развој во рамки на програмата на Министерството за образование и наука на Република Македонија за 2008 - 2010 година	1
70.	Член на Комисија за начин и постапка за финансирање на научноистражувачки проекти односно програми	2
71.	Евалуатор за ТЕМПУС-проекти и ФП 7 -1,1	2
72.	Рецензент на трудови за Elsevier Science Journal - 2	2
73.	Рецензент на билатерални проекти со Словенија - 3	3
74.	Рецензент на проекти за технолошки развој на Република Македонија- 5	5
75.	Рецензент на ЕУРЕКА-проекти -2009, 2010, 2011	3
76.	Учество во промотивни активности на Факултетот – 2008 - 2011	1.5
77.	Член на извршен одбор на меѓународен научен/стручен собир: Четврта меѓународна конференција за претприемништво, иновации и регионален развој, ICERID 2011, 5-7 мај 2011, Охрид, Македонија.	1
78.	Член на меѓународен научен совет на 7th ICIT & MTP (International Conference on Industrial Tools and Material Processing Technologies), 2009.	1
79.	Член на меѓународен научен совет на 8th ICIT & MTP (International Conference on Industrial Tools and Material Processing Technologies), 2011.	1
80.	Член на програмски комитет на ICT Innovations Conference, PLM Workshop, September , 2009, Ohrid , Macedonia.	0,5
81.	Член на меѓународен научен совет ICERID 2008, модератор на сесија: Need for networking (ICEIRD2008 Experts meeting) - closed session, 2008.	1
82.	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание (Journal of Plasticity).	1
83.	Студиски престој во САД при Fulbright Academy for science and technology, Boston, USA, February 2008.	0,5
84.	Студиски престој на Универзитетот во Грац, Австрија во рамките на ТЕМПУС-проект: "Creating R&D Capacities and Instruments for boosting Higher Education-Economy Co-operations"; 25-31 март, 2009, Грац, Австрија.	0,5
85.	Студиски престој на Универзитетот Оксфорд, Англија, во рамките на ТЕМПУС-проект: "Creating R&D Capacities and Instruments for boosting Higher Education-Economy Co-operations", Октомври 20-25, 2009	0,5
86.	Студиски престој во рамките на УНИДО-УНЕП програмата за "Enterprise level indicators for resource productivity and environmental performance", во периодот 17-24 октомври 2009 година во Луцерн, Швајцарија.	0,5
87.	Студиски престој во рамките на ТЕМПУС-проектот: <i>Master Studies and</i>	0,5

	<i>Continuing Education Network for Product Lifecycle Management with Sustainable Development</i> , на Машинскиот факултет во Нови Сад	
88.	Декември 2010 – студиски престој на Институтот за индустриско инженерство и менаџмент на Факултетот за технички науки при Универзитетот во Нови Сад, Србија, со проектна активност на тема: Product Management – ICT Tools and Siemens PLM Software, финансиран од TEMPUS MAS-PLM No.144959 проектот.	0,5
89.	Март 2011 – еднонеделен студиски престој на Депарتمانот за производно и индустриско инженерство и производна економика при Technical University of Turin, Торино, Италија, со проектна активност на тема: Sustainable Management for New Products Development, финансиран од TEMPUS MAS-PLM No.144959 проектот.	0,5
90.	Студиски престој во рамките на УНИДО-УНЕП програмата за Resource Efficiency and Cleaner Production , Low Carbon society, Nairobi, Kenya, 15- 21 October 2011	0.5
91.	Членство во извршно тело на меѓународна организација која поддржува научноистражувачка дејност (ERAC; BoG JRC; SFIC)	6
92.	Членство во извршно тело на меѓународна организација која поддржува научноистражувачка дејност (ENAM, Alumni State, Fulbright Academy)	6
	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект	
93.	Носител (2 проекта)	2
94.	Соработник (3 проекти)	1,5
	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект	
95.	Носител (4 проекти)	8
96.	Соработник (2 проекти)	2
97.	Член на Одборот за доделување на наградата „Гоце Делчев“	1
98.	Член на Одборот за доделување на наградата „13 Ноември“ на град Скопје	1
99.	Член на Комисија за наука и стопанство за доделување на наградата 13 Ноември на град Скопје	1
100.	Член на комисијата „Stop brain drain“ при Министерството за образование и наука	1
101.	Претседател на Комисија за доделување на наградата „11 октомври“ од областа на стопанството - 2011	1
102.	Претседател на Одборот за доделување на признанието „Најмлад научник 2010“	1
103.	Претседател на Одборот за доделување на признанието „Најмлад научник 2011“	1
104.	Член на комисија за избор во наставно-научно звање (2 комисии)	0,4
105.	Член на универзитетска комисија за изработка на Правилник за плати	1
106.	Декан	6
107.	Раководител на Лабораторијата за технологии на обликување со пластична деформација и брзи прототипови	3
108.	Национален координатор за технички науки при Советот за наука на Министерството за образование и наука (2007-2009)	3
109.	Член на Советот за наука на Министерството за образование и наука и (2009-)	3
110.	Член на тимот за подготовка за националната стратегија за иновациона политика, 2012-2020	2
111.	Учество во подготовка на национална научно истражувачка програма (2011-2015), во тек	3
	ВКУПНО	113,9

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	117,496
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	245,45
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	113,9
ВКУПНО	476,846

Скопје, 27.2.2012

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Владимир Дуковски, с.р.
Машински факултет, УКИМ - Скопје
(редовен професор во пензија)

2. Проф. д-р Јован Лазарев, с.р.
Машински факултет, УКИМ - Скопје

3. Проф. д-р Делчо Јованоски, с.р.
Машински факултет, УКИМ - Скопје
(редовен професор во пензија)

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО
НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ ПРОИЗВОДНО ИНЖЕНЕРСТВО, ТЕХНОЛОГИИ И СИСТЕМИ
И ОРГАНИЗАЦИЈА НА ТЕХНОЛОШКИ ПРОЦЕСИ
НА МАШИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, во Скопје, на својата редовна седница одржана на 23.II 2012 година, со одлука бр. 02-679/1, не определи за членови на Рецензентската комисија за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања во научните области производно инженерство, технологии и системи и организација на технолошки процеси на Машинскиот факултет во Скопје.

На конкурсот за избор на наставник, објавен во весниците ДНЕВНИК и КОХА на 2.II 2012 година, се пријави кандидатката д-р Валентина Гечевска, дипл.маш.инж., вонреден професор од научната област производни технологии и системи, вработена на Машинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Рецензентската комисија во состав: проф.д-р Владимир Дуковски, редовен професор на Машинскиот факултет во Скопје (во пензија), проф.д-р Јован Лазарев, редовен професор на Машинскиот факултет во Скопје и проф.д-р Делчо Јованоски, редовен професор на Машинскиот факултет во Скопје (во пензија), врз основа на анализата на доставената конкурсна документацијата, како и од личното познавање на кандидатот, до Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Д-р Валентина Гечевска е родена на 9.IX 1965 година, во Скопје. Основното училиште го завршила во Скопје, а со средно образование се здобила во гимназијата “Раде Јовчевски - Корчагин” во Скопје, во математичка паралелка, каде што се здобила со звањето ракувач и програмер на сметачки машини. За време на школувањето, учествувала на републички, сојузни и меѓународни натпревари по математика, физика и биологија, каде има освојувано пет први награди на државни натпревари, две први награди на меѓународни натпревари и бројни признанија. Француската алијанса ја наградилa со двонеделен престој во Париз. Средното образование го завршила со одличен успех, како првенец на генерацијата 1980/84 година.

На Машинскиот факултет во Скопје се запишала во учебната 1984/85 година, а дипломирала во 1989 год. на насоката производно машинство, при што работела дипломска работа “Компјутерско дизајнирање на модулни глодала со примена на AutoCAD”. Во текот на студиите била наградувана за постигнат посебен успех и била стипендист на Фондот на Републичката заедница за научноистражувачка дејност формиран за телентирани студенти, од каде што и е доделена стипендија за издигнување и усовршување на научни кадри. Во 1988 година, преку Меѓународната организација за размена на студенти IAESTE, била на двомесечна студентска практика во Институтот за развој на нови технологии при “Металхем” во Ополе, Полска и на Техничкиот факултет во Ополе, каде што работела на проектот “Development of mechanical analysis in metallchemical industry”. Кандидатката д-р Валентина Гечевска се служи активно со англискиот јазик, а пасивно со францускиот јазик.

По дипломирањето во 1989 година, како стипендист на компанијата “Раде Кончар - Апаратна техника” во Скопје, се вработила во истата компанија на работното место развоен технолог во работната единица - Развој на технологија и конструкција на нови производи.

Од 1.IV 1990 година, Гечевска засновала работен однос на определено време од 3 години на местото стручен соработник, за вршење воспитно-образовна, научно-истражувачка и стручна работа по група предмети од областа на металорезачките машини и обработка, на Институтот за производно машинство на Машинскиот факултет во Скопје.

Во 1990 година се запишала на постдипломски студии на Машинскиот факултет во Скопје, на Институтот за производно машинство, на насоката машинска технологија и металорезачки машини. Во предвидениот рок ги ислушала и ги положила испитите со највисоки оценки, а во март 1995 година ја одбранила магистерската работа со наслов “Прилог кон автоматизирано проектирање на технолошки процеси за изработка на ротациони делови”, која ја изработила под менторство на проф.д-р Владимир Павловски и се здобила со звање магистер на машински науки.

Со одлука на Наставно-научниот совет, во април 1993 година, Гечевска е избрана за помлад асистент по група предмети од областа на металорезачките машини и обработка, на Институтот за производно машинство на Машинскиот факултет во Скопје. Во март 1996 година, со

одлука на Наставно-научниот совет е избрана за асистент на Институтот за производно машинство, а во април 1999 година е реизбрана во истото звање.

Со одлука на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет од 9.V 2001 година, прифатен е извештајот за подобност на темата за изработка на докторска дисертација со наслов “Истражување на влијателни фактори за оптимирање на обработувачки параметри при нумерички управувана обработка на призматични делови”, под менторство на проф.д-р Владимир Павловски. Докторската дисертација успешно ја одбрала во ноември 2002 година на Машинскиот факултет во Скопје и се здобила со звањето доктор на технички науки.

Со одлука бр.02-212/1 на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет од 30.I 2003 година, д-р Валентина Гечевска била избрана во наставно-научното звање доцент, во научната област на металорезачките машини и обработка.

Со одлука бр.02-1453/6 на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет од 5.VII 2007 година, д-р Валентина Гечевска била избрана во наставно-научното звање вонреден професор, во научната област производствени технологии и системи.

1.1. Студиски престои и гостувачки предавања во странство

Во рамките на својата професионална кариера, д-р Гечевска остварила повеќе значајни студиски престои на реномирани институции во странство, во повеќе држави на Европа и во Америка. Престоите до изборот во звањето вонреден професор се елаборирани и рецензирани во Билтенот објавен на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” бр.922, од 15.VI 2007 година.

Во анализираниот период, како вонреден професор реализира бројни студиски престои, како обуки, истражувачки престои и гостувачки предавања на универзитети и научни институции во странство, во повеќе држави на Европа, како Словенија, Италија, Германија, Австрија, Словачка, Чешка и други, и во држави на Азија, како Јапaн и Узбекистан. Хронолошки приказ на поважните студиски престои реализирани во периодот по изборот во звањето вонреден професор (јули 2007) до сега (јануари 2012), со опис на целта на престојот и институцијата домаќин, е прикажан во Анекс 2 од овој Извештај, во делот дејности од поширок интерес, од III-51 до III -63.

Во извештајниот период, д-р Гечевска има реализирано гостувачки предавања, наведени во Анекс 2, од II-113 до II-117, на универзитетите во Марибор-Словенија, Братислава-Словачка и Нови Сад-Србија, на теми од областите на производните технологии и системи и менаџментот на технолошките процеси.

1.2. Професионален развој

Во извештајниот период, по изборот на д-р Гечевска за вонреден професор во јули 2007 година, таа е продекан за наука и меѓународна соработка на Машинскиот факултет во Скопје, во мандатниот период 1.X 2004 – 30.IX 2008 година. Во тековниот мандатен период, учествува во работата или раководи со седум комисии на Наставно-научниот совет и Деканатската управа на Машинскиот факултет, наведени во Анекс 2, во III-68.

Во јули 2007, д-р Гечевска го основала и од тогаш раководи со WEBLAB-центарот за електронско учење - проектна единица при Машинскиот факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Од октомври 2008 година, е раководител на Лабораторијата за компјутерски интегрирано инженерство на Институтот за производно инженерство и менаџмент на МФС.

Од март 2011 година, го основала и од тогаш раководи со центарот за менаџмент на животен циклус на производи (PLM-центар) – проектна единица при Машинскиот факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Во извештајниот период, д-р Гечевска била ангажирана за рецензент на по еден учебник, и прирачник за високо образование и еден учебник за средно образование, Анекс 2, III-2 и III-3.

Д-р Гечевска е член на повеќе национални и меѓународни асоцијации, здруженија и комитети, кои се од професионален и општествен интерес, и тоа: од 1995 членува во Здружението за производно и индустриско инженерство на РМ; од 1999 е член на IGA (International Geothermal Association); од 1999 е член на МАГА (Македонска геотермална асоцијација); од 2001 е член на SME (Society of Mechanical Engineers); од 2003 е член на Македонското здружение на инженери; од 1999 е член на DAAAM (Danube-Adrian Association for Automation and Manufacturing); од 2005 е член на Советот на ИТ-експерти при Македонската комора за информатички и комуникациски технологии (МАСИТ); од 2010 е член на Европската PLM Асоцијација; од 2011 е иницијатор, основач и член на раководството на PLM InNET (PLM International Network for scientific, academic and industrial cooperation).

Д-р Гечевска е член на научни совети или извршни комитети на шест (6) меѓународни организации кои поддржуваат научноистражувачки активности, наведени во Анекс 2, III-64. Значајни се нејзините активности во EPN-European Professionals Network и IFIP Working Group -

Advances in Production Management Systems преку иницирање и учество во истражувачки проекти на Европската комисија и активностите во Европската асоцијација за PLM и PLM InNET-International Network, каде иницира и работи на нови истражувања и трансфер на технологија во компаниите.

Во рамките на активностите од поширок интерес, д-р Гечевска во јануари 2011 година полагала стручен испит за безбедност и здравје при Министерството за труд и социјална политика на Република Македонија и се здобила со сертификат за стручно лице за вршење активности од областа на безбедност и здравје.

Во дејностите од поширок интерес во извештајниот период, д-р Гечевска учествувала во комисији и работни групи при изготвување на закон, извештаи и акциони планови поврзани со стратешки документи, наведени во Анекс 2, од III-70 до III-73, како и во неколку национални комисији за избори на државни натпревари, наведени во Анекс 2, од III-36 до III-37.

2. НАСТАВНО- ПЕДАГОШКА АНГАЖИРАНОСТ

До изборот во наставното-научното звање вонреден професор, како соработник, помлад асистент и асистент, д-р Валентина Гечевска била ангажирана во подготовката и одржувањето на вежбите од повеќе предмети, а потоа и како доцент е ангажирана за изведување на наставата (предавања и вежби) по повеќе предмети на додипломските студии на Машинскиот факултет во Скопје (согласно со старата студиска програма и нововведената студиска програма според ЕКТС), елаборирани во Билтенот на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ бр.922, од 15.VI 2007 год., при изборот во звањето вонреден професор.

Како вонреден професор д-р Валентина Гечевска е ангажирана за изведување на наставата (предавања и вежби) по следните предмети на додипломските студии на Машинскиот факултет во Скопје, на студиските програми имплементирани согласно со ЕКТС: **инженерска економика, машинска обработка и производни системи, проектирање на технолошки процеси, деловна информатика, инженерски анализи на трошоци, компјутерско проектирање на процеси, производство, производи и услуги, менаџмент на развој на нови производи**, како и **донесување одлуки и анализа на ризици за одржлив развој** на Интердисциплинарната студиска програма за инженерство на животна средина и ресурси.

На студиите од втор циклус на Машинскиот факултет, д-р Гечевска е ангажирана на:

- редовните постдипломски студии-part time

- во истражувачките подрачја производни процеси и технологии, индустриско инженерство и менаџмент, во реализацијата на повеќе предмети: **современи процеси и технологии, техно-економска анализа на обработувачките процеси, алати и материјали, одбрани поглавја од технологија на обработка со симнување на материјал, вештачка интелигенција во производните системи, автоматизирано проектирање на технолошки процеси, анализа на трошоци, инженерска економика-одбрани поглавја.**

- редовните постдипломски студии-full time

- на студиската програма производно инженерство, во реализацијата на следниве предмети: **современи производни процеси и технологии, интелигентни производни системи и технологии на обработка со симнување на материјал – одбрани поглавја и**

- на студиската програма менаџмент на животен циклус на производ, во реализацијата на следните предмети: **менаџмент на животен циклус на производ и економика на животен циклус.**

На докторските студии од трет циклус, д-р Гечевска ќе ги води следниве предмети на двете студиски програми координирани од Машинскиот факултет во Скопје: **интелигентни производни системи и компјутерско проектирање на процеси** на студиската програма – машинство и **инженерски економски анализи** на студиската програма – индустриско инженерство и менаџмент.

Д-р Гечевска била член на 4 комисији за оцена или одбрана на докторска дисертација. Во моментот, ментор е на еден кандидат, кој работи докторска дисертација на Машинскиот факултет во Скопје, на тема: „Оптимизациона техно-економска анализа за инвестициски одлуки при имплементација на софтверски системи за управување со животниот циклус на производите“ и коментор на еден кандидат, кој работи докторска дисертација на Универзитетот во Нови Сад.

Во изминатиот период, вонр.проф д-р Гечевска била определена за ментор на 6 кандидати, кои ги одбрале своите магистерски трудови на Машинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, како и член на 8 комисији за оцена и одбрана на магистерски трудови. Во моментот, 9 кандидати ги работат своите магистерски трудови под менторство на д-р Гечевска.

На иницијатива и под раководство на вонр.проф.д-р Гечевска, во координација со Техничкиот универзитет од Торино во Италија, а во соработка со три европски универзитети од Италија, Словенија и Грција и четири регионални универзитети од Македонија, Србија и

Хрватска, развиена е регионална студиска програма на постдипломски студии на втор циклус за менаџмент на животен циклус на производ, како резултат на Европскиот проект, наведен под број II-10, во Анекс 2. Регионалната студиска програма независно и поединечно е акредитирана од страна на сите партнерски институции, согласно со процедурите и законските одредби во секоја држава. Во согласност со акредитираните студиски програми, првата генерација на студенти ги започна студиите на сите партнерски институции во учебната 2011/2012 година, а вонр.проф.д-р Гечевска, како раководител на постдипломските студии, организираше коменторство од професори од партнерските институции во странство, за кандидатите на студиската програма запишани на Машинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Со поддршка на наведениот Европски проект, под раководство на вонр.проф.д-р Гечевска и проф.д-р Ивица Вежа, во 2011 година на Универзитетот во Сплит, организирана е Летна школа на тема “Product Lifecycle Management -Business Strategy and link to Sustainable Development“, за студентите на студиската програма менаџмент на животен циклус на производ (Анекс 2, I-53). На Летната школа учествувале студенти од пет европски земји, меѓу кои студенти од Машински факултет во Скопје, а д-р Гечевска учествувала и како предавач на школата.

Исто така со поддршка на наведениот Европски проект, под раководство на вонр.проф.д-р Гечевска, во 2011 година организирана е научна теренска настава за студентите на втор циклус студии на студиската програма за менаџмент на животен циклус на производ во Италија и Словенија, со предавања на универзитетите во Торино и во Марибор и со посети на производните капацитети на шест интернационални корпорации, во индустриските региони на двете држави.

Во изминатиот период, како вонреден професор, д-р Гечевска била ментор при изработка и одбрана на 50 дипломски работи на апсолвенти од насоките производно инженерство, индустриско инженерство и менаџмент и производна информатика и учествувала како член во комисија за оцена и одбрана на над 60 дипломски работи.

Во анализираниот период, по изборот за вонреден професор, како претседател на Комисијата за постдипломски студии, кандидатката го раководела усогласувањето на постдипломските студии на Машинскиот факултет во Скопје во согласност со ЕКТС и воведувањето на студии од втор циклус. Притоа го раководи изготвувањето на Елаборатот за измени и дополнувања на part-time постдипломски студии на Машинскиот факултет во Скопје во part-time постдипломски студии од втор циклус по ЕКТС. Истовремено ја координира комисијата за изготвување на Елаборат за full-time постдипломски студии од втор циклус по ЕКТС на Машинскиот факултет. Двата елабората се акредитирани во 2008 година, согласно со законската процедура и Машинскиот факултет успешно стартува со реализација на студиите од втор циклус по ЕКТС, од академската 2008/2009 година.

Во 2009 година, д-р Гечевска го координира и го изготвува Елаборатот за нова студиска програма на постдипломски студии од втор циклус за менаџмент на животен циклус на производ на Машинскиот факултет, во согласност со законските измени, новите акти за интегриран универзитет и правилниците на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и новите усогласени акти на Одборот за акредитација на Република Македонија. Елаборатот е акредитиран во 2010 година и Машинскиот факултет успешно стартува со реализација на новата студиска програма на студиите од втор циклус.

Во 2010 година, д-р Гечевска е координатор на изготвувањето на Елаборатот за докторските студии на трет циклус за студиската програма Машинство, на Машинскиот факултет во Скопје, кои се подготвуваат за прв пат за потребите на Школата за докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, а во согласност со законските одредби и актите на Универзитетот.

3. НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА АКТИВНОСТ

Научноистражувачката активност на кандидатката д-р Гечевска за анализираниот период, се состои од научни трудови публикувани во меѓународни списанија, научни трудови на меѓународни конференции, конгреси и симпозиуми, учество во научноистражувачки проекти, издавање на научни монографии, како и предавања на научни и стручни собири и гостувачки предавања на странски универзитети (прикажани во точка 1.1. и Анекс 2, од II-51 до II-63), во чија изработка активно учествувала, како автор или коавтор.

3.1. Научни трудови објавени во научни списанија

Научните трудови на кандидатката д-р Валентина Гечевска, изработени и објавени во научни списанија од нејзиниот прием на Машинскиот факултет во Скопје, па до изборот во звањето вонреден професор, се дадени и рецензирани во Билтенот на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр.819, од 15.I 2003 год., при изборот во звањето доцент и Билтенот бр.922, од 15.6.2007, при изборот во звањето вонреден професор, заклучно со реден број 13.

Листата на четиринаесет (14) реализирани научни трудови од изборот за вонреден професор до денес, објавени во референтни научни списанија со меѓународни уредувачки одбори, меѓу кои четири (4) со фактор на влијание [I.F.], е дадена во Анекс 2, под броевите од II-53 до II-67.

3.2. Научни трудови рецензирани и објавени во зборници на трудови на конференции, симпозиуми и семинари со меѓународен програмски одбор

Научните трудови објавени на конгреси, конференции, симпозиуми, од приемот на д-р Гечевска до изборот во звањето вонреден професор, се рецензирани во билтените бр.819, од 15.I 2003 год., за изборот во звањето доцент и бр.922, од 15.IV 2007, за избор во звањето вонреден професор, заклучно со реден број 51.

Во својата професионална кариера, д-р Гечевска има објавено над стотина научни трудови рецензирани и печатени во зборници на конференции, конгреси и симпозиуми. Листата на рецензирани научни трудови, реализирани во периодот по изборот на д-р Гечевска за вонреден професор, е прикажана во Анекс 2 под редни броеви од II- 68 до II- 104, при што се воочува учество на повеќе домашни и меѓународни конференции и конгреси.

3.3. Секциски предавања на научни или стручни собири со меѓународно учество

Д-р Гечевска има одржано повеќе секциски предавања на научни и стручни собири со меѓународно учество во земјата и во странство, од кои позначајните се издвоени и дадени во Анекс 2, под редните броеви II-105 до II-112, меѓу кои две пленарни предавања по покана на научни собири и повеќе секциски предавања на стручни и научни собири.

3.4. Научноистражувачки, образовни и апликативни проекти

Од изборот за вонреден професор до денес, д-р Гечевска учествувала како експерт во повеќе домашни и меѓународни проекти, поддржани и финансирани од повеќе истражувачки и образовни европски програми, како FP6, FP7, ERA, EAR, ADA, CEI, TEMPUS, од кои дел се успешно финализирани, а дел се во тек, прикажани во Анекс 2, под редните броеви од II- 4 до II-33. Притоа, во седум (7) проекти д-р Гечевска се јавува како проектен раководител (II-4 до II-10), а во пет (5) проекти како национален координатор (II-11 до II-15), при што се согледува реализирана соработка со голем број на реномирани меѓународни образовни и истражувачки институции. Во реализацијата на шеснаесет (16) меѓународни проекти, д-р Гечевска била и е вклучена како експерт (II-16 до II-33). Преку големиот број на проектни активности, кандидатката остварила значаен придонес во научните истражувања, во апликацијата на резултатите во компаниите преку трансфер на технологија и имплементација на сознанијата во образовниот процес.

3.5. Монографии и делови од монографии

Од изборот за вонреден професор до денес, д-р Гечевска била автор и коавтор на три научни монографии, прикажани во Анекс II на овој извештај, од II-34 до II-36, од кои две се издадени во земјата, од Машинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и една издадена во странство, од Машинскиот факултет на Универзитетот во Марибор, Словенија.

Притоа, д-р Гечевска е автор или коавтор на шеснаесет (16) поглавја, како делови од монографии, прикажани во Анекс II на овој Извештај, од II-37 до II-52, при што за одбележување е тоа што е автор на седум (7) поглавја во монографии издадени во земјата и на две (2) поглавја во монографии издадени во странство.

4. СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

4.1. Стручни активности

Стручно-апликативната дејност на д-р Гечевска во анализираниот период е изразена преку стручни евалуации и експертизи за потребите на компаниите, индустријата и пошироката јавност во земјата и во странство, во чија изработка активно учествувала, како автор или коавтор.

Стручните трудови изработени од приемот на д-р Гечевска на Машинскиот факултет во Скопје, па до изборот во звањето вонреден професор се дадени и рецензирани во Билтенот на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр.819, од 15.I 2003 год. при изборот во звањето доцент и Билтенот бр.922, од 15.IV 2007 година, при изборот во звањето вонреден професор, заклучно со реден број 15.

Стручните и апликативните активности на д-р Гечевска, реализирани во соработка и за потребите на компаниите и индустријата во анализираниот период, по изборот за вонреден професор, се прикажани во Анекс 2, под редни броеви од III-6 до III-10, како и изработените

физибилити-студии за одделни економски, стопански и општествени сектори, прикажани во Анекс 2, од III-33 до III-35.

4.2. Експертизи, евалуации и рецензии

Во периодот по изборот за вонреден професор, д-р Гечевска има реализирани бројни експертизи, евалуации, рецензии и стучни активности од поширок интерес, преку:

- учество во евалуациони бордови на неколку меѓународни научноистражувачки проектни програми и институции кои подржуваат истражувачки програми, како FP7, BMBF, EACI, ETF, детално прикажани во Анекс 2, од III-11 до III-15;
- рецензент на референтни научни списанија на издавачи, како Elsevier, Taylor & Francis, IEEE и други, во научната област индустриско инженерство и менаџмент и научната област производни технологии и системи, од кои дел со значаен фактор на влијание (Анекс 2, III-16 до III-24);
- рецензент на научни одбори на меѓународни конференции (Анекс 2, од III-26 до III-29);
- рецензент за национални проектни програми (Анекс 2, од III-30 до III-32);
- рецензент на Прирачник за технолошки менаџмент, за поглавјето за интелегентни производни системи, издание на John Wiley & Sons, во три тома (Анекс 2, III-25).

4.3. Дејности од поширок интерес

Во периодот по изборот за вонреден професор, д-р Гечевска има реализирано повеќе активности од поширок интерес, како: уредник на научното списание – “Машинско инженерство” на Машинскиот факултет во Скопје (Анекс 2, III-44), кое го издигнува од зборник на трудови во научно списание, член на уредувачки одбори на три (3) меѓународни научни списанија (Анекс 2, од III-45 до III-47), претседател на два (2) програмски одбора на меѓународни собири (Анекс 2, III-48 до III-49), член на научни одбори на петнаесет (15) меѓународни научни конференции (Анекс 2, III-50), како и член на шест (6) меѓународни организации кои подржуваат и организираат научноистражувачки активности (Анекс 2, III-64).

5. АНАЛИЗА НА ДОКУМЕНТАЦИЈАТА СО КРАТОК ОСВРТ НА ТРУДОВИТЕ

Во периодот по изборот за вонреден професор, од 2007 година до денес, активноста на д-р Валентина Гечевска е широко застапена во наставната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност. Кандидатката реализирала богати научни истражувања, при што за истакнување е значителниот број на трудови публикувани во земјата и во странство, претставени во документацијата во Анекс 2 и елаборирани во овој Извештај, во Точка 3. Објавените научни трудови што д-р Гечевска ги изработила во анализираниот период содржат резултати, што според обработуваната проблематика, можат да се групираат во неколку истражувачки области, кои припаѓаат на научните области на изборот:

- Научната област производно инженерство, технологии и системи, во полето машинство:
 - развој на напредни компјутерски алатки за автоматизација на технолошки процеси,
 - моделирање, управување и оптимирање на производни процеси за обработка со режење,
 - интелегентни производни системи,
 - проектирање на производни технологии и алати.
- Научната област организација на технолошки процеси, во полето индустриско инженерство и менаџмент:
 - менаџмент на трошоци и инженерски економски анализи,
 - менаџмент на животен циклус на производи и развој на производи,
 - менаџмент на технологии и иновативни бизнис алатки,
 - менаџмент на еко-одржливи технолошки процеси за одржлив развој.

Во продолжение е даден осврт на научните реферати објавени во научни списанија и рецензирани зборници, кои содржат резултати кои припаѓаат на научната област производно инженерство, производни технологии и системи.

Трудовите II-37, II-47, II-55, II-74, II-77, II-78, II-88 даваат придонес во областа на развој на еволутивните оптимизациони методологии и примена во проектирање на производните системи и технолошките процеси, преку анализи на моделирани и симулирани процеси, компарирани со реални работни услови. Во трудовите авторите ги елаборираат интелегентните пристапи при моделирање на технолошките процеси со посебен осврт на примената на генетските алгоритми при моделирањето на обработувачки процеси со нумерички управувана обработка. Трудовите II-37, II-74, II-78 се од областа на еволутивните оптимизациони методи каде што е прикажана

креирана оптимизациона методологија развиена со примена на генетски алгоритми, како стохастички пребарувачки алгоритми, засновани на теоријата на веројатност и механизмите на природна еволуција и генетика. Оптимизациона методологија овозможува формализација на изнаоѓањето на оптимум на зададена функција, преку поистоветување со еволутивниот процес.

Трудовите II-39, II-45, II-54, II-60, II-72, II-73, II-85, II-100 даваат придонес во истражувањата насочени во областа на компјутерски интегрираното инженерство, со цел да се даде придонес во автоматизирањето на одделни модули од компјутерски потпомогнато проектирање на технолошки процеси (CAPP). Во трудовите II-73, II-76 презентирани се математички процедури кои се базираат на параметарско проектирање и креирање на интерактивен модел на машинскиот дел. Презентирана е примена на развиената DLL (Duble Lincod List) методологија, креирана како основен динамички носител на информации за геометријата и за технолошка база на знаење за производот. Апликација на теоријата на графови и математичката логика се применети при генерирање на технолошки предикциони правила за управување со базата на знаења.

Трудовите II-38, II-56 даваат придонес во областа на високобрзинските обработки преку истражувања на процесите на обработка на обоени метали со имплементација на интелигентни пристапи за моделирање на процесите. Трудовите II-48, II-69, II- се од областа на обработката со симнување на материјал, каде што се прикажани анализи на применувани процесни параметри и влијателните фактори кои произлегуваат од примената на нови резачки материјали кај различни производни технологии.

Трудовите II-41, II-57, II-75 прикажуваат анализи на зголемување на продуктивноста и ефективноста на производните процеси преку зголемување на трајноста на резачките алати и истовремено унапредување на квалитетот на производот, преку примена на методологии за подобрување на трајноста на резните алати, како CVD и PVD-постапките и јонската имплантација, со експериментални верификации на добиените резултати.

Во продолжение е даден осврт на научните реферати објавени во научни списанија и рецензирани зборници, кои содржат резултати кои припаѓаат на научната област организација на технолошки процеси, во полето индустриско инженерство и менаџмент.

Трудовите II-40, II-54, II-61, II-66, II-79 се од областа на управување со тр ошоци и инженерските економски анализиво рамки на производните и услужните системи, со анализа на методологии за обезбедување ефикасно управување со производствените и бизнис-процесите, преку менаџмент на трошоци, редукација на трошоци и донесување инвестициски одлуки.

Трудовите II-50, II-63, II-81 даваат придонес во областа на менаџментот на животниот циклус на производите и прикажуваат анализи за примена на оваа бизнис стратегија во правец на креирање конкурентни компании со ефикасни и иновативни бизнис процеси. Со низата трудови во ова подрачје, кандидатката дава значителен придонес во развој и примена на новите иновативни бизнис стратегии базирани на напредни информатички пристапи и се изградува во истакнат истражувач. Трудовите II-66, II-83 ги елаборираат базичните аспекти на оваа нова бизнис стратегија со компаративни прикази на придобивките од нејзино воведување во управување на процесите во компанијата, а во трудовите II-94, II-103, II-104 дадени се анализи на информатичките аспекти на PLM стратегијата, со анализа на конкретни ИТ алатки. Во трудовите II-52, II-65, II-67, II-80, II-89, II-102 авторите ги анализираат и дискутираат интердисциплинарните аспекти на PLM стратегијата, преку следење на постулатите на одржливиот развој низ аспектите на животната средина, општествената заедница и економскиот развој, како барања кои неопходно треба да се следат низ сите фази на животниот циклус на производот.

Трудовите II-49, II-51, II-53, II-58, II-61, II-84, II-87 прикажуваат анализи на методологии и нивна примена во областа на технолошки менаџментот преку моделирање на бизнис процеси базирани на иновативни пристапи, lean менаџмент (II-67), mass customization (II-53, II-95), менаџмент на знаење (II-61, II-93), современи компјутерски алатки за моделирање и иновацииски алатки (II-91, II-93, II-103).

Во трудовите II-52, II-65, II-80, II-89, II-91, II-102, III-33, III-35 се прикажуваат и анализираат аспекти од менаџмент и заштита на животната средина преку моделирање и управување на одржливи производни процеси и еко-технологии, базирани на еко-одржливост, сето тоа во правец на одржлив развој. Со овие истражувања, кандидатката дава придонес во развојот и имплементацијата на производни процеси базирани на нови иновативни технологии во согласност со стандардите за заштита на животната средина и постулатите на одржливиот развој, со цел нивна примена во деловните процеси и подобрување на конкурентноста на компаниите.

Во научноистражувачката дејност, кандидатката се афирмира како раководител или соработник на домашни и меѓународни проектни тимови, при изработката на успешни научноистражувачки, образовни и развојно-истражувачки проекти, што е евидентно од значајните резултати кои се документирани во приложената документација во Анекс 2.

Проектите каде што д-р Гечевска е раководител, даваат значителен придонес и тоа:

- Научноистражувачките проекти II-4, и II-8 даваат придонес во развојот на интелегентните информатички базирани пристапи при проектирањето на производните процеси и системи;
- Развојно-истражувачките проекти II-5, II-6 и II-7 остваруваат трансфер на технологија за подобрување на технолошките процеси преку имплементирање на интегрирани ИТ-решенија во производните и услужните процеси кај група македонските компании, а проектите II-23, II-24 и II-25 обезбедуваат директна имплементација на иновативни деловни алатки за развој на нови производи и ефикасно управување на процесите во наведените македонски компании корисници на резултатите, заради зголемување на нивните компетитивни предности;
- Образовните проекти II-9 и II-10 даваат придонес со воведување на нови ИТ-алатки при реализацијата на наставниот процес и воведување на нови интернационални студиски програми, како и образовните проекти од II-11 до II-14 преку кои се реализирани бројни мобилност на студенти и наставен кадар помеѓу партнерските институции и проектот кој обезбедува директна поддршка на мобилности за сите институции вклучени во новите регионални постдипломски студии за PLM.

Изнесените податоци во Извештајот, ни даваат за право да констатираме дека активностите кои вонр.проф. д-р Валентина Гечевска, дипл.маш.инж, ги реализирала во изминатиот петгодишен период на национално и меѓународно ниво го истакнуваат нејзиниот огромен придонес за развојот на научните полиња машинство и индустриско инженерство и менаџмент преку истакнатите резултати во научните области производно инженерство, технологии и системи и организација на технолошки процеси, со што ги афирмирала Машинскиот факултет, Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ и Република Македонија, во регионални и во интернационални рамки.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на анализата и оцената на целокупната активност и постигнатите резултати на вонр.проф. д-р Валентина Гечевска, дипл.маш.инж, во наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејностите од поширок интерес, Рецензентската комисија констатира дека кандидатката, во периодот од изборот за вонреден професор во 2007 година, постигнува континуиран напредок и развој на педагошки, научен и стручен план и успешно достигнува ниво на изграденост во научните полиња на машинството и индустриското инженерство и менаџмент.

Способностите за научноистражувачка работа и интензивниот меѓународен ангажман, што се согледуваат од публикувањето во научни списанија, учеството на меѓународни конференции, вклученоста во реализацијата на домашни и меѓународни проекти и трансфер на знаења, се показател дека кандидатката е изграден квалитетен научен работник, афирмиран во домашни и меѓународни образовни, научни и стручни институции, кој интензивно работи на афирмација на институцијата и државата. Сознанијата од интензивниот меѓународен ангажман ги имплементира и во наставно-педагошката дејност преку осовременување на наставниот процес и пренесување на актуелни светски достигнувања, со што се истакнува како квалитетен наставник, почитуван меѓу колегите и студентите на Машинскиот факултет.

Врз основа на изнесените анализи, како и освоените поени од наставно-образовната дејност (136,12), научноистражувачката дејност (484,39), стручно-апликативната дејност (65,50) и дејностите од поширок интерес (62,00), т.е. вкупно **748,01** поени, според Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Рецензентската комисија заклучува дека во целост се исполнети условите пропишани со Законот за високото образование на Република Македонија, одредбите од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот и има чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје да утврди предлог-одлука за избор на вонр. проф. д-р Валентина Гечевска, дипл.маш.инж., во наставно-научното звање редовен професор во подрачјето на техничко-технолошките науки, односно во полињата машинство и индустриско инженерство и менаџмент, односно во областите производно инженерство, технологии и системи и организација на технолошки процеси на Машинскиот факултет во Скопје.

Истовремено му предлагаме на Универзитетскиот сенат на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје да ја избере кандидатката д-р Валентина Гечевска, дипл.маш.инж., за

наставник во научните области производно инженерство, технологии и системи и организација на технолошки процеси во звањето редовен професор.

Скопје, 27. 2. 2012

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Владимир Дуковски, с.р.
Машински факултет, УКИМ - Скопје
(редовен професор во пензија)
2. Проф. д-р Јован Лазарев, с.р.
Машински факултет, УКИМ - Скопје
3. Проф. д-р Делчо Јованоски, с.р.
Машински факултет, УКИМ - Скопје
(редовен професор во пензија)

ОБРАЗЕЦ
 КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И
 СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Валентина Арсенија Гечевска

Институција: Машински факултет - Скопје

Научна област: производно инженерство, технологии и системи (Поле: машинство)
 организација на технолошки процеси (Поле: индустриско инженерство и менаџмент)

I. НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Р.број	Назив на активноста	Поени
	Одржување на настава на прв циклус студии	
1.	Проектирање на технолошки процеси (VII сем. – ПИ), (2+2), зимски 2007/2008	1,7
2.	Инженерски анализи на трошоци (V сем. – ПИНФ), (2+2), зимски 2007/2008	2,1
3.	Деловна информатика (V сем. – ПИНФ), (3+3), зимски 2007/2008	1,6
4.	Производство, производи и услуги (I сем. – ПИНФ), (2+2), зимски 2007/2008	0,9
5.	Практика (V сем. – ПИНФ), (2+2), зимски 2007/2008	0,6
6.	Инженерска економика (IV сем. – ИИМ, ЕЕ), (2+2), летен 2007/2008	2,1
7.	Машинска обработка и производни системи (IV сем. – ТМЛ, МЗКИ, МВ, ИНД, ПТИ, ХА, ЗДК), (2+2), летен 2007/2008	1,05
8.	Алати и системи алати (VIII сем. – ПИ), (2+2), летен 2007/2008	0,9
9.	Практика (II, VI сем. – ПИНФ), (2+2), летен 2007/2008	0,6
10.	Проектирање на технолошки процеси (VII сем. – ПИ), (2+2), зимски 2008/2009	1,7
11.	Инженерски анализи на трошоци (V сем. – ПИНФ), (2+2), зимски 2008/2009	2,1
12.	Деловна информатика (V сем. – ПИНФ), (3+3), зимски 2008/2009	0,9
13.	Производство, производи и услуги (I сем. – ПИНФ), (2+2), зимски 2008/2009	0,9
14.	Практика (V сем. – ПИНФ), (2+2), зимски 2008/2009	0,6
15.	Инженерска економика (IV сем. – ИИМ, ЕЕ), (2+2), летен 2008/2009	2,1
16.	Машинска обработка и производни системи (IV сем. – ТМЛ, МЗКИ, МВ, ИНД, ПТИ, ХА, ЗДК), (2+2), летен 2008/2009	0,6
17.	Алати и системи алати (VIII сем. – ПИ), (2+2), летен 2008/2009	0,9
18.	Практика (II, VI сем. – ПИНФ), (2+2), летен 2008/2009	0,6
19.	Проектирање на технолошки процеси (VII сем. – ПИ), (2+2), зимски 2009/2010	1,7
20.	Инженерски анализи на трошоци (V сем. – ПИНФ), (2+2), зимски 2009/2010	2,1
21.	Деловна информатика (V сем. – ПИНФ), (3+3), зимски 2009/2010	0,9
22.	Производство, производи и услуги (I сем. – ПИНФ), (2+2), зимски 2009/2010	0,9
23.	Практика (V сем. – ПИНФ), (2+2), зимски 2009/2010	0,6
24.	Донесување одлуки и анализа на ризици за одржлив развој (III сем. – ИЖСР), (2+2), зимски 2009/2010	2,1
25.	Инженерска економика (IV сем. – ИИМ, ЕЕ), (2+2), летен 2009/2010	2,1
26.	Машинска обработка и производни системи (IV сем. – ТМЛ, МЗКИ, МВ, ИНД, ПТИ, ХА, ЗДК), (2+2), летен 2009/2010	0,6
27.	Практика (II, VI сем. – ПИНФ), (2+2), летен 2009/2010	0,6
28.	Проектирање на технолошки процеси (VII сем. – ПИ), (2+2), зимски 2010/2011	0,8
29.	Инженерски анализи на трошоци (V сем. – ПИНФ), (2+2), зимски 2010/2011	2,1
30.	Деловна информатика (V сем. – ПИНФ), (3+3), зимски 2010/2011	0,9
31.	Производство, производи и услуги (I сем. – ПИНФ), (2+2), зимски 2010/2011	0,9
32.	Практика (V сем. – ПИНФ), (2+2), зимски 2010/2011	0,6
33.	Донесување одлуки и анализа на ризици за одржлив развој (III сем. – ИЖСР), (2+2), зимски 2010/2011	2,1
34.	Инженерска економика (IV сем. – ИИМ, ЕЕ), (2+2), летен 2010/2011	2,1
35.	Машинска обработка и производни системи (IV сем. – ТМЛ, МЗКИ, МВ, ИНД, ПТИ, ХА, ЗДК), (2+2), летен 2010/2011	0,6
36.	Практика (II, VI сем. – ПИНФ), (2+2), летен 2010/2011	0,6
37.	Проектирање на технолошки процеси (VII сем. – ПИ), (2+2), зимски 2011/2012	0,8
38.	Инженерски анализи на трошоци (V сем. – ПИНФ), (2+2), зимски 2011/2012	2,1
39.	Деловна информатика (V сем. – ПИНФ), (3+3), зимски 2011/2012	0,9
40.	Производство, производи и услуги (I сем. – ПИНФ), (2+2), зимски 2011/2012	2,1
41.	Практика (V сем. – ПИНФ), (2+2), зимски 2011/2012	0,6
42.	Донесување одлуки и анализа на ризици за одржлив развој (III сем. – ИЖСР), (2+2),	2,1

	зимски 2011/2012	
	Одржување на настава на втор циклус студии	
43.	Инженерска економика - Одбрани поглавја (менторски) – 2007/2008, 2008/2009, 2009/2010, 2010/2011, 2011/2012 (5*1,5*50%)	3,75
44.	Анализа на трошоци (менторски) – 2007/2008, 2008/2009, 2009/2010, 2010/2011, 2011/2012 (5*1,5*50%)	3,75
45.	Вештачка интелигенција во производните системи (менторски) – 2007/2008, 2008/2009, 2009/2010, 2010/2011, 2011/2012 (5*1,5*50%)	3,75
46.	Техноекономска анализа на обработувачките процеси (менторски) – 2007/2008, 2008/2009, 2009/2010, 2010/2011, 2011/2012 (5*1,5*50%)	3,75
47.	Автоматизирано проектирање на технолошки процеси (менторски) – 2007/2008, 2008/2009, 2009/2010, 2010/2011, 2011/2012 (5*1,5*50%)	3,75
48.	Современи производни процеси и технологии (менторски) – 2009/2010, 2010/2011	2,4
49.	Интелигентни производни системи 2009/2010 (менторски), 2010/2011 (предавања)	3,6
50.	Технологии на обработка со симнување на материјал – одбрани поглавја 2010/2011 (менторски)	1,2
51.	Менаџмент на животен циклус на производ 2011/2012 (предавања)	2,4
52.	Одржување на теренска настава 2007/2008, 2008/2009, 2009/2010, 2010/2011, 2011/2012	2
53.	1st International Summer School at University of Split, “Product Lifecycle Management - Business Strategy and link to Sustainable Development“, Participants - Master and Doctoral students from Croatia, Italy, Slovenia, Macedonia and Serbia, organized within the project TEMPUS-2008-IT-JPCR 144959, supported by Siemens Industry Software LTS, 12-17 June 2011, Гечевска В. - раководител и предавач	2,5
54.	Подготовка на нов предмет: производство, производи и услуги (прв циклус)	1
55.	Подготовка на нов предмет: менаџмент на развој на нови производи (прв циклус)	1
56.	Подготовка на нов предмет: интелигентни производни системи (втор циклус)	1
57.	Подготовка на нов предмет: менаџмент на животен циклус на производ (втор циклус)	1
58.	Подготовка на нов предмет: економика на животен циклус (втор циклус)	1
59.	Подготовка на нов предмет: донесување одлуки и анализа на ризици за одржлив развој (прв циклус)	1
60.	Консултации со студенти 2007/2008 (285 студенти)	0,57
61.	Консултации со студенти 2008/2009 (242 студенти)	0,48
62.	Консултации со студенти 2009/2010 (258 студенти)	0,52
63.	Консултации со студенти 2010/2011 (235 студенти)	0,47
64.	Консултации со студенти 2011/2012 (88 студенти)	0,18
65.	Ментор на дипломска работа (50 студенти)	10
66.	Член на комисија за оценка или одбрана на докторат (4 студенти)	2
67.	Член на комисија за оценка или одбрана на магистратура (14 студенти)	4,2
68.	Член на комисија за оценка или одбрана на дипломска работа (60 студенти)	6
69.	Интерна скрипта од предавање: Деловна информатика дел 2, МФС, 2007	4
70.	Интерна скрипта од предавање: Инженерски анализи на трошоци, МФС, 2007	4
71.	Интерна скрипта од предавање: Ителигентни производни системи, МФС, 2010	4
72.	Интерна скрипта од предавање: Донесување одлуки и анализа на ризици за одржлив развој, МФС, 2008 (предавања подготвени во рамките на Tempus DEREС проект, www.derec.ukim.mf.edu.mk)	4
73.	Интерна скрипта од предавање: Менаџмент на животен циклус на производ, МФС, 2011 (предавања подготвени во рамките на TempusMAS-PLM проект, plm-courses.mf.edu.mk)	4
	ВКУПНО	136,12

II. НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Р.број	Назив на активноста	Поени
1.	Ментор на докторска дисертација (1 во тек)	3
2.	Коментор на докторска дисертација (1 во тек)	1,5
3.	Ментор на магистерска работа (9 во тек)	9
	Раководител на национални проекти	
4.	Гечевска В. - раководител на национален научен проект: „Development of Optimization Methodology for NC Machining by Using Heuristics Methods“, Scientific Project with International Cooperation funded by the Ministry of Education and Science of the Republic of Macedonia, 2006-2009.	6
5.	Гечевска В. - раководител на национален проект: „Design, development and implementation of ERP (Enterprises Recourses Planning) system in printing industry“, Development and Research Project financed by the Ministry of Education and Science of the Republic of Macedonia, Beneficiary company: Bato&Divajn-Skopje, 2007.	6
6.	Гечевска В. - раководител на национален проект: „Design and production of new acrylic products“, Development and Research Project financed by the Ministry of Education and	6

	Science of the Republic of Macedonia, Beneficiary company: Luxor Aquamatic, 2008.	
7.	Гечевска В. - раководител на национален проект: „Development and design of the information system for process management in the logistic center”, Development and Research Project financed by the Ministry of Education and Science of the Republic of Macedonia, Beneficiary company: Betasped, 2010-2011.	6
	Раководител на меѓународни проекти	
8.	Раководител на меѓународен научен проект: „Development of Evolutionary Optimization Methods Applied in Intelligent Manufacturing Systems”, International Scientific Project financed by the Ministry of Education and Science - Macedonia and the Ministry of Education and Science - Slovenia, 2005-2007 (Gecevska V. – project coordinator).	9
9.	Раководител на меѓународен проект: „Web-Based Multimedia e-Learning for Applied Technologies” , SCM C013B05-2005, TEMPUS III Programme, funded by the European Commission, Contractor: Technical University in Turin, Italy, Partners: Italy, Slovenia, Macedonia, 2006-2007, www.weblab.ukim.edu.mk (Gecevska V. – project coordinator).	9
10.	Раководител на меѓународен проект: „Master Studies and Continuing Education Network for Product Lifecycle Management with Sustainable Development” , 144959-Tempus-2008-IT-JPCR, TEMPUS IV Programme, funded by the European Commission, Contractor: Technical University in Turin, Italy, Partners: Italy, Slovenia, Greece, Macedonia, Croatia, Serbia, 2009-2012, www.master-plm.net (Gecevska V. – project coordinator).	9
	Национален координатор на меѓународни проекти	
11.	Национален координатор на меѓународен научен проект: CII-PL-0007-02-0607, „Modern metrology in quality management systems”, CEEPUS, project network, 2006-2007, (Gecevska V. – coordinator for MK)	6
12.	Национален координатор на меѓународен научен проект: CII-PL-0007-03-0708, „Geometrical Product Specifications - new tendency in the design and realization of technological processes”, CEEPUS project network, 2007-2008, 2008-2009, (Gecevska V. – coordinator for MK)	6
13.	Национален координатор на меѓународен научен проект: CII-RS-0065-02-0708, „Intelligent Automation for Competitive Advantage”, CEEPUS project network, 2007-2008, 2008-2009, 2009-2010, 2010-2011, 2011-2012 (Gecevska V. – coordinator for MK).	6
14.	Национален координатор на меѓународен научен проект: CII-PL-0007-05-0910, „Computer Aided Systems for Manufacture and Measurement”, CEEPUS project network, 2009-2010, 2010-2011 (Gecevska V. – coordinator for MK).	6
15.	Национален координатор на меѓународен научен проект: „Product Lifecycle Management”, CEI University Network Joint Programme Project No.1005.022-011, financed by CEI-Central European Initiative, 2011-2012 (Gecevska V. – coordinator for MK).	6
	Учесник во национален проект	
16.	Учесник во национален научноистражувачки проект: Комплексни истражувања на високобрзински и високопрецизни регуларни погони кои се користат за автоматизација на производството во мали и средни претпријатија, финансиран од Министерството за образование и наука на Република Македонија, 2010-2013.	3
	Учесник во меѓународни проекти	
17.	Учесник во меѓународен проект: „Skopje University Business Start-Up Centre: Through Networking to Successful Companies (Phase I – Establishment of the Centre)” – Austrian Development Agency funded project, 2006-2008, www.bsc.ukim.edu.mk , (Gecevska V. - member in Steering Committee).	5
18.	Учесник во меѓународен проект: „SEEMseed Project - Single European Electronic Market and Information Space for SMEs”, European FP6 Project IST-1-502515, 19 th institutions members, funded by EC- European Commission, Coordinator: UNNINOVA Portugal, 2005-2007. (Gecevska V. - expert)	5
19.	Учесник во меѓународен проект: „Development of Environmental and Resources Engineering Curriculum”, Joint European Project (JEP) 19028-2004, TEMPUS Program, financed by the European Commission, Contractor: University of Florence, Italy, 2005-2008, www.derec.ukim.edu.mk (Gecevska V. - member of experts' team)	5
20.	Учесник во меѓународен проект: „LEPEZA” project (re-socialization of dismissed army officers), project funded by Ministry of defence of the Republic of Macedonia and Kingdom of Norway and Kingdom of Denmark (3 month training on Entrepreneurship and business plan competition), 2007-2008.	5
21.	Учесник во меѓународен научен проект: „RES - Renewable Energy Sources Integration”, FP6-INCO Project, financed by the European Commission, partners: Italy, Germany, Greece, Macedonia, Albania, Serbia, 2005-2008, (Gecevska V. member of Macedonian team responsible for Engineering Economical Evaluation), www.res-integration.com	5
22.	Учесник во меѓународен научен проект: „Virtual Production – Step toward Competitive and Sustainable Development”, International Scientific Project financed by the Ministry of Science and Education of Croatia, Coordinator: University of Zagreb, Croatia, 2007-2010 (Gecevska V. – member of project team)	5
23.	Учесник во меѓународен научен проект: „SME Development – Government and Private Sector: Direct Enterprise Support”, EU-funded project managed by the EAR (European	5

	Agency of Reconstruction), implemented by GFA (German Finance Agency) in Macedonian companies, 2006-2007, (Gecevska V.-local expert)	
24.	Учесник во меѓународен научен проект: „Development of the methodology for cost management, implementation of cost reduction methods with improvement of the effectiveness and efficiency of business processes; Development of methodology, results implementation“; SMEDP Project Ref.N.303 beneficiary company Bato&Divajn Graficki Centar, Skopje, EU-funded project managed by the European Agency for Reconstruction, 2007, (Gecevska V.-local expert)	5
25.	Учесник во меѓународен научен проект: „Market analysis and cost optimization methods; Development of strategy, methods and results implementation“; SMEDP Project Ref.N.372, beneficiary company TOWER Media,Gostivar, EU-funded project managed by the European Agency for Reconstruction, 2007, (Gecevska V. -local expert)	5
26.	Учесник во меѓународен научен проект: „Strengthening the Strategic Cooperation Between the EU and Western Balkan Region in the field of ICT Research“, FP7 ICT Project No.045384, type SSA, duration: 2007-2009, (Gecevska V.- local expert)	5
27.	Учесник во меѓународен научен проект: WINS-ICT „Western Balkan Countries Inco-Net Support in field of ICT“, FP7 ICT Project, duration: 2009-2011, (Gecevska V.-local expert)	5
28.	Учесник во меѓународен проект: „External Aid for Private Sector in Western Balkan“, Multiple framework contract EuropeAid/127054/C/SER/Multi in third countries benefiting from European Commission, funded by EC, Leader - Fineurop Spa, Italy, 2009-2014, (Gecevska.V – short term expert)	5
29.	Учесник во меѓународен научен проект: „BEE FP7 – Biomass Energy Europe“, financed by the European Commission in FP7 Programme, Grant No.213417, Partners: Germany, Austria, Poland, Netherlands, Finland, Sweden, Macedonia, Ukraine, Greece, Croatia, Contractor: University of Freiburg, Germany, 2008-2010 (Gecevska V. member of Macedonian team, responsible for Engineering Economical Analysis) (www.eu-bee.info)	5
30.	Учесник во меѓународен проект: „Capacity Building towards Knowledge Based Economy“, project funded by Austrian Development Agency and implemented by Agency for promotion of entrepreneurship in the Republic of Macedonia (APPRM), 2009-2012 (Gecevska V. – local expert)	5
31.	Учесник во меѓународен проект: „Technical Education on Resource Savings for Industrial Development“, 517361-TEMPUS-1-2011-1-IT-TEMPUS-JPHES“, financed by the European Commission, TEMPUS IV Program, Contractor: Technical University of Turin, Italy, 2011-2014 (Gecevska V. –quality control expert)	5
32.	Учесник во меѓународен научен проект: „Upgrading ICT excellence by strengthening cooperation between research teams in an enlarged Europe (UNITE)“, FP7 ICT Project No.248583, Partners: Portugal, Belgium, Bulgaria, Slovenia, Romania, Contractor: UNINOVA, Portugal, http://www.unite-europe.eu , 2010-2013 (Gecevska V.-expert)	5
33.	Учесник во меѓународен научен проект: „The International Virtual Laboratory for Enterprise Interoperability – INTEROP-VLab: Network of Excellence INTEROP-NoE (Interoperability Research for Networked Enterprise Applications and Software)“, FP7 ICT Theme 3.1. Support of the networked enterprises, Contractor: University Bordeaux, France, http://interop-vlab.eu , 2009-2012 (Gecevska V.-expert)	5
	Монографија	
34.	Cus F., Gecevska V. : „ <i>Intelligent Manufacturing Systems</i> “, Scientific Monography, Publisher: Faculty of Mechanical Engineering, University Ss.Cyril and Methodius in Skopje, Macedonia, ISBN 978-9989-2701-0-9, 2007, COBISS.MK-ID 11328022, 180 p.	8
35.	Gecevska V. , Cus F.: „ <i>Intelligent Production Systems Way to Competitive and Innovative Engineering</i> “, Scientific Monography, Publisher: Faculty of Mechanical Engineering, University Ss.Cyril and Methodius in Skopje, Macedonia, ISBN 978-9989-2701-7-4, 2009, COBISS.MK-ID 80168174, 277 p.	8
	Монографија објавена во странство	
36.	Cus F., Gecevska V. : „ <i>Innovative Production Systems key to Future Intelligent Manufacturing</i> “, Scientific Monography, Publisher: Faculty of Mechanical Engineering, University of Maribor, Slovenia, ISBN 978-961-248-250-3, 2010, COBISS.SI-ID 65957633, 291 p.	12
	Делови од монографии	
37.	Gecevska V. : „Optimization and Evolutionary Methods“, Chapter II-1 in Scientific monography, <i>Intelligent Manufacturing Systems</i> , 2007, ISSN 978-9989-2701-0-9, pp.75-86, COBISS.SI-ID 11328022.	4
38.	Gecevska V. : „Cutting Process Analysis“, Chapter IV-1 in Scientific monography, <i>Intelligent Manufacturing Systems</i> , 2007, ISSN 978-9989-2701-0-9, pp.112-129, COBISS.SI-ID 11329046.	4
39.	Gecevska V. : „Computer Aided Process Planning“, Chapter V-2 in Scientific monography, <i>Intelligent Manufacturing Systems</i> , 2007, ISSN 978-9989-2701-0-9, pp.131-150, COBISS.MK-ID 69210890.	4
40.	Gecevska V. : „Cost Management“, Chapter VI-1 in Scientific monography; <i>Intelligent Manufacturing Systems</i> , 2007, ISSN 978-9989-2701-0-9, pp.151-166, COBISS.SI-ID 11329302.	4

41.	Cus F., Zuperl U., Gecevska V. : „Prediction of tool flank wear in end milling by using ANFIS system”, Chapter IV-3 in Scientific monography; Intelligent Manufacturing Systems, 2007, ISSN 978-9989-2701-0-9, pp.151-166, <u>COBISS.SI-ID 11328790</u> .	4
42.	Gecevska V. : „Overview of intelligent manufacturing systems”, Chapter 1 in Scientific monography, Intelligent Production Systems Way to Competitiveness and Innovative Engineering, 2009, ISBN 978-9989-2701-4-7, <u>COBISS.MK-ID 80168714</u>	4
43.	Cus F., Zuperl U., Gecevska V. : „Simulation of Complex Machining Process by Adaptive Network Based Inference System”, Chapter 8 in Scientific monography, Intelligent Production Systems Way to Competitiveness and Innovative Engineering, 2009, ISBN 978-9989-2701-4-7, <u>COBISS.MK-ID 80168714</u> .	4
44.	Gecevska V. , Cus F.: „Intelligent Optimization Approach During Product Development Process”, Chapter 18 in Scientific monography, Intelligent Production Systems Way to Competitiveness and Innovative Engineering, 2009, ISBN 978-9989-2701-4-7, <u>COBISS.MK-ID 80168714</u> .	4
45.	Cosic P., Dolinsek S., Gecevska V. : „Process Planning-From Primary Process Selection”, Chapter 20 in Scientific monography, Intelligent Production Systems Way to Competitiveness and Innovative Engineering, 2009, ISBN 978-9989-2701-4-7, <u>COBISS.MK-ID 80168714</u> .	4
46.	Gecevska V. , Lombardi F.: WEBLAB „e-Platform for Engineering and Business Education”, Chapter 22 in Scientific monography, Intelligent Production Systems Way to Competitiveness and Innovative Engineering, 2009, ISBN 978-9989-2701-4-7, <u>COBISS.MK-ID 80168714</u> .	4
Делови од монографии објавени во странство		
47.	Cus F., Gecevska V. , Zuperl U.: „Anfis Process Predicator and Neural Network Decision System for Monitoring Tool Breakage in Milling Operations”, Chapter 1 in Scientific monography, Innovative Production Systems Key to Future Intelligent Manufacturing, 2010, ISBN 978-961-248-250-3, <u>COBISS.SI-ID 65957633</u> .	6
48.	Cus F., Gecevska V. , Lombardi F.: „DNCFRO Function Based Milling Force Control”, Chapter 5 in Scientific monography, Innovative Production Systems Key to Future Intelligent Manufacturing, 2010, ISBN 978-961-248-250-3, <u>COBISS.SI-ID 65957633</u> .	6
49.	Gecevska V. , Anisic Z., Cus F., Buchmeister B.: „Knowledge Management Based Process Planning System”, Chapter 15 in Scientific monography, Innovative Production Systems Key to Future Intelligent Manufacturing, 2010, ISBN 978-961-248-250-3, <u>COBISS.SI-ID 65957633</u>	6
50.	Gecevska V. , Lombardi F., Cus F., Anisic Z., Angelides D., Veza I., Vasilevska P. S., Cosic P.: „PLM-Product Lifecycle Management Strategy for Innovative Business Environment”, Chapter 16 in Scientific monography, Innovative Production Systems Key to Future Intelligent Manufacturing, 2010, ISBN 978-961-248-250-3, <u>COBISS.SI-ID 65957633</u> .	6
51.	Kajmakoska B., Leber M., Gecevska V. , Cus F., Lombardi F.: „Searching for the Fuzzy Front and Awareness as a Prerequisite for Successful Production”, Chapter 19 in Scientific monography, Innovative Production Systems Key to Future Intelligent Manufacturing, 2010, ISBN 978-961-248-250-3, <u>COBISS.SI-ID 65957633</u> .	6
52.	Dimitrovska N., Gecevska V. : „The Role of Environmental Tools in Sustainable Development”, Chapter 21 in Scientific monography, Innovative Production Systems Key to Future Intelligent Manufacturing, 2010, ISBN 978-961-248-250-3, <u>COBISS.SI-ID 65957633</u> .	6
Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание		
53.	Anisic Z., Gecevska V. : Product Configurators as a tool for increasing competitiveness of small and medium enterprises, <i>Mechanical Engineering – Scientific Journal</i> , Pub. Faculty of Mechanical Engineering, ISSN 1857-5293, Vol.26, No.1, 2007, 25-32.	3,6
54.	Cosic P., Antolic D., Gecevska V. : Fast estimation of production times as decision support for delivery times and product costs, <i>Mechanical Engineering – Scientific Journal</i> , Pub. Faculty of Mechanical Engineering, ISSN 1857-5293, Vol.26, No.2, 2007, 87-96.	3,2
Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор		
55.	Zuperl U., Cus F., Gecevska V. : Optimization of the Characteristic Parameters in Milling Using the PSO Evolution Techniques; <i>Journal of Mechanical Engineering - Strojniski vesnik</i> , ISSN 0039-2480, Vol.53, No.6, Jun 2007, Ljubljana, Slovenia, 354-368, <u>COBISS.SI-ID 11573526</u> . [I.F.=0.25]. ((6*0,8)+0,25)	5,05
56.	Cus F., Zuperl U., Gecevska V. : High-speed milling of light metals, <i>Journal of Achievements in Materials and Manufacturing Engineering</i> , Publishing by AMME-World Academy of Materials and Manufacturing Engineering, ISSN Y505-3994, Vol.24, Issue 1, September 2007, pp.357-364, <u>COBISS.SI-ID 11355926</u> .	4,8
57.	Gecevska V. , Panjan P.: Light cardboard production process and cutting tool life improvement, <i>Journal of Advance Production Engineering & Management</i> , ISSN 1854-6250, Vol.2, No.3, 2007, 113-126, <u>COBISS.SI ID 20876327</u> .	5,4
58.	Gecevska V. , Anisic Z.: Technology Transfer and Clusters – Opportunity for Regional Development, <i>Annals of the Faculty of Engineering Hunedoara – International Journal of</i>	5,4

	<i>Engineering</i> , Year 2009, Tome VII, Fascicule 2, ISSN 1584 – 2665, 177-182.	
59.	Gecevska V.: E-Learning Opportunity in High Education of Engineers, <i>Annals of the Faculty of Engineering Hunedoara – International Journal of Engineering</i> , Year 2009, Tome VII, Fascicule 2, ISSN 1584 – 2665, 193-198.	6
60.	Gecevska V., Cus F., Zuperl U.: Object Oriented Approach in Computer Aided Process Planning, <i>ICT Innovations, Published by Springer-Verlag GmbH</i> , ISBN 978-3-642-10781-1, e-ISBN 978-3-642-10781-8, 2010, Germany, 66-76.	4,8
61.	Gecevska V., Cus F.: Knowledge Management Based Process Planning System, <i>International Journal MACHINE ENGINEERING published by STSF</i> , 2009, Volume 9, No.4, ISSN 1895-7595, pp.107-120. [in JSR]	5,4
62.	Gecevska V., Cus F.: Intelligent Process Planning for Competitive Engineering, <i>Mechanical Engineering Journal, Published by Society of Mechanical Engineering in Croatia</i> , 2010, Vol.52, No.1, ISSN 0562-1887, Croatia, pp.33-42. [IF=0,26]	5,66
63.	Gecevska V., Chiabert P., Anisic Z., Lombardi F., Cus F.: Product lifecycle management through innovative and competitive business environment, <i>Journal of Industrial Engineering and Management (JIEM)</i> , 2010, Vol.3 N.2, online ISSN: 2013-0953, Print ISSN: 2013-8423, pp.323-336.	3,6
64.	Popovska Vasilevska S., Gecevska V., Popovski K.: Geothermal Energy – Convenient Heat Source for Renewal and New Development of Protected Crop Cultivation in Macedonia, <i>Renewable and Sustainable Energy Reviews</i> , ASSN 1364-1302, Vol.15, Issue 1, 2011, pp. 2909-2920. [IF=4,84 za 2011r., 5 years IF=5,367] ((6*0,8)+4,84)	9,64
65.	Lalic D., Gecevska V., Popovski K., Popovska Vasilevska S., Tesic Z.: Analysis of the opportunities and challenges for renewable energy market in the Western Balkan countries, <i>Renewable and Sustainable Energy Reviews</i> , ASSN 1364-1302, Vol.15, Issue 6, 2011, pp. 3187-3195. [IF=4,84 za 2011r., 5 years IF=5,367] ((6*0,6)+4,84)	8,44
66.	Gecevska V., Cus F., Polenakovic R., Chiabert P.: Process of Innovation in Product Lifecycle Management Business Strategy, <i>International cross-industry research Journal of Perspectives of Innovation, Economics and Business</i> , Volume 9, Issue 3, 2011, ISSN 1804-0519 (print), ISSN 1804-0527 (online), pp.53-56.	3,6
67.	Gecevska V., Veza I., Stepanic N., Cus F.: Sustainable and Innovative Business Processes through Lean PLM Approach, <i>ACTA Technica Corviniensis – Bulletin of Engineering</i> , Year 2012, Tome 5, Fascicule 1, ISSN 2067-3809, January 2012, 135-142.	3,6
	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собор со меѓународен уредувачки одбор	
68.	Cus F., Zuperl U., Gecevska V.: Simulation of complex machining process by adaptive network based inference system, <i>Proceedings of 11th International scientific conference on production engineering - Computer integrated manufacturing and high speed milling (CIM 2007)</i> , June 2007, Croatia, ISBN 978-953-97181-9-8, pp.103-106, COBISS.SI-ID 11397654.	2,4
69.	Cus F., Milfelner M., Zuperl U., Gecevska V.: Impact of cutting parameters on the quality of laser cutting, , <i>Annals of DAAAM for 2007 & Proceedings of the 18th INTERNATIONAL DAAAM SYMPOSIUM "Focus on creativity, responsibility, and ethics of engineers"</i> , October 2007, Zadar, Croatia, Published by DAAAM International Vienna, Vienna, Austria 2007, ISSN 1726-9679, ISBN 3-901509-58-5, 207-208, COBISS.SI-ID 11821846.	1,8
70.	Gecevska V., Lombardi F., Cus F., Gusev M.: Web based environment in engineering and entrepreneurship education, <i>ICEIRD 2008: International Conference for Entrepreneurship, Innovation and Regional Development</i> , ISBN 978-9989-2636-4-4, May 2008, Skopje & Ohrid, Macedonia, 246-252, COBISS.SI-ID 12439574	1,8
71.	Cosic P., Dolinsek S., Gecevska V.: Primary Process Selection as the Part of Process Planning, <i>Book of Abstracts of MATRIB</i> , Croatian Society for Tribology, ISBN 978-953-7040-13-0, Korcula, Croatia, June 2008, 14, COBISS.SI-ID 2814679	2,4
72.	Cosic P., Dolinsek S., Gecevska V.: Process Planning and Operation Time Reduction, <i>Proceedings of MATRIB, Croatian Society for Tribology</i> , ISBN 978-953-7040-14-7, Korcula, Croatia, June 2008, 27-34, COBISS.SI-ID 2814423	2,4
73.	Gecevska V., Cus F., Cosic P.: Modelling of manufacturing activities by process planning knowledge representation, <i>Proceedings of the 3rd International Conference on Mass Customization and Personalization in Central Europe (MCP-CE 2008) Mass Customization and Open Innovation in Central Europe</i> , ISBN 978-86-7892-114-8, Novi Sad, Serbia, June 2008, 87-95, COBISS.SI-ID 12312854	2,4
74.	Cus F., Zuperl U., Gecevska V.: CNC end milling optimization using evolutionary computation, <i>Annals of DAAAM for 2008 & Proceedings of the 19th INTERNATIONAL DAAAM SYMPOSIUM "Intelligent manufacturing & Automation: Focus on next generation of intelligent systems and solutions"</i> , October 2008, Trnava, Slovakia, Published by DAAAM International Vienna, Vienna, Austria 2008, ISSN 1726-9679, ISBN 978-3-901509-68-1, 247-348, COBISS.SI-ID 12749590	2,4
75.	Gecevska V.: Cost Reduction by Cutting Tool Life Improvement, <i>Proceedings of 14th Int. Scientific Conference Industrial Systems (IS'2008)</i> , Publisher Faculty of Technical Sciences, University of Novi Sad, ISBN 978-86-7892-135-3, October 2008, Novi Sad, Serbia, 742-748.	3
76.	Gecevska V., Cus.F, Cosic.P, Zuperl U.: Computer Aided Process Planning Expert System Approach for Rotational Mechanical Parts; <i>Proceedings of 13th International SOP'2008</i>	1,8

	Conference "Computer Aided Systems and Technologies", Krakow, Poland, October 2008, 125-132	
77.	Gecevska V. , Lj. Dudeski: Process Planning for Production Technologies using Genetic Algorithms , Proceeding of <i>International Conference " High Intellectual Technologies in Education and Science"</i> , Sank Petersburg, February 2009, Russia, 421-422	2,7
78.	Gecevska V. , Cus.F.: Genetic Algorithms for Intelligent Process Planning way to Competitive Engineering; <i>Proceedings of Management of Technology – Step to Sustainable Production MOTSP'2009 Conference</i> , June 2009, Croatia, ISBN 978-953-6313-09-9, 61-67.	2,7
79.	Gecevska V. : Process Costs Reduction by Implementing of New Technology; <i>Proceedings of MOTSP'2009 Conference: Management of Technology – Sustainable Production</i> , June 2009, Croatia, ISBN 978-953-6313-09-9, 68-73.	3
80.	Dimitrovska N., Gecevska V. , Buchmaister B.: Environmental Performance and Liability Evaluation for Busines Industry Purpose; <i>Proceedings of MOTSP'2009 Conference: Management of Technology – Sustainable Production</i> , June 2009, Croatia, ISBN 978-953-6313-09-9, 241-246.	2,4
81.	Obradovic-Grnaravska T., Dukovski V., Gecevska V. : The Integrated Product Policy Approach – European and National Context; <i>Proceedings of MOTSP'2009 Conference: Management of Technology – Sustainable Production</i> , June 2009, Croatia, ISBN 978-953-6313-09-9, 280-286.	2,4
82.	Obradovic-Grnaravska T., Grozdanov A., Dimitrov A., Dukovski V., Gecevska V. : Determination, Comparison and Characterization of Eco-Indicators of the High Environmentally Impact Metallurgical Products – European and National Context; <i>Proceedings of MOTSP'2009 Conference: Management of Technology – Sustainable Production</i> , June 2009, Croatia, ISBN 978-953-6313-09-9, 287-293	1,8
83.	Gecevska V. : Product Lifecycle Management with Sustainable Production – Principles for Development of Regional Master Studies in Balkan Region, <i>Proceedings of the ICT Innovations 2009 Conference</i> , Ohrid, September 2009, Macedonia, CD-ISBN 978-4568	3
84.	Gecevska V. , Anisic Z.: Concept of the Product Lifecycle Management toward Concurrent Enterprise, <i>Proceedings of the ICT Innovations 2009 Conference</i> , Ohrid, September 2009, Macedonia, CD-ISBN 978-4568	2,7
85.	Gecevska V. , Cus F., Zuperl U.: Object Oriented Approach in Computer Aided Process Planning, <i>Conference Proceedings – ICT Innovations 2009</i> , September 2009, Macedonia, 66-76, CD-ISBN 978-4568	2,4
86.	Cus F., Zuperl U., Gecevska V. : Self-Learning Control with Application to Milling System; <i>Annals of DAAAM for 2009 & Proceedings of the 20th INTERNATIONAL DAAAM SYMPOSIUM "Intelligent manufacturing & Automation: "Focus on theory, practice and education"</i> , November 2009, Vienna, Austria, Published by DAAAM International Vienna, Vienna, October 2009, Austria, ISSN 1726-9679, ISBN 978-3-901509-70-4, 0451-0452, COBISS.SI-ID 12749590. (Referred indexed in ISI Scientific Proceedings Thomson Reuters)	2,4
87.	Cus F., Veza I., Gecevska V. , Balic J., Dulcic Z.: Economy Development with Introduction of Clusters; <i>Annals of DAAAM for 2009 & Proceedings of the 20th INTERNATIONAL DAAAM SYMPOSIUM "Intelligent manufacturing & Automation: "Focus on theory, practice and education"</i> , November 2009, Vienna, Austria, Published by DAAAM International Vienna, Vienna, October 2009, Austria, ISSN 1726-9679, ISBN 978-3-901509-70-4, 1171-1172, COBISS.SI-ID 12749590. (Referred indexed in ISI Scientific Proceedings Thomson Reuters)	1,8
88.	Gecevska V. , Cus F., Zuperl U.: Intelligent Process Planning by Evolutionary Computing with Genetic Algorithms; <i>Annals of DAAAM for 2009 & Proceedings of the 20th INTERNATIONAL DAAAM SYMPOSIUM "Intelligent manufacturing & Automation: "Focus on theory, practice and education"</i> , November 2009, Vienna, Austria, Published by DAAAM International Vienna, Vienna, October 2009, Austria, ISSN 1726-9679, ISBN 978-3-901509-70-4, 1451-1452, COBISS.SI-ID 12749590. (Referred indexed in ISI Scientific Proceedings Thomson Reuters)	2,4
89.	Cus F., Gecevska V. , Veza I.: Organization Restructuring toward High Technologies (Restrukturiranje v smeri visih tehnologij); <i>Proceeding of 31st International Workshop Orodjarstvo 2009 (Tooling 2009), Sesion: Cost Management Systems</i> , Portoroz, October 2009, Slovenia, ISBN 978-961-6666-28-2, 71-77.	2,4
90.	Gecevska V. , Lombardi F., Trajkovic V.: E-Environment for Engineering and Entrepreneurship Education, <i>Proceedings of International Business Development Conference: Entrepreneurship and Innovation - BDC2009</i> , Zenica, Year 2, Vol.1, ISSN 1840 – 4006, November 2009, Bosnia and Herzegovina, 81-89.	2,4
91.	Cus F., Gecevska V. , Veza I.: We Need a Modern Innovation Management-as Labour Intensive Technologies do not Move the Social Development, <i>Proceeding of 29th International Conference on Organizational Science Development: People and Organization</i> , March 2010, Slovenia, ISBN 978-961-232-238-0, 300-308	2,4
92.	Gecevska V. , Lombardi F., Cus F., Angelides D.: PLM Concept - Innovative View in Engineering Education, <i>Proceedings of the 16th Conference Development Trends: Bologna 2010– Perspectives, TREND'2010</i> , March 2010, Kopaonik, Serbia, ISBN-978-86-7892-236-7.	1,8
93.	Gecevska V. , Buchemeister B., Anisic Z.: Product Lifecycle Management with Knowledge Management as a Strategic Approach for Innovative Enterprise Environment, <i>Proceeding of</i>	2,4

	<i>the 3rd International Conference on Entrepreneurs, Innovation and Regional Development- ICEIRD 2010</i> , May 2010, Novi Sad, Serbia, ISBN 978-86-7892-250-3, 260-267	
94.	Gecevska V. , Chiabert P., Lombardi F.: Product Lifecycle Management Concept for Innovation and Concurrent Business Environment, <i>Proceeding of MOTSP'2010 Conference, Management of Technology Step to Sustainable Production</i> , June 2010, Zadar, Croatia, ISBN 978-953-7738-09-9, 21-27	2,4
95.	Gecevska V. , Chiabert P.: Solutions of collaborative product lifecycle management, <i>Proceeding of fourth International Conference on Mass Customization and Personalization in Central Europe (MCP-CE 2010): Mass Customization and Open Innovation in Central Europe, Financial Crisis – Challenge and Opportunity</i> , September 2010, Novi Sad, Serbia, ISBN 978-86-7892-277-0, 65-71	2,7
96.	Cus F., Gecevska V. , Veza I.: Product Lifecycle Management Strategy for Innovative and Competitive Business Environment, <i>Proceeding of 30th International Conference on Organizational Science Development: Future Organization</i> , March 2011, Slovenia, ISBN 978-961-232-245-8, 208-219	2,4
97.	Gecevska V. , Chiabert P.: Product Lifecycle Management as a Business Strategy, <i>Proceeding of 4th International Conference for Entrepreneurship, Innovation and Regional Development (ICEIRD'2011)</i> , May 2011, Macedonia, ISBN 978-608-65144-1-9, 48-57.	2,7
98.	Gecevska V. , Chiabert P., Cus F., Anisic Z., Veza I., Cosic P.: Education in Product Lifecycle Management New Innovative and Competitive Knowledge Concept, <i>Proceedings of International Conference of Management of Technology Step to Sustainable Production (MOTSP'2011)</i> , June 2011, Croatia, ISBN 978-953-7738-10-5, 613-624.	1,8
99.	Gecevska V. , Lombardi F., Cus F., Anisic Z., Veza I., Vasilevska P. S., Cosic P.: Education in Product Lifecycle Management: New Knowledge Concept, <i>Proceedings of International Conference on Entrepreneurship, Education, Innovations (ENEDIN 2011)</i> , University of Maribor, June 2011, Maribor, Slovenia, ISBN 978-961-6802-05-5, 174-187	1,8
100.	Kajmakoska B., Gecevska V. , Leber M.: Supporting Innovative Thinking in Academia Using Computer-Based Solutions for Open Innovation Processes, <i>Proceedings of International Conference on Entrepreneurship, Education, Innovations (ENEDIN 2011)</i> , University of Maribor, June 2011, Maribor, Slovenia, ISBN 978-961-6802-05-5, 253-269	2,4
101.	Gecevska V. , Cus F., Vasilevska P. S., Anisic Z.: Product Lifecycle Management: Business Strategy for Innovation and Competitiveness, <i>Proceedings of International Conference on Entrepreneurship, Education, Innovations (ENEDIN 2011)</i> , University of Maribor, June 2011, Maribor, Slovenia, ISBN 978-961-6802-05-5, 291-304	1,8
102.	Gecevska V. , Veza I.: Sustainable and Innovative Business Processes through Lean PLM Approach, <i>Proceedings of 15 International Scientific Conference on Industrial Systems (IS'11)</i> , University of Novi Sad, Faculty of Technical Sciences, September 2011, Novi Sad, Serbia, ISBN 978-86-7892-341-8, 60-65.	2,7
103.	Kajmakoska B., Lombardi M., Gecevska V. , Chiabert P. (2011): Continuous Innovativeness Supported by Integrated Computer-based and PLM Solutions, <i>Proceedings of 15 International Scientific Conference on Industrial Systems (IS'11)</i> , University of Novi Sad, Faculty of Technical Sciences, September 2011, Serbia, ISBN 978-86-7892-341-8, 461-466	1,8
104.	Ristova E., Gecevska V. : AHP methodology and selection of an advanced information technology due to PLM software adoption, <i>Proceedings of 15 International Scientific Conference on Industrial Systems (IS'11)</i> , University of Novi Sad, Faculty of Technical Sciences, Novi Sad, September 2011, Serbia, ISBN 978-86-7892-341-8, 584-589.	2,7
	Пленарни предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество	
105.	Gecevska V. (invited speaker in Conference MOTSP'2010 plenary session): Product Lifecycle Management Concept for Innovation and Concurrent Business Environment, <i>International Conference – Management of Technology Step to Sustainable Production (MOTSP'2010)</i> , June 2010, Rovinj, Croatia.	3
106.	Gecevska V. (plenary lecturer at the PLM Workshop): Product Lifecycle Management Approach – Business and ICT Challenge in Engineering High Education, <i>PLM Workshop in frame of the ICT Innovations 2009 Conference</i> , Ohrid, September 2009, Macedonia, CD-ISBN 978-4568	3
	Секциски предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество	
107.	Gecevska V. : „Experiences in FP7 Programme through cooperation between Universities and SMEs”, Promotional Event: FP7 Programme – Cooperation, University St.Kliment Ohridski, Bitola, Macedonia, December 2009.	2
108.	Gecevska V. : „Tools of Project Cycle Management applied on European funded Projects – Best Practices”, Project Management Workshop, Technical University of Turin, April 2009.	2
109.	Gecevska V. : „Financial Project Management - Guidelines & Procedures”, Project Management Workshop, Technical University of Turin, Italy, April 2009.	2
110.	Gecevska V. : „Structure of the Postgraduate Studies at the Faculty of Mechanical Engineering in Skopje related to Macedonian Higer Education Law”, Workshop – PLM Challenges in Engineering Education, in frame of the 1 st Conference Management of Technology way to Sustainable Production (MOTSP'09), Zadar, Croatia, June 2009.	2
111.	Gecevska V. : „Experiences for implementation of Bologna principles related to postgraduate	2

	studies", PLM and ICT in Master Programmes Workshop in frame of the TREND Conference (TREND'2010), Kopaonik, Serbia, March 2010.	
112.	Gecevska V.: „Introduction of PLM Platform", Siemens Seminar for Siemens PLM Software and PLM Teamcenter, PLM Center at the Faculty of Mechanical Engineering-Skopje, May 2011.	2
	Одржани предавања по покана на референтен странски универзитет	
113.	Gecevska V. visiting teacher for postgraduate course with visiting lecture: „PLM Platform for Product Management, mobility grant contract No.2010-42019-CEEPUS II-PL-0007-06-1011, January 2011, University of Maribor, Slovenia.	3
114.	Gecevska V. visiting teacher for postgraduate course, with visiting lectures: „Intelligent Manufacturing Systems and Using of Genetic Algorithms as Optimization Tools in Production Systems", mobility grant contract No.2008-5538-CEEPUS II-RS-0065, January 2009, University of Maribor, Slovenia.	3
115.	Gecevska V. visiting teacher with visiting lecture: „Intelligent Manufacturing Systems", mobility grant contract No.CEEPUS II-PL-0007-03-0708-M-20291, July 2008, Slovak University of Technology in Bratislava, Slovakia.	3
116.	Gecevska V. visiting teacher with visiting lectures: „Computer Aided Process Planning and Contemporary ICT Tools in Production Technologies", mobility grant contract No.CEEPUS II-PL-0007-00-0708-M-5115, June 2008, University of Maribor, Slovenia.	3
117.	Gecevska V. visiting teacher with visiting lecture: „Process Planning and Operation Management", mobility grant contract No.CEEPUS II-RS-0065-02-0708-M-20290, May 2008, University of Novi Sad, Serbia.	3
	ВКУПНО	484.39

III. СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Р.број	Назив на активноста	Поени
	Стручна монографија објавена во странство	
1.	Anisic Z., Gecevska V., Lalic B.: "Labor Market Needs for Engineers' Knowledge, Competences and Skills in Serbia and Macedonia", Published by University of Novi Sad, Faculty of Technical Sciences, Novi Sad, MAS-PLM project, 2009, 86p.	12
	Рецензент на учебници	
2.	Рецензент на учебник за средно образование: <u>Машини и опрема</u> за трета година средно-стручно образование, машинска струка, издавач: Министерство за образование и наука на РМ, март 2011.	0,5
3.	Рецензент на учебник за високо образование: <u>Производни системи – подготовка на производство</u> , издавач: Универзитет Св.Кирил и Методиј во Скопје, јули 2011. Рецензент на прирачник за високо образование: <u>Производни системи – прирачник</u> , издавач: Машински Факултет во Скопје, септември 2009.	1
	Координатор во подготовка на елаборат за нова студиска програма	
4.	Координатор за подготовка на елаборат за нова студиска програма на втор циклус студии – постдипломски студии: Менаџмент на животен циклус на производ, Машински факултет-Скопје, февруари, 2010.	1
5.	Координатор за подготовка на елаборат за нова студиска програма на трет циклус студии – докторски студии: Машинство, Машински факултет-Скопје, април, 2010.	1
	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, проценка на капитал, систематизација, методологија	
6.	Gecevska V.: „Report in SEE IFA Network for WP5 – Cross Boarder Patent Fund", evaluation from local expert, June 2009, Skopje, Macedonia.	1
7.	Gecevska V.: „Methodologies for product costs estimation", Training methodology for Promotion of Entrepreneurship Education in Republic of Macedonia – Training of professors from secondary schools in Macedonia, Agency of Entrepreneurship of the Republic of Macedonia, January 2010, Skopje.	1
8.	Gecevska V., Dither-Koch K.: "Company strategical planning and new products development; Methodology development and implementation"; SMEDP Project Ref.N.410, <u>Developed methodology</u> for beneficiary company IZO Staklo,Prilep, EU-funded project managed by the European Agency for Reconstruction, October 2007, (Gecevska-local expert)	1
9.	Gecevska V., Dither-Koch K.: "Market research and straitening in marketing plan preparation; Methodology and implementation"; SMEDP Project Ref.N.414, <u>Developed methodology</u> for beneficiary company BOMEX, Pehcevo, EU-funded project managed by the European Agency for Reconstruction, December 2007, (Gecevska-local expert)	1
10.	Gecevska V., Dither-Koch K.: "Marketing for IT services and human resources straitening for sealing; Methodology implementation and workshop organization"; SMEDP Project	1

	Ref.N.300, Developed methodology for beneficiary company SEMOS Edukacija, Skopje, EU-funded project managed by the European Agency for Reconstruction, January 2008, (Gecevska-local expert)	
11.	<u>Евалуација на меѓународни научноистражувачки проекти</u> : Member in database of evaluators EVAL-INCO for evaluation of FP7 research project proposals, Calls 2010.	1
12.	<u>Евалуација на меѓународни научноистражувачки проекти</u> : International evaluator of project proposals for the International Bureau of the German Federal Ministry of Education and Research (BMBF), calls 2010, 2011.	2
13.	<u>Евалуација на меѓународни научноистражувачки проекти</u> : International evaluator of project proposals for Executive Agency for Competitiveness and Innovation (EACI) of European Commission, call 2011.	1
14.	<u>Евалуација на меѓународни научноистражувачки проекти</u> : International evaluator of project proposals for the Estonian Science Foundation (ETF), calls 2009, 2011	2
15.	<u>Евалуација на меѓународни научноистражувачки проекти</u> : International evaluator of project proposals for the Ministry of Science and Technological Development of the Republic of Serbia, call 2010	1
16.	<u>Рецензент на меѓународно научно списание со меѓународен одбор и фактор на влијание</u> : Enterprise Information Systems Journal, Publisher: Taylor&Francis, Print ISSN: 1751-7575, Online ISSN: 1751-7583 [I.F.=0,786]	1
17.	<u>Рецензент на меѓународно научно списание со меѓународен одбор и фактор на влијание</u> : Journal of Robotics and Computer Integrated Manufacturing, Publisher: Elsevier, ISSN: 0736-5845 [I.F.=1,497]	1
18.	<u>Рецензент и член на интернационален борд на оценувачи на меѓународното научно списание со меѓународен одбор и фактор на влијание</u> : International Reviewers Group of the Journal of Mechanical Engineering, Publisher University of Ljubljana, ISSN 0039-2480, [I.F.=0,25]	1
19.	<u>Рецензент на меѓународно научно списание со меѓународен одбор</u> : IEEE/ASME Transactions on Mechatronics Journal, Publisher IEEE, ISSN: 1083-4435	1
20.	<u>Рецензент на меѓународно научно списание со меѓународен одбор</u> : Journal of Simulation Modelling, Publisher Technical University in Vienna, ISSN 1726-4529, listed in SCI Expanded	1
21.	<u>Рецензент на меѓународно научно списание со меѓународен одбор</u> : Scientific-professional Journal Technical Gazette, Publisher University of Osijek, ISSN:1330-3651	1
22.	<u>Рецензент на меѓународно научно списание со меѓународен одбор</u> : Journal of Advances in Production Engineering and Management, Publisher University of Maribor, ISSN 1854-6250	1
23.	<u>Рецензент на меѓународно научно списание со меѓународен одбор</u> : Journal of Industrial Engineering and Management, Publisher Barcelona Tech, ISSN: 2013-0953, online ISSN: 2013-0953	1
24.	<u>Рецензент на меѓународно научно списание со меѓународен одбор</u> : Annals of the Faculty of Engineering Hunedoara – International Journal of Engineering, Publisher Technical University of Timisoara, Romania, , ISSN 1584 – 2665.	1
25.	<u>Рецензент на стручно/научно издание</u> : Reviewer of the Handbook of Technology Management, 3 Volume set, Editor: H. Bidgoli, Publisher: John Wiley & Sons, Inc., January 2010, ISBN: 978-0-470-24950-5, www.wiley.com/go/techmgmt	1
26.	<u>Рецензент на научни трудови за зборник на меѓународна конференција со меѓународен одбор</u> : Proceedings of 3 rd and 4 th International Scientific Conferences on Mass Customization and Personalization in Central Europe (MCP-CE): Mass Customization and Open Innovation in Central Europe, 2008 and 2010 year.	2
27.	<u>Рецензент на научни трудови за зборник на меѓународна конференција со меѓународен одбор</u> : Proceedings of 1 st , 2 nd , 3 rd International Scientific Conferences of Management of Technology Step to Sustainable Production (MOTSP) 2009, 2010, 2011 year.	3
28.	<u>Рецензент на научни трудови за зборник на меѓународна конференција со меѓународен одбор</u> : Proceedings of 4 th International Conference for Entrepreneurship, Innovation and Regional Development (ICEIRD), 2011	1
29.	<u>Рецензент на научни трудови за зборник на меѓународна конференција со меѓународен одбор</u>	2

	одбор: Proceedings of 14 th , 15 th International Scientific Conference on Industrial Systems (IS), 2009, 2011 year.	
30.	Рецензент на проекти за технолошки развој во рамките на програмата на Министерството за образование и наука на Република Македонија, конкурси во 2007, 2008 и 2009 година.	3
31.	Рецензент на билатерални проекти во рамките на програмата на Министерството за образование и наука на Република Македонија, конкурс во 2011 година.	1
32.	Рецензент на научноистражувачки проекти во рамките на програмата на Министерството за образование и наука на Република Македонија, конкурс во 2010 г.	1
Студија, физибилити-студија, истражување на пазарот		
33.	Учесник во изготвување на студија: Socio-economic Impact Assessment, Study Report, FP6 No.509206 RES Project: Rural Sustainable Development through Integration of Renewable Energy Technologies in Poor European Regions, WP4, June 2007, 85p.	1
34.	Учесник во изготвување на студија: Environmental Company Responsibility through Social Assessment, Study Report, FP6 No.509206 RES Project: Rural Sustainable Development through Integration of Renewable Energy Technologies in Poor European Regions, WP4, January 2008, 65p.	1
35.	Учесник во изготвување на физибилити студија: Economical Assessment and Cost Benefit Analysis for the Pellets Production Plant, Feasibility Study, FP6 No.509206 RES Project: Rural Sustainable Development through Integration of Renewable Energy Technologies in Poor European Regions, WP5, July 2008, 78p.	1
Учество во работа на комисији на државни натпревари		
36.	Член на Комисијата на државните натпревари организирани секоја година од 2007 до 2011: Натпревар за најдобар бизнис-план за студенти и дипломирани (2007 – 2011).	5
37.	Член на Комисијата за избор на најдобри и најкреативни е-содржини во областите: е-наука, е-учење и е-здравство за е-Македонија; избраните се номинирани за награда на светскиот самит за информатичко општество (World Summit Award -the best in e-Content&Creativity), организатор на изборот: фондација „Метаморфозис“, 2007 и 2008.	1
Учество во промотивни активности на Факултетот		
38.	Учество во промотивни активности на Факултетот –2007, 2008, 2009, 2010.	2
Предавање на институции од јавен интерес, информативни центри		
39.	Гечевска В.: „Студентски стручни практики ИАЕСТЕ – предизвик и можност“, тркалезна маса: Најдобри практики за соработка компании – академија, Тркалезна маса во организација на ИАЕСТЕ – студентски форум, „Холидеј Ин“, ноември 2009, Скопје.	0,5
40.	Гечевска В.: „ПЛМ-платформа како конкурентна бизнис стратегија“, PLM – Форум за македонските компании, Машински факултет-Скопје, март 2011, Скопје.	0,5
Раководител на лабораторија		
41.	Раководител на Лабораторијата за компјутерски интегрирано инженерство – СИМ, на Машинскиот факултет во Скопје	1
42.	Раководител на Лабораторија: Тренинг – центар за електронско учење – WEBLAB, на Машинскиот факултет во Скопје	1
43.	Раководител на PLM – Центар (Product Lifecycle Management), Машински факултет-Скопје	1
ВКУПНО		65.50
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС		
Уредник во научно списание		
44.	“Mechanical Engineering - Scientific Journal”, Publisher Faculty of Mechanical Engineering, University “Ss. Cyril and Methodius”, Skopje, Macedonia, two No./year, (30 years of publication), Gecevska V. - Editor in Chief in period: 2004-2010.	2
Член на уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание		
45.	“International Journal of Industrial Engineering and Management” (IJIEM), Publisher University of Novi Sad, Serbia, four No./year, ISSN 2217-2661, Gecevska V. – member of editorial board.	1
46.	ACTA TECHNICA CORVINIENSIS – Bulletin of Engineering, Publisher Technical University of Timisoara, six No./year, ISSN: 1584-2665, Gecevska V. – member of editorial board.	1
47.	Journal of the Balkan Tribology Association, two No./year, ISSN 1310-4772, Gecevska V. – member of editorial board.	1
Претседател на програмски одбор на меѓународен научен собир		
48.	International Workshop for Product Lifecycle Management (PLM-ICT'2009) in 1 st	2

	International Conference ICT Innovations 2009, 27-30 September 2009, Ohrid, Macedonia.	
49.	International Workshop for Innovative Business Strategies (PLM-ICEIRD'2011) in 4 th International Conference for Entrepreneurship, Innovation and Regional Development (ICEIRD'2011), May 2011, Ohrid, Macedonia.	2
	Член на научен /програмски одбор на меѓународен научен собир	
50.	Гечевска В. - член на научните програмски одбори на следните меѓународни научни конференции: 3 rd International Conference on Mass Customization and Personalization in Central Europe (MCP-CE): Mass Customization and Open Innovation in Central Europe, May 2008, Subotica, Serbia. 4 th International Conference on Mass Customization and Personalization in Central Europe (MCP-CE): Mass Customization and Open Innovation in Central Europe, Financial Crisis – Challenge and Opportunity, September 2010, Novi Sad, Serbia. 5 th International Conference on Mass Customization and Personalization in Central Europe (MCP-CE), September 2012, Novi Sad, Serbia. 1 st International Conference in Management of Technology Step to Sustainable Production (MOTSP'2009), June 2009, Sibenik, Croatia. 2 nd International Conference of Management of Technology Step to Sustainable Production (MOTSP'2010), June 2010, Rovinj, Croatia. 3 rd International Conference of Management of Technology Step to Sustainable Production (MOTSP'2011), June 2011, Brac, Croatia. 4 th International Conference of Management of Technology Step to Sustainable Production (MOTSP' 2012), June 2012, Zadar, Croatia. 1 st International Conference for Entrepreneurship, Innovation and Regional Development (ICEIRD'2008), May 2008, Ohrid, Macedonia. 3 rd International Conference for Entrepreneurship, Innovation and Regional Development (ICEIRD'2010), May 2010, Novi Sad, Serbia. 4 th International Conference for Entrepreneurship, Innovation and Regional Development (ICEIRD'2011), May 2011, Ohrid, Macedonia. 15 th International Scientific Conference on Industrial Systems (IS'11), September 2011, Novi Sad, Serbia. 11 th International scientific conference on production engineering - Computer integrated manufacturing, CIM'2007, June 2007, Zadar, Croatia. 12 th International scientific conference on production engineering - Computer integrated manufacturing and high speed milling (CIM'2009), June 2009, Zadar, Croatia. 13 th International scientific conference on production engineering - Computer integrated manufacturing (CIM'2011), June 2011, Zadar, Croatia. DAAAM International Word Simposiums in "Intelligent manufacturing & Automation" (from 2004 to 2012).	15
	Студиски престој во странство – до 3 месеци	
51.	Јули 2007 –тринеделен студиски престој на Департманот за производно и индустриско инженерство и производна економика при Technical University of Turin, Турино, Италија, со проектна активност на тема: Challenges in Engineering Education - New Products Management and applied ICT Tools, финансиран од TEMPUS WEBLAB Co13 проектот.	0,5
52.	Декември 2007 – двонеделен студиски престој во Лабораторијата за интелигентни системи на Машинскиот факултет при Универзитетот во Марибор, Словенија, истражувања во рамки на билатерален проект.	0,5
53.	Мај 2008 – еднонеделен студиски престој, грант за мобилност за наставници No.СЕЕPUS II-RS-0065-02-0708-M-20290, реализиран на Факултетот за технички науки на Универзитетот во Нови Сад, Србија и истражување на тема: Process Planning and Operation Management.	0,5
54.	Јуни 2008 – еднонеделен студиски престој, грант за мобилност за наставници No. СЕЕPUS II-PL-0007-00-0708-M-5115, реализиран на Машинскиот факултет во Марибор, Словенија и одржани предавања на тема: Computer Aided Process Planning и Contemporary ICT Tools in Production Technologies.	0,5
55.	Јули 2008 – еднонеделен студиски престој, грант за мобилност за наставници No.СЕЕPUS II-PL-0007-03-0708-M-20291, реализиран на Техничкиот факултет во Трнава при Словачкиот универзитет за технологии во Братислава, Словачка, одржано предавање на тема: Intelligent manufacturing systems.	0,5
56.	Јануари 2009 – двонеделен студиски престој, грант за мобилност за наставници No.2008–5538-СЕЕPUS II-RS-0065, реализиран на Машинскиот факултет во Марибор, Словенија и одржано предавање на тема: Intelligent Manufacturing Systems and Using of Genetic Algorithms as Optimization Tools in Production Systems.	0,5
57.	Април 2009 – еднонеделен студиски престој на Департманот за производно и	0,5

	индустриско инженерство и производна економика при Technical University of Turin, Турино, Италија, обука на тема: Sustainable Management and Sustainable Development, финансиран од FP7 ВЕЕ No.213417 проектот.	
58.	Јуни 2009 – еднонеделен студиски престој на Институтот за индустриско инженерство и менаџмент на Факултетот за електротехника, машинство и бродоградба при Универзитетот во Сплит, Хрватска, со проектна активност на тема: Product Management and Product Data Management, финансиран од TEMPUS MAS-PLM No.144959 проектот.	0,5
59.	Декември 2010 – студиски престој на Институтот за индустриско инженерство и менаџмент на Факултетот за технички науки при Универзитетот во Нови Сад, Србија, со проектна активност на тема: Product Management – ICT Tools and Siemens PLM Software, финансиран од TEMPUS MAS-PLM No.144959 проектот.	0,5
60.	Јануари 2011 – двонеделен студиски престој, грант за мобилност за наставници No.2010–42019-CEEPUS II-PL-0007-06-1011, реализиран на Машинскиот факултет во Марибор, Словенија и одржана серија на предавања за студенти на последипломски студии на теми: PLM Platform for Product Management.	0,5
61.	Март 2011 – еднонеделен студиски престој на Департманот за производно и индустриско инженерство и производна економика при Technical University of Turin, Турино, Италија, со проектна активност на тема: Sustainable Management for New Products Development, финансиран од TEMPUS MAS-PLM No.144959 проектот.	0,5
62.	Април 2011 – еднонеделен студиски престој на Институтот за индустриско инженерство и менаџмент на Факултетот за машинство и бродоградба, Универзитет во Загреб, Хрватска и Машинскиот факултет при Универзитетот во Марибор, Словенија, со проектна активност на тема: Engineering Approach of New Products Development, финансиран од TEMPUS MAS-PLM No.144959 проектот.	0,5
63.	Ноември 2011 – еднонеделен студиски престој на Aristotle University of Thessaloniki, School of Engineering, во Солун, Грција, со проектна активност на тема: Project and Product Management-Good Technical and Business Practices, финансиран од TEMPUS MAS-PLM No.144959 проектот.	0,5
	Членство во извршно тело на меѓународна организација која поддржува/организира научноистражувачка дејност	
64.	<u>Член на меѓународните организации кои поддржуваат научноистражувачка дејност:</u> 1. Deans, Directors and Chairs Honor Committee of DAAAM International Vienna - international network for scientific, academic and industrial cooperation (from 2004) 2. EPN Consulting – the European Professionals Network, London, UK (from 2008) 3. International Virtual Laboratory for Enterprise Interoperability (InterOP-VLab), Belgium (from 2009) 4. IFIP Working Group - <i>Advances in Production Management Systems (APMS)</i> , belongs to Technical Committee of the <i>International Federation for Information Processing (IFIP)</i> (from 2009) 5. European PLM (Product Lifecycle Management) Association (from 2010) 6. PLM InNET – PLM International Network for scientific, academic and industrial cooperation (from 2011)	12
	Изготвување и пријавување на научен национален проект	
65.	Носител на изготвен и пријавен научен национален проект со меѓународно учество: - „Развој на иновативни технологии ефикасно управувани низ животниот циклус на производите“, научноистражувачки проект, 2011	1
	Изготвување и пријавување на научен меѓународен проект	
66.	Носител на изготвен и пријавен научен меѓународен проект: - „Развој на интелегентно базирани алатки за управување на производните процеси“, билатерален предлог проект, 2011; - „Developing Macedonian Potential for Intelligent Integrated Production Research“, SA project proposal in FP7-REGPOT.	4
67.	Продекан на Машинскиот факултет во Скопје, период: 2004-2008	4
	Член на факултетски комисији	
68.	Членува или раководи во следниве факултетски комисији (7*0,5 = 3,5) <u>факултетски комисији на ННС на МФС:</u> - претседател на Комисијата за постдипломски студии, од 28.X 2004 до 30.IX 2008; - претседател на Комисијата за научноистражувачка работа, од 28.X 2004 до 30.IX 2008 - претседател на Комисијата за издавачка дејност, од 28.X 2004 до 30.IX 2008; - член на Комисијата за веб-презентирање, од 28.X 2004 до 30.IX 2008; - член на Комисијата за студентска практика и теренска, од 28.X 2004 до 30.IX 2008. <u>Факултетски комисији на Деканатска управа на МФС:</u> - претседател на Комисијата за домашна и меѓународна соработка, од 28.X 2004 до 30.IX 2008; - претседател на Комисијата за промотивни активности, од 28.X 2004 до 30.IX 2008.	3,5
69.	Раководител на постдипломски студии: Студиска програма на втор циклус студии - Менаџмент на животен циклус на производ.	2

Подготовка на национални документи (стратегии, закони и сл.)		
70.	Член на работна група за подготовка на Законот за безбедност на производите на Република Македонија, при транспозиција на европските директиви од Новиот приод, за активност - Транспозиција на Европската директива за општа безбедност на производите, 2006-2007.	2
Учество во комисии и тела на државни и други органи		
71.	Член на тимот за изработка на извештајот „Stop Brain Drain во Република Македонија“, Министерство за образование и наука на Република Македонија, 2011.	1
72.	Член на Советот на ИКТ-експерти при Стопанската комора за информатички и комуникациски технологии (МАСИТ) (од 2005 до денес).	1
73.	Член на Одборот на МЕТАМОРФОЗИС - Фондацијата за одржливи информатички решенија (од 2006 до денес).	1
ВКУПНО		62,00
ВКУПНО		127,50

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	136,12
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	484,39
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	127,50
ВКУПНО	748,01

Скопје, 27. 2.2012

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Владимир Дуковски, с.р.
Машински факултет, УКИМ – Скопје,
(редовен професор во пензија)
2. Проф. д-р Јован Лазарев, с.р.
Машински факултет, УКИМ - Скопје
3. Проф. д-р Делчо Јованоски, с.р.
Машински факултет, УКИМ – Скопје,
(редовен професор во пензија)

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО
НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ ПРОИЗВОДНО ИНЖЕНЕРСТВО, ТЕХНОЛОГИИ
И СИСТЕМИ И ОРГАНИЗАЦИЈА НА ТЕХНОЛОШКИ ПРОЦЕСИ НА
МАШИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, бр. 02-679/1 од 23.2.2012 год., одредени сме за рецензенти по пријавите на конкурсот објавен во весниците „Дневник“ и „Коха“ од 2.2.2012 год. за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања во научните области производно инженерство, технологии и системи и организација на технолошки процеси.

На конкурсот се пријави само една кандидатка, д-р Јасмина Чалоска, дипл.маш.инж., вонреден професор на Институтот за производно инженерство и менаџмент при Машинскиот факултет во Скопје.

Врз основа на прегледот и анализата на доставената конкурсна документација, како и од личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија до Наставно-научниот совет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци, образование и професионален развој

Кандидатката д-р Јасмина Чалоска е родена на 3.9.1963 година во Врање, Р. Србија. Основно училиште завршила во ЦОУ "Јосип Броз Тито" во Скопје, со континуиран одличен успех. Во учебната 1978/79 година се запишала во Гимназијата "Орце Николов" во Скопје, која ја завршила како првенец на генерацијата.

Во учебната 1982/83 се запишала на Машинскиот факултет во Скопје и дипломирала во 1987 година на насоката за производно машинство. Учесник е на машинијадите во 1883, 1984, 1985 и 1986 година во повеќе научни и спортски дисциплини. Работела како демонстратор по предметите: теорија на механизмите, во учебната 1985/86, и теорија на осцилациите во учебната 1986/87 година. Како истакнат студент била член на Факултетскиот совет. Во јули 1985 година, преку меѓународната студентска размена, реализирала едномесечен студиски престој на Краковската политехника.

Дипломирала во јуни 1987 година со дипломска работа со наслов: "Значење на хидростатската обработка на металите во современата технологија и проектирање на една лабораториска постројка за хидростатско истиснување".

По дипломирањето, во октомври 1987 година е избрана за помлад асистент по група предмети од областа обработка со пластична деформација, а во 1990 година е реизбрана во истото звање. По вработувањето на Машинскиот факултет, во периодот 1989-1993 година била секретар на Институтот за производно машинство, а во периодот 1990-1994 година, член на Советот на Факултетот.

Во учебната 1989/90 година се запишала на постдипломски студии на Машинскиот факултет во Скопје, на насоката за обработка со деформација. По полагањето на сите предвидени испити со највисоки оценки, во септември 1993 година ја одбрани магистерската работа со наслов: "Испитување на обработливоста на материјалите со фино просекување", при што се здоби со звањето магистер на технички науки. Во април 1994 година е избрана за асистент по група предмети од областа обработка со пластична деформација, а во април 1997 и март 2000 година е реизбрана во истото звање.

Докторската дисертација со наслов "Истражување на кинематиката на процесот на истиснување на алуминиумски профили", успешно ја одбрани во јули 2002 година.

Од вработувањето на Машинскиот факултет била избрана во следниве звања:

2007-2012,	вонреден професор, Машински факултет, Универзитет „Св.Кирил и Методиј“, Скопје;
2003-2007,	доцент, Машински факултет, Универзитет „Св.Кирил и Методиј“, Скопје;
1994-2003,	асистент, Машински факултет, Универзитет „Св.Кирил и Методиј“, Скопје;
1987-1994,	помлад асистент, Машински факултет, Универзитет „Св.Кирил и Методиј“, Скопје.

Во изминатиов период била активно вклучена во разни активности на Машинскиот факултет, како член на разни комисии и раководител на Катедрата за технологии на обликување со пластична деформација (Анекс 2, IV-10) во рамките на Институтот за производно инженерство и менџмент (во периодот од 2006 година до денес).

Од 2000 до 2004 година била раководител на Лабораторијата за обработка со пластична деформација.

Од 2002 до 2006 година била секретар на Зборникот на трудови на Машинскиот факултет, а од 2006 година до денес е член на Редакцискиот одбор на научното списание Mechanical Engineering (Анекс 2, IV-1).

Од 2003 година е редовен член на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје.

Во 2005 година станува претседател на Испитната комисија при Министерството за образование и наука, за полагање на приправнички испити за предмети од машинска струка, со мандат од 4 години.

Истата година е избрана за менаџер за квалитет на ЦИРКО (Центар за истражување, развој и континуирано образование) на Машинскиот факултет во Скопје.

Во рамките на процесот на акредитација на лабораториската, инспекциската и сертификационата дејност на Машинскиот факултет, во 2005 година, по предлог на деканот, избрана е за координатор за акредитација на лабораториската дејност на Факултетот. Во 2006 година успешно го полага испитот за интересен аудитор со што се здобива со сертификат за интересен аудитор и станува менаџер за квалитет на првата акредитирана Лабораторија за сила и момент на Машинскиот факултет во Скопје. Истата година е назначена за заменик-менаџер за квалитет на Инспекциското тело за лифтови, дигалки и транспортери (Анекс 2, III-42). Од 2008 година е вклучена во работата на ИАРМ, каде што учествува како експерт за акредитација на лаборатории за калибрација и тестирање (Анекс 2, III-3,4), а од февруари 2010 година станува член на Техничкиот комитет за лаборатории за калибрација (Анекс 2, IV-19,21).

Од февруари 1995 членува во Друштвото за производно инженерство на Р. Македонија. Од јуни 2000 година е член на Македонско-јапонското здружение МАК-ЈАМС, а од јуни 2004 година до денес е член на извршниот одбор на МАК-ЈАМС (Анекс 2, IV-18). Во Здружението е организатор на многу активности во насока на промовирање на јапонската култура и традиција. Во октомври 2009 година учествувала на Семинарот за управување со проектен циклус во организација на МАК-ЈАМС и Фондот за развој на човечки ресурси.

Од 2006 година до денес, д-р Јасмина Чалоска е одговорен координатор за мрежата на МФС на програмата CEEPUS II Program PL 0033-02-0607 (Анекс 2, II-

22). Во рамките на мрежата се остварени повеќе студиски престои на професори од странски универзитети, како и студиски престои на наши студенти на универзитетите-членки во мрежата, со што се реализира можноста за трансфер и размена на искуства и знаење.

Од 2007 година до денес, д-р Јасмина Чалоска е активно вклучена во работата на Националниот центар за почисто производство, како национален експерт, за што поседува сертификат издаден од UNIDO (Анекс 2, IV-22). Во текот на изминатиот период кандидатката работела на имплементација на концептот за почисто производство во повеќе компании во земјата (Анекс 2, III-2,41).

Во јули 2009 година се стекнува со сертификат за аудитор по OHSAS 18001: 2007, додека во јуни 2010 година успешно го полага испитот за стручно лице за безбедност при работа, при што ги води активностите за добивање на овластување на Машинскиот факултет за вршење стручни работи од областа на безбедност при работа. Денес е раководител на телото за безбедност при работа на Машинскиот факултет во Скопје и член на Националниот совет за БЗР (Анекс 2, IV-11, 20).

Д-р Јасмина Чалоска, како активист на Организацијата на Црвениот крст на Р. Македонија, активно учествува во организацијата и реализацијата на акциите за крводарителство на Машинскиот факултет. Машинскиот факултет со години наназад претставува пример во академската средина со бројот на крводарители. За својата ангажираност, добитник е на многу признанија, дипломи и благодарници.

Во текот на својата работа, д-р Јасмина Чалоска континуирано остварува и негува контакти со признати научници од странство, за што сведочат низа организирани гостувања и предавања како за академската средина, така и за стопанството.

Наставна и педагошка активност

Од последниот избор во наставно-научното звање вонреден професор, (со одлука бр.1451/5 од 05.07.2007 година) до денес, кандидатката д-р Јасмина Чалоска е ангажирана за предметен наставник по предметите:

А) прв циклус на студии

- производни и услужни процеси
- деловна информатика
- производни технологии со обликување
- неконвенционални методи на обработка
- машини и операции во производство
- технологии на обработка со пластична деформација
- моделирање процеси од пластична обработка
- алати за пластична деформација
- машинска обработка и производни системи
- ергономија
- компјутерски подпомогнато медицинско инженерство
- компјутерско моделирање на процеси со обликување
- практика II, V и VI

Б) втор циклус на студии

Б1- редовни постдипломски студии- full time

- современи технологии на пластичноста и алати
- моделирање и симулација на постапки со обликување
- конструкција на алати за полимери

Б2- постдипломски студии- part time

- одбрани поглавја од теорија на пластичност

- одбрани поглавја од технологија на обработка со деформации
- одбрани поглавја од машини за пластична обработка
- одбрани поглавја од конструкција на алати
- моделирање на процесите за обработка со деформација

В) трет циклус на студии

- информациона алатки за моделирање и симулација на процеси со обликување
- современи конструкции на алати со обликување
- нови материјали и современи постапки за обработка
- безбедност и ризици при работа

Со воведувањето на кредит-трансфер системот на МФС, назначена е за ментор на студентите на професионалните студии за производна информатика, каде што се истакнува со својот искрен и отворен пристап во комуникацијата со студентите и решавањето на нивните проблеми во текот на студирањето.

Д-р Јасмина Чалоска досега била член во три комисии за одбрана на докторска дисертација, и шест комисии за оцена и одбрана на магистерски труд (Анекс 2, I-77,78). Во моментот е ментор на 14 кандидати за изработка на магистерски труд. Во периодот од изборот на кандидатката д-р Јасмина Чалоска за вонреден професор до денес била ментор на повеќе од 30 дипломски работи (Анекс 2, I-76).

Научноистражувачка и стручно-апликативна дејност

Кандидатката д-р Јасмина Чалоска, во изминатиов 5-годишен период по последниот избор во наставно-научното звање вонреден професор, има остварено богата научноистражувачка и апликативна дејност. Листата на трудови кои спаѓаат во нејзината научноистражувачка и стручно-апликативна дејност, како и за наставно-образовната дејност, е прикажана во Образецот кон Извештајов за избор во наставно-научно звање (Анекс 2).

Коментар на некои од трудовите

Научноистражувачка дејност

Од листата на трудови во научноистражувачката дејност треба да се одбележи дека кандидатката е национален координатор на два EUREKA-проекти (Анекс 2, II-8,21) во областа на алатничарството, површинскиот инженеринг и обработливоста на тенки лимови, раководител на два развојно-истражувачки проекти (Анекс 2, II-9,24), финансирани од Министерството за образование и наука, учесник во пет меѓународни научноистражувачки проекти (Анекс 2, II-2, 3, 10, 13,14)) и учесник во два TEMPUS-проекти (Анекс 2, II-19,20). Учеството на кандидатката во научноистражувачките проекти е во доменот на алатничарството, развојот на нови материјали за изработка на алати за пластична деформација и нумерички симулации на технологиите со обликување.

Со успешната реализација на горенаведените научноистражувачки проекти, кандидатката дала значаен придонес во науката, но и за развој и унапредување на извозните активности на алатниците (Анекс 2, II-14) со што се зголемува конкурентноста на македонските алатници во земјата и надвор од неа.

Во TEMPUS-проектот II-19, кандидатката учествува како експерт за контрола на квалитет и евалуација на проектот, каде што преку своето искуство во поврзување на академската средина со индустрискиот сектор придонесува за успешна реализација на поставените проектни цели. Учеството на кандидатката во TEMPUS-проектот II-20 резултира со развој на нови наставни програми од втор циклус на студии каде својот придонес го дава во областа на корпоративната

општествена одговорност. Воедно, преку овој проект е овозможен развој и унапредување на млади кадри, како и унапредување на наставата на постдипломските студии.

Во изминатиот период, д-р Јасмина Чалоска е учесник во 13 национални проекти каде што придонесува со своите експертизи и познавања од областа на алатите и технологиите за обработка со пластична деформација (Анекс 2, II-5, 11, 15, 16,17), како и во областа на технологии за почисто производство (Анекс 2, II-7,12,23).

Во претходниот период, кандидатката објавила два труда со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание (Анекс 2, II- 25,26) и 13 трудови објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор (Анекс 2, II 27-39).

Во трудовите под број 25 , 28 и 34, е користена 3Д-дигитализација како современа технологија за производство на протези во ортопедската техника. Резултатите од овие истражувања придонесуваат за намалување на периодот на изработка на протезите и вкупните трошоци и зголемување на точноста на изработка.

Во трудовите под реден број 27 и 33, се анализира процесот на истиснување на алуминиумски профили применувајќи CFD-технологија за анализа на струење на флуиди, заснована на основните закони во динамиката на флуиди.

Резултати од истражувањата на кандидатката во областа на трајноста на алатите се прикажани во трудовите под реден број 35, 36 и 39.

Трудовите под реден број 31 и 32 презентираат резултати од истражувањето за значењето на имплементацијата на концептот за почисто производство во компаниите со анализа на индикаторите за подобрување на конкурентноста. Користејќи методологија на бази на податоци во трудовите под реден број 29, 30 и 38, кандидатката презентира креирање на електронска библиотека на алати како корисна алатка на секој алатничар со што се намалува времето на подготовка на понуда за изработка на алат заснована на реални трошоци.

Стручно-апликативна дејност

Во изминатиот период, кандидатката д-р Јасмина Чалоска, како координатор во подготовка на елаборат за нова студиска програма (Анекс 2, III- 1) за: Управување со системи за безбедност и здравје при работа, придонесува Машинскиот факултет да добие акредитација за нова студиска програма за втор циклус на студии. Новата студиска програма е основа за реализација на стратешката цел за зајакнување на капацитетите на инженерски кадар од областа на безбедноста при работа.

Трудовите под реден број 3 и 4 се однесуваат на акредитација на лаборатории и инспекциски тела, каде што кандидатката учествува како експерт за акредитација согласно со стандардите ISO 17020 и ISO 17025.

Како стручно лице за безбедност при работа, со овластување од Министерството за труд и социјална политика, д-р Јасмина Чалоска реализирала проценки на ризик на работни места во повеќе компании (Анекс 2, III 5-31) со што се препознава како реномиран експерт во областа на безбедноста при работа.

Како национално контакт лице за рамковната програма FP7 во областа на животната средина и климатските промени, кандидатката континуирано учествува во сите отворени денови за промоција на повиците (Анекс 2, III 37-40), при што придонесува за зголемување на бројот на успешни апликации и искористување на европските фондови.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на изложеното, оценувајќи ја наставно-образовната, научно-истражувачката, стручно-апликативната и другите дејности од поширок интерес на кандидатката д-р Јасмина Чалоска во изминатиов 5-годишен период, од нејзиниот последен избор во звањето вонреден професор (одлука бр.1451/5 од 5.7.2007 година), Комисијата констатира дека кандидатката покажува континуиран стручен и научен напредок во областите во кои конкурира.

Бројните трудови, проекти и стручно-апликативни работи, Комисијата ги оценува како квалитетни и значајни во областите производно инженерство, технологии и системи и организација на технолошки процеси.

Кандидатката д-р Јасмина Чалоска, од своето вработување на Машинскиот факултет во Скопје до денес, одржува континуитет во својот развој како успешен научен и педагошки работник во полињата на машинството и индустриско инженерство и менаџмент.

И покрај големиот ангажман во наставата и апликативната дејност, кандидатката во изминатиот период учествувала во бројни научноистражувачки проекти од кои произлегле значајни резултати. Воедно, со објавување на реферати на меѓународни симпозиуми го потврдила истражувачкиот капацитет во областа во која работи.

Врз основа на претходно изнесеното, како и во согласност со Законот за високото образование, Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ и Статутот на Машинскиот факултет во Скопје, Рецензентската комисија му предлага на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, да утврди предлог-одлука за избор во наставно-научното звање редовен професор на кандидатката д-р Јасмина Чалоска, досегашен вонреден професор.

Истовремено му предлагаме на Универзитетскиот сенат на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје да ја избере кандидатката д-р Јасмина Чалоска за наставник во научните области производно инженерство, технологии и системи и организација на технолошки процеси, во звањето редовен професор.

Скопје, 27.2.2012 година

Рецензентска комисија

Проф.д-р Владимир Дуковски с.р.
Машински факултет, УКИМ -Скопје
(редовен професор во пензија)

Проф.д-р Јован Лазарев с.р.
Машински факултет, УКИМ -Скопје

Проф.д-р Делчо Јованоски с.р.
Машински факултет, УКИМ -Скопје
(редовен професор во пензија)

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Јасмина Светислав Чалоска
Институција: Машински факултет - Скопје
Научна област: производно инженерство, технологии и системи и организација на технолошки процеси

I. НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
	Прв циклус на студии	
1	Производни и услужни процеси (ПИнф) (2+2), летен, 2007/08, настава и вежби	1.05
2	Деловна информатика (ПИнф) (3+3), зимски, 2007/08 настава+вежби	1.6
3	Производни технологии со обликување (ПИ) (2+2), летен, 2007/08, настава и вежби	2.1
4	Неконвенционални методи на обработка (ПИ) (2+2), зимски, 2007/08, вежби	0.9
5	Машини и операции во производство (ПИ) (2+2), летен, 2007/08, вежби	0.9
6	Технологии на обработка со пластична деформација (ПИ) (2+2), летен, 2007/08, настава и вежби	2.1
7	Моделирање процеси од пластична обработка (ПИ) (2+2), летен, 2007/08, настава и вежби	2.1
8	Машинска обработка и производни системи (ТМЛ, МЗКИ, ИД, ПТИ, ХА) (2+2), летен, 2007/08, настава и вежби	1.05
9	Алати за пластична деформација (ПИ) (2+2), летен, 2007/08, вежби	0.9
10	Компјутерско моделирање на процеси со обликување (ПИнф) (2+2), летен, 2007/08, настава и вежби	2.1
11	Практика -II(ПИнф) (4), летен, 2007/08	0.6
12	Практика -V (ПИнф) (4), зимски, 2007/08	0.6
13	Практика -VI(ПИнф) (4), летен, 2007/08	0.6
14	Производни и услужни процеси (ПИнф) (2+2), летен, 2008/09, настава и вежби	1.05
15	Деловна информатика (ПИнф) (3+3), зимски, 2008/09, настава	0.9
16	Производни технологии со обликување (ПИ) (2+2), летен, 2008/09, настава и вежби	2.1
17	Неконвенционални методи на обработка (ПИ) (2+2), зимски, 2008/09, вежби	0.9
18	Машини и операции во производство (ПИ) (2+2), летен, 2008/09, вежби	0.9
19	Технологии на обработка со пластична деформација (ПИ) (2+2), летен, 2008/09, настава и вежби	2.1
20	Моделирање процеси од пластична обработка (ПИ) (2+2), летен, 2008/09, настава и вежби	2.1
21	Машинска обработка и производни системи (ТМЛ, МЗКИ, ИД, ПТИ, ХА) (2+2), летен, 2008/09, настава	0.6

22	Алати за пластична деформација (ПИ) (2+2), летен, 2008/09, вежби	0.9
23	Компјутерско моделирање на процеси со обликување (ПИНф) (2+2), летен, 2008/09, настава и вежби	2.1
24	Практика-II(ПИНф) (4), летен, 2008/09	0.6
25	Практика-V (ПИНф) (4), зимски, 2008/09	0.6
26	Практика-VI(Пинф) (4), летен, 2008/09	0.6
27	Производни и услужни процеси (ПИНф) (2+2), летен, 2009/10, настава и вежби	1.05
28	Деловна информатика (ПИНф) (3+3), зимски, 2009/10, настава	0.9
29	Производни технологии со обликување (ПИ) (2+2), летен, 2009/10, настава и вежби	2.1
30	Неконвенционални методи на обработка (ПИ) (2+2), зимски, 2009/10, вежби	0.9
31	Машини и операции во производство (ПИ) (2+2), летен, 2009/10, вежби	0.9
32	Технологии на обработка со пластична деформација (ПИ) (2+2), летен, 2009/10, настава и вежби	2.1
33	Моделирање процеси од пластична обработка (ПИ) (2+2), летен, 2009/10, настава и вежби	2.1
34	Машинска обработка и производни системи (ТМЛ, МЗКИ, ИД, ПТИ, ХА) (2+2), летен, 2009/10, настава	0.6
35	Алати за пластична деформација (ПИ) (2+2), летен, 2009/10, вежби	0.9
36	Компјутерско моделирање на процеси со обликување (ПИНф) (2+2), летен, 2009/10, настава и вежби	2.1
37	Практика-II(ПИНф) (4), летен, 2009/10	0.6
38	Практика-V (ПИНф) (4), зимски, 2009/10	0.6
39	Практика-VI(Пинф) (4), летен, 2009/10	0.6
40	Производни и услужни процеси (ПИНф) (2+2), летен, 2010/11, настава и вежби	1.05
41	Деловна информатика (ПИНф) (3+3), зимски, 2010/11, настава	0.9
42	Производни технологии со обликување (ПИ) (2+2), летен, 2010/11, настава и вежби	2.1
43	Неконвенционални методи на обработка (ПИ) (2+2), зимски, 2010/11, вежби	0.9
44	Машини и операции во производство (ПИ) (2+2), летен, 2010/11, вежби	0.9
45	Технологии на обработка со пластична деформација (ПИ) (2+2), летен, 2010/11, настава и вежби	2.1
46	Моделирање процеси од пластична обработка (ПИ) (2+2), летен, 2010/11, настава и вежби	2.1
47	Машинска обработка и производни системи (ТМЛ, МЗКИ, ИД, ПТИ, ХА) (2+2), летен, 2010/11, настава	0.6
48	Алати за пластична деформација (ПИ) (2+2), летен, 2010/11, вежби	0.9
49	Компјутерско моделирање на процеси со обликување (ПИНф) (2+2), летен, 2010/11, настава и вежби	2.1
50	Практика-II(ПИНф) (4), летен, 2010/11	0.6
51	Практика-V (ПИНф) (4), зимски, 2010/11	0.6
52	Практика-VI(Пинф) (4), летен, 2010/11	0.6
53	Компјутерски подпомогнато медицинско инженерство (ПИНф) (2+2), зимски, 2010/11	1.05
54	Деловна информатика (ПИНф) (3+3), зимски, 2011/12, настава	0.9

55	Неконвенционални методи на обработка (ПИ) (2+2), зимски, 2011/12, вежби	0.9
56	Практика-V (ПИНФ) (4), зимски, 2011/12	0.6
57	Компјутерски подпомогнато медицинско инженерство (ПИНФ) (2+2), зимски, 2011/12	1.05
58	Ергономија (ИИМ) (2+2), зимски, 2011/12, настава	1.2
Втор циклус на студии		
59	Современи технологии на пластичноста и алати (2+2), (менторски) зимски, 2009/2010, 2010/11	2.4
60	Моделирање и симулација на постапки со обликување (2+2), (менторски) зимски, 2009/2010, 2010/11	2.4
61	Конструкција на алати за полимери (2+2), (менторски) летен, 2009/2010, 2010/11	2.4
62	Одбрани поглавја од теорија на пластичност (менторски)-part time, 2007/08,2008/9,2009/10, 2010/2011, 2011/2012	3.75
63	Одбрани поглавја од технологија на обработка со деформации (менторски)-part time, 2007/08,2008/9,2009/10, 2010/2011, 2011/2012	3.75
64	Одбрани поглавја од машини за пластична обработка (менторски)-part time, 2007/08,2008/9,2009/10, 2010/2011, 2011/2012	3.75
65	Одбрани поглавја од конструкција на алати (менторски)-part time, 2007/08,2008/9,2009/10, 2010/2011, 2011/2012	3.75
66	Моделирање на процесите за обработка со деформација (менторски)-part time, 2007/08,2008/9,2009/10, 2010/2011, 2011/2012	3.75
67	Одржување на теренска настава, 2007/08, 2008/09, 2009/10, 2010/2011, 2011/2012	2
68	Подготовка на нов предмет: деловна информатика (прв циклус)	1.5
69	Подготовка на нов предмет: производни и услужни процеси (прв циклус)	1.5
70	Подготовка на нов предмет: конструкција на алати за полимери (втор циклус)	1.5
70	Подготовка на нов предмет: корпоративна општествена одговорност (втор циклус PLM)	1.5
71	Консултации со студенти, 2007/08 (265)	0.53
72	Консултации со студенти, 2008/09 (215)	0.43
73	Консултации со студенти, 2009/10 (238)	0.48
74	Консултации со студенти, 2010/11 (222)	0.45
75	Консултации со студенти, 2011/12 (72)	0.14
Дипломски-магистерски трудови		
76	Ментор на дипломска работа (32)	6.4
77	Член на комисија за оцена и одбрана на докторат (3)	1.5
78	Член на комисија за оцена и одбрана на магистратура (6 канд.)	1.8
79	Член на комисија за оцена и одбрана на дипломска работа (48 студ.)	4.8
Материјали за настава		
80	Интерна скрипта од предавања по предметот: производни и услужни процеси, МФС, 2007	4
81	Интерна скрипта од предавања по предметот: деловна информатика –прв дел, МФС, 2007	4
82	Интерна скрипта од предавања по предметот: производни технологии со обликување, МФС, 2009	4
83	Интерна скрипта од предавања по предметот: конструкција на алати за полимери, МФС, 2009	4
84	Интерна скрипта од вежби по предметот: обработка со пластична деформација, МФС, 2009	3

85	Предавања подготвени во рамките на TEMPUS-проект MAS-PLM: Corporate Social Responsibility, FME, 2012	4
Вкупно:		142,13

II. НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Ментор на 14 магистерски тези	14
Учество во проекти		
2	Учесник во меѓународен научен проект: <i>Function of the numerical simulations in the competitive engineering</i> , Scientific-research project between Ministry of education and science of Republic of Macedonia and Ministry of education and science of Republic of Slovenia, 2006-2009.	5
3	Учесник во меѓународен научен проект: <i>Support of reverse engineering in the development of moulds for injection molding and tools for sheet metal forming</i> , bilateral project between CIRKO MES CE, Faculty of Mechanical Engineering, R. Macedonia and TECOS, R. Slovenia, 2007-2009.	5
4	Учесник во национален проект: <i>Internships practice between student youth</i> , МААА project financed by American Embassy of RM, 2007-2008.	3
5	Учесник во национален проект: Дизајнирање и развој на нов модел на брзооден редуктор, развојно-истражувачки проект, финансиран од Министерството за образование и наука на Р.Македонија, носител: АГРОМЕТАЛ-Скопје, раководител на проектот: Љ. Дудески, Машински факултет, 2007.	3
6	Учесник во национален проект: <i>Establishing E-LIBRARY for Macedonian machine tool industry</i> , CIRKO MES CE and Competitiveness Project, jun - sept. 2008.	3
7	Учесник во национален проект: <i>Nacional Centre of Cleaner Production</i> , project financed by UNIDO, 2007-2008.	3
8	Национален координатор на меѓународен проект: <i>Systems for assessment of surface integrity</i> ; EUREKA project, E!4133 Partners: Gorenje, Slovenia; TECOS, Slovenia; AITIIP Foundation, Spain; DESARROLLO EMBEL SL, Spain; CIRKO Macedonia, 2007-2010.	6
9	Раководител на национален проект: <i>Метално матрични композити за изработка на алати отпорни на абеење</i> , Развојно-истражувачки проект, финансиран од Министерството за образование и наука на Р.Македонија, носител: МК МОЛД-Охрид, Машински факултет, 2008.	6
10	Учесник во меѓународен проект: <i>Regional Strategy on Research and Development for the Western Balkans</i> , Partners: Albania, Bosnia and Herzegovina, Croatia, Republic of Macedonia, Montenegro, Serbia and Kosovo, IPA Programme 2010.	5
11	Учесник во национален проект: <i>Конструктивен развој и воспоставување на континуиран систем за транспорт и селективно дозирање на цврсти предмети</i> , развојно-истражувачки проект, финансиран од Министерството за образование и наука на Р.Македонија, раководител на проектот В. Стојковски, Машински факултет, октомври 2007.	3
12	Учесник во национален проект: <i>Introductory Training for CP Strategies in mining facilities in Macedonia</i> , финансиран од UNDP, 2009-2010.	3
13	Учесник во меѓународен научен проект: <i>Advanced Metal Matrix Composites and their Applications in Production Technologies</i> , bilateral project between Faculty of Mechanical Engineering Skopje,	5

	R. Macedonia and Faculty of Mechanical Engineering Ljubljana, R. Slovenia, 2008-2010.	
14	Учесник во меѓународен научен проект: <i>Развој на електронска библиотека за подобрување на извозните активности на алатниците во Република Македонија</i> , билатерален проект помеѓу Р. Словенија и Р. Македонија, 2009-2011	5
15	Учесник во национален проект: <i>Анализа и развој на постројка за хомогенизација на пилули за аеросолно гасење на пожар</i> , Развојно-истражувачки проект, финансиран од Министерството за образование и наука на Р.Македонија, носител: ВЕДА - Скопје, раководител на проектот: Љ. Дудески, Машински факултет, 2009.	3
16	Учесник во национален проект: <i>Обработливост при свиткување, сечење и дупчење на челици со зголемена тврдост HARDOX</i> , развојно-истражувачки проект, финансиран од Министерството за образование и наука на Р.Македонија, носител: МИНЕСОТА - Скопје, раководител на проектот: Љ. Дудески, Машински факултет, јануари-јули 2011.	3
17	Учесник во национален проект: <i>Подобрување на квалитетот и трајноста на алатот за влечење жица</i> , развојно-истражувачки проект, финансиран од Министерството за образование и наука на Р.Македонија, носител: ИМП доел- Скопје, раководител на проектот Р. Манојловиќ, Технолошко-металуршки факултет, јануари-јули 2009-2010.	3
18	Учесник во национален проект: <i>Integration of the technical EU directives concerning "Free movement of goods" and "Energy", GTZ and Institute for accreditation of RM</i> , 2009-2010.	3
19	Учесник во меѓународен проект: <i>"WBC Virtual Manufacturing Network – Fostering an Integration of the Knowledge Triangle"</i> , 144684-TEMPUS-2008-RS-JPHES, TEMPUS program, financed by the European Commission, 2009-2012.	5
20	Учесник во меѓународен проект: <i>"Master Studies and Continuing Education Network for Product Lifecycle Management with Sustainable Development"</i> , 144959-Tempus-2008-IT-JPCR, TEMPUS IV Program, financed by the European Commission, 2009-2012.	5
21	Национален координатор на меѓународен проект: <i>Innovative eco-friendly processing of volumetric sheet metal components</i> , EUREKA project, E!5783, 2010-2013.	6
22	Национален координатор на меѓународен проект: CEEPUS II Program PL 0033-02-0607 Network: <i>"Development of mechanical engineering (design, technology and production management) as an essential base for progress in the area of small and medium companies` logistics – research, preparation and implementation of joint programs of study</i> , 2006- .	6
23	Учесник во меѓународен проект: <i>Promoting Cleaner Production Concept – Republic of Macedonia</i> , Follow up Cooperation project financed by JICA, may-december 2010.	5
24	Раководител во национален проект: <i>Развој на производ, конструкција и изработка на алат за повеќе функционален цепен пепелник</i> , развојно-истражувачки проект, финансиран од Министерството за образование и наука на Р.Македонија, носител: ЛОНОСКИ –Скопје, Машински факултет, 2011.	6
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание	
25	J. Caloska, D. Karakasev, A. Kocov, B. Stojkov: <i>3D Digitalization in Orthopedics</i> , MESJ, vol.27, Skopje, 2008.	2.4
26	I.lazarev, J.Caloska. A. Kocov: <i>Investigations of influence factors in the process of the wire drawing</i> , MESJ, vol.28, Skopje, 2008.	3.2

	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор	
27	J. Chaloska, J. Lazarev: <i>Numerical Experiment of the Process of Aluminium Extrusion</i> , Advanced Manufacturing Operations - AMO, Sozopol, September 2007.	2.7
28	J. Caloska, A. Kocov, Lj. Dudeski: <i>CAD model of lower limb prosthese</i> , Advanced Manufacturing Operations - AMO, Sofija, June 2008.	2.4
29	A.Kocov, J. Caloska: <i>Creating Comprehensive E-Library for Improving the Competitiveness of the Macedonian Machine Tool Industry</i> , Intelligent Production Systems Way to Competitiveness and Innovative Engineering, 2009 (дел од монографија објавена во странство).	6
30	A. Kocov, J. Caloska, Z. Spirovski: <i>Creating comprehensive e-library for improving the competitiveness of the Macedonian machine tool industry</i> , TECOS, ICIT& MPT, Ljubljana, October 2009.	2.4
31	J. Caloska, A. Kocov: <i>Signification of implementation of CP concept for Macedonian companies</i> , MOTSP, Sibenik, June 2009.	2.7
32	A.Kocov, J. Caloska: <i>Cleaner Production Technologies for Improved Competitiveness of SME</i> , ICIT& MPT, October 2009.	2.7
33	Ј.Чалоска, Љ. Дудески: Числовое моделирование струиной фотофрании течения при экструзии прямоугольного алюминиевого профиля, Високие интеллектуальные технологии образования и науки, Политехнического университета, Санкт- Петербург, февраля 2009.	2.7
34	Ј.Чалоска, Љ. Дудески, А.Кочов: Применение современных технологий при изготовлении протезов, Високие интеллектуальные технологии образования и науки, Политехнического университета, Санкт- Петербург, февраля 2009.	2.4
35	I.Lazarev, K.Kuzman, J. Mickovski, J.Caloska: <i>Sintered Iron Alumina Composites as Tools Material for the Deep drawing</i> , Advanced Composite Materials Engineering, COMAT, Brasov, Romania, October 2010.	1.8
36	R. Manojlovic, J.Caloska, I.Nasov: <i>Improvement of quality and durability of wire drawing dies</i> , XXI Congress of chemists and technologists of Macedonia, Ohrid, September 2010.	2.4
37	Jelena Micevska, Zoran Spiroski, Jasmina Čaloska, Atanas Kočov: <i>Product quality control by using reverse engineering</i> , 34th International Conference on Production Engineering, September 28-30, 2011.	1.8
38	J.Chaloska, Z. Spiroski: <i>Priprema ponude alata za brizganje koristeći sisteme osnovane na bazi podataka</i> , Međunarodna konferencija održavanja i proizvodnog inženjeringa, KODIP, Herceg Novi, juni 2011.	2.7
	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	
39	I. Lazarev, K. Kuzman, J. Mickovski, J. Lazarev, J. Caloska, A. Kocov: <i>Wear resistance of the deep drawing metal matrix die</i> , Journal for technology of plasticity, Novi Sad, 2011 (i.f.)	3.7
	Секциски предавања на научен/стручен собир	
40	J. Caloska : <i>Signification of Implementation of System of Occupational Health and Safety for Macedonian Companies</i> , Cleaner Production, Skopje, 2008	1
41	J. Caloska, A. Kocov: <i>The CP concept as first phase for the improvement of the competitiveness of the Macedonian SME's</i> , PLM WORKSHOP – ICT INNOVATION , MAS PLM TEMPUS project, 2009	2
42	J. Caloska: <i>E-Library- competitive tool for suppliers</i> , Innovations in engineering design, CTC Kragujevac of the University of Kragujevac, 29-30 November, 2011	2

43	J. Caloska: <i>Modern approach for preparation of mold quotations</i> , Innovations in engineering design, CTC Rijeka of the University of Rijeka, 27-28 January, 2011	2
44	J. Caloska: <i>Modern approach for preparation of mold quotations</i> , Innovations in engineering design, CTC Podgorica of the University of Podgorica, May 2011	2
45	J. Чалоска: <i>Системи за проценка на површинскиот интегритет</i> , Светски ден на науката, Ректорат УКИМ, ноември 2009	1
Вкупно:		166

III. СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Координатор во подготовка на елаборат за нова студиска програма за Управување со системи за БЗР	1
Експертски активности		
2	J. Чалоска, В. Стојковски: <i>Cleaner production, assessment report BrakoVeles</i> , Национален центар за почисто производство на Р. Македонија (НЦПП МКД), студија, Машински факултет - Скопје, UNIDO, ноември 2008.	1
3	J. Чалоска: <i>Извештај на водечки оценувач за акредитација на Лабораторија за калибрација и тестирање на димензионални и механички големини, време и оптички зрачења</i> , декември, 2008.	1
4	J. Чалоска: <i>Упатство за акредитација на инспекциски тела за услови во кои се користи техничка опрема во рударство и експлоатација на минерални сировини</i> , изработено за ГТЗ и Институтот за акредитација на РМ, март 2010.	1
5	J. Чалоска, Љ. Дудески, М. Иванов: <i>Проценка на ризик и подготовка на концепт на изјави за безбедност за работни места во ДЕМАКО-Скопје</i> , ноември 2010.	1
6	J. Чалоска, Љ. Дудески, М. Иванов: <i>Проценка на ризик и подготовка на концепт на изјави за безбедност за работни места во АУТОИНСТРУМЕНТ-Скопје</i> , февруари 2011.	1
7	J. Чалоска, Љ. Дудески, М. Иванов: <i>Проценка на ризик и подготовка на концепт на изјави за безбедност за работни места во БАУЕР БГ ДОО Скопје</i> , октомври 2011.	1
8	J. Чалоска, Љ. Дудески, М. Иванов: <i>Проценка на ризик и подготовка на концепт на изјави за безбедност за работни места во БОРТАС ДОО</i> , мај 2011.	1
9	J. Чалоска, Љ. Дудески, М. Иванов: <i>Проценка на ризик и подготовка на концепт на изјави за безбедност за работни места во ДЕКО ИНК ДОО Скопје</i> , јуни 2011.	1
10	J. Чалоска, Љ. Дудески, М. Иванов: <i>Проценка на ризик и подготовка на концепт на изјави за безбедност за работни места во ЕУРОТАБАК ДОО Скопје</i> , август 2011.	1
11	J. Чалоска, Љ. Дудески, М. Иванов: <i>Проценка на ризик и подготовка на концепт на изјави за безбедност за работни места во ФРУКТАЛ МАК-Скопје</i> , декември 2011.	1
12	J. Чалоска, Љ. Дудески, М. Иванов: <i>Проценка на ризик и подготовка на концепт на изјави за безбедност за работни места во ГОРАН ЕЛЕКТРА ДООЕЛ</i> , мај 2011.	1
13	J. Чалоска, Љ. Дудески, М. Иванов: <i>Проценка на ризик и подготовка на концепт на изјави за безбедност за работни места во ГЕИНГ ДОО Скопје</i> , ноември 2011.	1
14	J. Чалоска, Љ. Дудески, М. Иванов: <i>Проценка на ризик и подготовка на концепт на изјави за безбедност за работни места во ЛИРА ДОО Скопје</i> , ноември 2011.	1

15	Ј. Чалоска, Љ. Дудески, М.Иванов: <i>Проценка на ризик и подготовка на концепт на изјави за безбедност за работни места во МАК АУТОСТАР ДООЕЛ, јануари 2011.</i>	1
16	Ј. Чалоска, Љ. Дудески, М.Иванов: <i>Проценка на ризик и подготовка на концепт на изјави за безбедност за работни места во МА-КО ДОО, август 2011.</i>	1
17	Ј. Чалоска, Љ. Дудески, М.Иванов: <i>Проценка на ризик и подготовка на концепт на изјави за безбедност за работни места во МЕГАТЕХНА ДООЕЛ, септември 2011.</i>	1
18	Ј. Чалоска, Љ. Дудески, М.Иванов: <i>Проценка на ризик и подготовка на концепт на изјави за безбедност за работни места во МИ-БО ДОО, август 2011.</i>	1
19	Ј. Чалоска, Љ. Дудески, М.Иванов: <i>Проценка на ризик и подготовка на концепт на изјави за безбедност за работни места во ПЕКО ДОО, септември 2011.</i>	1
20	Ј. Чалоска, Љ. Дудески, М.Иванов: <i>Проценка на ризик и подготовка на концепт на изјави за безбедност за работни места во РЕНТИНА ЦЕНТАР ДОО, мај 2011.</i>	1
21	Ј. Чалоска, Љ. Дудески, М.Иванов: <i>Проценка на ризик и подготовка на концепт на изјави за безбедност за работни места во СТЕРНА ДОО, декември 2011.</i>	1
22	Ј. Чалоска, Љ. Дудески, М.Иванов: <i>Проценка на ризик и подготовка на концепт на изјави за безбедност за работни места во СВЕТЛОСТ Столара ДОО, декември 2011.</i>	1
23	Ј. Чалоска, Љ. Дудески, Ј. Лазарев, М.Иванов: <i>Проценка на ризик и подготовка на концепт на изјави за безбедност за работни места во ТЕ-ТО АД-Скопје, декември 2011.</i>	1
24	Ј. Чалоска, Љ. Дудески, М.Иванов: <i>Проценка на ризик и подготовка на концепт на изјави за безбедност за работни места во ТИМ ПОИНТ ДООЕЛ-Скопје, октомври 2011.</i>	1
25	Ј. Чалоска, Љ. Дудески, М.Иванов: <i>Проценка на ризик и подготовка на концепт на изјави за безбедност за работни места во ВИНТЕЛ ДООЕЛ-Скопје, септември 2011.</i>	1
26	Ј. Чалоска, Љ. Дудески, М.Иванов: <i>Проценка на ризик и подготовка на концепт на изјави за безбедност за работни места во УКИМ-Скопје, декември 2011.</i>	1
27	Ј. Чалоска, Љ. Дудески, Ј. Лазарев, М.Иванов: <i>Проценка на ризик и подготовка на концепт на изјави за безбедност за работни места во ДИГИТАЛ ЦЕНТАР ДОО-Скопје, декември 2011.</i>	1
28	Ј. Чалоска, Љ. Дудески, М.Иванов: <i>Стручен наод од извршен преглед и испитување на работниот простор, микроклиматските услови, осветленост, бучава и употреба на опремата за работа според прописите за безбедност и здравје при работа во ФРУКТАЛ МАК-Скопје, декември 2011.</i>	1
29	Ј. Чалоска, Љ. Дудески, М.Иванов: <i>Стручен технички извештај од извршен преглед и испитување на работниот простор, техничка исправност и употреба на орудија за работа и уреди според прописите за безбедност и здравје при работа во ЕМО Охрид, ноември 2011.</i>	1
30	Ј. Чалоска, Љ. Дудески, М.Иванов: <i>Стручен технички извештај од извршен преглед и испитување на работниот простор, техничка исправност и употреба на орудија за работа и уреди според прописите за безбедност и здравје при работа во ФРУКТАЛ МАК-Скопје, декември 2011.</i>	1
31	Ј. Чалоска, Љ. Дудески, М.Иванов: <i>Стручен наод од извршен преглед и испитување на работниот простор, микроклиматските услови, осветленост, бучава и употреба на опремата за работа според прописите за безбедност и здравје при работа во ГЕИНГ ДОО-</i>	1

	Скопје, декември 2011.	
32	Рецензент на трудови на: Management of Technology-Step to Sustainable Production, MOTSP, за 2009 и 2010.	2
33	Рецензент на трудови за списанието: <i>Macedonian Journal of Chemistry and Chemical Engineering</i> , 2009 и 2010.	2
34	Рецензент на национални научно истражувачки проекти, МОН, 2010.	1
35	Рецензент на труд за списанието: <i>Thermal Science</i> , Institute of Nuclear Sciences Vinca, 2011.	1
36	Учество во промотивни активности на Факултетот, 2007, 2008, 2009, 2010	2
	Предавање на институции од јавен интерес, културно информативни центри	
37	Ј.Чалоска: Отворени повици за FP7-програмата во областа на животната средина и климатските промени, МАНУ, септември 2009	0.5
38	Ј.Чалоска: Отворени повици за FP7-програмата во областа на животната средина и климатските промени, МАНУ, септември 2010	0.5
39	Ј.Чалоска: Отворени повици за FP7-програмата во областа на животната средина и климатските промени, Технолошко-металуршки факултет-Скопје, септември 2011	0.5
40	Ј.Чалоска: Отворени повици за FP7-програмата во областа на животната средина и климатските промени, Стопанска комора на РМ, септември 2011	0.5
41	Ј. Чалоска: Безбедност при работа во концептот за почисто производство, предавање наменето за стопанствениците во РМ во рамките на ЈСА-проектот за промовирање на концептот на СР, декември 2010	0.5
42	Менаџер за квалитет во акредитирана Лабораторија за калибрација на сила и вртежен момент и заменик-менаџер за квалитет во Инспекциско тело за лифтови, дигалки и транспортери, 2006-2009	3
	Вкупно:	44.5

IV. ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание: <i>Mechanical Engineering Scientific Journal</i> , FME Skopje	0.5
2	Член на програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир: KODIP, 2011	1
3	Член на програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир: АМО 2009	1
4	Студиски престој во рамките на TEMPUS-проектот <i>Master Studies and Continuing Education Network for Product Lifecycle Management with Sustainable Development</i> , на Машинскиот факултет во Марибор и Загреб (април 2011), Нови Сад (декември 2010), Сплит (јуни 2009)	1.5
5	Студиски престој во рамките на проектот: <i>Regional Strategy on Research and Development for the Western Balkans</i> , IPA Programme 2010, TUBITAK, Istanbul, mart 2010	0.5
6	Студиски престој во рамките на TEMPUS-проектот <i>WBC Virtual Manufacturing Network – Fostering an Integration of the Knowledge Triangle</i> , на Машинскиот факултет во Крагујевац (ноември 2010), Ријека (јануари 2011) и Подгорица (мај 2011)	1.5
7	Студиски престој во рамките на EUREKA-проектот <i>Systems for assessment of surface integrity</i> ; AITIIP Foundation, Сарагоза, Шпанија, октомври 2009	0.5

8	Изготвување и пријавување на научноистражувачки меѓународен проект: <i>Systems for assessment of surface integrity</i> ; EUREKA project	1
9	Изготвување и пријавување на научноистражувачки меѓународен проект: <i>Innovative eco-friendly processing of volumetric sheet metal components</i> , EUREKA project	1
10	Раководител на Катедрата за технологии на обликување со пластична деформација	3
11	Раководител на Тело за безбедност при работа	3
12	Претседател на Дисциплинска комисија за студенти	0.5
13	Член на комисија за избор во звање	0.2
14	Раководител на постдипломски студии за управување со системи за безбедност и здравје при работа	2
15	Подготовка на национална стратегија за интелектуална сопственост 2009-2012	2
16	Подготовка на национална стратегија за безбедност и здравје при работа 2010-2014	2
17	Учество во Комисијата при Министерството за економија на РМ за изработка на Правилник за безбедност на машини	1
18	Член на Извршниот одбор на Македонско-јапонското здружение МАК-ЈАМС	1
19	Експерт за акредитација на тела во ИАРМ	1
20	Член на Националниот совет за безбедност и здравје при работа	1
21	Член на Техничкиот комитет за лаборатории за калибрација на ИАРМ	1
22	Национален експерт во Националниот центар за почисто производство на Р.Македонија (НЦПП МКД)	1
23	Национално контакт-лице за рамковната програма FP7 во областа на животната средина и климатските промени	3
	Вкупно:	30,2

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕТО РЕДОВЕН ПРОФЕСОР	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	142,13
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	166
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	74,7
Вкупно:	382,83

Скопје, 27.2.2012 год.

Рецензентска комисија

Проф.д-р Владимир Дуковски с.р.
Машински факултет-Скопје
(редовен професор во пензија)

Проф.д-р Јован Лазарев с.р.
Машински факултет-Скопје

Проф.д-р Делчо Јованоски с.р.
Машински факултет-Скопје
(редовен професор во пензија)

Реферат

ЗА ПОДОБНОСТ НА ТЕМАТА ЗА ИЗРАБОТКА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА И ОСПОСОБЕНОСТ НА КАНДИДАТОТ М-Р КАТАРИНА НИКОЛИЌ ЗЕНДЕЛОВ ЗА НАУЧНА РАБОТА

Со одлука бр. 02-2959/2 на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, донесена на седницата одржана на 1.12.2011 година, формирана е Комисија во состав:

1. проф. д-р Роберт Миновски, Машински факултет – Скопје,
2. проф. д-р Радмил Поленаковиќ, Машински факултет – Скопје,
3. проф. д-р Атанас Кочов, Машински факултет – Скопје,

со задача да ги прегледа пријавата и доставените материјали од м-р Катарина Николиќ Зенделов и да даде оценка за оспособеноста на кандидатката за научна работа и за подобноста на темата за изработка на докторска дисертација со наслов:

УНАПРЕДУВАЊЕ НА ОПЕРАТИВНАТА ФУНКЦИОНАЛНОСТ НА СИСТЕМИТЕ ЗА МЕРЕЊЕ НА УЧИНОКОТ СО ПОМОШ НА СИМУЛАЦИЈА КАЈ УСЛУЖНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА

По прегледот на пријавата и доставените материјали, врз основа на член 23 од Законот за изменување и дополнување на Законот за високото образование, член 46 и 48 од Правилникот за единствените основи за организирање на постдипломски и докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, како и член 43 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Машинскиот факултет во Скопје во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Оспособеност на кандидатката за научна работа

Кандидатката Катарина Николиќ Зенделов е родена на 25.2.1979 година во Штип. Основно училиште и три години гимназија завршила во родниот град Штип. Четвртата година од средното образование ја завршила во Соединетите Американски држави, во гимназијата La Center High School во градот La Center во државата Вашингтон во учебната 1996/97. Во септември 1997 се запишала на Машинскиот факултет во Скопје, на насоката индустриско инженерство и менаџмент, и дипломирала во јануари 2002 година со одличен успех 9,97, 6 месеци пред предвидениот рок. Нејзината дипломска работа „Проектирање на информациски систем и негова имплементација со Access 2002“ е прогласена за

една од трите најдобри дипломски работи во учебната 2001/2002 година на Машинскиот факултет.

По дипломирањето, во октомври 2002 година запишала магистерски студии на насоката индустриско инженерство и менаџмент на Машинскиот факултет во Скопје. Испитите ги полага со просек 10,00, а магистрира во 2011 година со магистерскиот труд “Системи за мерење на учинокот и примена на техники на менаџмент на знаење кај системите за мерење на учинокот”.

Првото работно искуство во 2002 го стекнала работејќи на изработка на информациски системи за Педагошкиот факултет во Штип, во фирмата „Лонгуров“ во Штип. Во септември 2002 година се вработила во Германос Телеком АД Скопје, како личен асистент на генералниот директор. По седум месеци, во април 2003 се вработила како маркетинг - специјалист во мобилниот оператор Космофон АД - Скопје. Во април 2006, кариерата ја продолжила во австриската фирма за логистика Квенбергер Логистикс Македонија, како менаџер за продажба. Во јануари, 2007 година, повторно се враќа во Космофон (денешен ONE), каде што работи и денес, на позицијата раководител на Одделот за производи.

Во текот на своето работно искуство, во периодот од 2003 до 2011 година, има посетувано повеќе различни обуки на различни теми: Обука за обучувачи (ONE ДОО Скопје), Проектен менаџмент, Презентациски вештини, Ефективна комуникација (AIMS HUMAN CAPITAL, Bulgaria), Менаџирање на телекомуникациите денес – презентации и симулации, Финансии за нефинансиери (MCMILLAN & BANETH VEZETÉSI TANÁCSADÓ KFT, Hungary), Фатално качување: Лидерски лекции од трагедијата на Еверест во 1996 (@DVISOR TRAINING AND CONSULTING, Greece), Работилница: Пазарна реалност (ERICSSON, Macedonia).

Од странските јазици, активно го познава англискиот јазик, додека основни познавања има од германскиот и грчкиот јазик.

Кандидатката Катарина Николиќ Зенделов има објавено неколку трудови кои се поврзани со темата предложена за докторска дисертација.

2. Образложение на предлог-темата за докторска дисертација

Факторите како зголемена глобална конкуренција, скратени животни циклуси на производите/услугите, интензивен технолошки развој, како и зголемени барања на купувачите драстично го изменија начинот на кој претпријатијата денес функционираат и меѓусебно се натпреваруваат. Конкурентноста во бизнисот зависи од повеќе различни фактори, како што се цените, квалитетот, иновативноста, флексибилноста итн. Сите овие аспекти практично е невозможно да бидат соодветно управувани без адекватен систем за мерење на учинокот. Токму затоа и актуелноста и потребата од проучување на ваквите системи е повеќе од докажана во денешните услови на работење на претпријатијата.

Актуелните концепти за мерење на учинокот како Balanced Scorecard на Kaplan и Norton, прашалникот за мерење на учинокот на Dixon, SMART (Strategic Measurement and analysis reporting technique) на Cross и Lynch, матрицата за

мерење на учинот (Performance Matrix) на Keegan и призмата на учинот на Neely се фокусираат на дизајн и воведување на системите за мерење на учинот. Ваквите концепти најчесто функционирањето на едно претпријатие го делат во неколку области/аспекти и дефинираат листа на мерки за евалуација на учинот во тие области, што на крај треба да резултира во евалуација на севкупниот учинот на претпријатието. Разликите постојат во класификацијата и објаснувањето на различните области/аспекти кои се користат за претставување на севкупното функционирање на претпријатието, мерките кои ќе се користат (тип на мерки, листа на мерки итн.), нивото на мерење на учинот итн.

Фокусот во оваа дисертација ќе бидат системите за мерење на учинот во услужните претпријатија од причина што станува збор за актуелно, но помалку покриено подрачје, бидејќи повеќето автори во литературата ги анализираат системите за мерење на учинот во производни услови. Најпознат модел на систем за мерење на учинот кај услужните претпријатија е матрицата на резултати и детерминанти на Fitzgerald.

Во овој труд ќе се направи адаптација на постоен модел на ПМС за примена во услужните претпријатија, бидејќи споредбата на ПМС за производни и услужни организации покажува дека не постојат суштински разлики во моделите. Концептот е ист и со одредени адаптации моделите можат да се применат и кај услужните претпријатија. Напорите ќе бидат насочени кон изнаоѓање начини за нивно унапредување.

Хевристичкото генерирање на факторите за успех и симулирањето на резултатите од алтернативните акции за подобрување е една од веќе идентификуваните можности за унапредување на COMPASS (во оваа фаза идентификуван како еден од можните избори на ПМС). System Dynamics (SD), како симулациска техника, најверојатно ќе биде интегрирана во постојниот модел на ПМС. Со помош на SD моделот може да се симулира влијанието на различните нивоа на клучните елементи (КЕ) и факторите за успех (ФУ) во COMPASS во насока на избор на оптималното решение. Примената на SD - пристапот кај системите за мерење на учинот се среќава кај Balanced Scorecard, а исклучително ретко може да се сретне кај други модели на ваквите системи.

Имплементација на адаптираниот и подобрен модел на систем за мерење на учинот во услужниот сектор, како и останатите истражувања во темата е планирано да се спроведат во претпријатие од телекомуникацискиот бизнис.

Најчесто, истражувањата кои се однесуваат на системите за мерење на учинот се фокусираат на дизајн и воведување на ваквите системи, а поретко ги истражуваат проблемите и тешкотиите при нивната или, пак, темите на евалуација на ефектите од примената на мерењето на учинот. Имено, со оглед на тоа дека ПМС претставуваат еден од фундаменталните столбови на кои се темели успешното функционирање на организациите, јасно е дека тие имаат суштински врски со сите области, како стратемиско планирање, системи за наградување итн. (особено е интересна врската на ПМС и системот на наградување на вработените).

Исто така е јасно е дека не може да се постигне добар дизајн на ПМС без да се земат предвид ваквите врски и влијанија. Вакви обиди во литературата скоро и да не се среќаваат. Додека веќе е апсолвирано дека клиентот и неговиот степен на

задоволство се фундаментални аспекти на кој треба да темели еден ПМС, многу малку се анализира “другата страна” на ПМС, а тоа се вработените, односно извршителите. Влијанието на видот на ПМС врз нивното задоволство од работата, како и корелацијата на потребните компетенции и ефектите од реализацијата на работата остануваат недоволно истражени. Истражувањето на овие влијанија можат да дадат значаен влез во самото дизајнирање на ПМС.

Токму во овие насоки се очекуваат главните научноистражувачки придонеси на темата.

3. Цели на докторската дисертација

Главната цел на истражувањето во овој труд е насочена кон унапредувањето на системите за мерење на учинокот, посебно во насока на нивната оперативна функционалност, со посебен осврт кон услужните претпријатија.

Претходната генерална цел продуцира неколку главни потцели, и тоа:

1. Унапредување на постоен модел на систем за мерење на учинокот со примена на симулациски техники
 - 1.1. на генерално ниво, каде што ќе се моделираат врските на субКЕ и факторите за успех;
 - 1.2 на оперативно ниво, каде што ќе се моделира влијанието на компетенциите на извршителите врз реализираниот учинок на работното место.

Првата потцел треба да даде корисна алатка на ПМС за оптимирање во делот на избор на оптимално сценарио за успех. Имајќи го големиот број на фактори за успех кај одредени критични елементи, јасно е дека без вакви оперативни алатки ПМС нема да ги дава најдобрите резултати. Заради комплексноста на проблемот, за очекување е работата да се концентрира на одреден (суб)клучен фактор за успех.

Идејата на втората потцел е со помош на SD - модел да се воспостави корелација помеѓу компетенциите на извршителите и резултатите на работното место. Ова треба да резултира со модел за управување со компетенциите во насока на оптимизирање на типот, фреквенцијата и должината на обуките потребни за обезбедување на потребните компетенции за успешна реализација на работните задачи. Исто така, овој модел треба да придонесе за подобрување на процесот на донесување на одлуки на менаџерите за оптимално распоредување на вработените.

2. Адаптација и воведување на модел на систем за мерење на учинокот (од точка 1) во услужни претпријатија

Оваа цел има за задача (а) да даде сознанија за хипотезата дека не постојат суштински разлики помеѓу ПМС моделите кај производни и услужни претпријатија т.е. да даде практични сознанија за степенот на нивната сличност

и (б) да обезбеди верификација и валидација на предложените унапредувања од претходната цел.

3. Евалуација на влијанието на мерењето на учинотот врз задоволството од работното место на страна на вработените и ефекти врз системот на наградување

За остварување на оваа цел ќе биде извршено емпириско истражување на тема: Влијание на мерењето на учинотот врз задоволството од работното место и системот за наградување. Придонесот во овој дел на истражувањето е во моделирање на врските на ПМС, извршителите (и нивниот степен на задоволство од работата) и системите за наградување. Со помош на квантитативното истражување во телекомуникацискиот сектор треба да бидат добиени препораки за дизајнирање на ПМС и системите за наградување во насока на зголемување на степенот на задоволство на извршителите.

4. Методологија на истражувањето

Покрај вообичаените методи што се користат при пребарување, анализа и споредба на релевантната литература од посочените области, во истражувањето за докторската дисертација ќе бидат користени неколку помалку или повеќе познати методологии.

Како главни што ќе бидат применети и досега идентификувани како потребни се:

- Методологија за развој на систем за мерење на учинотот (најверојатно COMPASS)
- System dynamics симулациски модел, методи за анализа на влезните параметри/податоци во симулациските модели и методи за валидација/верификација на симулациски модели
- Квантитативно истражување преку прашалници и статистички методи за обработка на податоците добиени од прашалниците

5. Очекувани резултати од истражувањето

Очекуван резултат од работата на оваа докторска дисертација е адаптиран модел на систем за мерење на учинотот за примена кај услужните претпријатија. Системот ќе биде истовремено и подобрен со примена на симулациски техники и препораките добиени од квантитативното истражување. Очекуваните подобрувања ќе бидат направени преку симулациски модел за избор на оптимално сценарио за подобрувања на генерално ниво и модел за управување со компетенциите на извршителите преку воспоставена корелација со учинотот на работното место, на оперативно ниво. Дополнително, ќе се евалуира влијанието на формалното мерење на учинотот врз задоволството на вработените од работното место и системот за наградување.

ЗАКЛУЧОК

1. Комисијата е на мислење дека кандидатката м-р Катарина Николиќ Зеңделов, дипломиран машински инженер, врз основа на досегашниот степен на образование, научноистражувачката и стручна работа, располага со потребните знаења и оспособеност за изработка на предложената тема за докторска дисертација и ги исполнува условите предвидени со Правилникот за стекнување докторат на Машинскиот факултет во Скопје.
2. Врз основа на образложението на пријавената тема, методологијата на истражувањето, обемот, целите и очекуваните резултати, Комисијата смета дека предложената тема за изработка на докторска дисертација со наслов: „Унапредување на оперативната функционалност на системите за мерење на учинокот со помош на симулација кај услужни претпријатија” е подобна и претставува релативно ново, но актуелно и современо истражување во областа на индустриското инженерство и ги исполнува потребните критериуми за изработка на докторска дисертација.
3. За ментор на кандидатката при изработувањето на докторската дисертација се предлага проф. д-р Роберт Миновски од Машинскиот факултет во Скопје.

Комисија

1. Проф. д-р Роберт Миновски, Машински факултет – Скопје, с.р.
2. Проф. д-р Радмил Поленаковиќ, Машински факултет – Скопје, с.р.
3. Проф. д-р Атанас Кочов, Машински факултет – Скопје, с.р.

19.12.2011,

Скопје

РЕФЕРАТ
ЗА ПОДОБНОСТ НА ТЕМАТА ЗА ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА И ОСПОСОБЕНОСТ
НА КАНДИДАТКАТА НАТАША БАКРЕСКА КОРМУШОСКА ЗА НАУЧНА РАБОТА

Со одлука на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје бр. 02-2433/2, донесена на седницата одржана на 1.12.2011, формирана е Комисија во состав:

1. проф. д-р Атанас Кочов, Машински факултет, Скопје
2. проф. д-р Роберт Миновски, Машински факултет, Скопје
3. проф. д-р Јасмина Чалоска, Машински факултет, Скопје,

со задача да го прегледа доставениот материјал од м-р Наташа Бакреска Кормушоска и да даде оценка за оспособеноста на кандидатката за научна работа и утврдување на подобноста на темата за изработка на докторска дисертација со наслов:

Придонес кон развој на матрица на индикатори за имплементација на концептот за почисто производство во насока на одржлив развој

Врз основа на поднесената пријава и прилозите, согласно со член 46 и 48 од Правилникот за единствените основи за организирање на постдипломски и докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Подобност и оспособеност на кандидатката за научна работа

Кандидатката м-р Наташа Бакреска Кормушоска, дипл. инж. техн., е родена на 29.9.1972 во Скопје, Р. Македонија. Средното образование го завршила во УСО “Никола Карев” во Скопје, на биотехнолошката насока со одличен успех.

На Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје, на студиите по биотехнологија и производство на храна се запишала во учебната 1991/1992 година и дипломирала во февруари 1998 година. Во учебната 1999/2000 година се запишала на специјалистичките студии по хемија на Природно-математичкиот факултет во Скопје, а ги завршила во јули 2006 година со одбрана на специјалистичката работа под наслов „Застапеност на тешки метали во слатки води пред и по нивното пречистување“. Во учебната 2006/2007 год. се запишала на постдипломски студии, магистерски студии по хемија и во декември 2010 год. ја одбрала магистарската работа под наслов „Флотационо концентрирање на тешки метали во траги во водни системи со пентаметиленамониум пентаметилендитиокарбамат како нов флотационен колектор и нивно определување со атомска апсорпциона спектрометрија“.

Во текот на својата работа активно е вклучена во реализацијата на повеќе стручни и научноистражувачки проекти од областа на животната средина реализирани на Природно-математичкиот факултет во Скопје, Министерството за животна средина и просторно планирање, Балканската асоцијација за животна средина и други.

Наташа Бакреска-Кормушоска е вработена во Цементарница Усје А.Д. Скопје, како менаџер на секторот за животна средина од 2009 година. Од претходните професионални обврски се издвојуваат ангажманите како експерт на следниве меѓународни проекти финансирани од Европската унија, UNDP, GTZ и JICA:

- Изработка на План за ремедијација со финансиски барања за отстранување на индустриското загадување во Република Македонија;
- Зајакнување на капацитетите за управување со животната средина во Република Македонија;
- Поддршка на услугите за управување со цврст отпад во руралните заедници од сливот на Преспанско Езеро;
- Национален план за управување со цврст отпад и физибилити студии
- Изработка на повеќе локални акциони планови за животна средина.

Од досегашната научноистражувачка активност како автор и коавтор, кандидатката има објавено 3 научни труда во реномирани меѓународни научни списанија и 5 научни труда кои се презентирани на домашни и меѓународни научни собири. Кандидатката има учествувано во 19 проекти од областа на менаџментот со животната средина од кои произлегуваат печатени извештаи и брошури.

Поседува активно познавање на англиски јазик и основни познавања на германски јазик.

Кон пријавата има доставено список на литература која ќе ја користи и со која се покажува актуелноста на проблематиката избрана како тема на докторската дисертација.

Досегашниот стручен и научен ангажман на кандидатката и постигнатите резултати даваат гаранција за нејзината подготвеност и способност за научноистражувачка работа, аналитичност во истражувањето и решавање на задачите кои се цел на предложената тема за докторска дисертација.

2. Образложение на темата

Предложената докторска дисертација под наслов **“Придонес кон развој на матрица на индикатори за имплементација на концептот за почисто производство во насока на одржлив развој”**, е фокусирана на воспоставување на функционален и робустен систем за мерење, мониторинг и управување со перформансите кои се однесуваат на имплементирање на концептот на почисто производство.

Паралелно со развојот на техниката и технологијата, современото општество сè повеќе ја истакнува грижата за социјалните прашања и заштитата на животната средина. Прашањата како глобално затоплување, чисти извори на енергија, недостиг на слатка вода, загадување и нерационално искористување на природните ресурси често поттикнуваат дискусии за визијата за одржлив развој.

Имајќи предвид дека во Националната стратегија за одржлив развој на Република Македонија (2010-2030 год.) е утврдено дека не постои целосна рамка за поддршка на политиката за одржлив развој во земјата и дека сè уште имаме слаб капацитет за стратешко работење засновано на одржлив развој, може да се наведат следниве причини за оправданоста на оваа докторска дисертација:

1. Се работи за третирање на значајна проблематика, од поширок интерес, за која досега кај нас не е направена ваква анализа.
2. Иако значаен дел од фокусот на концептот за одржлив развој е насочен кон индустријата, оперативните процеси во индустрискиот менаџмент на животната средина се во рана фаза на развој. Ова претставува закана за општеството во целина,

но истовремено претставува и ризик за опстанокот на производителите на неодржливи производи и услуги.

3. Концептот на почисто производство дава насоки како концептуалната рамка на одржлив развој да се претвори во активности. Одредувањето на матрица со која би можело да се следи воведувањето на одржливи производи и услуги, во услови на стопанство во развој, ќе помогне во подобрувањето на конкурентноста и одржливоста на компаниите и истовремена заштита на животната средина.
4. Изработката на оваа докторска дисертација ќе помогне во воспоставувањето синергија помеѓу концептот за почисто производство и имплементацијата на различни мултилатерални еколошки договори (Multilateral Environmental Agreement – MEAs) на кои се има обврзано Република Македонија во процесот на пристапување кон Европската унија.

2.1. Цели на докторската дисертација

Основната цел на ова истражување е дефинирање на матрица на индикатори, адаптирана на условите во Република Македонија, која ќе им овозможи на индустриските капацитети развој на одржливи производи преку ефикасно спроведување на концептот на почисто производство. Развивањето на ваква матрица, која се базира на систем од физички индикатори, како долгорочна цел има подобрување на конкурентноста и одржливоста на компаниите и истовремена заштита на животната средина.

Постигнувањето на општата цел е преку следниве специфични цели:

- дефинирање на основно сценерио (baseline assessment) за можностите за примената на концептот за почисто производство во Република Македонија;
- дефинирање на матрица на индикатори за успешна имплементација на концептот на почисто производство во компаниите и утврдување на придонесот на концептот на почистото производство кон успешен одржлив производ;
- проценка на влијанието на одредени индикатори врз цената на чинење на единица производ;
- имплементација и проверка на предложената матрица со реални податоци и примери од индустриски капацитети

2.2. Методологија на истражувањето

Предложената методологија е базирана на методологијата на RECP – Resource Efficient and Cleaner Production, и е дополнета со досегашни сознанија и искуства во индустриските капацитети за ефективно имплементирање на концептот на почисто производство.

Фази во истражувањето се:

- дефинирање на моменталната состојба од аспект на примена на концептот на почисто производство во Република Македонија;
- согледување на глобалните трендови и позитивни искуства во спроведување на концептот на почисто производство;
- идентификација на проблемите со кои се соочуваат компаниите во Република Македонија при спроведувањето на концептот на почисто производство;
- предлог-варијантни решенија и анализа на варијантите;
- дефинирање на можностите и придобивките од спроведувањето на концептот за почисто производство во Република Македонија;
- дефинирање на апсолутни и релативни индикатори и мерливи големини за индикаторите;

- евалуација на општествено – економскиот и социјалниот бенефит од воведување на промени согласно со концептот на почисто производство;
- заклучоци и препораки за понатамошни истражувања.

2.3. Очекувани резултати

Резултатите од ова истражување ќе имаат придонес во општиот фонд на знаење и практики за концептот на почисто производство, односно ќе ја надолжит рамката за поддршка на политиката за одржлив развој.

Истражувањата за развој на одржливи производи преку ефикасно спроведување на концептот на почисто производство ќе придонесат кон подобрување на конкурентноста и одржливоста на компаниите преку истовремена заштита на животната средина.

Според тоа, трудот ќе придонесе во дефинирање на следниве проблеми, т.е. ќе ги понуди следниве решенија:

- дефинирање на апсолутни и релативни индикатори и мерливи големини за индикаторите за развој на одржливи производи согласно со концептот на почисто производство;
- влијанието на одредени индикатори врз цената на чинење на единица производ;
- воспоставување на директна поврзаност помеѓу концептот за почисто производство и имплементацијата на различни мултилатерални еколошки договори.

ЗАКЛУЧОК

Кандидатката м-р Наташа Бакреска Кормушоска, дипл. инж. техн., врз основа на научноистражувачката и стручна работа, досегашното ниво на образование, професионалното искуство, потврдено преку работата на различни позиции со различни одговорности и објавените стручни и научни трудови, ги исполнува сите услови пропишани со соодветните законски и статутарни акти за подобност и располага со потребните предзнаења и со квалитет за изработка на докторската дисертација. Предложената тема претставува актуелно и современо истражување во областа на индустриско инженерство и менаџмент, како и менаџментот со животната средина и концептот на почисто производство, што ќе даде придонес кон подобрување на конкурентноста и одржливоста на компаниите преку истовремена заштита на животната средина. Согласно со предложената методологија, обемот на истражувањата и очекуваните резултати, темата ги задоволува потребните критериуми за изработка на докторска дисертација.

За ментор при изработката на докторската дисертација се предлага проф. д-р Атанас Кочов.

Комисија

Проф. д-р Атанас Кочов, с.р.

Проф. д-р Роберт Миновски, с.р

Проф. д-р Јасмина Чалоска, с.р

РЕФЕРАТ

**ЗА ОЦЕНА НА КАНДИДАТКАТА ДАНИЕЛА МЛАДЕНОВСКА ЗА НАУЧНА РАБОТА И
УТВРДУВАЊЕ НА ПОДОБНОСТА НА ТЕМАТА ЗА ИЗРАБОТКА НА ДОКТОРСКА
ДИСЕРТАЦИЈА НА МАШИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

Со одлука на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје бр. 02-927/2, донесена на седницата одржана на 4.11.2011, формирана е Комисија во состав:

1. проф. д-р Атанас Кочов, Машински факултет, Скопје
2. проф. д-р Роберт Миновски, Машински факултет, Скопје
3. доц. д-р Зоран Марков, Машински факултет, Скопје,

со задача да го прегледа доставениот материјал од м-р Даниела Младеновска и да даде оценка за оспособеноста на кандидатката за научна работа и утврдување на подобноста на темата за изработка на докторска дисертација со наслов:

**Определување на индикатори за донесување одлуки и креирање политики во
синџирите за снабдување во услови на пазарна економија во Република Македонија**

Врз основа на поднесената пријава и прилозите, согласно со член 46 и 48 од Правилникот за единствените основи за организирање на постдипломски и докторски студии на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Подобност и оспособеност на кандидатката за научна работа

Кандидатката м-р Даниела Младеновска, дипл. маш. инж., е родена на 19.8 1974 во Скопје, Р. Македонија. Средното образование го завршила во УСО “Раде Јовчевски–Корчагин” во Скопје, на природно-математичката насока со одличен успех.

Високото образование го стекнала во периодот од 1993 до 1998 година на Машинскиот факултет во Скопје, Универзитет “Св. Кирил и Методиј”, на насоката термотехника и термоенергетика, со просек 8,41. Во 1998 се запишала на постдипломски студии на Машинскиот факултет во Скопје, Институт за термотехника и термоенергетика, каде што со одбраната на магистерскиот труд под наслов “Енергетска анализа на систем за климатизација со променлив проток на воздух” се стекнала со звањето магистер на технички науки, во 2004 година.

Во 1999 година се вработила во АД “Електрани на Македонија”, Подружница “Енергетика” (во тоа време ЈП “Електростопанство на Македонија”), каде што по приправничкиот период од 8 месеци, во периодот од февруари 2000 до февруари 2002 работела како одговорен инженер на котелски постројки. Во тој период, тековните активности подразбираат организација на процесот на производство и погонската спремност на котлите. Во февруари 2002 година е унапредена во раководител на производство во Подружница “Енергетика”, со што ја презема најголемата одговорност за секој од производите (енергетска пареа, технолошка пареа, топлинска енергија за греење). Во тој период е изведена реконструкција на вреловодната станица за греење, со што е зголемен нејзиниот капацитет. На оваа позиција останува до март 2004 година, кога е распоредена на работното место раководител на одржување во истата Подружница, со што и понатаму ги истакнува своите способности во делот на организирање и менаџирање на плановите за ремонти, како и со управувањето на залихите. Во октомври 2006 година е избрана за директор на Подружница “Енергетика”, со што станува одговорна за целосното функционирање на Подружницата која има 148 вработени. Од ноември 2008 година до денес работи во Дирекцијата на

АД“Електрани на Македонија”, како одговорен инженер за термообјекти, при што е вклучена и во неколку интерни комисии за подготовка на правилници и формирање на цени, како и во други активности, со што го користи повеќегодишното практично искуство. Ги следи исто така и законите и подзаконските акти во областа на животната средина.

Во извршувањето на работните обврски, м-р Даниела Младеновска претставува успешен и професионален соработник со одлични квалитети и потенцијали, што се потврдува преку континуираната соработка и со своите претпоставени и со своите потчинети, секогаш во интерес на решавањето на проблемите. Нејзината професионална кариера е комбинација од практично оперативно искуство, менаџерско искуство, но и теоретска анализа на реалните проблеми во правец на креирање на правилата на однесување на субјектите (во случајов АД“Електрани на Македонија” како компанија) во процесите на менување на условите на стопанисување. Почнувајќи од 2007 година, трае процесот на либерализација на енергетскиот пазар, а токму периодот на тие почетоци се поклопува со менаџерското искуство на кандидатката.

Како автор и коавтор, кандидатката има објавено 3 стручни прирачници од областа на енергетската ефикасност и инсталации, како и 3 научни и 11 стручни трудови презентирани на домашни и меѓународни конференции и симпозиуми. Од 2008 година е избрана за член на работната група за енергетска ефикасност, во рамките на EURELECTRIC, Брисел. Член е на ЗЕМАК – Здружение на енергетичарите на Македонија, како и на Мако Cigre – македонски национален комитет за големи високонапонски системи. Од февруари 2008, е предавач на курсевите: Енергетски ефикасни системи и Енергетски ефикасни инсталации, во рамките на центарот за неформално образование КОСМО. Од април 2010 е ангажирана како надворешен соработник во списанието “Порта3”.

Поседува познавање на следниве странски јазици:

- А. англиски јазик, активно;
- Б. француски јазик, добри познавања
- В. германски јазик, основни познавања

Во периодот од 2005 до 2009 година има посетувано повеќе стручни курсеви и професионални обуки:

- **Меѓународен курс по компјутерско инженерство**, октомври 2005, Пампорово Бугарија, Организиран од Пактот за стабилност во Југоисточна Европа и DAAD Германија;
- **Курс за примена на регулатори кај топлинските станици за греење** TA-Regulator, Брежице Словенија, јуни 2006;
- 10 септември – 12 ноември 2007, Скопје **Проектен менаџмент – курс;**
- 29 ноември – 13 декември 2007, Скопје **Нови техники на учење и подучување – курс;**
- септември 2008-септември 2009, Скопје **учество во програма од 4 работилници “Градење капацитети во подготовка на климатски проекти во Македонија”** (Norsk Energi и Министерство за животна средина и просторно планирање)

Кон пријавата има доставено список на литература која ќе ја користи и со која се покажува актуелноста на проблематиката избрана како тема на докторската дисертација.

Досегашниот стручен и научен ангажман на кандидатката и постигнатите резултати даваат гаранција за нејзината подготвеност и способност за научноистражувачка работа, аналитичност во истражувањето и решавање на задачите кои се цел на предложената тема за докторска дисертација.

2. Образложение на темата

Во предложената докторска дисертација под наслов “Определување на индикатори за донесување одлуки и креирање политики во синцирите за снабдување во услови на

пазарна економија во Република Македонија”, ќе се анализира проблемот на оптимален избор на индикатори кои ќе овозможат донесување одлуки во областа на снабдувањето на енергенти кои ќе бидат потпрени на научни основи, а со главна цел овозможување уште еден корисен инструмент во процесот на евалуација и менаџирање со ризикот пред се кај енергетските објекти.

Скоро сите секојдневни активности на модерното општество, економскиот просперитет и растот на популацијата се поврзани со производството и потрошувачката на енергија. Тие се најчесто толкувани низ економска призма, но секако не смее да се занемари и влијанието врз животната средина, социјалната сфера и сл. Од друга страна, ако се анализира стабилноста и флексибилноста на пазарот со енергенти, во контекст на нестабилноста на цените и ризиците кои произлегуваат од таквата состојба, неопходен е теоретски и научно базиран концепт и пристап.

При изборот и реализацијата на една проектна активност и имајќи го предвид различниот вид, како и големиот број релевантни индикатори (енергетски, еколошки, економски, социјални), правилниот избор на вистинското множество (сет) на индикатори е многу сложен. Тоа е причината поради која досега не е правена оптимизација на овој број согласно со квантитативни мерила, туку нивниот избор е правен искусно. Потребата од вклучување на аспектите од областа на животната средина и социјалните аспекти во процесот на енергетското планирање, резултираше во зголемување на користењето на повеќекритериумското одлучување. Користењето на оваа методологија се оправдува со констатацијата дека проблемот е нов и комплексен, постојното искуство во Р. Македонија е недоволно, додека економските импликации се значителни. Кон овие констатации, секако, треба да се додаде и фактот дека Република Македонија од неодамна е исправена пред предизвиците на пазарната економија, односно либеризацијата на енергетскиот сектор.

Во процесот на донесување одлука, од една страна, влијаат голем број индикатори, а од друга страна, тие не се подеднакво значајни, односно имаат различна тежина за исходот на конечната одлука. Определувањето на тежинските фактори на критериумите се врши со помош на мислењата од експерти во областа и засегнати страни, а за пресметката ќе се користи аналитички хиерархиски процес, како и подготвената матрица на индикатори. Со цел процесот на донесување на одлуката да биде полесен, се препорачува да се ограничи бројот на овие индикатори.

Имајќи го предвид фактот дека Македонија е ограничена во поглед на разновидноста на расположливите енергенти, увозната зависност, огромното влијание на оваа сфера врз економскиот пораст, значителното влијание на структурата на енергенти и енергетската потрошувачка во состојбите со животната средина и социјалната сфера, и од друга страна податокот дека предложената анализа кај нас досега не е направена, може да се наведат следниве причини за оправданоста на оваа докторска дисертација:

1. се работи за третирање на значајна проблематика од поширок интерес која досега кај нас не е анализирана;
2. еден од основните принципи при поставувањето на проблемот е донесувањето одлуки во насока на поттикнување на одржливиот развој;
3. се оперира со повеќе системи во анализата на проблемот (производство и потрошувачка на енергија, животна средина, социјални групи, политички групации и сл.), односно се тргнува од поширока основа во анализата на проблемот, кои понатаму квалитативно и квантитативно се дефинираат;
4. оптимирањето на бројот на индикатори го олеснува донесувањето на одлуката “за” или “против” одредени развојни планови во контекст на отворениот пазар;
5. менаџирањето во синџирите за снабдување со енергенти ќе обезбеди добри предуслови за развој на нови инвестиции.

2.1. Цели на докторската дисертација

Согласно со презентираното образложение, се дефинираат следниве цели:

1. Поставување на хиерархијата на проблемот

2. Квантитативно и квалитативно определување на најважните критериуми, по што врз основа на дефинираниот модел ќе се одговори на следните прашања:
 - дали избраните индикатори се вистинските за соодветниот проблем;
 - дали нивниот број е оптимален;
 - кој од нив носи најголема/најмала тежина за донесување на конечната одлука.
3. Имплементација на разработениот модел
4. Дискусија на резултатите, извлекување заклучоци за понатамошна примена и осознавање на се уште отворените прашања за понатамошно истражување.

2.2. Методологија на истражувањето:

1. Анализа на литература
2. Идентификација на проблемот кој е предмет на истражување, како и дефинирање на релевантните атрибути за решавање на проблемот
3. Дефинирање на релевантните критериуми (градење на хиерархијата на проблемот)
4. Предложување на алтернативи, анализа и елиминација на неизводливите критериуми
5. Определување на тежинските фактори на критериумите, за чие изведување е потребно вклучување на мислења на експерти и засегнати страни по пат на претходно подготвени прашалници. За пресметка на тежинските фактори ќе се користи аналитички хиерархиски процес, како и подготвената матрица на индикатори
6. Креирање на матрицата на одлучување, синтетизирање и рангирање на алтернативите, за определен случај
7. Испитување, верифицирање и документирање на одлуката
8. Заклучоци и препораки за понатамошни истражувања

3. Очекувани резултати

Се очекува резултатите од истражувањето да бидат основа за потенцијалните инвеститори во смисла на идентификување на ризиците и нивната тежина. Тие ќе придонесат со корисни информации во планирањето на енергетскиот развој на земјата, преку дефинираното влијание врз процесот на менаџирање на снабдувачките синџири, односно мапирање на процесите на снабдување, креирање на матрица на процеси и определување индикатори. Со прифаќање на правилата и предизвиците на пазарната економија, квантифицирањето на влијанието на факторите кои влијаат на сигурноста во снабдувањето во секторите електрична енергија и природен гас уште повеќе ќе добие на значење. Последново, во делот на секторот природен гас кај нас е дотолку повеќе значајно, со оглед на отворените прашања и во однос на изведба на нови магистрални правци. Во таа насока, трудот ќе придонесе кон:

- квалитативно и квантитативно определување на критериумите во хиерархијата на проблемот;
- подобра и полесна имплементација на развиениот модел;
- можности за генерална дисеминација на знаењата, преку пенетрирање на ваквиот пристап во нашата средина.

ЗАКЛУЧОК

1. Кандидатката м-р Даниела Младеновска, дипл. маш. инж., вработена во АД “Електрани на Македонија”, врз основа на научноистражувачката и стручна работа, досегашното ниво на образование, професионалното искуство, потврдена преку работата на различни позиции со различни одговорности, и објавените стручни и научни трудови, ги исполнува сите услови пропишани со соодветните законски и статутарни акти за подобност и располага со потребните предзнаења и со квалитет за изработка на докторската дисертација.
2. Насловот на предложената тема со мала измена да гласи:

Определување на индикатори за донесување одлуки и креирање политики во синџирите за снабдување во услови на пазарна економија

3. Предложената тема претставува актуелно и современо истражување во областа на индустриско инженерство и менаџмент, влијанието врз животната средина и економскиот аспект за спречување на влијанијата врз неа. Согласно со предложената методологија, обемот на истражувањата и очекуваните резултати, темата ги задоволува потребните критериуми на изработка на докторска дисертација
4. За ментор при изработката на докторската дисертација се предлага проф. д-р Атанас Кочов

Комисија

Проф. д-р Атанас Кочов, с.р.

Проф. д-р Роберт Миновски, с.р

Доц. д-р Зоран Марков, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА УЧЕБНИКОТ „КУЛТУРНИТЕ ВАРИЈАЦИИ ВО ГРАДЕЊЕТО НА СОСТОЈБИТЕ ВО МОДЕРНА ПОЛСКА“, ПРИРЕДЕН ОД ПРОФ. Д-Р МИЛИЦА МИРКУЛОВСКА

Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, на својата дваесет и втора редовна седница одржана на 11.1.2012 г., избра Рецензентска комисија за оцена на учебникот „Културните варијации во градењето на состојбите во модерна Полска“, приреден од проф. д-р Милица Миркуловска, во следниов состав: проф. д-р Максим Каранфиловски и доц. д-р Лидија Танушевска. Заблагодарувајќи се за довербата, имаме чест на Наставно-научниот совет да му го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Учебникот „Културните варијации во градењето на состојбите во модерна Полска“, приреден од проф. д-р Милица Миркуловска, е наменет како учебно помагало за предметот *полска цивилизација и култура (1,2,3,4)*, за студентите од студиската група полски јазик и книжевност и како изборен предмет за студентите од останатите студиски насоки на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, а според новите модули, чија акредитација е во тек, и за студентите од останатите факултети на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, со фонд на часови 2+1 и носат по 5 кредити. Презентираниот материјал, секако, е наменет и за читатели кои би сакале да дознаат нешто повеќе за полската културна средина, развојот на полската државност и состојбите во модерното полско општество.

Материјалот во учебникот е поделен во две основни целини.

Првата глава ги опфаќа темите (поделени во соодветни поглавја, што хронолошки ги опфаќаат основните информации за историјата на Полска): За Словените на полските земји и за настанувањето на првата

полска држава некаде во втората половина на IX век, па сè до поделбите на Полска и нејзиното исчезнување од картата на Европа во периодот 1772-1795 г. Во оваа глава наоѓаме и исцрпни информации за полските кралски династии, односно за полските кралеви. Потоа, состојбите во поделените територии, под руска, пруска и австроунгарска окупација. Раѓањето на Втората Полска Република на 11 ноември 1918 година, периодот меѓу двете светски војни, почетокот на Втората светска војна и што се случувало за време на окупацијата од страна на Третиот Рајх; создавањето на Полската Народна Република (ПРЛ) како еден од сателитите во Источниот блок, условите на нејзино опстојување и распаѓање, воената состојба, активностите на „Солидарност“ и раѓањето на новата – демократска т.н. Трета Полска Република по 1989 година. Тука наоѓаме и исцрпни информации за модерна Полска, по 1990 година, за општественото уредување, административната поделба, географските карактеристики и особеностите на животната средина, демографските податоци, стопанството, образованието и науката и сл.

Втората глава обработува теми врзани за полската култура, развојот на уметностите (според традицијата: архитектура, скулптура, сликарство, музика, поезија, танц, театар; а во поново време, киното како додаток на театарот, потоа фотографијата и стрипот) во рамките на одделните периоди и влијанијата на европските правци, односно доцниот среден век, ренесансата, барокот, просветителството итн., па се до најновите состојби во однос на овие подрачја во модерна Полска. Тука можеме да сретнеме и основни информации за полскиот фолклор и обичаите, како и за традицијата на празнувањето на празниците во текот на годишниот циклус.

Низ тематските делови во учебникот среќаваме и богатство од илустративен материјал, како и карти, кои на студентот (и на заинтересираниот читател) од Македонија му ја доближуваат оваа за него далечна културно-цивилизациона традиција која во најголема мера се темели врз христијанските традиции од римо-католички тип.

На крајот е приложена богата БИБЛИОГРАФИЈА на користени извори за изработка на учебникот.

Со оглед на претходно изнесените факти во врска со учебникот приреден од проф. д-р Милица Миркуловска под наслов „Културните варијации во градењето на состојбите во модерна Полска“, ни претставува чест да му предложиме на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ да го прифати за печатење и издавање.

Комисија

1. Проф. д-р Максим Каранфиловски, с.р.
2. Доц. д-р Лидија Танушевска, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА УЧЕБНИКОТ „ВЛИЈАНИЕТО НА ПОВЕЌЕВЕКОВНАТА КОМУНИКАЦИЈА ВРЗ ДИЈАЛЕКТНАТА ДИФЕРЕНЦИЈАЦИЈА НА ПОЛСКИОТ ЈАЗИК (УЧЕБНИК ЗА СТУДЕНТИ И ДИЈАЛЕКТНИ ТЕКСТОВИ ЗА ВЕЖБИ СО АУДИОЗАПИС НА ЦД)”, ПРИРЕДЕН ОД ПРОФ. Д-Р МИЛИЦА МИРКУЛОВСКА

Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, на својата дваесет и втора редовна седница одржана на 11.1.2012 г., избра Рецензентска комисија за оцена на учебникот „Влијанието на повеќе вековната комуникација врз дијалектната диференцијација на полскиот јазик (учебник за студенти и дијалектни текстови за вежби со аудиозапис на ЦД)“, приреден од проф. д-р Милица Миркуловска, во следниов состав: проф. д-р Максим Каранфиловски и доц. д-р Лидија Танушевска. Заблагодарувајќи се за довербата, имаме чест на Наставно-научниот совет да му го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Учебникот „Влијанието на повеќе вековната комуникација врз дијалектната диференцијација на полскиот јазик (учебник за студенти и дијалектни текстови за вежби со аудио запис на ЦД)“, приреден од проф. д-р Милица Миркуловска, е наменет како помагало за предметот *историска граматика и дијалектологија на полскиот јазик (во текот на зимскиот семестар)* и според постарите важечки модули *Историска дијалектологија на полскиот јазик* што се слуша во зимскиот семестар во четврта година за студентите од студиската група полски јазик и книжевност според ЕКТС како прв, задолжителен модул и за студентите кои избрале полски јазик и книжевност како втор модул, со неделен фонд на часови 2+2 и носат по 5 кредити. Презентирираниот материјал, секако, е наменет и за корисници кои веќе имаат соодветна подготовка.

Учебникот е составен од три целини: I. ОПШТ ДЕЛ И ТЕРМИНОЛОШКИ ВОВЕД, II. ХРОНОЛОГИЈА НА ПРОЦЕСИТЕ НА

ФОНЕТСКО И НА МОРФОЛОШКО НИВО ВО ПОЛСКИОТ ДИЈАЛЕКТЕН СИСТЕМ, III. СИНТЕЗА НА ОДДЕЛНИТЕ ДИЈАЛЕКТНИ КОМПЛЕКСИ НА ПОЛСКИОТ ЈАЗИК СПОРЕД ФОНЕТСКИТЕ И МОРФОЛОШКИТЕ ОДЛИКИ . Како четврти дел се јавува делот посветен на вежби. IV. ТЕКСТОВИ ЗА ВЕЖБИ.

Во првата глава I. ОПШТ ДЕЛ И ТЕРМИНОЛОШКИ ВОВЕД, среќаваме информации од општ карактер кои ги определуваат предметите и задачите на дијалектологијата и на историската дијалектологија, како и општи информации за историскиот развој на полскиот јазик, одделувањето на дијалектните комплекси и раѓањето на стандардниот полски јазик. Историската дијалектологија на полскиот јазик се развива како самостојна дисциплина во рамките на дисциплината историја на полскиот јазик околу 1930 година. За нејзиното раѓање сврзани се имињата на полските лингвисти Кажимјеж Њич (Kazimierz Nicz) и Витолд Ташицки (Witold Taszycki), и на финскиот лингвист Еино Ниеминен (Eino Nieminen). Целта на историската дијалектологија е да се воспостави хронологијата и територијалната распространетост на различните јазични појави во минатото кои и денеска се карактеристични за повеќето полски дијалекти (говори). Бидејќи старополскиот јазик ни е достапен само во онаа форма што ја нудат пишаните споменици, јасно е дека истражувањата во историската дијалектологија се базираат врз филолошкиот принцип. Одделните карактеристики на дамнешните полски дијалекти обично биле претставувани несвесно од страна на средновековните препишувачи или подоцна во првите печатени пишани споменици и тие се признаваат како дијалектизми уште и кај старите граматичари или создавачи на речници. Информациите за македонскиот студент од овој карактер во оваа глава се збогатени со карти кои помагаат во рецепцијата на понудениот материјал неопходен за совладување од страна на македонскиот студент.

Втората глава насловена како II. ХРОНОЛОГИЈА НА ПРОЦЕСИТЕ НА ФОНЕТСКО И НА МОРФОЛОШКО НИВО ВО ПОЛСКИОТ ДИЈАЛЕКТЕН СИСТЕМ ни дава исцрпни информации, отпрвин за фонетскиот развој и судбината на вокалниот и на консонантскиот

систем од прасловенскиот период, преку т.н. лехитски период, потоа низ старополскиот период и соодветниот развој и раѓањето на вокалните системи и на консонантските системи на полскиот дијалектен систем. Во овој дел се разработени и неколку најкарактеристични појави на морфолошко ниво. Оттука можеме да согледаме дека хронолошки, според своите фонетски особености, најрано се одвојува кашупскиот дијалектен комплекс (според фонетските појави карактеристични за 12 век) и до периодот на т.н. среднополски јазик (преминот на 15 во 16 век), кога дијалектните комплекси, како и стандардниот полски јазик веќе имаат свој релативно стабилизирани и својствен развој.

Третата глава насловена како III. СИНТЕЗА НА ОДДЕЛНИТЕ ДИЈАЛЕКТНИ КОМПЛЕКСИ НА ПОЛСКИОТ ЈАЗИК СПОРЕД ФОНЕТСКИТЕ И МОРФОЛОШКИТЕ ОДЛИКИ дава исцрпна синтеза на петте полски дијалектни комплекси:

* *вјелкополскиот дијалектен комплекс*, кој го опфаќа централниот запад на Полска. Тука постојат следниве дијалектни целини (говори): Западна Вјелкополска, Источна Вјелкополска, Јужна Вјелкополска, Централна Вјелкополска, Северна Вјелкополска, Крајна, Коќевје, Бори Тухолске, Кујави, Хелмињско/добжињската земја (Wielkopolska zachodnia, Wielkopolska wschodnia, Wielkopolska południowa, Wielkopolska środkowa, Wielkopolska północna, Krajna, Kociewie, Bory Tucholskie, Kujawy, Ziemia chełmińsko-dobrzyńska);

* *малополскиот дијалектен комплекс*, кој го опфаќа југоисточниот дел на Полска. Тука постојат следниве дијалектни целини (говори): Пограничјето со Мазовше, Ленчицке, Ќелецке, Ласовјаци, Источни Краковјаци, Западна Лубелшчизна, Источна Лубелшчизна, Пшемиске, Бјецка земја, Сондецчизна, Подхале, Спиш, Орава, Живјецчизна, Шерацке, Краковске (Pogranicze Mazowsza, Łęczyckie, Kieleckie, Lasowiacy, Krakowiacy wschodni, Lubelszczyzna zachodnia, Lubelszczyzna wschodnia, Przemyskie, Ziemia biecka, Sądecczyzna, Podhale, Spisz, Orawa, Żywiecczyzna, Sieradzkie, Krakowskie);

× *мазовјецкиот дијалектен комплекс*, кој го опфаќа северниот и централно-источниот дел на Полска (со хелмињско-коќевско-вармијските дијалекти кои за некои дијалектолози претставуваат посебен дијалектен комплекс). Тука постојат следниве дијалектни целини (говори): Мазовше ближше со Колбјелшчизна, Мазовше далше, Курпје, Ловицке, Подлаше, Сувалшчизна, Мазури, Вармиа Оструцке и Лубавске (Mazowsze bliższe – Kołbielszczyzna, Mazowsze dalsze, Kurpie, Łowickie, Podlasie, Suwalszczyzna, Mazury, Warmia, Ostródzkie, Lubawskie);

× *кашупскиот дијалектен комплекс*, кој го опфаќа делот крај Балтичкото Море. Тука постојат следниве дијалектни целини (говори): северни дијалекти, централни дијалекти, западни дијалекти, источни дијалекти, југозападни дијалекти, југоисточни дијалекти (dialekty północne, dialekty środkowe, dialekty zachodnie, dialekty wschodnie, dialekty południowo – zachodnie, dialekty południowo – wschodnie);

× *шљонскиот дијалектен комплекс*, кој го опфаќа југозападниот дел на Полска. Тука постојат следниве дијалектни целини (говори): северен Шљонск, Централен Шљонск, Јужен Шљонск (Śląsk północny, Śląsk środkowy, Śląsk południowy).

Презентираниот материјал е многу прегледно претставен и од помош за ова се приложените карти.

Делот четири, посветен на вежбите, содржи неопходно упатство за фонетскиот запис на текстовите и соодветно фонетски запишаните:

1. текстови од вјелкополскиот дијалектен комплекс;
2. текстови од малополскиот дијалектен комплекс;
3. текстови од мазовјецкиот дијалектен комплекс;
4. текстови од кашупскиот дијалектен комплекс;
5. текстови од шљонскиот дијалектен комплекс.

Полезноста на овие текстови за вежби за македонскиот студент е уште толку поголема бидејќи кон учебникот е придружено и ЦД со нивен аудиозапис во изведба на роден говорител на полскиот јазик.

На крајот е приложена богата БИБЛИОГРАФИЈА на користени извори за изработка на учебникот и за предложените текстови за вежби во кои се отсликува полската традиција од т.н. краковски дијалектолошки центар и т.н. варшавски дијалектолошки центар.

Со оглед на претходно изнесените факти во врска со учебникот приреден од проф. д-р Милица Миркуловска под наслов „Влијанието на повеќевоковната комуникација врз дијалектната диференцијација на полскиот јазик (учебник за студенти и дијалектни текстови за вежби со аудио запис на цд)“, ни претставува чест да му предложиме на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ да го прифати за печатење и издавање.

Комисија

1. Проф. д-р Максим Каранфиловски, с.р.
2. Доц. д-р Лидија Танушевска, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК (ВО СИТЕ НАСТАВНО НАУЧНИ ЗВАЊА) ЗА НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ (ДИСЦИПЛИНИ): НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА XVI-XVIII ВЕК, НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА НА XIX ВЕК ДО 1918 И ИСТОРИЈА НА МАКЕДОНИЈА НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ

Во врска со распишаниот конкурс, објавен во весникот „Дневник“ бр. 40912 од 15 декември 2011 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања по научните области (дисциплини): национална историја XVI-XVIII век, национална историја на XIX век до 1918 година и историја на Македонија, Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје на својата XXIV редовна седница одржана на 16. II 2012 година, донесе Одлука (бр. 04-2755/11 од 17 II 2012) за формирање на рецензентска комисија во состав: проф. д-р Кочо Сидовски, проф. д-р Михајло Миноски и проф. д-р Методија Манојловски.

Рецензентската комисија со искрена почит кон укажаната доверба, по извршениот увид на доставените материјали на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје има особена чест да му го поднесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

На распишаниот конкурс од ректорот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ по предлог на Филозофскиот факултет, објавен во весникот „Дневник“ на 15 XII 2011 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања по научните области (дисциплини): национална историја XVI-XVIII век, национална историја на XIX век до 1918 година и историја на Македонија, се пријави само д-р Ванчо Ѓорѓиев, вонреден професор на Институтот за историја при Филозофскиот факултет во Скопје.

1. Биографски податоци

Ванчо Ѓорѓиев е роден на 19. IV 1964 година во с. Ново Коњарево, Струмичко. Основно образование завршил во Ново Село – Струмичко, а средно (гимназија) во Радовиш. Дипломирал на Институтот за историја при Филозофскиот факултет во 1989 година. Како студент на генерацијата бил добитник на „Менинговата награда“.

Во 1989 година се запишал на постдипломски студии на Институтот за историја при Филозофскиот факултет на насоката „Историја на македонскиот народ во XIX и XX век (до 1918 г.). Магистрирал на 5 јули 1995 година на тема „Петар Поп Арсов - Прилог кон проучувањето на македонското националноослободително движење“. Докторирал на 19. IV 2002 година на тема „Македонското револуционерно национално ослободително движење во Солунскиот вилает (1893-1903)“.

Ванчо Ѓорѓиев на Филозофскиот факултет се вработил на 16. III 1992 година како помлад асистент по предметот историја на македонскиот народ – нов век“. По магистрирањето е избран за асистент по истиот предмет. Од 1996/97 година бил ангажиран како асистент во наставата по предметите: историја на македонскиот народ и помошни историски науки и како асистент по предметот методика на наставата по историја. Од 1996 до 2001 година ја изведувал наставата по предметот историја на македонскиот народ на Воената академија „Генерал Михајло Апостолски“. Во периодот 1999-2000 година бил

потсекретар во Министерството за образование на Р. Македонија. Во меѓувреме бил претседател на Комисијата за наставни програми по историја за основно и средно образование при Бирото за развој на образованието.

Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет, на 23. X 2002 година го избра за доцент по предметите: историја на македонскиот народ - нов век и помошни историски науки. На 6. VI 2007 година е избран за вонреден професор по предметите: историја на македонскиот народ - нов век 1, историја на македонскиот народ - нов век 2, историја на македонскиот народ - нов век 3 (за насоката: историја), како и историја на македонскиот народ - нов век 1 и историја на македонскиот народ - нов век 2 (за насоката архивистика). Според постојните наставни програми, проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев изведува настава по предметите: Македонија во османлискиот период (до 1875 г), Македонија во османлискиот период (1875-1912), личности во македонското национално-ослободително движење и македонското национално ослободително движење низ документи. Проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев, активно е вклучен во реализација на постдипломските студии на Институтот за историја и историја на уметност со археологија. Бил ментор и член на комисији за оцена и одбрана на магистерски и докторски тези.

Досегашниот научен опус на проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев го сочинуваат над 50 научни и стручни трудови. Меѓу нив има 4 самостојни монографии, 1 монографија во коавторство, неколку учебници по историја за основно и средно образование и поголем број на научно-стручни трудови кои се објавени во научната периодика и други зборници на трудови. За монографијата „Слобода или смрт. Македонското револуционерно национално-ослободително движење во Солунскиот вилает (1893-1903)“, проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев во 2004 година ја доби наградата „Гоце Делчев“, која се доделува како „општествено признание за особено значајни остварувања од интерес на Република Македонија од областа на науката“.

Проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев настапил на повеќе домашни и меѓународни научни собири. Бил член на повеќе организациски одбори на научни и јубилејни собири, член на повеќе издавачки и редакциски одбори, член и главен уредник на списанието „Историја“ и други.

2. Наставно - образовна дејност

Проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев во наставно-образовната дејност на додипломските студии е вклучен од вработувањето на Филозофскиот факултет (1992 г). Оттогаш последователно ги поминал фазите од помлад асистент до вонреден професор (по последниот избор, 2007), притоа изведувајќи настава по повеќе предмети. По изборот за вонреден професор, д-р Ванчо Ѓорѓиев изведувал настава по предметите: историја на македонскиот народ - нов век 1, историја на македонскиот народ - нов век 2, историја на македонскиот народ - нов век 3 (за насоката: историја), како и историја на македонскиот народ - нов век 1 и историја на македонскиот народ - нов век 2 (за насоката архивистика). Според постојните наставни програми д-р Ѓорѓиев ја изведува наставата по предметите: Македонија во османлискиот период (до 1875 г), Македонија во османлискиот период (1875-1912), Личности во македонското национално-ослободително движење и Македонското национално-ослободително движење низ документи.

При реализирањето на наставата на додипломските студии, проф. д-р Ѓорѓиев покажува сериозен и одговорен пристап. Неговите предавања се достапни, приемливи и провокативни. Неговиот пристап кон проблематика што ја предава е објективен и критички ориентиран кон постојните извори и литература и врз основа на најновите историографски دستигања. Овде би го потенцирале и неговиот коректен, умерен и кооперативен однос со студентите. Многукратно бил ментор и член на комисији за одбрана на дипломски работи.

Проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев од 2002 година е вклучен во изведување на настава на постдипломските студии на Институтот за историја. Според последната акредитирана програма за постдипломски студии, д-р Ѓорѓиев е ангажиран со следниве предмети: Методологија, Македонија во XIX и почетокот на XX век, Македонија во политиката на големите сили и балканските држави (1875-1912), македонското револуционерно национално-ослободително движење до 1913 година и странските пропаганди. Проф. д-р

Ѓорѓиев е ангажиран во реализацијата на постдипломските студии и на Институтот за историја на уметност со археологија со предметот историја и културите во Македонија и на Балканот.

Согласно со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, објавен во Универзитетскиот гласник бр. 173 од 1. VIII 2011, година проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев по основ на наставно-образовната дејност остварил вкупно **99,4 поени**, со што повеќекратно го надминал предвидениот минимум (20 поени).

3. Научноистражувачка дејност

Како што се гледа од биографијата и од приложениот АНЕКС 2, проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев бележи солидни резултати во областа на научноистражувачката дејност. Од изборот за вонреден професор (2007 г.) до сега бил ментор на две магистерски работи и објавил 19 научно-стручни трудови (види: АНЕКС 2).

Овде ќе се задржиме само на позначајните трудови. Централно место меѓу објавените трудови на проф. д-р Ѓорѓиев зазема монографијата: „Подземната република. Даме Груев и македонското револуционерно движење“, Тримакс, Скопје, 2010 (508 страни, Б5 формат). Оваа монографија за неполна година од своето појавување, во 2011 година доживеа второ (фототипно) издание. Овој факт евидентно зборува за местото, значењето, но и за интересот на јавноста за ова дело. Предмет на обработка во ова обемно дело е личноста на Дамјан Груев - една од најмаркантните фигури во македонската револуционерна борба од крајот на XIX и почетокот на XX век. Трудот е композиран на извонреден начин, при што авторот паралелно со проследувањето на личноста на Д. Груев го претставува и севкупниот развој на македонското револуционерно движење. Трудот е подготвен врз основа на огромна архивска документација и литература од разновидна провениенција. За научната заснованост на овој труд најдобро зборува фактот што тој е поткрепен со 1720 фусноти, бројни илустрации и факсимили од документи. Обемноста на трудот произлегува од стремежот на авторот за длабинско и сестрано расветлување на широк спектар на прашања и проблеми. Во овој труд, како и кај другите дела на д-р Ѓорѓиев, особено импонира неговиот аналитички приод, извонредната смислата за анализа и синтеза на контрадикторните и контраверзни информации и специфичниот јазик и стил што го негува авторот. Овој труд според проблематиката што ја обработува и начинот на којшто е изработен претставува голем придонес кон македонската историографија.

Проф. д-р Ѓорѓиев е коавторите на обемната монографија „100 години прехранбена, текстилна, хемиска и металуршка индустрија во Македонија“, во издание на Сојузот на хемичарите и технолозите на Македонија, Скопје, 2009. Овде Ѓорѓиев ги обработува општествено-економски претпоставки за настанувањето на индустриското производство во Македонија, а потоа детално ги разработува зачетоците на прехранбената, текстилната, хемиската и металуршката индустрија. Преку овој труд, д-р Ѓорѓиев покажува дека неговиот интерес се проширил и кон стопанската историја на Македонија, притоа детектирајќи ги зачетоците на индустриското производство.

Без да се задржуваме на сите објавени трудови од д-р Ѓорѓиев, сепак, поради своето особено значење, овде неминовно би ги спомале следниве: Јане Сандански и посебноста на Македонија и Македонците; Унијатството во Македонија и Димитар Поп Ѓорѓиев Беровски; Односите помеѓу ТМОРО и бугарската влада на Константин Стоилов (1896-1898); Неофицијални ставови од официјални бугарски личности и институции за македонскиот идентитет од крајот на XIX и почетокот на XX век; A battle for the graves: the absurdity of the propaganda in Macedonia.

Според објавените трудови, проф. д-р Ѓорѓиев обработува широк спектар на прашања од македонската историја од XIX и почетокот на XX век. Притоа проследува различни аспекти од активноста на повеќе македонски револуционери (Јане Сандански, Димитар Поп Георгиев Беровски, Дамјан Груев). Покрај тоа, д-р Ѓорѓиев континуирано презентира нови сознанија за македонското револуционерно националноослободително движење, обработува прашања поврзани со македонскиот идентитет и странските пропаганди во Македонија. Во

објавените трудови, д-р Ѓорѓиев разработува комплексна, сложена, актуелна и контроверзна проблематика. Повеќе од овие прашања во македонската историографија се разработуваат за прв пат. Трудовите се темелат врз богата архивска документација и релевантна научна литература, а затоа најдобро зборува богата акрибија. Проф. д-р Ѓорѓиев со своите трудови дава значаен придонес кон македонската историографија при разоткривањето и расветлувањето на значајни процеси, настани и личности.

Проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев со свои реферати зел учество на следниве научни собири:

1. Малеш – 100 години по Димитар Поп Георгиев Беровски (минато, сегашност, иднина), научен собир, Берово, 7-8 IX 2007;
2. Македонскиот идентитет низ историјата (меѓународен научен собир по повод 60 години од основањето на ИНИ), Скопје, 10-12 X, 2008;
3. Струмица и Струмичко: Историја, култура и традиција, научен собир, Струмица, 11-13 XI 2008;
4. Порече низ историјата (научен собир), Самоков, 5-6 IX 2009;
5. Македонија низ вековите (меѓународен научен собир), Скопје, 11-12 XI, 2011.

Според Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања, проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев по основ на научно-истражувачката дејност остварил вкупно **70,00 поени**, со што повеќекратно го надминал предвидениот минимум (20 поени).

4. Стручно-апликативна дејност

Проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев бележи значајни активности и во стручно-апликативната дејност. Тој е коавтор на учебникот Историја за VI одделение за деветгодишно основно образование, МОН, Скопје, 2011; коавтор на Историски атлас, Тримакс, Скопје, 2010; соработник на *Veles - turist guide*, Тримакс, Скопје, 2010. Автор е на 50 одредници во Македонската енциклопедија, МАНУ, Скопје, 2010.

Покрај тоа д-р Ѓорѓиев одржал повеќе стручни предавања на институции од јавен интерес. Меѓу нив ги издвојуваме:

1. Љубен Лапе – 100 години од раѓањето на академик Љубен Лапе, МААНУ, Скопје, 15 XII 2010;
2. Прашањето за востание во 1903 година и Смилевскиот конгрес (Битола, 6 V 2011);
3. Петар Поп Арсов и македонското револуционерно движење, (Велес, 21 X 2011);
4. Дамјан Груев – 105 години од загинавањето, (Битола, 23 XII 2011);
5. Дамјан Груев и македонското револуционено движење, (Горни Милановац, Србија, 16 IV 2011);
6. Гоце Делчев и космополитизмот во македонското револуционерно ослободително движење, (Подгорица, Црна Гора, 11 X 2011).

Покрај тоа, проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев е рецензент на две стручни монографии.

Според Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања, проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев по основ на стручно-апликативната дејност остварил вкупно **17,00 поени**, со што повеќекратно го надминал предвидениот минимум (5,00 поени).

Проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев бил активен во повеќе дејности од поширок интерес. Бил член на редкацијата и главен уредник на списанието „Историја“, член на уредувачкиот одбор на Годишниот зборник на Филозофскиот факултет во Скопје, член на Советот на меѓународната манифестација „Гоцеви денови“, член на повеќе организациски и уредувачки одбори на зборници на трудови. По основ на дејности од поширок интерес освоил вкупно **7,00 поени**.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ:

Рецензентската комисија, врз основа на увидот во доставените материјали, со задоволство констатира дека д-р Ванчо Ѓорѓиев, вонреден професор на Институтот за историја при Филозофскиот факултет во Скопје, од последниот избор (2007) па досега постигнал значајни резултати во наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност. Согласно со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во Универзитетскиот гласник бр. 173, проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев по сите основи остварил вкупно **193,4 поени**, (прикажано во АНЕКС 2) со што ги исполнил сите законски и други критериуми за избор во редовен професор.

Поаѓајќи од констатираните наставно-научни квалитети и дострели на проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев, а имајќи предвид дека се исполнети сите законски и други критериуми, Рецензентската комисија, има чест и особено задоволство на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје да му предложи **да го избере проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев во звањето редовен професор** за научните области (дисциплини): национална историја XVI-XVIII век, национална историја на XIX век до 1918 година и историја на Македонија.

Скопје, 24. II 2012 година

Рецензентска комисија,

1. Проф. д-р Кочо Сидовски, с.р.
2. Проф. д-р Михајло Миновски, с.р.
3. Проф. д-р Методија Манојловски, с.р.

АНЕКС 2

ОБРАЗЕЦ

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: д-р Ванчо Ѓорѓиев
 Институција: Филозофски факултет
 Научни области: национална историја на XVI -XVIII век; национална историја на XIX век до 1918 година, историја на Македонија.

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

<u>Р. бр.</u>	<u>Назив на активноста</u>	<u>Поени</u>
1.	<u>Одржување настава на прв циклус студии</u> (по сите предмети, просечна вредност 2007-2012): 8x(15x15x0.04)	72
2.	<u>Одржување настава на втор циклус студии:</u> (по сите предмети, просечна вредност 2007-2012): 8x(3x15x0.05)	2.3
3.	Консултации со студенти: (за сите групи, просечна вредност 2008-2012) 8x(120x0.002)	1.9
4.	<u>Член на комисија за оцена и одбрана на докторат:</u> (2x0.5)	1
5.	<u>Член на комисија за оцена и одбрана на магистратура:</u> (5x0.3)	1.5
6.	<u>Ментор на дипломска работа:</u> (42x0.2)	8.4
7.	<u>Член на комисија за оцена и одбрана на дипломска работа:</u> (53x0.1)	5.3
8.	<u>Рецензија на универзитетски учебник:</u> Далибор Јовановски, Балканот од 1826 до 1913 година, Филозофски факултет, Скопје, 2011.	1
9.	<u>Подготовка на нов предмет (предавања + вежби):</u> Македонија во османскиот период 1	1+0.5
10.	<u>Подготовка на нов предмет (предавања + вежби):</u> Македонија во османскиот период 2	1+0.5
11.	<u>Подготовка на нов предмет (предавања + вежби):</u> Личности во македонското национално ослободително движење	1+0.5
12.	<u>Подготовка на нов предмет (предавања + вежби):</u> Македонското националноослободително движење низ документи	1+0.5
ВКУПНО		99.4

НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

<u>Р. бр.</u>	<u>Назив на активноста</u>	<u>Поени</u>
	<u>Ментор на магистерска работа</u> (2x1)	2
1.	<u>Монографија:</u> Подземната република. Даме Груев и македонското револуционерно движење, монографија, Тримакс, Скопје, 2010. Подземната република. Даме Груев и македонското револуционерно движење (второ фототипно издание) монографија, Тримакс, Скопје, 2011.	8

2. Дел од монографија: Димитар Димески, Некои аспекти на македонската национално-ослободителна борба во Прилепскиот регион (1895-1944). Матица Македонска, Скопје, 2007, (монографија: Приредил: Д-р Ванчо Ѓорѓиев). 4
3. Дел од монографија: 100 години прехранбена, текстилна, хемиска и металуршка индустрија во Македонија, Сојуз на хемичари и технолози на Македонија, Скопје, 2009. 4
4. Труд со оригинални научни резултати објавен во научно/стручно списание: Благој Стоичовски, Преписката на Никола Киров Мајски, ИНИ, Скопје, 2005, ГИНИ, год. 50. бр. 1, Скопје, 2006. (излезено по изборот 2007) 4
5. Труд со оригинални научни резултати објавен во научно/стручно списание: Некои нови моменти од животот и дејноста на Дамјан Груев, Историја, XLII/1-2, Скопје, 2006. (излезено по изборот 2007) 4
6. Труд со оригинални научни резултати објавен во научно/стручно списание: Унијатството во Македонија и Димитар Поп Георгиев Беровски, Историја, XLIII/1-2, Скопје, 2007. 4
7. Труд со оригинални научни резултати објавен во научно/стручно списание: Последниците за ТМОРО во Струмичко од активноста на месниот комитет во Ново Село (1901-1902), Историја, XLIV/1-2, Скопје, 2008. 4
8. Труд со оригинални научни резултати објавен во научно/стручно списание: A battle for the graves: the absurdity of the propaganda in Macedonia, Macedonian Historical Review 2 (2011), 155-170 4
9. Труд со оригинални научни резултати објавен во научно/стручно списание: Односите помеѓу ТМОРО и бугарската влада на Константин Стоилов (1896-1898), Годишен зборник на Филозофскиот факултет на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" - Скопје, книга 60, Скопје, 2007. 2
10. Труд објавен во зборник на в.о. институција: Револуционерната идеја и дејност на Даме Груев до формирањето на МРО (1890-1893), Годишен зборник на Филозофскиот факултет на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" - Скопје, книга 61, Скопје, 2008. 2
11. Труд објавен во зборник на в.о. институција: Неофицијални ставови од официјални бугарски личности и институции за македонскиот идентитет од крајот на XIX и почетокот на XX век, Годишен зборник на Филозофскиот факултет на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" - Скопје, книга 62, кн. 69. Скопје, 2009. 2
12. Труд објавен во зборник на в.о. институција: Заложништвото на Даме Груев кај просрпскиот војвода Мицко, Годишен зборник на Филозофскиот факултет на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" - Скопје, книга 69, Скопје, 2010. 2
13. Труд објавен во зборник на в.о. институција: Битка за гробишта - Бизарноста на пропагандите во Македонија, Годишен зборник на Филозофскиот факултет на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" - Скопје, книга 70, Скопје, 2011. 2
14. Труд со оригинални научни резултати објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Јане Сандански и посебноста на Македонија и Македонците, Зб. Јане Сандански и македонското ослободително дело, МАНУ, Скопје, 2007. 2
15. Труд со оригинални научни резултати објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Нови моменти од животот и дејноста на Дамјан Груев, Зб. Дамјан Груев (1871-1906) - сто години од неговата смрт (1906-2006), Скопје, 2007. 2
16. Труд со оригинални научни резултати објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Димитар Поп Георгиев Беровски и унијатството, Зб. Малеш 100 години по Димитар Поп Георгиев Беровски - минато, сегашност, иднина, Берово, 2007. 2
17. Труд со оригинални научни резултати објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Новоселските афери - провали во Струмичко 1901-1902 година, Струмица и струмичко, историја, култура и традиција, Зборник од научен симпозиум, Струмица, 2008. 2
18. Труд со оригинални научни резултати објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Односите помеѓу бугарската влада и ТМОРО (1896-1898), Македонија и соседите, Зборник на трудови од меѓународната научна 2

конференција “Македонија и соседите”, Скопје. 8-9, XII 2006, Скопје, 2010.

19. Труд со оригинални научни резултати објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: Бугарски сведоштва за македонскиот идентитет од крајот на XIX и почетокот на XX век, Зборник: Македонскиот идентитет низ историјата, Скопје, 2010, (материјали од меѓународниот научен собир одржан по повод 60 години од основањето на Институтот за национална историја, Скопје, 10-12, октомври, 2008.). 2
20. Пленарно предавање на научен/стручен собир: Поречката одисеја на Даме Груев. Порече низ историјата - научен собир, Самоков 5-6 септември 2009. 2
21. Пленарно предавање на научен/стручен собир: Љубен Лапе - 100 години од раѓањето, Предавање по повод 100 годишнината од раѓањето на академик Љубен Лапе, МАНУ, Скопје 15. 12. 2010. 2
22. Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество: Македонскиот идентитет низ историјата (Меѓународен научен собир) - 60 години - ИНИ, Скопје. 10-12. X 2008, реферат: Бугарски сведоштва за македонскиот идентитет (крајот на XIX и почетокот на XX век). 2
23. Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество: Македонија низ вековите, Скопје, 11-12 ноември, 2011. реферат: „Прашањето за амнестија на водачите од Илинденското востание“. 2
24. Учество на научен/стручен собир со реферат: Малеш 100 години по Димитар Поп Георгиев Беровски (минато, сегашност, иднина), Берово, 7-8. IX 2007 г., Реферат: “Димитар Поп Георгиев Беровски и унијатството”. 1
25. Учество на научен/стручен собир со реферат: Струмица и Струмичко: Историја, Култура и Традиција (Научен симпозиум), Струмица 11-13 ноември 2008 година, Реферат: Новоселските афери во Струмичко (1901-1902). 1

ВКУПНО 70.0

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

<u>Р. бр.</u>	<u>Назив на активноста</u>	<u>Поени</u>
1.	<u>Основен школски учебник</u> : Историја за VI одделение за деветгодишно основно образование, МОН, Скопје, 2011 (коавтор).	6
2.	<u>Соработник во проект</u> : Историски атлас, Тримакс, Скопје, 2010 (одделот за историја на новиот век, коавтор).	2
3.	<u>Авторство на одредница во речник/енциклопедија</u> : Македонска енциклопедија, МАНУ, 2010 (50x0.05)	2.5
4.	<u>Поглавје во книга</u> : Veles – tourist guide /Велес – туристички водич, Тримакс, Скопје, 2010 (уредување на текст/коавтор).	2
5.	<u>Предавање на институции од јавен интерес</u> : Прашањето за востание во 1903 година и Смилевскиот конгрес (Битола, 6 мај 2011), Дом на културата, организатори: Друштво за наука и уметност - Битола; здружение: “Даме Груев”, Одбележување на 108-годишнината од Смилевскиот конгрес.	0.5
6.	<u>Предавање на институции од јавен интерес</u> : Петар Поп Арсов и македонското револуционерно движење, 21.10. 2011 г. Велес (организатор: Општина Велес и ДАРМ - подрачна единица Велес.	0.5
7.	<u>Предавање на институции од јавен интерес</u> : Дамјан Груев, Битола, 23. 12. 2011, организатор: здружение “Даме Груев” и општина Битола. Повод 105 години од загинавањето на Дамјан Груев.	0.5
8.	<u>Предавање на институции од јавен интерес</u> : Дамјан Груев и македонското револуционерно движење, 16. април 2011, Горни Милановац, Србија.	0.5
9.	<u>Предавање на институции од јавен интерес</u> : Гоце Делчев и космополитизмот во македонското револуционерно ослободително движење, 11.10.2011 г, Подгорица (Црна Гора), организатор: меѓународната манифестација “Гоцеви денови”. 0.5	0.5

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА
НА НАУЧНАТА ОБЛАСТ
АДМИНИСТРАТИВНО ПРАВО И ЈАВНА АДМИНИСТРАЦИЈА
НА ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“ ВО СКОПЈЕ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, донесена на седницата одржана на 23 декември 2011 година, потпишаните: проф. д-р Симеон Гелевски, проф. д-р Борче Давитковски и проф. д-р Ана Павловска-Данева, определени сме за членови на Рецензентската комисија за избор на наставник во сите наставно-научни звања на научната област административно право и јавна администрација.

На конкурсот за избор на наставник во сите наставно-научни звања на научната област административно право и јавна администрација, објавен во весникот „Дневник“, од 28 ноември 2011 година, се пријави д-р Ивана Шумановска-Спасовска, асистент на научната област административно право и јавна администрација на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје и д-р Искра Аќимоска-Малетик, доцент по предметот управно право на Факултетот за безбедност во Скопје.

Кон пријавата кандидатките ги доставиле и потребните документи: одлука за стекнат научен степен - доктор на правни науки; кратка биографија (CV); список на објавени научни и стручни трудови и по еден примерок од трудовите; Изјава од Комисија за верификација на фактите.

По разгледувањето на пријавите и другите приложени документи, Рецензентската комисија до Наставно-научниот совет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

I. Биографски податоци

Кандидатката д-р Ивана Шумановска-Спасовска е родена во Куманово на 19 јануари 1979 година. Основно и средно училиште завршила во Куманово со одличен успех.

Во учебната 1997/98 година се запишала на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје. Студиите ги завршила во јуни 2001 година со просечен успех од 8,76, и се стекнала со право на стручен назив дипломиран - правник.

Во учебната 2001/02 година се запишала на постдипломските студии на курсот по правно-политички науки, насока: управно право на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје. Ги ислушала предавањата и ги положила испитите по првиот и по вториот семестар. На 17 март 2007 година се стекнала со академски степен - магистер на правни науки од областа на управното право.

Во март 2008 година ја пријавила докторската дисертација на тема „Државната управа во системот на поделба на власта“, која е успешно одбранета на

28.10.2011 година на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, со што се стекнала со научен степен - доктор на правни науки.

Активно го владее англискиот јазик, српскиот и хрватскиот јазик и има основно ниво за француски јазик. Се служи со Windows (Word, Power Point, Excel, Internet Explorer).

Работно искуство

Кандидатката Ивана Шумановска-Спасовска со одлуки на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје од ноември 2001, 2002, 2004, 2005 година, избрана е за демонстратор на научната област - управно право, за учебните 2001/02, 2002/03, 2004/05 и 2005/06 година. Била ангажирана во изведувањето на вежби по предметите управно право, управно процесно право и управно судство.

Со одлука на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, на седницата одржана на 27.1.2006 година, избрана е за асистент на научната област административно право и јавна администрација. Ангажирана е во изведувањето на настава/вежби по предметите административно право – применета програма, управно процесно право, управно судство, управни договори и одговорност на јавна администрација, на вториот циклус студии по административно право и јавна администрација на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, како и по предметот административно право на првиот циклус студии. Секретар е на Институтот за правно-политички науки на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје.

II. Објавени научни и стручни трудови:

Д-р Ивана Шумановска-Спасовска е автор на повеќе научни и стручни трудови од областа на административното право (наведени во Образецот кон извештајот за избор во наставно-научно, научно, наставно-стручно и соработничко звање).

Во продолжение е даден кус приказ на трудовите објавени по последниот реизбор.

1. Етаблирање на Управен суд во Република Македонија според најновите законски прописи, Зборник на трудови на Правниот факултет „Јустинијан Први“ и Правниот факултет при Московскиот државен универзитет „М.В.Ломоносов“, Скопје, 2007;
2. Спроведување контрола над локалните органи согласно со најновите законски прописи за децентрализација, Годишник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, во чест на проф.д-р Панта Марина, Скопје, 2007;
3. Трансферот на надлежности на единиците на локалната самоуправа, , Годишник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, во чест на проф.д-р Борислав Благоев, Скопје, 2007;
4. Децентрализација државне управе у Републици Македонији, Правни живот часопис за правну теорију и праксу, Удружење правника Србије, бр.10, Београд, 2007, том II;

5. Децентрализација и промене у јединицама локалне самоуправе у Републици Македонији“, Правни живот, Београд, 2009, стр.12.

Во овој труд авторката се занимава со проучување на промените кои ги предизвика процесот на децентрализација во Република Македонија, при што става акцент на условите кои единиците на локалната самоуправа треба да ги исполнат за премин од една во друга фаза во процесот на децентрализација. Кандидатката констатира дека децентрализацијата на државната управа внесе бројни промени во единиците на локалната самоуправа кои конкретно се однесуваат на зголемување на обемот на изворните надлежности на општините, кадровските промени, модификациите во однос на спроведување на контрола над актите и работењето на единиците на локалната самоуправа, како и новини во однос на финансирањето на општините, со тренд на зголемување на сопствени извори на финансирање.

6. „Статусот на државниот службеник во Република Македонија“, Зборник на Правниот факултет посветен на проф.д-р Томислав Чокревски, Скопје, 2010, стр.11.

Во овој труд авторката прави дистинкција помеѓу вработените во органите на јавната управа, односно вработените чии права се регулираат со Законот за работни односи и оние за кои важи и се применува Законот за државните службеници. Авторката посебно го објаснува воведувањето на службеничкиот систем во Република Македонија кој се воведува со донесувањето на Законот за државни службеници во Република Македонија во 2000 година. Заклучните констатации се однесуваат на бројните разлики, односно карактеристики на државниот службеник кои го прават неговиот статус посебен и различен во однос на другите вработени како што се техничкиот персонал. Имено, статусот на државниот службеник се уредува со посебен закон со кој се уредуваат неговите права и обврски, начинот на засновање на работен однос, начинот на снесење на дисциплинска и материјална одговорност, напредувањето и наградувањето.

7. Државната управа *vis-à-vis* Владата на Република Македонија, Зборник во чест на проф.Наум Гризо, Скопје, 2011 година.

Во овој труд авторката го проучува односот помеѓу Владата на Република Македонија и органите на државната управа, како органи - носители на извршната власт. Заклучокот кој го изведува е дека иако станува збор за органи кои се дел од извршната власт, сепак постојат бројни карактеристики на државната управа кои ја прават посебна во однос на Владата, при што се наведуваат управната функција, статусот на вработените, начинот на основање и сл. Имено, се констатира дека станува збор за однос помеѓу Владата како политичко извршен орган и државната управа како стручно-оперативен орган на извршната власт.

8. Државната управа во системот на поделба на власта, докторска дисертација, Скопје, 2011, стр.292.

Трудот е составен од вовед, три посебни дела, заклучна анализа и заклучок.

Во *воведниот дел* се изнесени причините за изработка на оваа докторска дисертација и целта на истражувањето. Како основна хипотеза се поставува утврдувањето на влијанието на државната управа во остварувањето на државната

власт и придонесот кон одржувањето на еквилибрумот помеѓу носителите на власта. Односно, дали со оглед на овластувањата кои ги поседува државната управа, согласно со правната легислатива, нејзината улога се маргинализира и треба да се смета само како збир на органи кои само вршат извршување на закони или, пак, нејзините основни обележја – компетентноста, постојаноста и професионалноста, говорат за определување на нејзин посебен идентитет кој има се поголемо значење како за остварувањето на утврдената политика, така и за севкупниот општествен и економски развиток. Во овој дел е даден и преглед на методите на истражување користени при изработката на трудот, како што се правно-аналитичкиот, односно нормативниот метод, политичкиот, историскиот, дескриптивниот и компаративниот метод. Овие методи послужиле за утврдување на нормативистичкиот, теоретскиот и компаративниот пристап во истражувањето на оваа проблематика.

Првиот дел на докторската дисертација, насловен како „**Теоретско определување на поимот на државната управа**“, започнува со дефинирањето на државната управа. При тоа се забележува дека поимот на државната управа не е еднаш засекогаш дадена категорија, затоа што новите општествени и економски случувања директно се одразуваат и на државната управа. Имено, од самиот развој до денес би можеле да воочиме три главни концепти низ кои се појавува државната управа, и кои ги обележуваат различни дефинирања за државната управа кои во теоријата се застапени од соодветни претставници. Првиот концепт е дефинирањето на државна управа како власт – кога управата се смета како синоним за империум, моќ да се наметне некое поведење или однесување, истакнувајќи ги дејностите на управата кои се од авторитативен карактер. Вториот концепт, карактеристичен за welfare state или држава на благостостојба, при дефинирањето на државната управа пред се тргнува од нејзините социјални функции и управата ја дефинира како сервис или јавна служба. Современиот концепт во себе вклучува нови елементи како што се конкурентноста, односно го воведува менаџерскиот пристап во работењето на управата, споредувајќи ја со приватниот сектор, а при сето тоа како основна цел ја зема ефикасноста на државната управа, сметајќи дека државната управа на себе презема премногу дејности, кои се одразуваат на зголемување на бројот на институциите.

Во вториот дел на докторската дисертација, насловен како „**Државната управа во системот на поделба на власта**“, интересот е насочен кон примената на начелото на поделба на власта во различни системи, како што се претседателскиот, парламентарниот и хибридниот систем, при што најпрво е презентираан теоретски осврт за развојот на начелото на поделба на власта. Во овој дел се разгледани позитивните и негативните ефекти од примената на овој принцип со кои се соочуваат овие системи, давајќи при тоа и сопствени заклучоци. Во прилог на ова е извршена конкретна анализа на односите што ги воспоставува државната управа наспрема законодавната, судската и извршната функција во секој од овие системи поодделно, се со цел да се прикаже каква е организационата и функционалната поставеност на државната управа vis-à-vis другите носители на власта. Односно, кои се спецификите кои ги има државната управа во секој од овие системи или како одредени прашања слични по својата природа различно се уредуваат.

Во таа насока е презентирани еден детален приказ на државната управа заедно со законодавната, извршната и судската власт, најнапред во собранискиот систем, заснован на принципот на единство на власта, како и во парламентарните демократии кои го имаат воведено начелото на поделба на власта.

Анализата извршена во *третиот дел* насловен како „**Државната управа во политичкиот систем на Република Македонија**“ е фундаментална за определувањето на статусот на државната управа во општественото уредување на Република Македонија согласно со постојната правна легислатива. Во овој дел се определени и факторите кои придонесуваат за улогата на државната управа како што се организацијата на власта, организационата поставеност на државната управа, обемот на надлежности кои треба да ги остварува, ефикасноста на механизмите за остварување на политичка одговорност и влијанието на политичките партии.

При разгледувањето на корелативните односи на државната управа наспрема трите носители на државната власт, се констатира постоење на индиректен однос помеѓу Собранието и државната управа, непосреден однос со Владата на Република Македонија и однос на заемна соработка со судските органи. Она што ја издвојува и ја прави посебна државната управа наспрема другите носители на власта се секако нејзините овластувања во поглед на заштитата на јавниот интерес и остварувањата на правата, обврските и правните интереси на правните и физичките лица. Овие овластувања таа ги остварува преку управната функција која ја имплементира по пат на донесување на управните акти кои се нејзиното есенцијално обележје, со што се разликува од актите кои ги донесуваат законодавниот дом и судските органи, како и по пат на спроведувањето на нормативната дејност чија цел е презицирање и остварување на законите.

Ставот на авторката е дека она што влијае на зголемувањето на значењето на улогата на државната управа се пред сè нејзините сервисни и советодавни дејности кои ги врши како за Владата, така и за Собранието, но и за граѓаните, што се одразува на намалувањето на нејзината подреденост и зависност од извршната и законодавната функција, кои во свои раце ги задржуваат контролните, координативните и организациони овластувања.

Заклучните констатации се дека начелото на поделба на власта ја остварува својата цел, односно спречување на надмоќ на некој од носителите на државната власт и нивно меѓусебно ограничување. Но, сепак треба да се внимава на тоа дека не само односот помеѓу носителите на власта влијае на негова правилна примена, бидејќи сè поприсутно е влијанието на политичката култура, политичките партии и изборниот систем кои исто така се одразуваат врз еквилибрумот помеѓу легислативата, легислатурата и егzekутивата.

III. Учество на семинари, курсеви, конференции и студиски престои

Кандидатката со реферати или друг придонес учествувала на бројни научни и стручни семинари и конференции во земјата и во странство (наведени во Образецот кон извештајот за избор во наставно-научно, научно, наставно-стручно и соработничко звање).

2. Податоци за кандидатката Искра Аќимоска-Малетиќ

I. Биографски податоци

Кандидатката Искра Аќимоска-Малетиќ е родена на 5.2.1974 година во Скопје, каде што го има завршено основното и средното образование со одличен успех. Дипломирала на Правниот факултет во Скопје во 1996 година, со просечен успех 9,79. Во 2002 година на Правниот факултет во Скопје го одбрала својот магистерски труд под наслов: „Народниот правобранител на Република Македонија во заштитата на уставните и законските права на граѓаните“, со што се стекнала со академски степен - магистер на правни науки од областа на управното право. Во 2008 година на Правниот факултет во Ниш ја одбрала својата докторска дисертација под наслов „Јавните установи во споредбеното право“ и се стекнала со научен степен - доктор на правни науки од јавно-правна област.

Кандидатката активно ги владее англискиот, српскиот и хрватскиот јазик. Се служи со Microsoft Office i Microsoft Windows.

II. Работно искуство

Кандидатката Искра Аќимоска-Малетиќ во периодот 1996-1998 била волонтер во Основното јавно обвинителство Скопје и Основниот суд Скопје I Скопје. Во 1998 година работела како проектен асистент за ревизија и превод на законски текстови во Institute of Public Administration KPMG/ Parents Central Government Project (USAID Funded). Од 1998 до 2005 година се стекнала со работно искуство како советник и државен советник во Канцеларијата на народниот правобранител на Република Македонија. Во 2005 година е избрана за асистент по управно право на Полициската академија во Скопје, при што била ангажирана за изведување на вежби по предметите вовед во право и уставно право. Во 2008 година е избрана за доцент на Факултетот за безбедност во Скопје по предметот управно право. На истиот Факултет е ангажирана и за изведување настава на додипломски студии и по предметот вовед во право и уставно право. Од 2009/2010 година е вклучена во изведување настава на втор циклус студии на Факултетот за безбедност во Скопје, по наставната програма за Човекови права и меѓународно хуманитарно право и наставната програма за меѓународни стандарди и практики за заштита на животната средина.

III. Учество на семинари, курсеви, конференции и студиски престои и објавени трудови

Во 2001 година, кандидатката м-р Искра Аќимовска-Малетиќ се стекнала со сертификат за завршена обука „Заштита на човековите права“ на Меѓународниот институт за јавна администрација (ПРА), во Париз, Франција. Во 2006 година се стекнала со сертификат за завршена обука „Подготвување на полициски службеници во меѓународни мисии“ одржана во рамките на Твининг - проектот -Реформи во полицијата на Република Македонија на Полициската академија - Скопје.

Кандидатката д-р Искра Аќимоска-Малетиќ има објавено повеќе научни трудови, монографии и статии, но бидејќи тие се наведени во Образецот приложен кон извештајот за избор во наставно-научно, научно, наставно-стручно и соработничко звање избор, во овој дел од извештајот ќе бидат наведени само некои од нив.

Кандидатката ги има објавено следниве поважни трудови:

А) Научни трудови

1. „Народниот правобранител на Република Македонија во заштитата на уставните и законските права на граѓаните“, магистерска теза;
2. „Јавните установи во споредбеното право“, докторска дисертација.

Б) Монографии

1. "Народниот правобранител на Република Македонија (омбудсман) - заштитник на правата и слободите на граѓаните", 2010;
2. Монографија објавена во странство - "Јавне установе", Задужбина Андрејевиќ, Београд, Република Србија, 2009.

В) Учебни помагала

1. Учебно помагало за предметот Вовед во право на Факултет за безбедност - Скопје на Универзитетот "Св. Климент Охридски" - Битола, 2009;
2. Интерна скрипта од авторизирани предавања Управно право, на насоката Безбедност и финансиска контрола на Факултетот за безбедност - Скопје, на "Универзитетот Св. Климент Охридски" - Битола.

Г) Статии и други публикации

1. Труд објавен во зборник на трудови од научен стручен собир со меѓународно учество - "Personal data protection in the police sector in the Republic of Macedonia", "Policing in Central and Eastern Europe, Social Control of Unconventional Deviance", Conference Proceedings, Faculty of Criminal Justice and Security, University of Maribor, Slovenia, Ljubljana 2011, p. 417 - 433 (коавтор со Bogdancho Gogov), ISBN 978-961-6821-10-0, вклучен во Conference Proceedings Social Science Citation Index (Thomson Reuters).
2. Труд со оригинални научни резултати објавен, во зборник на трудови од научен стручен собир со меѓународно учество —"E - government and police", Thematic proceedings of international Significance Archibald Reiss days, Vol II, Academy of Criminological and Police Studies, Belgrade, 2011.
3. Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен стручен собир - "Реформа на јавните установи во Република Македонија во согласност со европската правна рамка", Македонска академија на науките и уметностите, проект: Хармонизација на правниот систем на Република Македонија со правото на Европската унија, Реформа на институциите и нејзиното значење за развојот на Република Македонија, Зборник од научна расправа одржана на 18 декември 2008 година, книга 5, Скопје, 2009.
4. Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен стручен собир - "Еколошки омбудсман", Меѓународна конференција на еколозите на Република Македонија, Струга, 2007.
5. Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен стручен собир - "Прекршочно - правна заштита на индустриската сопственост во Република Македонија", (коавтор со Арта Зендели), Научен форум за индустриска

сопственост, Државен завод за индустриска сопственост, Скопје, декември, 2010.

6. Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен стручен собир - "Улога на полицијата и обвинителството во борба против организираниот криминал во Република Македонија", (коавтор со доц. д-р Марина Малиш Саздовска, Факултет за безбедност - Скопје), Институт за меѓународна политика и стопанство, Општествени аспекти на организираниот криминал, Белград, 2011.

7. Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен стручен собир - "Е-управа и реформа јавне управе", Правни живот, Часопис за правну теорију и праксу, Удружење правника Србије, Београд, 10/2008;

8. Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен стручен собир Управни уговори, Правни живот, Часопис за правну теорију и праксу, Удружење правника Србије, Број 11, Том III, Београд, 2009;

9. Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен стручен собир - "Постапување на Народниот правобранител на Република Македонија (омбудсман) во областа на екологијата", Pravo - teorija i praksa, Vol.25, бр. 9-10, Нови Сад, 2008.

10. Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен стручен собир - "Европски стандарди о омбудсману", Правни факултет Универзитета у Нишу, Зборник радова "Право Републике Србије и право Европске уније - стање и перспективе", Свеска 1, Ниш, 2009.

11. Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен стручен собир - "Инспекцијски надзор у области заштите животне средине у законодавству Републике Македоније", Зборник радова Правног факултета у Нишу, LVII, Тематски број посвећен Славољубу Попови Јлу, Ниш, 2011.

12. Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен стручен собир - Заштита на животната средина и инспекциски надзор во Република Македонија, "Безбедност, еколошка безбедност и предизвиците на Република Македонија", Факултет за безбедност - Скопје, Универзитет "Св. Климент Охридски" - Битола, Скопје, 2010.

Кандидатката има учествувано и на бројни меѓународни конференции и собири со пишани дискусии и учество во расправи, но тие се наведени во Образецот за избор во звања.

Комисијата сериозно ја оцени и документацијата на кандидатката д-р Искра Аќимоска-Малетиќ и оцени дека:

1. Станува збор за сериозен и веќе изграден научен кадар со академски степен - доцент по управно право на Факултетот за безбедност во Скопје.

Кандидатката беше и поранешен студент на нашиот Факултет, и магистранд на постдипломските студии по управно право.

Во својот богат развоен пат, таа поминала долг период на практична работа од Јавно обвинителство, преку Основен суд Скопје I и работа во Канцеларијата на народниот правобранител на Република Македонија (вкупен стаж од 9 години).

Својата асистентска наставна кариера ја започнува подоцна, т.е. во 2005 година како асистент по управно право на Полицијската академија во Скопје. Докторирала на Правниот факултет во Ниш на тема: „Јавните установи во споредбеното право“, а во 2008 година е избрана за доцент по

предметот управно право, а подоцна и е доверена настава и по предметите вовед во право, уставно право, човекови права и меѓународно хуманитарно право, како и меѓународни стандарди и практики за заштита на животна средина.

2. Научно - истражувачка работа

Кандидатката д-р Искра Аќимоска-Малетиќ, покрај научните трудови и магистерскиот труд „Народниот правобранител на Република Македонија во заштитата на уставните и законските права на граѓаните“ и докторскиот труд „Јавните установи во споредбеното право“, рецензирани и оценети од комисиите за избор на асистент и доцент, објавила и монографии - скратени верзии на магистерскиот и докторскиот труд.

Кандидатката има објавено и бројни статии од разни области во повеќе стручни и научни списанија од областа на управното право, но и други области - туризам, еколошка, криминалистика, безбедност и индустриска сопственост и сл., рецензирани во извештаите за нејзиниот избор во звањата асистент и доцент.

Д-р Искра Аќимоска-Малетиќ учествувала на повеќе конференции, научни собири и трибини и секциски предавања со активно учество и пишувани прилози.

Кандидатката изработила и учебно помагало од предавањата по предметот вовед во право и уставно право во Скопје, 2009 година.

Учествувала и во истражувачки проект од областа на безбедноста во вооружениот конфликт од 2001 година и во Извештајот за безбедноста во училиштата.

3. Заклучна оцена и предлог

Комисијата ценејќи ја целокупната документација, но и лично познавајќи ја кандидатката д-р Искра Аќимоска-Малетиќ, смета дека станува збор за мошне сериозен кандидат кој ги исполнува сите наставно-научни и образовни стандарди да биде избрана за наставник по административно право и јавна администрација. Во својот развоен пат, иако првите 9 години по дипломирањето ги поминала на работа во правосудни и управни институции, таа од 2005 година за само 6 години откако била избрана на Полициската академија за асистент, а подоцна во 2008 година и за доцент на Факултетот за безбедност постигнала солидни резултати.

Сепак, Комисијата предност и дава и предлага за наставник во сите наставно-научни звања на научната област административно право и јавна администрација да биде избрана д-р Ивана Шумановска-Спасовска од причини кои ќе бидат изнесени во заклучниот завршен предлог, а остава отворена можност за кандидатура на д-р Искра Аќимоска-Малетиќ во некоја наредна прилика кога Факултетот ќе има потреба за наставен кадар од научен и образовен профил како што е Аќимоска-Малетиќ.

Заклучна оцена и предлог

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања на научната област административно право и јавна администрација од страна на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје се пријавија две кандидатки, д-р Ивана Шумановска-Спасовска и д-р Искра Аќимоска-Малетиќ. Комисијата за оцена на кандидатките во состав: проф. д-р Симеон Гелевски, проф.д-р Борче Давитковски и проф.д-р Ана Павловска-Данева, на Наставно-

научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје му го поднесува рецензентскиот извештај со следнава заклучна оцена и предлог.

Рецензентската комисија во составот наведен погоре, со интерес и внимание ги проучи документите што кандидатките д-р Ивана Шумановска-Спасовска и д-р Искра Аќимоска- Малетиќ ги поднесоа кон пријавата за избор за наставник во сите наставно-научни звања на научната област административно право и јавна администрација на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје и оцени дека и двете кандидатки ги исполнуваат условите, но се определи за избор на кандидатката д-р Ивана Шумановска-Спасовска.

Комисијата се определи за кандидатката д-р Ивана Шумановска-Спасовска поради следниве причини:

1. Согласно со кадровската политика утврдена од страна на Наставно-научниот совет на Правниот факултет во Скопје, на предметот административно право моментално се ангажирани двајца наставници – еден редовен професор и еден вонреден професор. Заради континуитетот на наставно-образовниот процес на Правниот факултет е потребен наставник во првото наставно-научно звање – доцент.

2. Во случајов на д-р Ивана Шумановска-Спасовска се работи за кандидат кој своето образување, учење и усовршување ги остварува во еден многу континуиран процес, минувајќи од фаза во фаза во своето формирање како иден наставник, истражувач и научен работник. По изборот за асистент на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје како магистер, подоцна како докторанд се вклучува во наставниот процес успешно извршувајќи ја својата функција на асистент. Но, тоа е и период во кој ја подготвува и успешно ја одбранува докторската дисертација на нашиот Факултет и се стекнува со звањето доктор на правни науки од административноправната научна област. Истовремено, во тој период објавува повеќе стручни и научни трудови во домашни и странски списанија преку кои покажува дека сериозно навлегува во научната област во која работи и покажува познавање на научната методологија што се применува во овие научни области. Исто така, објавува и неколку стручни трудови преку кои покажува способност за критичка анализа и оцена на научни и стручни трудови од овие научни области.

Од приложената документација кон пријавата останува очигледно дека кандидатката д-р Ивана Шумановска-Спасовска не останува надвор од научноистражувачката работа. Таа учествува во реализацијата на неколку научноистражувачки проекти што се реализираат на Факултетот и надвор од него. На тој начин таа работи на унапредување, усовршување, збогатување на теоретските и научните познавања од областа на административните и други научни сознанија и ги усовршува и ги збогатува своите методолошки познавања и искуства во примената на методологијата на истражување во овие области.

На подрачјето на наставната дејност од приложениот образец кон извештајот за нејзината работа на Факултетот, сосема е јасно дека таа успешно ја извршува својата работа како асистент преку одржување вежби, консултации, оцена на семинарски работи, есеи и други облици на работа со студентите. Повеќегодишните евалуации на студентите од првиот и вториот циклус на студии на Правниот факултет „Јустинијан Први“ покажуваат одлична наставна дејност на ас.д-р Ивана Шумановска-Спасовска преку што се согледува големото задоволство на студентите од професионалниот однос на кандидатката кон нив и кон своите

работни обврски на Правниот факултет „Јустинијан Први“. Овој податок е исто така од исклучителна важност за Комисијата при носењето на заклучните забелешки на овој извештај. Истовремено, кандидатката Ивана Шумановска-Спасовска веќе трета година е повикувана и од Катедрата по уставно право за вклучување во наставно образовниот процес по предметот локална самоуправа на вториот циклус на студии, што е дополнителен показател за нејзиното совесно и квалитетно извршување на работните обврски на нашиот Факултет.

Таа во својата наставна работа напредува кон повисоки степени на оваа дејност, настапувајќи на семинари, советувања, дискусии, обука на студенти и други лица од научната област на кои има сопствени настапувања со предавања и излагања. Овие нејзини настапи се оценуваат како стручни на нивото на преземените активности, професионални, со познавање на проблематиката за која говори (излага) со јасност, разговетност и разбирање. На тој начин, таа ги покажува и ги потврдува своите способности за настава. Во овој домен од нејзините активности не изостануваат ниту оние облици на ангажман на домашни и странски семинари, како и обуки преку кои и самата учи, стручно се изградува навлегувајќи длабоко во областите во кои работи.

Во согласност со сè што е понапред речено во рецензентскиот извештај, Рецензентската комисија во состав: проф. д-р Симеон Гелевски, проф.д-р Борче Давитковски и проф.д-р Ана Павловска-Данева, има чест и задоволство на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, **да му предложи д-р Ивана Шумановска-Спасовска да биде избрана во наставно-научното звање доцент на научната област административно право и јавна администрација.**

Скопје, 23.2.2012 година

Рецензентска комисија

Проф. д-р Симеон Гелевски с.р.

Проф.д-р Борче Давитковски с.р.

Проф. д-р Ана Павловска-Данева с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: м-р Ивана Шумановска-Спасовска

Институција: Правен факултет „Јустинијан Први“- Скопје

Научна област: административно право и јавна администрација

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Назив на активноста					Пое ни	Вк. пое ни
Одржување на настава¹						
• од прв циклус студии					0,04	18,2
Административно право						
Учебна	часови	неделно	15 недели	број на групи	поени	
2006	2		30	2	2,4	
2007	2		30	3	3,6	
2008	2		30	3	3,6	
2009	2		30	2	2,4	
2010	2		30	4	4,8	
Вкупно:					17	
Локална самоуправа						
Учебна	часови	неделно	15 недели	број на групи	поени	
2009	2		30	1	1,2	
Вкупно:					18,2	
• од втор циклус студии					0,05	19,72
Управно процесно право						
Учебна	часови	поени				
2008	27	1,35				
2009	27	1,35				
2010	27	1,35				
2011	27	1,35	5,4			

¹ Вкупниот број поени во семестар се добива на следниов начин: неделен број на часови * бр. на работни недели во семестар (15) * по бодување (0,04/0,05/0,06). Пример: 3 (часа неделно)* 15 (недели)* 0,04 (поени за одржување настава од прв циклус студии) = поени.

Управно судство					
Учебна	часови	поени			
2008	27	1,35			
2009	27	1,35			
2010	27	1,35			
2011	27	1,35	5,4		
Административно право применета програма					
Учебна	часови	поени			
2008	12,5	0,625			
2009	12,5	0,625			
2010	12,5	0,625			
2011	12,5	0,625	2,5		
Одговорност на јавна администрација					
Учебна	часови	поени			
2008	14,5	0,725			
2009	14,5	0,725			
2010	17	0,85			
2011		0	2,3		
Управни договори					
Учебна	часови	поени			
2008	12,5	0,625			
2009	12,5	0,625			
2010	12,5	0,625	1,875		
Локална самоуправа					
Учебна	часови	поени			
2008		0			
2009	22,5	1,125			
2010	22,5	1,125	2,25	Вкупно мастер	19,725
• од трет циклус студии					
Настава во летни школи и работилници					
• раководител					
• учесник					
Обука за полагање правосуден испит во организација на Јуридика					
					0,06
					1,5
					1
					11

од Скопје, предавач (Скопје, 5 април 2008) Обука за полагање правосуден испит во организација на Eurisk Konsalting – Скопје, предавач (Скопје, мај, септември, ноември – 2010 година) (Скопје, март, мај, ноември -2011 година) Семинар на тема „Актуелности во работното законодавство и во статусот на државните и јавните службеници“, Јуридика, Скопје, јуни 2010 (учество како предавач) Семинар на тема „Актуелните проблеми во правото и практиката на единиците на локалната самоуправа во Република Македонија“, Јуридика, Скопје, октомври 2010 (учество како предавач)		
Одржување на теренска настава² Посета со студенти во Управен суд Посета со студенти – Канцеларија на народен правобранител Посета со студенти - Државен управен инспекторат Посета со студенти - Собрание на Република Македонија Посета со студенти - Комисија за жалби по јавни набавки Посета со студенти - МАПАС	0,04	0,24
Консултации со студенти³ Административно право – 14 групи * 100 студенти – вкупно 1400 Локална самоуправа – една група * 80 студенти - вкупно 80 Управно процесно право – 4 групи*(50+46+37+39) - вкупно 172 Управно судство – 4 групи*(50+46+37+39) вкупно 172 Административно право (применета програма) – 4 групи*(50+46+37+39) вкупно 172 Одговорност на јавна администрација 4 групи (19+22+9+45) – вкупно 95 Управни договори 2 групи (32+28)- вкупно 60 Вкупно 2151	0,00 2	4,30
Вкупно		53, 46

² Вкупниот број поени во семестар се добива на следниов начин: неделен број на часови * бр. на работни недели во семестар (15) * по бодување (0,04). Пример: 3 (часа неделно)* 15 (недели)* 0,04 (поени за предавања од теренска настава) = поени.

³ Вкупниот број поени во семестар се добива на следниов начин: број на студенти * бодување. Пример: 100 (студенти во семестар) * 0,002 (бодување) = 0,2 поени.

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Назив на активноста	Поени	Вк. Поени
Одбранета докторска теза	8	8
Одбранета магистерска работа	4	4
<p>Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание⁴</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етаблирање на Управен суд во Република Македонија според најновите законски прописи, Зборник на трудови на Правниот факултет „Јустинијан Први“ и Правниот факултет при Московскиот државен универзитет „М.В.Ломоносов“, Скопје, 2007. 2. Управно судство во Франција, Годишник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, во чест на проф.д-р Тодорка Оровчанец, Скопје, 2006. 3. Спроведување контрола над локалните органи согласно најновите законски прописи за децентрализација, , Годишник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, во чест на проф.д-р Панта Марина, Скопје, 2007. 4. Трансферот на надлежности на единиците на локалната самоуправа, Годишник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, во чест на проф.д-р Борислав Благоев, Скопје, 2007. 5. „Статусот на државниот службеник во Република Македонија“, Зборник на Правниот факултет посветен на проф.д-р Томислав Чокревски, Скопје, 2010, стр.11. 	4	20
Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен	б+и.ф.	18

⁴ Во случај кога еден научен/стручен, односно апликативен труд има повеќе автори, кога се два автора-секој добива по 90% од бодовите, кога се три автори - секој добива по 80% од бодовите, кога се четири и повеќе - секој добива по 60% од бодовите.

<p>уредувачки одбор⁵</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Децентрализација државне управе у Републици Македонији, Правни живот часопис за правну теорију и праксу, Удружење правника Србије, бр.10, Београд, 2007, том II. 2. Децентрализација и промене у јединицама локалне самоуправе у Републици Македонији“, Правни живот, Београд, 2009, стр.12. 3. Државната управа vis-à-vis Владата на Република Македонија, Зборник во чест на проф.Наум Гризо, Скопје, 2011 година. 		
<p>Учество на научен/стручен собир со реферат</p> <ul style="list-style-type: none"> • Копаоничка школа природног права, XIX сусрет на тема: Право и слобода, Удружења правника Србије, (учествувала со реферат на тема: “Децентрализација државне управе у Републици Македонији“), (Копаоник, 12-17 декември 2007). • Копаоничка школа природног права, XXII сусрет на тема: Право и време, Удружења правника Србије, (учествувала со реферат на тема: “Децентрализација и промене у јединицама локалне самоуправе у Републици Македонији“), (Копаоник, 13-17 декември 2009). 	1	2
Вкупно		52

⁵ Меѓународен уредувачки одбор е одбор во кој учествуваат експерти од соодветната научна област од најмалку 5 земји, при што бројот на учесниците од една земја не може да надминува 40% од вкупниот број членови.

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Назив на активноста	Поени	Вк. поени
Стручна монографија	8	
Стручна монографија објавена во странство	12	
Книга од стручна област		
• автор	8	
• коавтор	7	
Поглавје во книга		
• автор	3	
• коавтор	2	
Речник		
• автор	6	
• коавтор	3	
Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија	1	
Патенти/иновации прифатени од Државниот завод за индустриска сопственост	4	
Идеен проект		
• одговорен проектант	2	
• учесник/соработник	1	
Студија		
• одговорен проектант	2	
• учесник/соработник	1	
Главен (основен) проект		
• одговорен проектант	4	
• учесник/соработник	2	
Изведбен проект		
• одговорен проектант	1	
• -учесник/соработник	0,5	
Ревизија		
• одговорен	1	
• учесник/соработник	0,5	
Дизајн или изработка на информациски систем	1	
Учество во работата на комисији за државни натпревари	1	
Учество во промотивни активности на факултетот/институтот	0,5	1
Денови на образованието во Република Македонија (2007 и 2008)		

Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	1	
Член на универзитетска комисија¹⁰	1	
Член на факултетска комисија¹⁰ <ul style="list-style-type: none"> • член на Комисија за попис и утврдување на парични и други форми на побарувања и обврски (2007); • член на Комисија за попис на основни средства, ситен инвентар, потрошен материјал и изданија од издавачката дејност (2008) • член на Дисциплинска комисија (2009 – 2011) • Член на Комисија за јавни набавки (2010) • Комисија за подготовка на брошура и промотивен материјал за Фекултетот (2008) • секретар на Институтот за правно-политички науки (2008/2009/2010) 	0,5	4,5
Учество во комисији и тела на државни и други органи Член на работната група за јавноправни аспекти на граѓанското право, Комисија за изработка на граѓански законик, формирана од Владата на Република Македонија, петгодишен проект на МАНУ	1	1

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	53,46
НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	52
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	6,5
Вкупно	111,96

Членови на Комисијата

1. Проф.д-р Симеон Гелевски, претседател с.р.
2. Проф.д-р Борче Давитковски, член с.р.
3. Проф.д-р Ана Павловска-Данева, член с.р

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Искра Аќимоска-Малетиќ
Институција: Правен факултет „Јустинијан Први“ - Скопје
Научна област: административно право и јавна администрација

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Назив на активноста	Поени	Вк. поени
Одржување на настава¹		
<ul style="list-style-type: none"> • од прв циклус студии • од прв циклус студии управно право 2 (часа) * 15 (недели) * 0,04 = 1,2 Факултет за безбедност - Скопје, Универзитет „Св. Климент Охридски“ - Битола (насока: криминалистика) 2005/2006: 6 (часа)*15 (недели)*0,04=3,6 2006/2007: 6 (часа)*15 (недели)*0,04=3,6 2007/2008: 6 (часа)*15 (недели)*0,04=3,6 2008/09: 4 (часа) * 15 (недели) * 0,04 = 2,4; 2009/10: 4 (часа) * 15 (недели) * 0,04 = 2,4; 2010/2011: 4 (часа) * 15 (недели) * 0,04 = 2,4; Факултет за безбедност - Скопје, Универзитет „Св. Климент Охридски“ — Битола (Безбедност и финансиска контрола во Скопје и Охрид) 2006/07: 4 (часа) * 15 (недели) * 0,04 = 2,4; 2007/2008: 4 (часа) * 15 (недели) * 0,04 = 2,4; 2008/09: 8 (часа) * 15 (недели) * 0,04 = 4,8; 2009/10: 8 (часа) * 15 (недели) * 0,04 = 4,8; 2010/2011: 8 (часа) * 15 (недели) * 0,04 = 4,8; Вовед во право и уставно право 2006/2007: 12 (часа) * 15 (недели) * 0,04 = 7,2; 2007/2008: 12 (часа) * 15 (недели) * 0,04 = 7,2; 2011/2012: 4 (часа) * 15 (недели) * 0,04 = 2,4; 2008/09: 12 (часа) * 15 (недели) * 0,04 = 7,2; 2009/10: 12 (часа) * 15 (недели) * 0,04 = 7,2; 2010/2011: 12 (часа) * 15 (недели) * 0,04 = 7,2; 	0,04	75,6
<ul style="list-style-type: none"> • од втор циклус студии 	0,05	3

¹ Вкупниот број поени во семестар се добива на следниов начин: неделен број на часови * бр. на работни недели во семестар (15) * по бодување (0,04/0,05/0,06). Пример: 3 (часа неделно)* 15 (недели)* 0,04 (поени за одржување настава од прв циклус студии) = поени.

<p>Човекови права и меѓународно хуманитарно право 2008/2009 : 10 (часа) * 0,05= 0,5 2009/2010: 10 (часа) * 0,05= 0,5 2010/2011: 10 (часа) * 0,05= 0,5</p> <p>Меѓународни стандарди и практики за заштита на животна средина 2008/2009 : 10 (часа) * 0,05= 0,5 2009/2010: 10 (часа) * 0,05= 0,5 2010/2011: 10 (часа) * 0,05= 0,5</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • од трет циклус студии 	0,06	
Настава во летни школи и работилници		
<ul style="list-style-type: none"> • раководител 	1,5	
<ul style="list-style-type: none"> • учесник <ol style="list-style-type: none"> 1. Учество во обука на вработените на Управата за јавни приходи, на тема "Општа управна постапка", во организација на Управата за јавни приходи и Полициската академија - Скопје, 2007. 2. Учество во обука на припадници на Министерството за внатрешни работи и казнено-поправните установи организирана од "Коалицијата сите за правично судење", Проект за поддршка на човековите права, на тема: "Почитување на човековите права на лицата лишени од слобода" и "Улогата на државата во заштитата од тортура", Скопје, Р. Македонија, 2009. 3. Учество во обука на Државниот управен инспекторат, при Министерството за правда, за имплементација на внатрешните прописи за вршење на инспекциски надзор, со поддршка на Проектната единица за правна и правосудна имплементација и институционална поддршка на Светска банка, 2010. 4. Учество во работилница во странство - Копаоничка школа на природното право (учество во секција со презентација на труд), Копаоник, Република Србија, 2005. 	1	4
<p>Член на комисија за оцена или одбрана на докторат 1. „Одговорноста на судиите во РМ“ од м-р Милка Ристова</p>	0,5	0,5
<p>Член на комисија за оцена или одбрана на</p>	0,3	0,6

магистратура 1. „Заштита на личните податоци во полициската работа во сузбивање на криминалитетот“ од Богданчо Гогов 2. „Инспекцискиот надзор во заштитата на животната средина во РМ - со посебен осврт на Државниот инспекторат за животна средина“ од Александар Иванов		
Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа 1. „Јавните установи во РМ“	0,1	0,1
Интерна скрипта од предавања² Интерна скрипта од авторизирани предавања Управно право, на насоката: безбедност и финансиска контрола на Факултетот за безбедност во Скопје, на „Универзитетот Св. Климент Охридски“-Битола	4	4
Рецензент на учебник за средно образование Рецензент на учебник за средно образование - рецензија на ракописот "Основи на јавно право" за II година од Рената Дескоска, Тања Каракамишева - Јовановска и Снежана Бриндевска.	0,5	0,5
Пакет материјали за одреден предмет	1	
Уредник на зборник на текстови за одреден предмет	2	
Вкупно		88,3

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Назив на активноста	Поени	Вк. поени
Одбранета докторска теза	8	8
Одбранета магистерска работа	4	4
Ментор на магистерска работа 1. „Инспекцискиот надзор во заштитата на животната средина во РМ - со посебен осврт на Државниот инспекторат за животна средина“ од Александар Иванов	1	1
Учесник во национален научен проект 1. "Безбедноста во училиштата (психосоцијални, криминолошки, криминалистички и правни аспекти на безбедноста во средните училишта на градот Скопје), состојби и препораки“,	3	12

² Интерната скрипта предавања и интерната скрипта вежи треба да се одобри од наставно-научниот совет, односно од советот на единицата.

<p>Истражувачки проект, организирано од Здружението за безбедносни истражувања и едукација, со поддршка на Нова Македонија, Скопје, 2011</p> <p>2. Научно - истражувачки проект на Факултетот за безбедност во Скопје "Психо-социјални и правни последици на припадниците на безбедносните сили учесници во конфликтот од 2001 година", Скопје, 2009, со публикуван и рецензиран истражувачки извештај</p> <p>3. Учество во проект "Јакнење на капацитетите на Генералниот секретаријат на Владата на Република Македонија - Сектор за анализа на политики и соработка - Сектор за реформа на јавната администрација и Сектор за соработка со невладини организации" Еуропа Aid-127747/C/SER/МК, финансиран од Европската комисија, а реализиран од страна на Human Dynamics и IPS, со предавања на тема "Управното право и негова практична примена", 2010</p> <p>4. Учество како експерт во проект: Поддршка на Дирекцијата за заштита на лични податоци, организиран од Hulla & Co. Human Dynamics KG, Wien, Austria, со поддршка на Европската делегација во Р. Македонија, Еуропа Aid/128570/C/SER/FYR (анализа на законска и подзаконска регулатива, подготвување предлози насоки за заштита на податоците при соодветно процесирање на личните податоци во одредени области на јавната администрација, одржување обуки и семинари за службениците за заштита на лични податоци.</p>		
<p>Учесник во меѓународен научен проект Темпус - проектот Темпус IV Joint Degree of Intellectual Property Law, на Правниот факултет "Јустинијан Први" во Скопје</p>	5	5
<p>Монографија³, 8 „Народниот правобранител во РМ (омбудсман) – заштитник на правата и слободите на граѓаните“</p>	8	8
<p>Монографија објавена во странство⁶, 8 „Јавне установе“</p>	12	12
<p>Трудови со оригинални научни резултати, објавени во стручно/научно популарно списание⁴</p> <p>1. Рамковниот договор – основа за новата легислатива на Народниот правобранител", "Евродијалог" 5, Списание за европски прашања, Скопје, 2003;</p> <p>2. Функционирање на Европскиот омбудсман, "Евродијалог" 7, Списание за европски прашања, Скопје, 2004;</p> <p>3. Кон новиот закон за народниот правобранител на Република</p>	2	20

³ Монографија е научно или стручно издание кое целосно обработува одредена проблематика врз

основа на сопствени податоци и податоци од други автори.

⁴ Поените се однесуваат за еден мандатен период

<p>Македонија, "Правник", стручно списание бр.147/148, јули-август 2004.</p> <p>4. Европски омбудсман, "Политичка мисла", бр. 11, Скопје, 2005;</p> <p>5. Споредбеноправни разгледувања на омбудсманите во земјите од Европската унија, научно списание, год. II, Бр. 2, Универзитет "Св. Климент Охридски" - Битола</p> <p>6. "Надлежност омбудсмана за лица смештена у затворима", Наука-безбедност-полиција, Часопис Криминалистичко-полицијске академије - Београд, Vol. XII, No. 2, 2007;</p> <p>7. "Европски стандарди за јавни служби", Правник, стручно списание, бр. 197, септември, Скопје, 2008;</p> <p>8. "Правна заштита на личните податоци", "Хоризонти", Универзитет "Св. Климент Охридски" - Битола, Година V, Број 5, Декември 2009;</p> <p>9. „Кон Законот за инспекциски надзор“, Правник, бр. 226, година XX, февруари 2011, Скопје</p> <p>10. Труд со научни резултати, објавен во стручно/научно списание - "European Legal framework for public services" Facta Universitatis Series Law and Politics, Vol. 4, No 1, 2006, University of Nis</p>		
<p>Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир</p> <p>1. "Реформа на јавните установи во Република Македонија во согласност со европската правна рамка", Македонска академија на науките и уметностите, проект Хармонизација на правниот систем на Република Македонија со правото на Европската Унија, Реформа на институциите и нејзиното значење за развојот на Република Македонија, Зборник од научна расправа одржана на декември 2008 година.</p> <p>2. "Еколошки омбудсман", Меѓународна конференција на еколозите на Република Македонија, Струга, 2007.</p> <p>3. "Прекршочно - правна заштита на индустриската сопственост во Република Македонија" (коавтор со Арта Зендели), Научен форум за индустриска сопственост, Државен завод за индустриска сопственост, Скопје, декември, 2010.</p> <p>4. "Улога на полицијата и обвинителството во борба против организираниот криминал во Република Македонија" (коавтор со доц.д-р Марина Малиш Саздовска, Факултет за безбедност - Скопје), Институт за меѓународна политика и стопанство, Општествени аспекти на организираниот криминал, Белград, 2011.</p> <p>5. "Заштита права детета преку институције Народного правобраниоца (Омбудсмана) у Републици Македонији", Правни живот, Часопис за правну теорију и праксу, Удружење правника Србије, Том I, бр. 9, Београд, 2005</p> <p>6. "Правни режим јавних установа у Републици Француској и Републици Македонији", Правни живот, Часопис за правну</p>	2	64

<p>теорију и праксу, Удружење правника Србије, бр. 10, Београд, 2006.</p> <p>7. "Припремање јавних управа за европски управни простор, Правни живот, Часопис за правну теорију и праксу", Удружење правника Србије, Београд, бр. 10, 2007.</p> <p>8. "Е-управа и реформа јавне управе", Правни живот, Часопис за правну теорију и праксу, Удружење правника Србије, Београд, 10/2008.</p> <p>9. Управни уговори, Правни живот, Часопис за правну теорију и праксу, Удружење правника Србије, Број 11, Том III, Београд, 2009.</p> <p>10. "Постапување на народниот правобранител на Република Македонија (омбудсман) во областа на екологијата", <i>Pravo – теорија i praksa</i>, Vol.25, бр. 9-10, Нови Сад, 2008.</p> <p>11. "Европски стандарди о омбудсману", Правни факултет Универзитета у Нишу, Зборник радова "Право Републике Србије и право Европске уније - стање и перспективе", Свеска 1, Ниш, 2009.</p> <p>12. "Инспекцијски надзор у области заштите животне средине у законодавству Републике Македоније", Зборник радова Правног факултета у Нишу, LVII, Тематски број посвеќен Славољубу Поповиќу, Ниш, 2011,</p> <p>13. "Хармонизација на правната рамка за заштита на лични податоци со правото на Европската унија" - случај Македонија, Србија, Хрватска, Правни факултет у Нишу, Универзитет у Нишу, 2010.</p> <p>14. "Европски правни оквир за заштититу личних података од стране јавног сектора (са освртом на полициски сектор)", Први научни скуп самународним учеи Љем "Право и форензика у криминалистици", Крагујевац, Зборник радова Криминалистичко - полицијска академија, Београд, 2009.</p> <p>15. Заштита на животната средина и инспекциски надзор во Република Македонија, "Безбедност, еколошка безбедност и предизвиците на Република Македонија", Факултет за безбедност-Скопје, Универзитет „Св. Климент Охридски" - Битола, Скопје, 2010 .</p> <p>16. Труд објавени во зборник на високообразовна институција- "Омбудсманот во заштитата на правата на граѓаните кога се повредени од страна на полицијата", Годишник на Полициска академија - Скопје, Универзитет "Св. Климент Охридски" - Битола, бр. 1/1, Скопје, 2005/2006.</p> <p>17. "Постапување на народниот правобранител на Република Македонија (омбудсман) во областа на екологијата", <i>Pravo - теорија i praksa</i>, Vol. 25, бр. 9-10, Нови Сад, 2008.</p> <p>18. "Европски стандарди о омбудсману", Правни факултет</p>		
--	--	--

<p>Универзитета у Нишу, Зборник радова "Право Републике Србије и право Европске уније - стање и перспективе", Свеска 1, Ниш, 2009.</p> <p>19. "Инспекцијски надзор у области заштите животне средине у законодавству Републике Македоније", Зборник радова Правног факултета у Нишу, LVII, Тематски број посвећен Славољубу Поповићу, Ниш, 2011.</p> <p>20. "Хармонизација на правната рамка за заштита на лични податоци со правото на Европската унија" - случај Македонија, Србија, Хрватска, Правни факултет у Нишу, Универзитет у Нишу, 2010.</p> <p>21. "Европски правни оквир за заштиту личних података од стране јавног сектора (са освртом на полициски сектор)", Први научни скуп саме Јлународним учеиЛем "Право и форензика у криминалистици", Крагујевац,Зборник радова Криминалистичко - полицијска академија, Београд, 2009.</p> <p>22. Заштита на животната средина и инспекциски надзор во Република Македонија, "Безбедност, еколошка безбедност и предизвиците на Република Македонија", Факултетот за безбедност - Скопје, Универзитет "Св. Климентхридски" - Битола, Скопје, 2010.</p> <p>23. "Омбудсманот во заштитата на правата на граѓаните кога се повредени од страна на полицијата", Годишник на Полициска академија - Скопје, Универзитет "Св. Климент Охридски" - Битола, бр. 1/1, Скопје, 2005/2006.</p> <p>24. Народниот правобранител на Република Македонија во заштита на уставните и законските права на граѓаните, Правен факултет "Јустинијан Први" - Скопје, 2006.</p> <p>25. Концепција на јавни установи во Република Македонија: од законска рамка до реализација, Годишник на Полициска академија- Скопје, Универзитет "Св. Климент Охридски", Скопје, 2006/2007.</p> <p>26. Можности за воведување специјализиран народен правобранител во Република Македонија за лица сместени во казнено - поправни установи, Зборник на трудови на Правниот факултет "Јустинијан први" во Скопје и Правниот факултет во Загреб, Скопје, Загреб, 2007.</p> <p>27. Јавне установе у Републици Македонији, Зборник Правног Факултета Универзитета у Сарајеву, Источно</p>		
---	--	--

<p>Сарајево, бр. 3, 2007.</p> <p>28. Управната реформа во Велика Британија, Годишник на Полициската академија- Скопје, Универзитет "Св. Климент Охридски", Скопје, 2007/2008.</p> <p>29. Начини на управување со јавни служби, Годишник на Факултетот за безбедност - Скопје, Универзитет "Св. Климент Охридски", Скопје, 2009.</p> <p>30. Прекршоци и прекршочна одговорност на малолетници, Малолетничка правда, Ресторативна правда, Факултет за безбедност, Скопје, 2009.</p> <p>31. Приближување кон Европскиот управен простор, Зборник на Правниот факултет "Јустинијан Први" во Скопје, Универзитет "Св. Кирил и Методиј" Скопје, 2010 .</p> <p>32. Заштита од тортура преку национален превентивен механизам (случај Македонија), Годишник на Факултет за безбедност - Скопје, Универзитет "Св. Климент Охридски" - Битола, Скопје, 2010.</p>		
<p>Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. "Personal data protection in the police sector in the Republic of Macedonia", "Policing in Central and Eastern Europe, Social Control of Unconventional Deviance", Conference Proceedings, Faculty of Criminal Justice and Security, University of Maribor, Slovenia, Ljubljana 2011, p. 417 - 433 (коавтор со Bogdancho Gogov). 2. "E - government and police", Thematic proceedings of international Significance Archibald Reiss days, Vol II, Academy of Criminalistic and Police Studies, Belgrade, 2011. 	3	12

<p>3. "The Macedonian ombudsman as an informal conflict resolution mechanism between the citizens and the public administration", NISPAcee Journal of Public Administration and Policy (Volume IV, Number 2, winter 2011/2012, Special Issue: Law and Public Management Revisited, Guest Editors: Philip Langbroek, Dacian Dragos, Polona Kovac, Marton Gellen, (во печат).</p> <p>4. Третманот на припадниците на безбедносните сили на Република Македонија учесници во вооружениот конфликт од 2001 година од страна на државата, Зборник од Меѓународна научна конференција Security in the Post-Conflict (Western) Balkans: Transition and Challenges faced by the Republic of Macedonia, Факултет за безбедност, Универзитет Св. Климент Охридски - Битола, Охрид, 2011 (во печат).</p>		
<p>Секциски предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество</p> <p>1. Февруари 2011 - Networkfor Institutes for public Administration Central Eastern Europe и European Group for Public Administration, Trans - European Dialogue (TED4) во Виена, Австрија.</p> <p>2. Секциско предавање на научен стручен собир со меѓународно учество - учество на меѓународната конференција "Policing in Central and Eastern Europe" на Факултетот за кривично право и безбедност во Љубљана, Универзитет од Марибор, во Љубљана, Р. Словенија, септември 2010, на тема Заштита на личните податоци во полицискиот сектор во Република Македонија.</p>	2	4
<p>Учество на научен/стручен собир со реферат</p> <p>1. Меѓународна научна конференција "Развојните тенденции во управното законодавство" организирана од Правниот факултет "Јустинијан Први" во Скопје во Охрид, јуни 2011.</p> <p>2. "Реформа на институциите и нејзиното значење за развојот на Република Македонија", на Македонската академија на науките и уметностите, проект Хармонизација на правниот систем на Република Македонија со правото на Европската унија, на тема „Реформа на јавните установи во Република Македонија во согласност со европската</p>	1	15

<p>правна рамка", 18 декември 2008.</p> <p>3. "Европски стандарди о омбудсману", на научната конференција "Право Републике Србије и право Европске уније - стање и перспективе", Правен факултет во Ниш, Универзитет во Ниш, Ниш, 2009.</p> <p>4. 10. Меѓународна конференција за туризмот во услови на глобална економска рецесија, на тема: "Правна и еколошка рамка за одржлив развој на туризмот", на Универзитетот "Св. Климент Охридски"- Битола, Факултет за туризам и угостителство, Охрид, 2009.</p> <p>5. 2 Меѓународна конференција за ИКТ - солудии за правда (ICT4Justice 2009), спонзорирано од J-Web and поддржано од JUMAS, Проект на Европската унија за е-правда, Скопје, Р. Македонија, септември, 2009.</p> <p>6. "Право и форензика у криминалистици", организиран од Криминалистичко-полициската академија од Белград, Р. Србија, одржан во Крагуевац, Р. Србија, 2009, на тема: „Европска правна рамка за заштита на личните податоци од страна на јавниот сектор (со посебен осврд на полицискиот сектор)</p> <p>7. учество на меѓународната научна конференција "Актуелне тенденции у развоју и примени европског континенталног права", на Правниот факултет во Ниш, Универзитет во Ниш, Република Србија, мај 2010, со реферат на тема: Хармонизација на правната рамка за заштита на лични податоци со правото на Европската унија - случај Македонија, Србија, Хрватска.</p> <p>8. Научно-стручна конференција „Безбедност, еколошка безбедност и предизвиците на Република Македонија", организирана од Факултетот за безбедност - Скопје во Охрид, Република Македонија, септември 2010, на тема: "Заштита на животната средина и инспекцискиот надзор во Република Македонија".</p> <p>9. Меѓународна конференција "Социјалната димензија на "меката" небезбедност", организирана од Центарот за безбедносни студии во Белград и Институтот за меѓународна политика и стопанство, Белград, Р.Србија, октомври 2010.</p> <p>10. Научна трибина "Развојот на индустриската сопственост во Република Македонија", организирана од Државниот завод за индустриска сопственост, Скопје, декември 2010, со излагање на тема: "Прекршочноправната заштита на индустриската сопственост во Република Македонија".</p> <p>11. Меѓународна конференција "Безбедноста на постконфликтниот (Западен) Балкан, транзицијата и предизвиците на Република Македонија", организирана од Факултетот за безбедност - Скопје, Универзитет "Св. Климент Охридски" - Битола, во Охрид, мај 2011, на тема: "Третманот на припадниците на безбедносните сили на Р.М.-учесници во вооружениот конфликт од 2001 од страна на државата".</p> <p>12. Меѓународна конференција за заштита на животната средина во рамки на проектот EUNOMIA, наменет за промоција на омбудсман - институциите во Југоисточна Европа, поддржан од Советот на Европа, во Лемос, Република Грција, како претставник на народниот правобранител.</p>		
---	--	--

<p>13. 10. меѓународна конференција за туризмот во услови на глобална економска рецесија, на тема: "Правна и еколошка рамка за одржлив развој на туризмот", (коавтор со доц.д-р Марија Игњатовиќ од Правниот факултет во Ниш), на Универзитетот „Св.КлиментОхридски“ — Битола, Факултет за туризам и угостителство, Охрид, 2009.</p> <p>14. Апстракт објавен во зборник на меѓународна конференција — 3-ти Конгрес на еколозите на Македонија, на тема: "Еколошки омбудсман", Книга на апстракти, октомври, Охрид, 2007 .</p> <p>15. Апстракт објавен во зборник на меѓународна научна конференција „Екологија и право“, одржана на Правниот факултет во Ниш, Универзитет во Ниш, Р. Србија, 2011, на тема: "Доступност информацијама и учешпе јавности у доношењу одлука о питањима заштите животне средине" .</p>		
Вкупно		145

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Назив на активноста	Поени	Вк. поени
<p>Учество во промотивни активности на факултетот/институтот</p> <p>Учество во промотивни активности на Факултетот за безбедност-Скопје, на Самот на образование во 2007 година и во средните училишта во град Скопје во 2010 година</p>	0,5	1
<p>Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание</p> <p>1. Член на Уредувачки одбор за издавање на научното списание „Безбедносна мисла“ на Полициската академија</p> <p>2. Член на Уредувачки одбор на Годишникот на Полициската академија за академска 2006/2007 година</p> <p>3. Член и секретар на Уредувачки одбор на Годишникот на Полициската академија за</p>	0,5	2,5

академска 2007/2008 година		
4. Член на Уредувачки одбор на Годишникот на Факултетот за безбедност во Скопје за 2009 година		
5. Член на Уредувачки одбор на Годишникот на Факултетот за безбедност во Скопје за 2010 година		
Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир	0,5	1
1. Член на Организационен одбор на меѓународен научен/стручен собир: Безбедноста и постконфликтниот (Западен) Балкан, транзиција и предизвиците на Република Македонија, организирана од Факултетот за безбедност во Скопје, Универзитет „Св. Климент Охридски“ - Битола, 2011		
2. Член на Организационен одбор на научен/стручен собир - Научно-стручна конференција "Безбедност, еколошка безбедност и предизвиците на Република Македонија", организирана од Факултетот за безбедност во Скопје, Универзитет „Св. Климент Охридски“ - Битола, 2010.		
Студиски престој во странство	2	
• до три месеци	0,5	1
1. Студиска посета за "Улогата на омбудсманот во Британија", организирана од Британската асоцијација за Централна и Источна Европа (ВАСЕЕ) во Лондон, Велика Британија.		
2. Студиска посета на омбудсманот на Република Грција и учество во проектот EUNOMIA, наменет за промоција на омбудсман - институциите во Југоисточна Европа, поддржан од Советот на Европа, во Атина, Република Грција.		
• до 6 месеци	1	
• повеќе од 6 месеци	2	
Раководител на внатрешна организациона единица		3
1. Раководител на внатрешна организациона единица - раководител на заеднички студии по безбедност и финансиска контрола на Факултетот за безбедност во Скопје, 2008-2010	3	

Член на универзитетска комисија 10		1
Член на универзитетска комисија - Комисија за нормативна дејност на Универзитетот „Св.Климент Охридски“ во Битола	1	
Член на факултетска комисија 10		2,5
1.Член на Комисија за издавачка дејност на Факултетот за безбедност во Скопје, 2010	0,5	
2. Претседател на Конкурсна комисија за запишување на студенти во прва година на Факултетот за безбедност во Скопје Универзитет „Св.Климент Охридски“ - Битола за академската 2010/2011 година		
3. Член на Конкурсна комисија за запишување на студенти во прва година на Факултетот за безбедност во Скопје Универзитетот „Св. Климент Охридски“ - Битола за академската 2009/2010 година		
4. Член на Дисциплинска комисија при Факултетот за безбедност во Скопје на Универзитет „Св. Климент Охридски“ – Битола, 2005-2007 година		
5. Претседател на Дисциплинска комисија при Факултетот за безбедност во Скопје на Универзитет „Св. Климент Охридски“ – Битола, 2007-2009 година		
	Вкупно	12

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	88,3
НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	145
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	12
Вкупно	245,3

Членови на Комисијата

1. Проф.д-р Симеон Гелевски, претседател с.р
2. Проф.д-р Борче Давитковски, член с.р.
3. Проф.д-р Ана Павловска-Данева, член с.р

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ЗА НАУЧНИТЕ
ОБЛАСТИ (ДИСЦИПЛИНИ): ПЕДАГОГИЈА, МЕТОДИКА,
МЕТОДОЛОГИЈА И СТАТИСТИКА НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ
ВО СКОПЈЕ**

Во врска со распишаниот конкурс, објавен во весникот „Дневник“ на 18 јануари 2012 година, за избор на еден наставник (во сите звања) за следниве научни области: педагогија, методика, методологија и статистика, Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, на својата XXIV редовна седница, одржана на 16. II 2012 година, определи Комисија во состав: проф. д-р Марија Тофовиќ-Камилова, проф. д-р Наташа Ангелоска-Галевска и проф. д-р Јасмина Делчева-Диздаревиќ.

Комисијата утврди дека на распишаниот конкурс се јавил само еден кандидат - д-р Елизабета Томевска-Илиевска, досегашен асистент на Институтот за педагогија на Филозофскиот факултет во Скопје. По направената анализа на доставените материјали, Рецензентската комисија има задоволство да го поднесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

Елизабета Томевска-Илиевска е родена на 3.X 1974 година во Скопје, каде што во 1994 година матурирала во гимназијата „Јосип Броз-Тито“. Високо образование стекнала на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, како редовен студент на студиите по педагогија на Филозофскиот факултет. Дипломирала во 1997 година со просечен успех 9,50.

По дипломирањето, Томевска-Илиевска ги започнала постдипломските студии на Институтот за педагогија на дидактичко-методичката насока.

Постдипломските студии по педагогија ги завршила на Филозофскиот факултет во Скопје со просечен успех 9,70. На 18.X 2007 година, таа го одбрала магистерскиот труд со наслов „Оценувањето на учениците по мајчин јазик во одделенска настава“, на Институтот за педагогија при Филозофскиот факултет во Скопје, и се здобила со научното звање магистер на педагошки науки.

Кандидатката во јуни 2008 година ја пријавила темата за докторска дисертација со наслов „Интерактивни модели за развивање на дидактичките компетенции на наставниците“, под менторство на проф. д-р Марија Тофовиќ-Камилова, на Институтот за педагогија при Филозофскиот факултет во Скопје.

На 28.XII 2012 година, Томевска-Илиевска ја одбрани докторската дисертација и се здоби со академско звање - доктор на педагошки науки.

Илиевска од 1998 до 2003 година работела како воспитно-образовен координатор во основноучилишната програма „Чекор по чекор“, во рамките на Фондацијата „Институт отворено општество-Македонија“, што ѝ овозможува уште како студент да се здобие со знаења и вештини, кои даваат добра основа за натамошна наставна работа.

Од март 2000 до јуни 2003 година била ангажирана како демонстратор по предметот методика I на Институтот за педагогија при Филозофскиот факултет. Во ноември 2003 година се вработила на Филозофскиот факултет на Институтот за педагогија, како помлад асистент по предметите методика I и методологија на педагошките истражувања. Кандидатката во истото звање по втор пат е реизбрана во јуни 2007 година. По магистрирањето, Илиевска во април 2008 година се здобила со звање асистент на Институтот за педагогија по следните научни области (дисциплини): методика, методологија на педагошките истражувања и педагогија и во 2011 година е избрана во истото звање.

Секогаш преполна со нови идеи и ентузијазам, и на ова академско скалило, таа значително влијае врз осовременувањето на планирањето, организацијата и реализацијата на вежбите по предметите за кои е избрана. Таа покажува натпросечен сензибилитет при реализирањето на наставните задачи. Сите активности поврзани со наставната дејност д-р Елизабета Томевска-Илиевска ги завршува со задоволство, точно и компетентно. Таа секогаш е отворена за соработка и за тимска работа.

Со оглед на нејзините карактеристики и стручни компетенции, д-р Елизабета Томевска-Илиевска е асистент каков што може да посака секој професор.

Извршувајќи ги своите обврски во рамките на четири научни области, со витално значење за работата на Институтот за педагогија, таа покажува извонредна способност за комуницирање со професорите, студентите, стручните соработници од педагошката практика и е успешна во реализацијата на сите активности.

Наставно-образовна дејност

Од вработувањето до денес, д-р Елизабета Томевска-Илиевска успешно ги реализирала вежбите од прв циклус студии со студентите на повеќе институти, и тоа на матичниот Институт, но и на институтите за: дефектологија, психологија, социологија, филозофија, класични студии, историја и безбедност, одбрана и мир. Евидентно е дека таа е ангажирана во реализацијата на повеќе предмети: дидактика на јазично и уметничко подрачје, методологија на педагошки истражувања, техники на педагошки истражувања, методологија на научно истражување, евалуација, наставна комуникација, комуникација, педагогија, педагогија за наставници, педагогија 1, педагогија 2, дескриптивна статистика, инференцијална статистика, статистика, основи на статистика, образовна инклузија на маргинални групи (111,6), што дополнително ја усложнува нејзината наставна работа.

Д-р Томевска-Илиевска по природата на својата работа е во постојана комуникација со голем број на студенти од додипломски студии. Таа

соработува и врши консултации со најмалку по 150 студенти во секој семестар (3,0).

Во својата работа кандидатката постојано користи и подготвува пакети на дидактички материјали кои овозможуваат интерактивна настава кои на студентите им даваат можност за реализација на повеќе активности, што е компатибилно со барањата на современата академска настава и ЕКТС. Поради сето тоа, д-р Томевска-Илиевска е почитувана и сакана од студентите, што за во иднина упатува на тоа дека таа ќе биде современ и флексибилен академски наставник. Таа, исто така, учествувала во 30 комисији за оцена и одбрана на дипломски работи на студентите (3,0).

Во согласност со член 10 и 11 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 1173, од 1 август 2011 година), кандидатката д-р Елизабета Томевска-Илиевска од наставно-образовната дејност остварила 118,8 поени и со тоа го надминала минималниот број поени (20) што треба да го оствари за да биде избрана во звањето доцент.

Научноистражувачка дејност

Во делот на научноистражувачката работа, д-р Илиевска својата магистерска работа ја изработува во сферата на дидактиката на мајчиниот јазик, која ја проучува, од друг аспект, и во својата докторска дисертација.

Докторската дисертација на д-р Елизабета Томевска-Илиевска е исклучително сериозен научен труд, како во однос на начинот на проучувањето на поставениот проблем, така и во однос на степенот на неговата актуелност. Заради својата сложеност и специфичност, трудот е структуриран на еден посебен начин, во кој покрај теоретската рамка на истражувањето, методологијата на истражувањето и анализата и интерпретацијата на добиените резултати, која е особено расчленета, а следејќи ја бројноста на поставените хипотези, задачи и истражувачки чекори, содржи и дел – предлог на интерактивни модели за реализација на наставата од дидактика на јазичното подрачје. Во тој дел се презентирани четиринаесет автентично дизајнирани интерактивни модели за реализација на наставата во високото образование. И покрај тоа што конкретните интерактивни модели кореспондираат со една предметна програма, поради својата универзалност, тие визионираат развивање на нов концепт на академската дидактика. Тае е, всушност, и еден од најголемите придонеси на трудот.

Трудот има мултидимензионална педагошка мисија, бидејќи во него симултано се развиваат и педагошките компетенции на студентите-идни педагози и наставници, во овој случај на едно повисоко интерактивно ниво. Во истражувањето е користен богат методолошки инструментариум кој е компатибилен со сложената природа на истражувачкиот проблем.

Заклучоците упатуваат на тоа дека програмите од општодидактичките програми конзистентно водат кон изградување на релевантни сетови на дидактичките компетенции на наставниците. Меѓу другото, во трудот се наметнува заклучокот дека интерактивната настава се јавува како значаен фактор за подобрување на знаењата и развивањето на вештините на

студентите, дотолку повеќе што во ова истражување тоа е своевидно „воспитно сценарио“, кое речиси целосно се одвива во сферата на непосредна, практична, универзитетска наставна дејност. Овој заклучок го поддржуваат и резултатите од испитувањето на ставовите на студентите, кои интерактивната настава ја издвојуваат како посебно образовно-атрактивна и ефективна, во однос на традиционалниот концепт ординарен во секојдневната академска практика.

Научниот придонес на оваа докторска дисертација е изградување на една нова концепција за натамошен развој за високообразовната дидактика.

Во периодот пред започнувањето на академската кариера кандидатката е учесник во национален научен проект како воспитно-образовен координатор во програмата „Чекор по чекор“, Фондација за образовни и културни иницијативи (јануари 1998 – август 2003).

Во текот на академскиот развој, кандидатката учествувала на многубројни меѓународни проекти. Како најзначајни меѓународни проекти се издвојуваат следниве: Колаборативна евалуација на влијанието на реформираното четиригодишно средно стручно образование (национален евалуатор проф. д-р Зоран Велковски). Партнери: ETF (European Training Foundation), Министерство за образование и наука на Република Македонија, Центар за стручно образование и обука (октомври 2009 – мај 2010), и Унапредување на педагошките компетенции на наставниците и менаџерските вештини на директорите од средните стручни училишта (национален координатор: проф. д-р Наташа Ангелоска-Галевска). Партнери: Јаваскула колеџот за образование на наставници на ЈАМК универзитетот за применети науки од Финска и Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ (октомври 2011 – октомври 2012).

На национално и на меѓународно ниво има објавено повеќе релевантни научни трудови:

(2005), *Образовниите потреби на децата Роми*. Истражувајќи ја другоста: Аспекти на другоста од перспектива на одделни дисциплини во високото образование во Република Македонија. Скопје: Фондација „Институт отворено општество – Македонија“. Скопје стр. 49-111.

(2008), *Teachers competencies for the modern school assessment*. Further education in the Balkan countries 9 (eds. Ö. Demirel, A.M. Sünbül). EGITİM KİTABEVİ YAYINLARI. Vol.1, pg. 549-557. (June, 2010).

(2009), *Комплексноста на јазичната вештина-слушање*. Парадигми сучаснои педагогики-наукова конференција. Министерство Освита и Науки Украина. стр. 157-168.

(2009)): *Using art therapy – a way to foster Giftedness and creativity in children*. First International Conference Talented and Cifted Creators of Progress (Theory and Practice). Bitola: Kiro Dandarо. pg. 234-236.

(2009) *The literacy of the Roma children in Republic of Macedonia*. Inclusive education in the Balkan countries-Policy and practice – Book of abstracts – 12-th international conference Ohrid (ed. N. Angeloska-Galevska). Faculty of Philosophy, University Ss Cyril and Methodius-Skopje., pg.

(2010) *ICT in the education of the Balkan countries*. 13-th International Conference on ICT in the education of the Balkan Countries. Varna, Republic of Bulgaria.

(2011) *The collaborative approach in evaluation of VET*. 14-th International Conference: Evaluation in education in the Balkan Countries. Belgrade, Republic of Serbia.

Во согласност со члените 10 и 11 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 1173, од 1 август 2011 година), кандидатката д-р Елизабета Томевска-Илиевска од научноистражувачката дејност остварила 39,5 поени и со тоа значајно го надминува минималниот број поени (20) што треба да го оствари за да биде избрана во звањето доцент.

Стручно-апликативна дејност

Во рамките на стручно-апликативната дејност, д-р Илиевска е стручен соработник во пишувањето на актуелните учебници и на помошни материјали за македонски јазик за прво и за второ одделение во првиот образовен циклус во основното деветгодишно образование, при што значајно партиципира со нејзиното искуство и креативност во современите пристапи на почетното јазично описменување.

Покрај својата академска работа и изработка на докторскиот труд, д-р Елизабета Томевска-Илиевска има задача за експертиза во повеќе проекти. Како истражувач, во периодот 2009-2010 година учествувала во Колаборативната евалуација на влијанието на реформираното четиригодишно средно стручно образование во Република Македонија во реализација на ETF (European Training Foundation), Министерството за образование и наука на Република Македонија и Центарот за стручно образование и обука (национален евалуатор: проф. д-р Зоран Велковски).

Фокусот на истражувањето е ставен на проучувањето на влијанието врз пазарот на трудот и високото образование. Евалуацијата во голема мера успеа да оствари анализа на состојбите во зависност од структурите, да даде делумно диференциран пристап на актуелните состојби во средното стручно образование и врз основа на анализата на ВЕТ-реформата и нејзиното влијание на пазарот на трудот и високото образование посочи одредени препораки.

Во 2005 година, кандидатката, како член на истражувачкиот тим, е вклучена во проектот: Истражувајќи ја другоста: Аспекти на другоста од перспектива на одделни дисциплини во високото образование во Р. Македонија, со проектна програма: Образовните потреби на децата Роми, која за цел ги има децата Роми од раноучилишната возраст и нивните образовни проблеми.

Во повеќе други проекти таа е ангажирана како: евалуатор, асистент, проектен координатор и воспитно-образовен координатор.

Покрај наведените активности д-р Томевска-Илиевска постојано е вклучена во дејности од поширок интерес, пред сè на матичниот Факултет: член на уредувачки одбори на меѓународни научни стручни списанија: Book of

abstracts 12th International Conference of BASOPED-Inclusive education in the Balkan countries policy and practice (eds.b. Angeloska-Galevska, N., Tomevska-Ilievska, E., Apostolova, M., Rizova, E., Strashevskа, R.) (eds b.) (2009), Skopje: Faculty of Philosophy, University Ss Cyril and Methodius; меѓународен научен симпозиум „Воспитанието и образованието меѓи традиционалното и современото“, организатор: Институт за педагогија-Филозофски факултет, Скопје (2011).

Била дел од три организациски и програмски одбори на меѓународни конференции (2009, 2010, 2011). Кандидатката остварила и студиски престои во странство, во Република Црна Гора и во САД.

Во рамките на овие активности таа се ангажира и како: секретар на постдипломските студии по педагошки науки на Институтот за педагогија при Филозофскиот факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, во четири мандати (2004-2011); член на Комисијата за техничка обработка на податоците за пријавени кандидати на конкурс за запишување на студенти на прв циклус студии на Филозофскиот факултет во Скопје во учебните 2004/05, 2005/06, 2007/08, 2008/09, 2011/12 години; член на Дисциплинската комисија на студенти при Филозофскиот факултет (2009-2012); член на Одборот за прослава на јубилејот 90 години Филозофски факултет (2010); член на Програмскиот одбор за одбележување 89 години Филозофски факултет (2009).

Д-р Елизабета Томевска-Илиевска е член на Комитетот при Министерството за образование и наука на Република Македонија за изготвување на Информација и акционен план за преземање на мерки и чекори за подобрување на дисциплината во училиштата (ноември-декември 2010 г.)

Во согласност со членовите 10 и 11 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 1173, од 1 август 2011 година), кандидатката д-р Елизабета Томевска-Илиевска од стручно-апликативната дејност остварила 73,5 поени и со тоа значајно го надминува минималниот број поени (5) што треба да го оствари за да биде избрана во звањето доцент.

ПРЕДЛОГ

Имајќи ги предвид ангажманот, достигнувањата, академските и научните квалитети на д-р Елизабета Томевска-Илиевска, членовите на Рецензентската комисија високо ја оценуваат нејзината наставно-образовна, научноистражувачка и стручно апликативна дејност. Нема сомнение дека д-р Елизабета Томевска-Илиевска има автентична академска, педагошка и истражувачка развиена и препознатлива физиономија. Нејзиниот избор во повисоко академско звање ќе придонесе за зајакнување и натамошен развој на потенцијалите на Институтот за педагогија при Филозофскиот факултет.

Во согласност со членовите 10 и 11 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 1173, од 1 август 2011 година), Комисијата утврди дека д-р Елизабета Томевска-Илиевска остварила вкупно 231,8 поени, со што значително го надминува минималниот потребен број на поени за да биде избрана во звањето доцент.

Врз основа на изнесеното, членовите на Рецензентската комисија имаат особена чест на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје да му предложат избор на д-р Елизабета Томевска-Илиевска во звањето доцент по научните области (дисциплини): педагогија, методика, методологија и статистика.

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Марија Тофовиќ-Камилова, с.р.
2. Проф. д-р Наташа Ангелоска-Галевска, с.р.
3. Проф. д-р Јасмина Делчева-Диздаревиќ, с.р.

Скопје, 25. II 2012 година

ОБРАЗЕЦ

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И
НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ**

Кандидат: д-р Елизабета Владо Томевска-Илиевска

(име, татково име и презиме)

**Институција: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“,
Филозофски факултет-Скопје, Институт за педагогија**

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: педагогија, методика, методологија, статистика

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Методологија на педагошките истражувања (4+2), зимски 2003/04	1,2
2.	Статистика во педагогијата (2+2), зимски 2003/04	1,2
3.	Дидактика на јзично и уметничко подрачје (2+2*2 <i>ipyii</i>), зимски 2003/04	2,4
4.	Методологија на педагошките истражувања (4+2), летен 2003/04	1,2
5.	Статистика во педагогијата (2+2), летен 2003/04	1,2
6.	Дидактика на јзично и уметничко подрачје (2+2*2 <i>ipyii</i>), летен 2003/04	2,4
7.	Методологија на педагошки истражувања (4+2), зимски 2004/05	1,2
8.	Дескриптивна статистика (2+2), зимски 2004/05	1,2
9.	Дидактика на јзично подрачје (4+3*2 <i>ipyii</i>), зимски 2004/05	3,6
10.	Наставна комуникација (3+1), зимски 2004/05	0,6
11.	Техники на педагошки истражувања (3+3), летен 2004/05	1,8
12.	Инференцијална статистика (3+2), летен 2004/05	1,2
13.	Комуникација (3+1), зимски 2004/05	0,6
14.	Дидактика на уметничко подрачје (4+3*2 <i>ipyii</i>), летен 2004/05	3,6
15.	Евалуација (3+2), летен 2004/05	1,2
16.	Дидактика на јзично и уметничко подрачје (1+3), зимски 2006/07	1,8
17.	Дидактика на јзично подрачје (4+3), зимски 2006/07	1,8
18.	Методологија на педагошки истражувања (4+2), зимски 2006/07	1,2
19.	Дескриптивна статистика (2+2), зимски 2006/07	1,2
20.	Дидактика на уметничко подрачје (4+3*2 <i>ipyii</i>), летен 2006/07	3,6
21.	Техники на педагошки истражувања (3+3), летен 2006/07	1,8
22.	Инференцијална статистика (3+2), летен 2006/07	1,2
23.	Педагогија (психологија) (2+1), летен 2006/07	0,6
24.	Педагогија (социологија) (2+1*3 <i>ipyii</i>), летен 2006/07	1,8
25.	Наставна комуникација (3+1), зимски 2007/08	0,6
26.	Дидактика на јзично подрачје (4+3*2 <i>ipyii</i>), зимски 2007/08	3,6
27.	Методологија на педагошки истражувања (4+2), зимски 2007/08	1,2

28.	Дескриптивна статистика (2+2), зимски 2007/08	1,2
29.	Педагогија 1 (филозофија) (2+1), зимски 2007/08	0,6
30.	Дидактика на уметничко подрачје (4+3*2 <i>ipyii</i>), летен 2007/08	3,6
31.	Техники на педагошки истражувања (3+3), летен 2007/08	1,8
32.	Инференцијална статистика (3+2), летен 2007/08	1,2
33.	Педагогија (социологија) (2+1), летен 2007/08	0,6
34.	Педагогија 2 (Класични студии) (2+1), летен 2007/08	0,6
35.	Дидактика на јзично подрачје (4+3*2 <i>ipyii</i>), зимски 2008/09	3,6
36.	Педагогија 1 (филозофија) (2+1), зимски 2008/09	0,6
37.	Методологија на педагошки истражувања (4+2), зимски 2008/09	1,2
38.	Дескриптивна статистика (2+2), зимски 2008/09	1,2
39.	Наставна комуникација (3+1), зимски 2008/09	0,6
40.	Дидактика на уметничко подрачје (4+3), летен 2008/09	1,8
41.	Техники на педагошки истражувања (3+3), летен 2008/09	1,8
42.	Инференцијална статистика (3+2), летен 2008/09	1,2
43.	Педагогија (социологија) (2+1), летен 2008/09	0,6
44.	Статистика (дефектологија) (2+3), летен 2008/09	1,8
45.	Основи на статистика (одбранбени и мировни студии) (4+2), летен 2008/09	1,2
46.	Евалуација (3+2), летен 2008/09	1,2
47.	Образовна инклузија на маргинални групи (3+1), зимски 2009/10	0,6
48.	Дидактика на јзично подрачје (4+3*2 <i>ipyii</i>), зимски 2009/10	3,6
49.	Методологија на педагошки истражувања (4+2), зимски 2009/10	1,2
50.	Дескриптивна статистика (2+2), зимски 2009/10	1,2
51.	Методологија на научно истражување истражување (дефектологија) (4+2), зимски 2009/10	1,2
52.	Дидактика на уметничко подрачје (4+3), летен 2009/10	1,8
53.	Техники на педагошки истражувања (3+3), летен 2009/10	1,8
54.	Инференцијална статистика (3+2), летен 2009/10	1,2
55.	Статистика (дефектологија) (2+3), летен 2009/10	1,8
56.	Основи на статистика (Одбранбени и мировни студии) (4+2), летен 2009/10	1,2
57.	Методологија на педагошки истражувања (4+2), зимски 2010/11	1,2
58.	Дескриптивна статистика (2+2*2 <i>ipyii</i>), зимски 2010/11	2,4
59.	Методологија на научно истражување истражување (Дефектологија) (4+2), зимски 2010/11	1,2
60.	Техники на педагошки истражувања (3+3), летен 2010/11	1,8
61.	Инференцијална статистика (3+2), летен 2010/11	1,2
62.	Статистика (дефектологија) (2+3), летен 2010/11	1,8
63.	Основи на статистика (одбранбени и мировни студии) (4+2), летен 2010/11	1,2
64.	Евалуација (3+2), летен 2010/11	1,2
65.	Методологија на педагошки истражувања (4+2), зимски 2011/12	1,2
66.	Методологија (дефектологија) (3+3), зимски 2011/12	1,8
67.	Почетно описменување (3+2), зимски 2011/12	1,2
68.	Педагогија (социологија) (3+2), зимски 2011/12	1,2
69.	Педагогија (психологија) (3+2), зимски 2011/12	1,2
70.	Педагогија (класични студии) (2+1), зимски 2011/12	0,6
71.	Дидактика на јзично и уметничко подрачје (3+3), летен 2011/12	1,8
72.	Статистика во педагогијата (4+2), летен 2011/12	1,2
73.	Педагогија (филозофија) (3+2), летен 2011/12	1,2
74.	Евалуација (3+2), летен 2011/12	1,2
75.	Консултации со студенти:	4,2

	во просек 150 (студенти во семестар) * 0,002= 0,3; 14(семестри)*0,3	
76.	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа: 30	3,0
	Вкупно	118,8

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Учесник во национален научен проект: Воспитно-образовен координатор во програмата „Чекор по чекор“, Фондација за образовни и културни иницијативи „Чекор по чекор“ (јануари 1998 - август 2003 год.)	3
2.	Учесник во меѓународен научен проект: Колаборативна евалуација на влијанието на реформираното четиригодишно средно стручно образование (национален евалуатор: проф. д-р Зоран Велковски). ETF(European Training Foundation), Министерство за образование и наука на Република Македонија, Центар за стручно образование и обука (октомври 2009- мај 2010).	5
3.	Учесник во меѓународен научен проект: Унапредување на педагошките компетенции на наставниците и менаџерските вештини на директорите од средните стручни училишта (национален координатор: проф. д-р Наташа Ангелоска-Галевска). Партнери: Јаваскула колеџот за образование на наставници на ЈАМК универзитетот за применети науки од Финска и Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ (октомври 2011-октомври, 2012).	5
4.	Дел од монографија: Томевска-Илиевска, Е. (2005): <i>Образовниите потреби на децата Рومي</i> . Истражувајќи ја другоста: Аспекти на другоста од перспектива на одделни дисциплини во високото образование во Република Македонија. Скопје: Фондација „Институт отворено општество – Македонија“. Скопје. стр. 49-111.	4
5.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Tofovic-Kamilova, M., Tomevska-Ilievska, E. (2009): <i>The literacy of the Roma children in Republic of Macedonia</i> . Inclusive education in the Balkan countries-Policy and practice – Book of abstracts – 12-th international conference Ohrid (ed. N. Angeloska-Galevska). Faculty of Philosophy, University Ss Cyril and Methodius-Skopje., pg. 125.	2
6.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Томевска-Илиевска, Е. (2009): ‘ <i>Комплексноста на јазичнаста вештина-слушање</i> ’. Парадигми сучаснои педагогика-наукова конференција. Министерство Освита и Науки Украина. стр. 157-168.	3

7.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Trajkov, I., Tomevska-Ilievska, E. (2009): ' <i>Using art therapy – a way to foster Giftedness and creativity in children</i> '. First International Conference Talented and Cifted Creators of Progress (Theory and Practice). Bitola: Kiro Dandaro. pg. 234-236.	2
8.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Tomevska-Ilievska, E. (2008): ' <i>Teachers competecies for the modern school assessment</i> '. Further education in the Balkan countries 9 (eds. Ö. Demirel, A.M. Sünbül). EGİTİM KİTABEVİ YAYINLARI. Vol.1, pg. 549-557.	3
9.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: Tofovic-Kamilova, M., Tomevska-Ilievska, E. (2004): ' <i>Educational Needs of the Roma Children in Macedonia</i> '. Quality in Education in the Balkans 5 (ed. N. P. Terzis). Publishing house Kyriakidis Brothers S.A., pg. 529-534 .	2
10.	Труд објавен во зборник на трудови на високообразовна институција: Томевска-Илиевска, Е. (2007): 'Современите пристапи во следењето на развојот на учениците во основното училиште', 'The contemporary approaches in the monitoring of the students' development in the primary schools', <i>Годишен зборник на Филозофскиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“</i> , Скопје: Филозофски факултет. Книга 60, стр. 53-68.	2
11.	Труд објавен во зборник на трудови на високообразовна институција: Томевска-Илиевска, Е. (2006): 'Ефективно слушање', 'Effective listening', <i>Годишен зборник на Филозофскиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“</i> , Скопје: Филозофски факултет. Книга 59, стр. 45-58.	2
12.	Учество на научен/стручен собир со реферат: Тофовиќ-Камилова, М., Томевска-Илиевска, Е. (септември, 2011). <i>Развој на јазичната писменост – состојби и перспективи</i> . Меѓународен научен симпозиум: Воспитанието и образованието меѓу традиционалното и современото. Охрид, Република Македонија.	0,9
13.	Учество на научен/стручен собир со реферат: Trajkov, I., Tomevska-Ilievska, E. (October, 2009). <i>Using art therapy – a way to foster Giftedness and creativity in children</i> . First International Conference Talented and Cifted Creators of Progress (Theory and Practice). Ohrid, Republic of Macedonia.	0,9
14.	Учество на научен/стручен собир со реферат: Tofovic-Kamilova, M., Tomevska-Ilievska, E. (June, 2009). <i>The literacy of the Roma children – Current Situation and Perspectives</i> . 12-th International Conference on Inclusive Education in the Balkan Countries: <i>Policy and Practice</i> . Ohrid, Republic of Macedonia.	0,9

15.	Учество на научен/стручен собир со реферат: Tofovic-Kamilova, M., Tomevska-Ilievska, E. (October, 2008). <i>Teachers competecies for the modern school assessment.</i> 11-th International Conference on Further Education in the Balkan Countries. Konya, Turkey.	1,0
16.	Учество на научен/стручен собир со реферат: Tofovic-Kamilova, M., Tomevska-Ilievska, E. (July, 2004). <i>Educational needs of Roma children in Republic of Macedonia. Sofia,</i> Republic of Bulgaria.	0,9
17.	Апстракт објавен во зборник на меѓународна конференција: Velkovski, Z., Tomevska-Ilievska, E. (June, 2011). <i>The collaborative approach in evaluation of VET.</i> 14-th International Conference: Evaluation in education in the Balkan Countries. Belgrade, Republic of Serbia.	0,9
18.	Апстракт објавен во зборник на меѓународна конференција: Tomevska-Ilievska, E. (June, 2010). <i>ICT in the education of the Balkan countries.</i> 13-th International Conference on ICT in the education of the Balkan Countries. Varna, Republic of Bulgaria.	1,0
	Вкупно	39,5

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Основен школски или средношколски учебник: Тофовиќ-Камилова, М., Томевска-Илиевска, Е. (2008): Македонски јазик за прво одделение за деветгодишно основно образование. Скопје: Просветно дело АД.	6
2.	Основен школски или средношколски учебник: Тофовиќ-Камилова, М., Томевска-Илиевска, Е. (2009): Голема букварка. Работни листови по македонски јазик за прво одделение за деветгодишно основно образование. Скопје: Просветно дело АД.	6
3.	Основен школски или средношколски учебник: Тофовиќ-Камилова, М., Томевска-Илиевска, Е. (2008): Македонски јазик за второ одделение за деветгодишно основно образование. Скопје: Просветно дело АД.	6
4.	Основен школски или средношколски учебник: Тофовиќ-Камилова, М., Томевска-Илиевска, Е. (2008): Се подготвуваме да читаме. <i>Вежби за глобално читање за деца од 5 до 7-годишна возраст.</i> Скопје: Просветно дело АД.	6
5.	Основен школски или средношколски учебник: Тофовиќ-Камилова, М., Томевска-Илиевска, Е. (2008): Пишуваме-размислуваме. <i>Работни листови по македонски јазик за второ одделение.</i> Скопје: Просветно дело АД.	6
6.	Основен школски или средношколски учебник: Томевска, Е. (1999): Буква по буква азбука. Методичко- дидактички прирачник за деца и родители. Скопје: Просветно дело АД.	6

7.	Основен школски или средношколски учебник: Томевска, Е. (1999): Почнуваме да пишуваме. Методичко-дидактички прирачник за деца и родители. Скопје: Просветно дело АД.	6
8.	Основен школски или средношколски учебник: Томевска, Е. (1999): Букварка. Методичко-дидактички прирачник за деца и родители. Скопје: Просветно дело АД.	6
9.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, проценка на капитал, систематизација, методологија. Колаборативната евалуација на влијанието на реформираното четиригодишно средно стручно образование (национален евалуатор: проф. д-р Зоран Велковски). ETF (European Training Foundation), Министерство за образование и наука на Република Македонија, Центар за стручно образование и обука (октомври 2009 - мај 2010).	1
10.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, проценка на капитал, систематизација, методологија. Меѓународен проект „Унапредување на педагошките компетенции на наставниците и менаџерските вештини на директорите од средните стручни училишта“ (национален евалуатор: проф. д-р Наташа Ангелоска-Галевска). Партнери: Јаваскула колеџот за образование на наставници на ЈАМК универзитетот за применети науки од Финска и Филозофскиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ (октомври 2011-октомври 2012).	1
11.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, проценка на капитал, систематизација, методологија. Член на истражувачкиот тим за евалуација на проектот „Креативна настава и учење“. ФИОМ & УСАИД. (2003 г.)	1
12.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, проценка на капитал, систематизација, методологија. Евалуатор на програмата „Читање и пишување до критичко мислење во Р. Македонија“ (2001 год.). Certified as data collector for the Reading and Writing for Critical Thinking Project (RWCT) Evaluation.) Open Society Institute, International Reading Association, American Institutes for Research.	1
13.	Студија, физибилити-студија, истражување на пазарот: Колаборативната евалуација на влијанието на реформираното четиригодишно средно стручно образование (национален евалуатор: проф. д-р Зоран Велковски). ЕТФ (European Training Foundation), Министерство за образование и наука на Република Македонија, Центар за стручно образование и обука (мај 2010), <i>извештај</i> .	1
14.	Студија, физибилити-студија, истражување на пазарот: Томевска-Илиевска, Е. (2005): <i>Образовниите потреби на децата Роми</i> . Истражувајќи ја другоста: Аспекти на другоста од перспектива на одделни дисциплини во високото образование во Република Македонија. Скопје: Фондација „Институт отворено општество – Македонија“. Скопје., стр. 49-111 (член на истражувачки тим)	1

15.	Главен (основен) проект: Кооперативни истражувачки проект: Образовните потреби на децата Роми-Филозофски факултет - Институт за педагогија, Педагошки факултет „Гоце Делчев“ - Штип, ФИООМ, (јануари-јули 2004 г.).	2
16.	Изведбен проект: асистент во проектот Функционална писменост, УНИЦЕФ, ФИООМ, Филозофски факултет-Институт за педагогија, Скопје (декември 1999 - септември 2000).	0,5
17.	Изведбен проект: Координатор на проектот „Професионално педагошко усовршување на наставниците од основното образование во Р. Македонија“- ФИООМ, ФОКИМ и Институт за педагогија-Филозофски факултет, Скопје (2002 г.).	0,5
18.	Изведбен проект: Воспитно-образовен координатор во програмата „Чекор по чекор“, Фондација за образовни и културни иницијативи „Чекор по чекор“ (јануари 1998 – август 2003 год.)	0,5
Дејности од поширок интерес		
19.	Член во комисија за изработка на измени и дополнувања на закон; изработка на позаконски акт: член на Комитетот при Министерството за образование и наука на Република Македонија за изготвување на Информација и акционен план за преземање на мерки и чекори за подобрување на дисциплината во училиштата (ноември-декември 2010 г.)	2
20.	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно стручно списание: Book of abstracts 12th International Conference of BASOPED-Inclusive education in the Balkan countries policy and practice (eds.b. Angeloska-Galevska, N., Tomevska-Ilievska, E., Apostolova, M., Rizova, E., Strashevskа, R.) (eds b.) (2009), Skopje: Faculty of Philosophy, University Ss Cyril and Methodius.	1
21.	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно стручно списание: меѓународен научен симпозиум „Воспитанието и образованието меѓу традиционалното и современото“. <i>Организатор: Институтот за педагогија, Филозофски факултет - Скопје.</i>	1
22.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир: Член на организацискиот одбор на меѓународниот научен симпозиум „Воспитанието и образованието меѓу традиционалното и современото“, по повод jubилејот - 65 години Институт за педагогија, одржан во Охрид, 22-24 септември 2011 година.	1
23.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир: - научен собир по повод 90 години Филозофски факултет - Скопје „Филозофски факултет - 90 години високо	1

	образование: традиција - нова мисија - нова визија“, во организација на Филозофскиот факултет во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, одржан на 15 декември 2010 година во Скопје, Р.Македонија.	
24.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир: - член на организацискиот одбор на 12. меѓународна конференција „Инклузивното образование во балканските земји - политика и практика“. Универзитет „Св. Кирил и Методиј“-Скопје, Филозофски факултет, Институт за педагогија, БАСОПЕД. Охрид (25-27 јуни 2009).	1
25.	Студиски престој во странство: - 1998 г., Будва, Црна Гора – Тренинг за водители на интерактивна обука. Filozofski fakultet u Beogradu - Institut za pedagogiju i andragogiju, IOOM, Children's Resource International Centre, Washington D.C. USA.	0,5
26.	Студиски престој во странство: - 1999 г. (14 Fevruari-6 Mart), Washington D.C. USA - Тренинг за воспитно-образовните координатори на програмата -Чекор по чекор во основните училишта (Training for the Step by step primary school program). Организатори: Children's Resource International Centre, Washington D.C. USA, Open Society Institute, New York.	0,5
27.	Член на факултетска комисија: - секретар на постдипломските студии по педагошки науки на Институтот за педагогија при Филозофскиот факултет во Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ (од 2004 до ноември 2011 година) (2004-2011) 4 мандати	2,0
28.	Член на факултетска комисија: - член на комисија за јавни набавки	0,5
29.	Член на факултетска комисија: - член во Комисијата за техничка обработка на податоците за пријавени кандидати на конкурс за запишување студенти на прв циклус студии на Филозофскиот факултет во Скопје во учебните 2004/05, 2005/06, 2007/08, 2008/09, 2011/12 година.	2,5
30.	Член на факултетска комисија: - член на Дисциплинската комисија на студентите при Филозофскиот факултет (2009-2012).	2,0
31.	Член на факултетска комисија: - член на Одборот за прослава на јубилејот 90 години Филозофски факултет (2010).	0,5
32.	Член на факултетска комисија: - член на Програмскиот одбор за одбележување 89 години Филозофски факултет (2009).	0,5
	Вкупно	73,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	39,5
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	118,8
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	-
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	73,5
Вкупно	231,8

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Марија Тофовиќ-Камилова, с.р.
2. Проф. д-р Наташа Ангелоска-Галевска, с.р.
3. Проф. д-р Јасмина Делчева-Диздаревиќ, с.р.

Скопје, 25. II 2012 година

на пријавени магистерски теми за изработка на магистерски труд на
Филозофски факултет

	Име и презиме	Тема	Ментор
1	Христина Донева	Архитектурата-израз на интеркултурната комуникација во Европа	проф. д-р Антоанела Петковска
2	Јоне Ивановски	Односот на политичките партии во Република Македонија кон остварувањето на човековата безбедност	проф. д-р Марина Митревска
3	Анета Филчева	Семејното насилство и превентивни мерки за негово сузбивање во земјите членки на ЕУ и Македонија	проф. д-р Милева Ѓуровска
4	Зоран Димовски	Влијанието на меѓу-агенциската соработка на Министерството за внатрешни работи и царинската управа врз ефикасноста на граничното управување во Република Македонија	проф. д-р Лидија Георгиева
5	Ана Јанкулоска	Наградувањето-мотивациски фактор на човечките ресурси во работните организации во Република Македонија	проф. д-р Јован Пејковски
6	Ивана Урдаревиќ	Најчести фонолошко-артикулативни нарушувања кај деца на училишна возраст од 6 до 9 години	проф. д-р Зора Јачова
7	Јован Пачарски	Оружјето за масовно уништување и глобалната безбедност	проф. д-р Ванчо Кенков
8	Горан Талевски	Битола и битолско во периодот 1919-1929 година	проф. д-р Никола Жежов
9	Александар Каровски	Мемоарската литература како извор за историјата на МРО	проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев
10	Мишко Тутковски	Ранохристијанските мозаици од Охрид	проф. д-р Елизабета Димитрова

11	Ивана Кујунџиева	Родовата димензија на сиромаштијата во Европската унија и Република Македонија	проф. д-р Милева Ѓуровска
12	Катерина Спасовска Трпковска	Едукативните вредности на телевизиските емисии за деца	проф. д-р Марија Тофовиќ Ќамилова
13	Емилија Туцаровска Ѓорѓиевска	Болоња процесот: перспективи и идни предизвици, имплементацијата во Република Македонија	проф. д-р Зоран Велковски
14	Лидија Крстевска Дојчиновска	Имплементација на инклузивното образование во редовните основни училишта во Република Македонија - фокус на правата на децата со посебни потреби	проф. д-р Сузана Борнарова
15	Елена Георгиевска	Ефектот "стаклен плафон" при градењето кариера во државната администрација во Република Македонија	проф. д-р Милева Ѓуровска
16	Аделина Хаскај	Разлика меѓу албанските знаковни јазици	проф. д-р Зора Јачова
17	Душанка Крстевска	Модели на соработка меѓу училиштето и локалната заедница	проф. д-р Снежана Адамческа
18	Афродита Давко	Вреднување на учебниците по англиски јазик во средното стручно образование	проф. д-р Марија Тофовиќ Ќамилова
19	Сања Стојановска	Комуникацијата во приватните и државните училишта	проф. д-р Марија Тофовиќ Ќамилова
20	Маја Филиповска	Партиципацијата на ученикот со слушно оштетување во рамките на инклузивна училница	проф. д-р Зора Јачова
21	Дијана Лазароска	Прилеп и прилепско во Кралството на Србите, Хрватите и Словенците од 1919 до 1929 година	проф. д-р Никола Жежов

22	Гордана Трајкова Костовска	Влијанието на екстерните испити од државната матура врз квалитетот на образовниот процес во Република Македонија	проф. д-р Зоран Матовски
23	Билјана Поповска	Споделување на историјата во постконфликтни општества - Случајот на Република Македонија (Sharing History in a Post-conflict Society - The Case of Macedonia)	проф. д-р Љубомир Фрчковски
24	Јулијана Наумовска	Специфичностите на Европската унија како регионална меѓународна организација	проф. д-р Билјана Ванковска

ПРЕГЛЕД

на пријавени и прифатени теми за изработка на магистерски трудови на
Градежниот факултет во Скопје

на 383. седница на Наставно – научниот совет одржана на 08.2.2012 година

Р. бр.	Кандидат	Работен наслов на темата	Ментор
1	Зоран Сламков, дипл.град.инж.	"Минимизирање на барањата за обесптетување при изградба на патишта"	проф. д-р Валентина Жилеска Панчовска, Градежен факултет во Скопје
2	Лилјана Зарковска, дипл.геод.инж.	"Просторни податоци за определувањето на промената на вредноста на недвижностите"	проф. д-р Јован Јованов, Градежен факултет во Скопје

ПРЕГЛЕД
на пријавена и прифатена тема за изработка на докторска
дисертација на Градежниот факултет во Скопје

на 383. седница на Наставно – научниот совет одржана на 08.2.2012 година

Р. бр.	Кандидат	Работен наслов на темата	Ментор
1	м-р Елизабета Наунчевска, дипл. географ	"Администрирање на геопросторни настани во функција за заштита на животната средина подржани со ГеоИнформациони системи"	проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев, Градежен факултет во Скопје

ПРЕГЛЕД

на одобрени теми за изработка на **докторски дисертации на Економскиот факултет-Скопје** во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Кандидат	Тема	Комисија
М-р Елена Гоцевски	„Трансформацијата на глобалната финансиска криза (2008-2010) во глобална должничка криза (2011-)“	проф.д-р Михаил Петковски академик Таки Фити проф.д-р Владимир Филиповски
М-р Билјана Степанулеска Почевска	„Влијание на кредитната активност и капиталот на банките врз управувањето со резервациите: емпириска анализа на банкарскиот сектор во Македонија“	проф.д-р Горан Петревски проф.д-р Љубе Трпески проф.д-р Михаил Петковски
М-р Роберт Алаѓозовски	„Анализа на улогата на културата во развојот на единиците на локална самоуправа во Република Македонија“	проф.д-р Љубомир Дракулевски проф.д-р Бобек Шуклев проф.д-р Кирил Постолов
М-р Бојан Милиновиќ	„Менаџмент практики и деловно планирање за успешна имплементација на ЕРП (ERP-Enterprise Resource Planning) со креирање на референтен модел прилагоден за организациите во Република Македонија“	проф.д-р Калина Т.Благодеева проф.д-р Сашо Јосимовски проф.д-р Љубомир Дракулевски
М-р Дејан Деспотовски	„Оценување на фискалната одржливост на Република Македонија-стохастички пристап“	проф.д-р Михаил Петковски проф.д-р Горан Петревски академик Гоце Петрески
М-р Аделина Исеини	„Етномаркетинг и негово влијание врз пазарот на услугите во развиените земји и состојбите во Република Македонија“	проф.д-р Снежана Р.Јовановска проф.д-р Љубомир Дракулевски проф.д-р Нада Секуловска
М-р Стефан Волкановски	„Фактори кои влијаат врз однесувањето на потрошувачите при купување на недвижности во развиените земји и состојбите во Република Македонија“	проф.д-р Снежана Р.Јовановска проф.д-р Валентина Жилеска Пончовска проф.д-р Нада Секуловска

М-р Жарко Атанасовски	„Стратегии на управување со портфолија на обврзници и импликациите за пазарот на обврзници во Република Македонија”	проф.д-р Владимир Филиповски проф.д-р Михаил Петковски проф.д-р Љубе Трпески
М-р Лиза Поповска	„Влијание на лидерството во водењето промени во претпријатијата во Република Македонија”	проф.д-р Љубомир Дракулевски проф.д-р Бобек Шуклев доц.д-р Леонид Наков
М-р Ирена Корубин	„Странскиот капитал во вид на директни вложувања како поттикнувач на економскиот развој на земјите од Југоисточна Европа, со посебен осврт на состојбите во Република Македонија”	проф.д-р Ирена Кикеркова академик Таки Фити проф.д-р Љубица Костовска
М-р Емилија Велкова	„Перспективите на хипотекарното кредитирање после глобалната финансиска криза”	проф.д-р Љубе Трпески проф.д-р Михаил Петковски проф.д-р Горан Петревски
М-р Елена Николова	„Корпоративниот бренд како извор на одржлива конкурентска предност на компаниите”	проф.д-р Љубомир Дракулевски проф.д-р Бобек Шуклев проф.д-р Анита Ц.Шулеска
М-р Аземина Машовиќ	„Фактори на окружувањето и нивното влијание врз перформансите на мултинационалните компании, како основа за унапредување на деловната клима во Р. Македонија”	проф.д-р Љубомир Дракулевски проф.д-р Бобек Шуклев проф.д-р Кирил Постолов
М-р Седат Аручи	„Управување со патната инфраструктура и нејзино влијание врз економскиот развој на Република Македонија”	проф.д-р Пеце Недановски академик Гоце Петрески доц.д-р Предраг Трпески
М-р Боркица Крстева	„Улогата на банките во финансирањето на капиталот на мали и средни претпријатија, со посебен осврт во Р. Македонија”	проф.д-р Љубе Трпески проф.д-р Михаил Петковски проф.д-р Горан Петревски
М-р Тони Мирчески	„Компаративна анализа на платната инфраструктура во Европската Унија и платната инфраструктура на Република Македонија”	проф.д-р Љубе Трпески проф.д-р Михаил Петковски проф.д-р Горан Петревски
М-р Марија Башевска	„Улогата на монетарната политика во посткризниот период (по финансиската криза 2007/2008)”	проф.д-р Љубе Трпески проф.д-р Михаил Петковски проф.д-р Горан Петревски

М-р Горан Василев	„Теориски основи и компаративна анализа на кредитните политики на европскиот континентален и американскиот банкарски систем, во однос на кредитните политики на македонскиот банкарски систем”	проф.д-р Љубе Трпески проф.д-р Михаил Петковски проф.д-р Горан Петревски
М-р Весна Василева	„Фундаментални процеси на стратегискиот менаџмент на перформанси – современи предизвици и перспективи”	проф.д-р Љубомир дракулевски проф.д-р Бобек Шуклев проф.д-р Димитар Бојаџиоски
М-р Ивана Стојановска	„Маркетинг комуникацискимикс во институциите од јавниот сектор во Република Македонија компарирано со состојбата во Европската Унија”	проф.д-р Нада Секуловска проф.д-р Томе Груевски проф.д-р Снежана Р.Јовановска
М-р Нефаил Елези	„Промотивни стратегии за зголемување на имиџот на угостителските објекти во Република Македонија”	проф.д-р Нада Секуловска академик Таки Фити проф.д-р Снежана Р.Јовановска
М-р Зана Велија	„Анализа на развојните ефекти од одделни големи и средни хидро-енергетски проекти во Р. Македонија”	Академик Гоце Петрески академик Таки Фити проф.д-р Методија Несторовски
М-р Калина Сејфула	„Улога на културата и социјалниот капитал во економскиот развој – влијание, карактеристики и перпораки за македонската економија”	проф.д-р Љубомир Кекеновски академик Таки Фити академик Гоце Петрески
М-р Анита Скрческа	„Влијанието на интерните цени врз успешноста на центрите на одговорност во мултинационалните претпријатија”	проф.д-р Блажо Недев проф.д-р Зорица Б.Лазаревска проф.д-р Зоран Миновски
М-р Ирина Мирческа	„Интерното известување во хотелската индустрија во Република Македонија”	проф.д-р Блажо Недев проф.д-р Зорица Б.Лазаревска проф.д-р Зоран Миновски
М-р Борис Тунцев	„Управување со промените во технолошкиот сегмент, со нагласок на нивната примена во геодетската дејност во Р. Македонија”	доц.д-р Леонид Наков проф.д-р Љубомир Дракулевски проф.д-р Бобек Шуклев
М-р Борко Ханџиски	„Улогата на државата во алокацијата на ресурсите и нејзиното влијание врз приватниот сектор во Република Македонија”	академик Таки Фити академик Гоце Петрески проф.д-р Владимир Филиповски

ПРЕГЛЕД

на одобрени теми за изработка на магистерски труд на **Економскиот факултет-Скопје** во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Кандидат	Тема	Ментор
Зоран Митев	„Маркетинг комуникациски активности со потрошувачите преку социјални медиуми“	проф.д-р Нада Секуловска
Илинка Делипетрева	„Улогата на информационата и комуникационата технологија во банкарскиот систем“	проф.д-р Михаил Петковски
Искра Давитковска	„Мобинг на работното место“	проф.д-р Димитар Бојациоски
Елена Лушкоска	„Влијанието на рекламите врз однесувањето на децата како потрошувачи“	проф.д-р Снежана Р.Јовановска
Ана Стојановска	„Кредитна анализа на компаниите и нивно вреднување од аспект на банките во Република Македонија“	проф.д-р Михаил Петковски
Анета Ристовска	„Анализа на странските пазари при донесување одлука за инвестирање“	проф.д-р Љубомир Дракулевски
Катерина Ристовска	„Влијанието на ресурсите во градењето на конкурентска предност“	проф.д-р Љубомир Дракулевски
Сања Проковиќ	„Влијанието на инвестициите во патна инфраструктура врз економските перформанси на една земја“	проф.д-р Михаил Петковски
Бела Бујамин	„Изградба на интегриран систем на наградување во организациите од прехранбената индустрија“	проф. д-р Благоја Ѓорѓијовски
Виолета Рибарска	„Системот на врамнотезени индикатори во маркетинг контролата“	проф. д-р Љубомир Дракулевски
Милена Стојановска	„Отворените инвестициски фондови во Р. Македонија и земјите на Југоисточна Европа“	проф. д-р Михаил Петковски
Тања Јакимова	„Текови на капитал: макроекономски ефекти, мерки и импликации“	проф. д-р Михаил Петковски

Марко Данилов	„Улогата на извршниот директор во корпоративното управување”	проф. д-р Љубомир Дракулевски
Анита Чекреџиева	„Транзицијата низ призмата на македонската економија во современите глобализациски процеси”	проф. д-р Љубица Костовска
Александар Николов	„Културата, културните димензии и ницноро цлијание врз бизнисот”	проф. д-р Љубомир Дракулевски
Ана Попова	„Социјалните медиуми – лесно достапни платформи за спроведување на маркетинг кампањи”	проф. д-р Анита Ц.Шулеска
Ивана Петрова	„Методи и техники за оценување на корпоративно управување”	проф. д-р Бобек Шуклев
Бојана Крцковска	„Придонесот на планирањето за намалување на ризикот од неуспех при започнување со сопствен бизнис”	проф. д-р Бобек Шуклев
Елена Проковиќ	„Досегашните резултати и перспективите на реформираните пензиски системи во земјите од Централна и Источна Европа со посебен осврт на Р. Македонија”	проф. д-р Михаил Петковски
Елена Христов	„Маркетинг преку мобилни апликации”	проф. д-р Нада Секуловска
Рената Милошеска	„Управување со пазарниот ризик кај финансиските институции - со посебен осврт на комерцијалните банки”	проф. д-р Михаил Петковски
Галапче Митевска	„Инструментите на маркетинг микс концептот во индустријата за производство на ладно цедени масла”	проф. д-р Снежана Р.Јовановска
Бојана Лазова	„Инструментите на директниот маркетинг во доброволното пензиско осигурување”	проф. д-р Снежана Р.Јовановска
Катерина Чилиманова Јордановски	„Лидерството во организациите: улогата на лидерот во организациските промени”	проф. д-р Љубомир Дракулевски
Бојан Крцковски	„Стратегиското планирање во функција на унапредување на ефикасноста на малиот бизнис”	Проф. д-р Бобек Шуклев